

Kallelse/Ärendelista

**Sammanträde med miljö- och hälsoskyddsnämnden onsdagen
den 8 april 2026**

Tid Kl. 14:00
Plats Konferensrum Vänersborg

Anneli Guilotte
Ordförande

Charlotta Rahm
Sekreterare

Förhinder för ordinarie ledamot att delta vid sammanträde anmäls till:

Charlotta Rahm 0521-72 12 95
charlotta.rahm@vanersborg.se

Malin Gustafsson 0521-72 12 58
malin.gustafsson@vanersborg.se

Ledamöter

Anneli Guilotte (S)
Irene Kjellsson (S)
Hans Norén (S)
Mathias Olsson (SD)
Lena Eckerbom Wendel (M)
Lennart Bergh (M)
Britt-Marie Karlsson (V)

Ersättare

Torbjörn Moqvist (SD)
Stellan Gedell (M)
Sara Falkensjö (V)
Elisabeth Wessel (C)
Ove Bengtsson (KD)
Rosemary Solvarm (MBP)
Annika Repo Wallman (MP)

Övriga närvarande

Eddie Sandin, förvaltningschef
Lisa Rex, tf. miljö- och hälsoskyddschef
Ulrika Stenén, ekonom
Charlotta Rahm, nämndsekreterare
Malin Gustafsson, nämndsekreterare

Inledande formalia

- Mötets öppnande
- Upprop
- Val av justerare
- Eventuella beslut om närvarorätt
- Eventuella beslut om yttranderätt
- Anmälan om jäv
- Godkännande av dagordningen

Ärendelista

Nr	Ärendemening	Dnr	Föredragande
1	Mål- och resursplan 2027-2029	ALLM.2026.276	Eddie Sandin
2	Riktlinje för enskilda avlopp	ALLM.2023.1279	Eddie Sandin
3	Revidering av delegeringsordning	ALLM.2026.380	Eddie Sandin
4	Anmälan av delegeringsbeslut 2026	ALLM.2026.182	Charlotta Rahm
5	Ordförandens information		
6	Förvaltningens information		

Tänk på allergiker och använd inte produkter som ger upphov till stark doft, t.ex. parfym eller rakvatten.

Fastställd datum
2026-04-02

Diarienummer
ALLM.2026.276

Handläggare
Ulrika Stenén
ulrika.stenen@vanersborg.se
0521-72 12 78

Mottagare
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Mål- och resursplan 2027-2029

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ställer sig bakom förvaltningens förslag till Mål- och resursplan samt upprättad konsekvensbeskrivning och överlämnar materialet till budgetberedningen.

Sammanfattning av ärendet

Nämnderna har av kommunstyrelsen mottagit budgetramar och anvisningar inför arbetet med mål- och resursplan 2027-2029. Utifrån dessa har nämnderna i uppdrag att inom tilldelad budgetram fatta beslut om och presentera sina budgetförslag med beskrivning om åtgärder och konsekvenser för att nå dessa.

I anvisningar och ramar för arbetet med Mål och resursplan 2027-2029 har Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2027 fastställs till 12 279 tkr. Jämfört med budget 2026 har ramen minskats med 49 tkr för inflationsuppräknings. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 16 tkr. Budget om 14 tkr för tjänsterna film/foto/formgivning, har omfördelats till kommunstyrelsen.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetförslag ligger inom tilldelad budgetram. Nämnden kommer eventuellt besluta om indexhöjning av timtaxan i slutet av året, för att täcka upp för generella kostnadsökningar. Beskrivning av åtgärder och konsekvenser av ramanpassning beskrivs i separat skrivelse.

Beredning

Ärendet har beretts i förvaltningens ledningsgrupp samt i Miljö- och hälsoskyddsnämndens presidium. Förslaget samverkas med fackliga företrädare i FSG 2026-03-30.

Eddie Sandin
Förvaltningschef

Bilagor

Konsekvensbeskrivning Miljö- och hälsoskyddsnämnden 2027-2029

Mål- och resursplan 2027-2029

Behovsutredningen 2027-2029

Protokoll från FSG, 2026-03-30

Skrivning från vision och Naturvetarna

Sändlista

Kommunstyrelsen

Vänersborgs kommun

Behovsutredning 2027-2029

Verksamheten Miljö och Hälsa
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

1 Uppdrag

Miljö och Hälsa

Verksamheten Miljö och Hälsa har kommunens uppdrag att arbeta för efterlevnaden av de lagar och förordningar som rör miljö- och hälsoskydd, avlopp, livsmedel, tobak, läkemedel, strålskydd och naturvård. Verksamheten deltar i arbetet med Miljöprogram 2030, både vad gäller planering och genomförande. Klimatfrämjande åtgärder och naturvårdsprojekt med beviljade bidrag är andra stora arbetsuppgifter. Verksamhetens insatser styrs till stor del av inkommande ärenden såsom anmälningar, klagomål, ansökningar och remisser.

Enligt miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13) ska det hos den operativa tillsynsmyndigheten finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Utredningen ska avse en treårsperiod och den ska ses över årligen eller efter behov. Ett register ska också föras över de verksamheter som behöver återkommande tillsyn. Register för Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsobjekt uppdateras kontinuerligt i verksamhetens ärendehanteringssystem. Utifrån behovsutredningen och registret ska tillsynsmyndigheten inför varje verksamhetsår göra en tillsynsplan. Det är Miljö- och hälsoskyddsnämnden som beslutar om tillsynsplan.

I livsmedelslagen anges att kontrollmyndigheten ska ha den kompetens och de resurser som krävs för att utföra kontroll så att lagstiftningen följs inom alla led i livsmedelsproduktionen. Kontrollen ska vara utformad för att säkerställa likriktning och kvalitet. För att klara kraven i lagstiftningen är det viktigt att den operativa kontrollmyndigheten beskriver behovet av offentlig kontroll inom livsmedelskedjan. Kraven på kontrollen finns bland annat i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen. Den operativa kontrollmyndigheten ska ta fram en kontrollplan som ska fastställas av nämnden.

Behovsutredningen omfattar förutom den tillsyn som följer av ovan nämnda lagstiftning även övriga områden som är upptagna i Miljö- och hälsoskyddsnämndens reglemente såsom tillsyn utifrån tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel samt arbete med vård, förvaltning och utveckling av naturvården. Behovsutredningen avser behovet av handläggartjänster, utöver dessa tillkommer behov av administration och ledning. Vid upprättandet av denna behovsutredning finns tillgången av administrativt stöd i en tjänst som registrator och administratör, samt del av en ekonom och en nämndsekreterare. Ledningsresurser består av en verksamhetschef samt del av en förvaltningschef.

I dokumentet redovisas behovet som tid (timmar) och vid beräkningen av behovet av antal tjänster har Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) schablon använts vilket innebär att en årsarbetskraft motsvarar 1700 timmar när frånvaro såsom semester och annan frånvaro är borträknad. Schablonen anger att en heltidstjänst kan ge 60 % handläggningstid utifrån Miljöbalken och 50 % utifrån livsmedelslagstiftningen. Detta för att enkelt kunna relatera till hur många medarbetare det finns behov av på verksamheten Miljö och Hälsa. Att beakta är även att behovet anges som årsarbetskrafter med heltid vilket i praktiken innebär fler personer på plats utifrån exempelvis partiella föräldraledigheter. I behovsutredningen redovisas inga avvägningar eller prioriteringar.

Verksamhetens behov

Siffrorna anger antal årsarbetskrafter heltid.

	Behov tjänster 2027	Behov tjänster 2028	Behov tjänster 2029
Avgiftsfinansierad verksamhet			
Förorenade områden	0,8	0,8	0,8
Hälsoskydd	0,9	0,9	0,9
Livsmedel	1	1	1
Miljöskydd	3,1	3,1	3,1
Naturvård			
Små avlopp	4,5	7,5	7,6
Tobak och läkemedel	0,5	0,5	0,5
Antal tjänster avgiftsfinansierat	10,8	13,8	13,9
Anslagsfinansierad verksamhet			
Förorenade områden	0,5	0,5	0,5
Hälsoskydd	1,9	1,9	1,9
Livsmedel	1,1	1,1	1,1
Miljöskydd	1,3	1,3	1,3
Naturvård	2,8	2,6	2,7
Små avlopp	5,6	3,2	3,7
Tobak och läkemedel	0,5	0,5	0,5
Antal tjänster anslagsfinansierat	13,7	11,1	11,7
Antal heltidstjänster totalt	24,5	24,9	25,6

Tabellen nedan anger totala behovet av tjänster inom respektive team samt antal tillgängliga resurser år 2026.

	Totalt behov tjänster 2027	Totalt behov tjänster 2028	Totalt behov tjänster 2029	Tillgängliga resurser 2026
Hälsoskydd	2,8	2,8	2,8	3
Livsmedel	2,1	2,1	2,1	2
Miljöskydd, inkl, förorenade områden	5,7	5,7	5,7	5
Naturvård	2,8	2,6	2,7	2
Små avlopp	10,1	10,7	11,3	4
Tobak och läkemedel	1	1	1	1
Antal heltidstjänster totalt	24,5	24,9	25,6	17

Förorenade områden

Behov förorenade områden

	Behov timmar 2027	Behov timmar 2028	Behov timmar 2029
Avgiftsfinansierad verksamhet			
Planerad tillsyn årlig avgift	0	0	0
Anmälningssärenden	150	150	150
Tillståndssärenden	0	0	0
Händelsestyrd tillsyn	25	25	25
Behovsprioriterad tillsyn	640	640	640
Summa avgiftsfinansierat	815	815	815
Antal tjänster avgiftsfinansierat	0,8	0,8	0,8
Anslagsfinansierad verksamhet			
Planerad tillsyn	300	300	300
Händelsestyrd tillsyn	40	40	40
Strategiskt arbete	140	140	140
Summa anslagsfinansierat	480	480	480
Antal tjänster anslagsfinansierat	0,5	0,5	0,5
Antal tjänster totalt	1,3	1,3	1,3

Arbetet med förorenad mark omfattar framför allt den tillsyn som utgår från kapitel 10 i miljöbalken. Tillsynen omfattar potentiella och konstaterade föroreningsskador i mark, grundvatten, ytvatten, sediment och byggnader. Att identifiera, undersöka och åtgärda områden som förorenats av befintliga eller tidigare verksamheter är ett viktigt led i arbetet att minska riskerna för att människor och miljö utsätts för farliga ämnen. I den nationella strategin för miljöbalkstillsynen föreslås förorenade områden få hög prioritet för att uppnå satta miljömål.

I området ingår handläggning av anmälan enligt Miljöbalken när föroreningar påträffas vid exempelvis grävarbeten och byggnationer samt vid klagomål eller tillbud. Vid klagomål och tillbud bedrivs även tillsyn och uppföljning av avhjälpandeåtgärder (sanering).

Den huvudsakliga tillsynstiden hamnar under behovsprioriterad tillsyn. Den behovsprioriterade tillsynen utgår från handlingsplanen (antagen av nämnden i december 2022 och reviderad i december 2025) och av prioriteringslistan. I prioriteringslistan finns kommunens objekt i riskklass 1 och 2 som nämnden ska fokusera tillsynen mot. I behovet ingår hela hanteringen av objektet, det vill säga all tillsynstid som krävs från initiering tills dess att objektet kan anses vara åtgärdat. Tillsynen delas i tre faser: utredning, åtgärd och uppföljning. Det beräknade resursbehovet relateras sedan till en tidsatt målsättning om att ha hanterat de prioriterade förorenade områdena till ett visst årtal. På så sätt erhålls ett årligt behov. Målsättningen är att samtliga objekt i prioriteringslistan är åtgärdade inom 20 år. Det finns ett nationellt mål om att alla förorenade områden är åtgärdade i så stor utsträckning att de inte utgör något hot mot människors hälsa eller miljön år 2050.

Egeninitierad tillsyn har bedrivits aktivt sedan 2023, innan dess bedrevs ingen tillsyn inom förorenade områden. Eftersom det inte funnits resurser till behovet under många år har behovet vuxit sig större för varje år. Detta innebär att det finns ett stort antal ärenden att bedriva tillsyn mot.

Hälsoskydd

Behov hälsoskydd

	Behov timmar 2027	Behov timmar 2028	Behov timmar 2029
Avgiftsfinansierad verksamhet			
Förhandsdebiterad tillsyn	270	380	380
Anmälnings- och tillståndsärenden	75	75	75
Händelsestyrd tillsyn	75	75	75
Behovsprioriterad tillsyn	450	360	360
Summa avgiftsfinansierat	870	890	890
Antal tjänster avgiftsfinansierat	0,9	0,9	0,9
Anslagsfinansierad verksamhet			
Planerad tillsyn	650	650	650
Händelsestyrd tillsyn	925	925	925
Strategisk verksamhet	340	340	340
Summa anslagsfinansierat	1915	1915	1915
Antal tjänster anslagsfinansierat	1,9	1,9	1,9
Antal tjänster totalt	2,8	2,8	2,8

Inom hälsoskyddsområdet bedriver vi tillsyn och rådgivning enligt miljöbalkens 9 kapitel samt strålskyddslagen med tillhörande förordningar och föreskrifter. Syftet är att skydda människors hälsa i bostäder, offentliga och allmänna lokaler samt i miljöer där människor får vård eller behandling. Även smittskyddsfrågor ingår i ansvaret. Nämndens uppdrag är att förebygga och undanröja olägenheter för människors hälsa.

Tillsyn av anmälningspliktiga verksamheter (H-objekt) är prioriterad och sker med regelbundet intervall. 2023 infördes årsavgift i taxan, vilket innebär att majoriteten av H-objekten – 80 av totalt 97 – numera betalar årlig avgift. Ej anmälningspliktiga verksamheter (UH-objekt) omfattas av behovsprioriterad tillsyn och har generellt lägre tillsynsbehov. Tillsynen genomförs ofta i projektform. Det finns fortsatt behov av att inventera förekomsten av UH-verksamheter i kommunen, och detta arbete kommer att göras område för område.

Inkommande ärenden består bland annat av anmälningar av nya verksamheter, ansökningar om djurhållning samt allmän rådgivning via telefon och e-post. En betydande del av den händelsestyrda tillsynen utgörs av klagomål på inomhusmiljö i bostäder och lokaler. Av samtliga klagomålsärenden är ca 20–30% befogade och kan debiteras. Resterande ärenden kräver ändå handläggning och tar ofta mycket tid i anspråk. Utöver detta deltar vi i planarbete och yttrar oss i remisser.

Under 2026 påbörjas arbetet med förebyggande och egeninitierad bostadstillsyn som är ett mål i den nationella tillsynsstrategin och detta arbete planeras att fortsätta framöver. Tidigare klagomålsärenden analyseras för att identifiera strukturella brister och målgrupper där riktad tillsyn bedöms särskilt angelägen. Vi planerar även informationsinsatser till hyresvärdar, fastighetsägare och hyresgäster om egenkontroll och miljöbalkens krav. Parallellt fortsätter vi arbetet med kompetensutveckling och införandet av gemensamma checklistor och bedömningsstöd för att stärka likvärdighet och rättssäkerhet i handläggningen av inomhusärenden. Det pågående samarbetet med regionala nätverk fortsätter för att främja samsyn i tillsynsarbetet. Detta arbete förväntas på sikt minska antalet inkommande klagomålsärenden.

Kommunen ansvarar enligt EU:s badvattendirektiv för skötsel av EU-baden. Under sommaren samordnar och utför vi provtagning, informerar allmänheten samt avråder från bad vid behov.

Hälsoskyddsarbetet bidrar främst till de nationella miljömålen Giftfri miljö, Frisk luft, God bebyggd miljö och Säker strålmiljö. Som ett exempel arbetar vi aktivt med tillsyn av radon i flerbostadshus och initierar varje år ett antal ärenden med målet att alla fastigheter ska mäta radon vart tionde år. Villaägare erbjuds information och rådgivning om radonmätning.

I Vänersborgs kommuns Miljöprogram 2030 arbetar hälsoskydd med fokusområdet Trygg miljö för stora och små. Vid tillsyn i skolor uppmärksammar vi inomhusmiljö, kreativa skolgårdar, minskad exponering för kemikalier, buller, smittskydd, UV-strålning och radon. Trygg miljö och grönskande hav och land är även vägledande i annan tillsyn och planering, med fokus på att minska luftföroreningar, buller och användning av hälsostörande ämnen.

Förutom tillsyn omfattar arbetsuppgifterna även mätning av bakgrundsstrålning, rådgivning, smittskyddsfrågor

samt granskning av planer och remisser. Arbetet är i hög grad händelsestyrkt: inkommande anmälningar, ansökningar, remisser, och klagomål tar en stor del av handläggarens tid och kan påverka möjligheten att genomföra övrig planerad tillsyn.

Livsmedel

Behov livsmedel

	Behov timmar 2027	Behov timmar 2028	Behov timmar 2029
Avgiftsfinansierad verksamhet			
Efterhandsdebiterad tillsyn (Planerad tillsyn)	630	630	630
Anmälningsärenden (registrering)	45	45	45
Händelsestyrd tillsyn (befogade klagomål)	40	40	40
Uppföljande kontroll	50	50	50
Klassning	105	105	105
Totalt	870	870	870
Antal tjänster avgiftsfinansierat	1	1	1
Anslagsfinansierad verksamhet			
Interna processer, remisser m.fl.	10	10	10
Tillståndsärenden	40	40	40
Händelsestyrd tillsyn (obefogade klagomål)	20	20	20
Rådgivning/service	630	630	630
Avslutsärenden	20	20	20
Ej debiterbara klassningar	30	30	30
Projekt	100	100	100
Rapportering till SLV, RASFF, Beslut om sanktionsavgift	120	120	120
Summa anslagsfinansierat	970	970	970
Antal tjänster anslagsfinansierat	1,1	1,1	1,1
Antal tjänster totalt	2,1	2,1	2,1

* 850 timmar handläggningstid för en 100% tjänst.

Livsmedelskontrollens främsta mål är att säkerställa att livsmedel och dricksvatten som konsumenterna får tillgång till är säkra samt att de produceras och hanteras på ett godtagbart sätt. Informationen om livsmedlen ska vara tydlig och korrekt så att ingen konsument blir vilseledd. Exempel på verksamheter som omfattas av livsmedelskontroll är restauranger, storkök, gatukök, pizzerior, butiker, livsmedelsindustrier, grossister, transportörer och vattenverk.

Inom Vänersborgs kommun finns för närvarande 294 livsmedelsanläggningar. Kontrollen ska vara riskbaserad och inriktad på de största hälsoriskerna. Verksamheter med större risker får fler kontroller, kontrollfrekvensen kan variera mellan 1 och 25 kontroller under en femårsperiod beroende på riskklassning.

Kontrollen av anläggningar sker genom både oanmälda och föranmälda inspektioner, revisioner och provtagningar. Handläggning av inkomna remisser gällande alkoholtillstånd och bygglov, utredning av klagomål och matförgiftningar, projekt samt rådgivning till allmänheten och företagare ingår också i arbetet. Dessutom utreds RASFF-meddelanden (EU varningssystem för osäkra livsmedel), och det bedrivs omvärldsbevakning samt samarbete med andra förvaltningar, kommuner och myndigheter.

För att underlätta för livsmedelsföretagare ges råd, service och kontroll med ett helhetsperspektiv. Målet är att aktörerna ska ha förtroende för myndigheternas övervakning och rådgivning, och att det ska vara enkelt att följa regler och riktlinjer. Detta stärker förtroendet för produkterna och säkerställer att konsumenterna får tillgång till säkra livsmedel. Genom samverkan med andra kontrollmyndigheter ska kontrollverksamheten bedrivas regelbundet, på ett rättssäkert och likvärdigt sätt, vilket säkerställer att kontrollen är effektiv och uppnår avsedd effekt. Det finns flera lagstiftningsområden som kontrolleras regelbundet, och resultaten rapporteras till Livsmedelsverket. Vilka områden som kontrolleras beror på de specifika riskerna inom verksamheten.

Miljöskydd

Behov miljöskydd

	Behov timmar 2027	Behov timmar 2028	Behov timmar 2029
Avgiftsfinansierad verksamhet			
Planerad tillsyn årlig avgift	910	910	910
Anmälningssärenden	646	646	656
Tillståndssärenden	16	16	40
Händelsestyrd tillsyn	510	510	510
Behovsprioriterad tillsyn	1038	1030	1030
Summa avgiftsfinansierat	3120	3112	3146
Antal tjänster avgiftsfinansierat	3,1	3,1	3,1
Anslagsfinansierad verksamhet			
Planerad tillsyn	32	32	32
Händelsestyrd tillsyn	698	698	698
Strategiskt arbete	550	550	550
Summa anslagsfinansierat	1280	1280	1280
Antal tjänster anslagsfinansierat	1,3	1,3	1,3
Antal tjänster totalt	4,4	4,4	4,4

Miljöskyddsgruppen utför regelbunden tillsyn på större miljöfarliga verksamheter, så kallade B- och C-verksamheter. Dessa verksamheter betalar en årlig avgift för tillsynen. För B-verksamheter krävs tillstånd av länsstyrelsen. C-verksamheter ska anmälas till Miljö- och byggnadsförvaltningen innan verksamheten startar. Tillsynen syftar till att upptäcka och förebygga risker för miljön och människors hälsa som till exempel utsläpp till mark, luft eller vatten samt hantering av kemikalier och avfall.

För verksamheter med mindre risk för påverkan på miljön, så kallade U-verksamheter, finns ingen anmälningsskyldighet och tillsynsbehovet är mindre. U-verksamheter betalar timavgift för nämndens tillsyn. Vid brister kan nämnden förelägga om åtgärder. Om det finns misstanke om brott mot miljöbalken ska en åtalsanmälan göras. Miljöskyddsgruppen har prioriterat bort tillsyn på U-verksamheter den sista åren men nytt regelverk gällande bland annat avfallslagstiftning innebär bland annat att tillsynstiden på U-verksamheter bör utökas framöver.

Arbetet med att ta fram strategin för tillsyn enligt miljöbalken 2026 - 2029 har påbörjats av olika tillsynsmyndigheter och tillsynsvägledande myndigheter. Miljöskyddsgruppen kommer att delta i olika projekt inom ramen av tillsynstrategin speciellt inom områdena avfall och miljöfarlig verksamhet för att kunna strukturera tillsynen i framtiden.

Två nya vattenskyddsområden bearbetas i dagsläget av både Länsstyrelsen och kommunen. Ingen tidsplan är fastställd men arbete med tillståndsansökningar kan vara aktuellt om två år.

Utöver tillsyn har miljöskyddsgruppen en rad andra arbetsuppgifter, bland annat information och rådgivning, handläggning av inkommande ärenden såsom anmälningar, remisser, miljörapporter och klagomål. Arbetet omfattar även tillsynsarbete i samband med olyckor som till exempel oljeläckage.

Naturvård

Behov naturvård

	Behov timmar 2027	Behov timmar 2028	Behov timmar 2029
Anslagsfinansierad verksamhet			
LONA- och LOVA-projekt eller andra bidragsfinansierade projekt	450	500	550
Naturvårdsstrategin, samordning, planering och uppföljning	160	160	160
Naturvårdsstrategin, åtgärder	100	100	100
Reservatsbildning	200	200	200
Remisser, interna (bygglov, strandskydd, förhandsbesked)	250	250	250
Remisser, externa (myndighetsremisser)	50	50	50
Planarbete (detaljplan, översiktsplan, FÖP inkl. remisser)	300	300	300
Intern rådgivning och information	100	100	100
Extern rådgivning och information	50	50	50
Internt administrativt arbete	100	50	50
Extern samverkan	100	100	100
Gröngruppen och förvaltningsövergripande naturvårdsarbete	200	200	200
Friluftsgruppen	120	25	25
Vattenvårdsarbete: Åtgärdsprogram för vatten	100	100	100
Miljöövervakning	180	190	210
Miljöstrategi	25	25	25
Projekt, förvaltningsövergripande	150	150	150
Tillsyn naturreservat	25	25	25
Deltagande tillsynskampanj strandskydd	100	0	0
Summa anslagsfinansierat	2760	2575	2645
Antal tjänster anslagsfinansierat	2,8	2,6	2,7

Nämndens och förvaltningens naturvårdsarbete handlar om att bevara och utveckla naturen och dess värden, biologisk mångfald och ekosystemtjänster, för att bidra till att uppnå de globala hållbarhetsmålen enligt Agenda 2030, de nationella miljömålen och miljöstrategi 2030. Ett viktigt instrument i detta arbete är kommunens naturvårdsstrategi som antogs 2023. Naturvårdsstrategins prioriteringar anger kommunens inriktning för det strategiska naturvårdsarbetet och beskriver kommunens roll i detta arbete.

Naturvårdsarbetet sker bland annat genom LONA- och LOVA-projekt och samordning kring förvaltning av kommunens naturområden. Nämnden har tillsynsansvar över de två kommunala naturreservaten Dalbobergen och Nygårdsängen. I naturvårdsarbetet ingår även miljöövervakning av kommunens sjöar och vattendrag samt huvudmannaskap för kommunens kalkning och effekttuppföljning i Hallsjön.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska även delta och verka för att åtgärder kopplade till vattenförvaltningens åtgärdsprogram genomförs och beslutade miljökvalitetsnormer för vatten uppnås.

En viktig del är att ta tillvara på naturvårdens intressen inom kommunens alla verksamheter, bland annat vid samhällsplanering och vid framtagande av strategiska dokument. I naturvårdsarbetet ingår mycket information, rådgivning och samarbete både externt och internt. Det interna arbetet görs ofta över enhets- och förvaltningsgränser.

Underlag för ett eventuellt naturreservat är under framtagande i enlighet med naturvårdsstrategins prioritering Skyddad natur. Det finns behov av fortsatt arbete med detta och med prioriteringen.

Utifrån naturvårdsstrategins prioritering om skyddsvärda träd och att Samhällsbyggnadsnämnden avser att ta fram en trädplan finns ett behov av stöttande och rådgivande resurs från naturvård.

Kultur- och fritidsförvaltningen avser att utifrån friluftsstrategin ta fram en friluftspan. I detta arbete finns ett behov av stöttande och rådgivande resurs från naturvård. Det finns flera beröringspunkter med naturvårdsstrategins prioriteringar, bland annat prioriteringen om tillgänglighet och kunskap.

I Byggnadsnämndens tillsynsplan för strandskydd 2025–2027 ingår en planerad tillsynskampanj. För att få till en ändamålsenlig kampanj är naturvård en viktig del i planeringsarbetet och genomförandet, vilket kommer leda till ett ökat antal remissärenden.

Det finns ett behov av att uppdatera hemsidan och att hantera och arkivera äldre material.

Resurserna har under många år inte motsvarat behovet, vilket bland annat lett till att arbetsuppgifter har ackumulerats. 2023–2026 har en del av behovet täckts tillfälligt i form av konsultstöd som avlastning vid bland annat deltagande i samhällsplanering och att svara på inkommande remisser angående förhandsbesked, bygglov och strandskyddsdispenser. Med nuvarande resurstilldelning motsvarande 2 årsarbetskrafter kommer kommunen inte att kunna upprätthålla förväntad nivå på naturvårdsarbetet.

Små avlopp

Behov små avlopp

	Behov timmar 2027	Behov timmar 2028	Behov timmar 2029
Avgiftsfinansierad verksamhet			
Prövningsärenden	634	3 330	3 370
Inventering/riskbaserad tillsyn	3 420	3 420	3 420
Information från Centralen	240	180	180
Uppföljning	160	535	535
Tillsyn större avloppsanläggningar	18	0	18
Klagomål (befogade)	30	30	30
Summa avgiftsfinansierat	4 502	7 495	7 553
Antal tjänster avgiftsfinansierat	4,5	7,5	7,6
Anslagsfinansierad verksamhet			
Interna remisser	110	30	60
Tillsyn - dubbelbemanning	521	573	573
Prövning och tillsyn ej debiterbar tid	436	1 395	1 853
Projekt (MSV, LOVA)	80	80	80
Utveckling arbetsmaterial	550	0	0
Verksamhetsutveckling	3 385	650	650
Service och rådgivning	385	385	385
Överklagan, MSA och viten	85	95	105
Summa anslagsfinansierad verksamhet	5 552	3208	3 706
Antal tjänster anslagsfinansierad verksamhet	5,6	3,2	3,7
Antal tjänster totalt	10,1	10,7	11,3

Inom tillsynsområdet små avlopp ingår ansvar för tillsyn och prövning av små enskilda avlopp enligt miljöbalken samt remissärenden för förhandsbesked, bygglov och liknande där avloppsfrågan berörs. Inkommande ärenden utgörs främst av anmälningar och ansökningar för inrättande av avloppsanläggningar, dispenser gällande eget omhändertagande av slam, latrin, och torra toalettlösningar med koppling till kommunens föreskrifter om avfallshantering. Utöver det hanteras även inkommande ärenden gällande bygglovsremisser. Efter ändringar i plan- och bygglagen (PBL) 2025 uppskattas antalet bygglovsremisser att minska. Det kommer att leda till ett begränsat antal bygglovsremisser som kommer behöva hanteras kopplats till enskilt avlopp.

Resurstilldelningen har varit otillräcklig under lång tid, och tillsammans med oplanerade projekt, till exempel arbete med klagomålprioriterad tillsyn, revidering av avfallsföreskrifter, vattentjänstplanen och andra styrdokument, har behovet ökat för varje år.

Avgiftsfinansierad verksamhet

I den avgiftsfinansierade verksamheten ingår bland annat prövningar av tillstånd och anmälningar för nya avloppsanläggningar, prövningar enligt renhållningsordningen, inventering och riskbaserad tillsyn, samt uppföljning av information om bristfälliga avloppsanläggningar från slamtömmaren och tidigare fattade förbud och förelägganden.

En stor del av dessa tillsynsärenden har tidigare prioriterats bort, vilket har lett till att tillsynsbehovet kvarstått och kommer behöva hanteras för kommande år. Utöver tillsynsbehovet förväntar sig Havs- och

vattenmyndighetens (HaV) att Sveriges kommuner inom kort ska ha övergått till riskbaserad tillsyn. Detta kommer innebära en tydlig förändring jämfört med hur tillsynen av enskilda avlopp har genomförts tidigare. Under de senaste cirka 20 åren har tillsynen främst skett genom områdesbaserad inventering, med målsättningen att varje avloppsanläggning ska inventeras inom en 20-årsperiod. Det har inneburit en planerad tillsynstakt om cirka 200 avloppsanläggningar per år.

En schabloniserad uppskattning är att vid ett införande av riskbaserad tillsyn kommer varje avloppsanläggning genomsnittligt behöva kontrolleras vart sjunde år. Med ett uppskattat totalt antal om 4 000–4 500 anläggningar i kommunen innebär detta att omkring 570 anläggningar behöver tillsyn årligen, vilket mer än fördubblar tidigare nivå. Den ökade tillsynstakten förväntas även leda till en kraftig ökning av antalet tillståndsansökningar från och med år 2028 och framåt. Arbetet med prövningen av ansökningar för utsläpp inom den inre zonen av GÄVSO har upphört och har därför tagits bort ur behovsplanen för 2026-2027.

Revideringen av kommunens avfallsföreskrifter har medfört att det nu finns möjlighet att ansöka om dispens för förlängt slamtömningsintervall vilket förväntas leda till en ökad arbetsbelastning. Mängden ärenden som kan genereras är svår att bedöma. I dagsläget har ingen större ökning av anmälningar eller ansökningar noterats, vilket bedöms bero på att ändringarna i avfallsföreskrifterna inte har annonserats eller kommunicerats till allmänheten.

Anslagsfinansierad verksamhet

Den anslagsfinansierade verksamheten består huvudsakligen av arbete med olika typer av uppföljningar, projekt, remisser, utveckling av arbetssätt och informationsmaterial samt annat kvalitetsarbete. En betydande del är också administrativt arbete för att genomföra uppdateringar inom ärendesystemet.

Föregående års projekt med okända avlopp under 2025 blottade stora brister i vårt befintliga objektsregister vilket innebär ett stort administrativt arbete gällande åtgärder för att generera ett uppdaterat register.

Under 2027 borde behovet främst ligga på tillsynstöd, uppföljning av förelägganden, förbud, tillstånd och entreprenörsrapporter och verksamhetsutveckling. Efter 2027 minskar därför behovet gällande dessa åtgärder. Arbetet fortsätter därför gällande dessa men i mindre omfattning på grundarbetet är på plats.

Revidering av blåplanen kommer att ske under år 2027 och det kommer att kräva insatser från arbetsgruppen. Arbetsgruppen kommer att behöva avsätta resurser för att stöta och bistå med kunskap.

Under 2028 borde behovet inom anslagsfinansierad verksamhet minska, då riskklassningen enligt HaV pågått under 2027 och där projektet kopplade till uppdatering av verksamhetssystem borde vara avslutat. Även andra arbetsuppgifter, exempelvis uppföljning av förbud och föreläggande, förväntas till stor del vara i fas.

De höga resursbehoven under 2027–2028 är främst kopplade till HaV's förväntningar kopplat till riskbaserad tillsyn samt krav på nationell inrapportering av data med utgångspunkt i avloppsmodulen i ärendesystemet. Leverantören av verksamhetssystemet (Prosona) har utvecklat en avloppsmodul som är mer detaljerad vilket bedöms komma kräva betydligt mer administrativ arbetstid per objekt för att kunna genomföra inrapporteringen till HaV på ett korrekt sätt.

Tidigare inplanerade projekt som till exempel tillsyn av avloppsanläggningar över 25 pe och tillsyn minireningsverk, har blivit bortprioriterade. Detta för att fokusera på avgiftsfinansierade aktiviteter för att nå de ekonomiskt uppsatta målen för verksamheten. Framtagande av material och metodik är därför inplanerade för dessa projekt 2027 för att kunna genomföra tillsyn.

Tobak och läkemedel

Behov tobak och läkemedel

	Behov timmar 2027	Behov timmar 2028	Behov timmar 2029
Avgiftsfinansierad verksamhet			
Planerad tillsyn årlig avgift	300	300	300
Anmälningssärenden	5	5	5
Tillståndssärenden	100	100	100
Händelsestyrd tillsyn	30	30	30
Summa avgiftsfinansierat	435	435	435
Antal tjänster avgiftsfinansierat	0,5	0,5	0,5
Anslagsfinansierad verksamhet			
Planerad tillsyn	400	400	400
Händelsestyrd tillsyn	50	50	50
Strategisk verksamhet	50	50	50
Summa anslagsfinansierat	500	500	500
Antal tjänster anslagsfinansierat	0,5	0,5	0,5
Antal tjänster totalt	1	1	1

Tillstånd för försäljning av tobak

För att få tobakstillstånd (detaljhandel/partihandel) ställer lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088) högt ställda krav på personlig- och ekonomisk lämplighet (skötsamhet) för både sökandes bolag samt dess företrädare med betydande inflytande. Vid ansökningsförfarandet ska kommunen begära yttrande av Polismyndigheten för att kontrollera sökandes lämplighet. Vid ansökan granskas och kontrolleras exempelvis ekonomiska avtal och köpeavtal samt var sökande har hämtat de ekonomiska medlen (ekonomisk spårbarhet) för att köpa aktuell verksamhet. Samverkansmyndigheter som Tullverket, Skatteverket och Kronofogden kan även vid en ansökan komma ifråga för att kontrollera sökandes lämplighet. Efter att tillstånd har meddelats kvarstår samma krav på personlig- och ekonomisk lämplighet för tillståndshavaren. Samtliga tillstånd och beslut enligt tobakslagen som en kommun har beslutat om ska även registreras hos Folkhälsomyndigheten och Länsstyrelsen.

Anmälningsskyldig verksamhet

Försäljning av tobaksfria nikotinprodukter enligt lagen om tobaksfria nikotinprodukter (2022:1257) samt e-cigarettor enligt tobak och liknande produkter (2018:2088) är inte tillståndsskyldig utan anmälningsskyldig. Företagaren anmäler och lämnar ett egenkontrollprogram till kommunen som ger klartecken till försäljning efter granskning av anmälan och egenkontrollprogram.

Tillsyn

Kommunen ska bedriva inre- och yttre tillsyn på tillståndshavare som innehar tobakstillstånd. Inre tillsyn handlar främst om att kontrollera att tillståndshavarens bolag samt dess företrädare fortfarande uppfyller tobakslagens krav på personlig- och ekonomisk lämplighet. Samverkansmyndigheter som Polismyndigheten, Skatteverket och Kronofogden kan vid tillsynen användas för att kontrollera sökandes lämplighet.

Den yttre tillsyn görs på tillståndshavarens försäljningsställe samt varulager. Kommunen har rätt till tillträde på försäljningsstället och dess lokaler enligt tobakslagen. Kontroll görs av produkterna på försäljningsstället som omfattas av tobakstillståndet samt anmälningsskyldiga varor. Tillsyn kan göras tillsammans med andra myndigheter som Polismyndigheten, Skatteverket, Kronofogden och Tullverket. Varje tillståndshavare som betalar årliga avgifter ska ha minst ett tillsynsbesök på försäljningsstället varje år.

Kontrollköp

Enligt lagen om tobaksfria nikotinprodukter (2022:1257) samt lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088) har kommunen möjlighet att utföra kontrollköp på försäljningsställena. Kontrollköp innebär att en person som har fyllt 18 år provar att köpa tobaksvara eller elektroniska cigaretter utan att visa legitimation. Syftet är att granska om försäljningsstället uppfyller sin skyldighet att förvissa sig om att mottagaren har fyllt 18 år. Kontrollköp är ett verktyg som syftar till att skapa ett bra underlag för dialog med försäljningsstället. Enligt Folkhälsomyndigheten och svensk handels rekommendation bör ett försäljningsställe kontrollera legitimation upp till 25 år. Kontrollköpet genomförs utan att försäljningsstället underrättas i förväg, och direkt efter kontrollköpet underrättas försäljningsstället av kommunen. Vad som framkommit genom kontrollköp får inte utgöra grund för att öppna tillsynsutredning eller meddela sanktion.

Rökfria Miljöer

Enligt lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088), ska kommunen utföra tillsyn av rökfria miljöer i vissa offentliga miljöer och lokaler dit allmänheten har tillträde och där all typ av rökning är förbjuden enligt tobakslagen, exempelvis lokaler för skol- och barnomsorg, hälso- och sjukvård och hotell. Den som äger eller disponerar en lokal ansvarar för att rökförbudet upprätthålls. Utöver att vidta de åtgärder som behövs för att rökförbudet ska upprätthållas ska insatser ske genom att skylta och informera samt övervaka att reglerna för att rökförbudet följs. Inga avgifter får tas ut enligt lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088) och därför ingår rökfria miljöer i den anslagsfinansierade verksamheten

Receptfria läkemedel

Tillsyn av receptfria läkemedel görs enligt lagen om receptfria läkemedel (2009: 730) på butiker som säljer receptfria läkemedel för att kontrollera att de följer lagstiftningen. Apoteksombud är undantagna tillsynen då det är Apoteket som bedriver tillsynen på ombudens försäljningsställena. Allvarliga brister rapporteras till Läkemedelsverket.

Vänersborgs kommun

Konsekvensbeskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö och hälsoskyddsnämndens beskrivning av åtgärder och konsekvenser i förslaget till mål- och resursplan 2027-2029

I kommunstyrelsens beslut om Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2027-2029 anges följande: *"Nämnderna ska beskriva åtgärder för att anpassa sig till budgetramen och konsekvenserna av dessa åtgärder. De ska också beskriva planerade effektiviseringar och hur frigjorda resurser omprioriteras, samt eventuella besparingar och deras effekt på volym och kvalitet. Detta görs i en separat skrivelse".*

Miljö och hälsoskyddsnämnden presenterar en budget inom ram. Nämnden har haft ett stabilt ekonomiskt resultat de senaste åren med ett överskott på 400 tkr 2025. I detta dokument beskrivs de behov som inte ryms inom föreslagen ram men också åtgärdsförslag för att frigöra medel och tid som kan läggas på föreslagna utvecklingsförslag för att i förlängningen skapa mervärde för våra invånare.

Sammanfattning

För planperioden 2027-2029 har en behovsutredning tagits fram som bygger på anvisningar från andra vägledande myndigheter. Behovsutredningen visar att verksamheten egentligen kräver cirka 25 årsarbetskrafter, jämfört med dagens 17. Störst brist finns inom små avlopp, där rekommendationen på riskbaserad tillsyn innebär en kraftigt ökad arbetsbörda. Denna utmaning delar Vänersborgs kommun med många andra kommuner i Sverige.

Eftersom cirka 85 % av nämndens kostnader är personalkostnader finns begränsade möjligheter att justera verksamheten utan påverkan på ambitionsnivå och måluppfyllelse.

Som effektiviseringsförslag föreslås åtgärder som frigör 120 tkr genom ökade intäkter, viss automatisering och löpande effektiviseringar. Dessa räcker dock inte för att täcka de stora ofinansierade behov som identifierats inom små avlopp, miljöskydd och naturvård (cirka 3 500 tkr för år 2027) och som därför kommer att bortprioriteras i kommande tillsynsplan.

Utan utökad finansiering riskerar planerad tillsyn, strategiskt miljöarbete och lagstadgade krav att påverkas negativt.

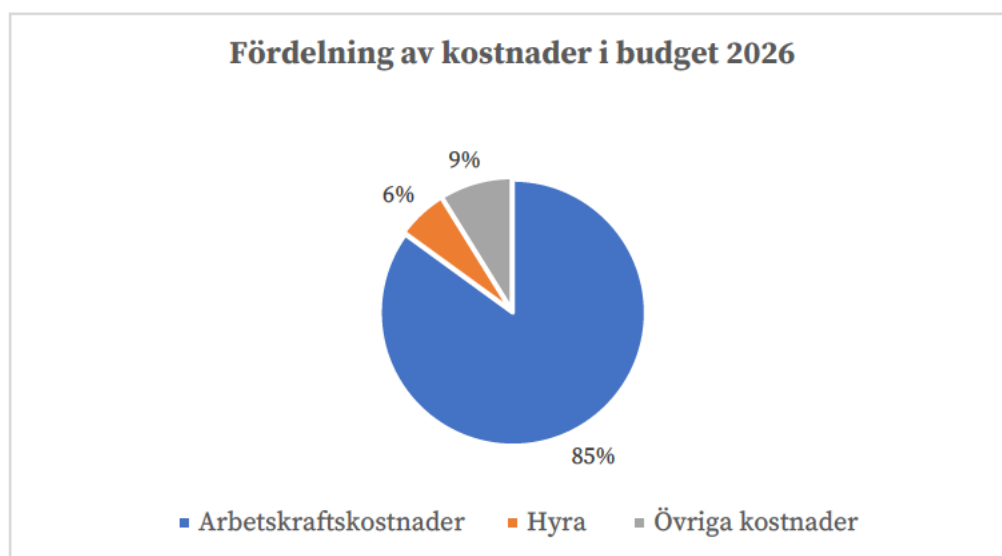
De genom effektiviseringar frigjorda medlen föreslås användas till utvecklingsinsatser som proaktiv tillsyn och uppgradering av handläggningssystemet, vilket ska stärka service, effektivitet och tydlighet för invånare och företag samt till gemensamma behov av bland annat IT-säkerhet och civilt försvar.

1. Förutsättningar som åtgärder och konsekvenser är baserade på

1.1 Budget 2027

I anvisningar och ramar för arbetet med Mål och resursplan 2027-2029 har Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2027 fastställs till 12 279 tkr. Jämfört med budget 2026 har ramen minskats med 49 tkr för inflationsuppräknings. Då personalomkostnadspåslägg sänks justeras ramen ned med 16 tkr. Budget om 14 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, har omfördelats till kommunstyrelsen.

Nämndens kostnader består till allra största delen av personalkostnader. Cirka 85 procent av kostnaderna i budgeten 2026 är personalkostnader, se diagram nedan.

Konsekvensbeskrivningen är gjord utifrån den behovsutredning för 2027-2029 som förvaltningen tagit fram i början av 2026 och som varje tillsynsmyndighet inom miljöbalkens område ska ta fram. Utredningen visar det faktiska tillsynsbehovet enligt de tillsynsvägländningar som finns att tillgå. Vänersborgs kommun når inte upp till denna ambitionsnivå och det är sannolikt mycket få kommuner i Sverige som gör det.

Nämnden har haft ett stabilt ekonomiskt resultat de senaste åren med ett överskott på 400 tkr 2025.

Taxor

Enligt gällande taxa har nämnden möjlighet att indexjustera taxan enligt prisindex för kommunal verksamhet, PKV. Nuvarande prognos pekar på att PKV blir 2,8 procent i år, vilket skulle innebära en ökning av intäkter på nästan 150 tkr. Beslut om indexhöjning av taxan görs genom separat beslut i Miljö- och hälsoskyddsnämnden i slutet av 2026.

17 mars 2026 beslöt kommunfullmäktige att Miljö - och hälsoskyddsnämnden tar över tillsyn och tillstånd enligt alkohollagen från Socialnämnden. Ny taxa antogs som avgiftsmässigt är identisk med den taxa Socialnämnden haft. Taxan gäller bara under 2026 så ny taxa för 2027 och framåt kommer att behöva arbetas fram under 2026. Nämnden planerar för att avgiftsnivåerna inom detta område kommer att ligga på i stort sett samma nivå 2027 plus en indexuppräknings enligt PKV på preliminärt 2,8 procent.

Bedömningarna ovan grundar sig på föreslagen ram och nu kända kostnadsökningar som tas upp i detta dokument.

Personalförmåner

Inom området kompetensförsörjning pågår en översyn som kommunstyrelsen utför på uppdrag av personal- och förhandlingsutskottet kring personalförmåner i syfte att stärka arbetsgivarvarumärket. Utredning pågår och inga förslag är ännu lagda eller beloppssatta. Eventuella framtida kostnader för detta är därför inte upptagna i detta dokument.

2. Utmaningar – Åtgärder, Ramanpassning och Effektiviseringar - Konsekvenser

2.1 Utmaningar

Enligt den nyligen upprättade behovsutredningen för 2027–2029 som förvaltningen gjort baserat på tillgänglig tillsynsvägledning från framför allt Havs- och vattenmyndigheten, Länsstyrelsen och Naturvårdsverket finns det stora underskott i bemanning. Utmaningen är inte unik för Vänersborgs kommun utan delas med de flesta kommuner i Sverige.

Enligt behovsutredningen är det totala behovet av tjänster cirka 25 årsarbetskrafter, medan dagens tillgång är 17 tjänster. Det innebär ett betydande resursunderskott i nästan samtliga team. Särskilt stora brister finns i:

- Små avlopp (behov 10,1–11,3 → tillgång 4)
- Miljöskydd (behov 5,7 → tillgång 5)
- Naturvård (behov 2,7–2,8 → tillgång 2)

Störst är utmaningarna inom små avlopp där resursbehovet mer än fördubblas till följd av:

- Övergång till riskbaserad tillsyn, innebär tillsyn av cirka 570 anläggningar/år i stället för tidigare cirka 200 anläggningar/år, enligt Havs- och vattenmyndighetens vägledning.
- Förväntad stor ökning av tillståndsansökningar från 2028.
- Administrativt arbete ökar p.g.a. nytt verksamhetssystem och krav på mer detaljerad rapportering.
- Historiskt eftersläp av tillsyn – mycket som prioriterats bort.

Förutom Naturvård är verksamheterna inom Miljö och hälsa till viss del avgiftsfinansierad men inte fullt ut.

En annan sak som framkommer i behovsutredningen är att stora mängder klagomål, anmälningar, remisser och ansökningar gör att planerad tillsyn trängs undan.

Särskilt påverkade av detta är:

- Hälsoskydd – klagomål på inomhusmiljö tar mycket tid, många obefogade men kräver handläggning.
- Livsmedel – klagomål, matförgiftningar, RASFF, Rapid Alert System for Food and Feed (ett nätverk för att rapportera livsmedelsrisker), alkoholtillståndsremisser.
- Miljöskydd – händelsestyrd tillsyn och olyckor (exempelvis oljeläckage).

Detta får till följd att planerad och strategisk tillsyn riskerar att inte genomföras.

Utöver ovan är utmaningar i verksamheten de närmaste åren också att utveckla myndighetssamverkan med staten, andra förvaltningar i kommunen samt miljöförvaltningar i grannkommuner för att motverka organiserad brottslighet inom exempelvis avfallsbranschen. Det finns också ett behov av att vidareutveckla arbete inom kris och beredskap, informationssäkerhet samt behov av tydligare processtyrning kring vattenförvaltning i kommunen för att nå EU:s vattendirektiv.

2.2 Åtgärder, Ramanpassning och Effektiviseringar

Listan nedan innehåller åtgärder som avses genomföras under 2027 för att effektivisera och därmed frigöra medel

Tabell: Åtgärdsförslag hålla ramen och skapa ett utvecklingsutrymme (tkr)

	Frigjorda Medel 2027	Effektiviseringar/Åtgärdsförslag	Ändrad Ambitionsnivå	Påverkan mål/målvärden 2027 (2029)
1	100	Ökade intäkter inom myndighetsverksamheten	Bibehållen	Bibehållen
2	10	Automatiserade beslut	Ökad	Positiv
3	10	Löpande effektiviseringar	Ökad	Positiv
Summa	120			

1. Ökade intäkter inom myndighetsverksamheten

Ett utvecklingsarbete pågår för att bättre kunna följa utvecklingen inom den intäktsfinansierade delen av verksamheten. Arbetet beräknas kunna innebära en möjlighet att öka intäkterna något jämfört med nuvarande nivå då det finns indikationer på att bland annat en del fasta avgifter baseras på schabloner för nedlagd tid som inte är uppdaterade utifrån nuvarande förhållanden.

2. Automatiserade beslut

Förvaltningen bedömer att det i vissa enklare ärenden, som exempelvis anmälan om köldmedel går att automatisera processen och kommer undersöka om detta går att införa under 2027. Det skulle frigöra viss tid som går att använda till att i stället arbeta mer stödjande/informerande. Viss tid kommer ändå behöva läggas på ärenden genom att göra stickprover samt att det systemadministrativa arbetet troligtvis kommer öka. Största vinsten om vi lyckas genomföra detta är att sökanden får snabba beslut. För att genomföra åtgärden krävs initialt en större arbetsinsats som förutom vår egen kompetens kommer involvera kompetenser inom IT och juridik.

3. Löpande effektiviseringar

Mindre effektiviseringsåtgärder fortgår löpande. Exempel på detta är olika processkartläggningar och införande av anvisningar och rutiner där det behövs. Användande av AI är ett annat exempel. Alla effektiviseringarna innebär inte ekonomiska besparingar men kan i stället innebära en smidigare process och upplevelse för sökande. Många digitaliseringslösningar genererar även kostnader och kan vara framtunga, dvs att vi först behöver ta en kostnadsökning för att besparingen skall komma längre fram. I vissa fall är detta en risk då vi inte riktigt kan förutse hur stor besparingen blir samt att det även är en risk att de förvaltande IT-kostnaderna ökar mer än förväntat.

2.3 Ofinansierade utmaningar och utvecklingsförslag

Inom planperioden 2027-2029 har nedanstående behov identifierats.

Tabell 1 visar de ofinansierade utmaningarna som finns utifrån aktuell behovsutredning. Summan utgår från lönekostnader för de utökade behov som framgår av behovsutredningen, där vissa av tjänsterna delvis är intäktsfinansierade. Dessa ryms inte inom föreslagen ram och detta är behov som nämnden avser prioritera bort i kommande tillsynsplan för 2027 för att hålla ram.

Längre ned i tabell 2 återfinns de föreslagna utvecklingsförslag och behov som finansieras via det utrymme som skapas genom åtgärdsförslagen under rubrik 2.2.

Tabell 1: Ofinansierade utmaningar (tkr) - kommer bortprioriteras

	Ofinansierade utmaningar	Behov 2027	Behov 2028	Behov 2029	Ändrad Ambitionsnivå	Påverkan mål/målvärde 2027 (2029)
1.	Avlopp*	2600	800	1200	Ökad	Positiv
2.	Miljöskydd	400	400	400	Ökad	Positiv
3.	Naturvård	500	500	500	Ökad	Positiv
Summa		3500	1700	2100		

*i ett scenario där nämnden får en ramökning på 2 600 tkr år 2027 kan 2027 års ram minskas med 1 800 tkr år 2028 för att sedan utifrån 2028 års ram återigen öka med 400 tkr 2029 där ramen sedan troligtvis kan stabiliseras.

1. Avlopp (ofinansierad utmaning)

Området små avlopp står inför mycket stora utmaningar de kommande åren, framför allt på grund av långvarig underbemannning och kraftigt ökade krav enligt Havs- och vattenmyndighetens vägledning. Verksamheten har under flera år haft otillräckliga resurser, vilket lett till att tillsyn, prövning och uppföljning har blivit kraftigt eftersatta. Detta har resulterat i stora mängder ärenden och ett omfattande behov av både administrativt och operativt arbete.

Den största förändringen är övergången till riskbaserad tillsyn, där kommunen förväntas gå från cirka 200 tillsynade avloppsanläggningar per år till omkring 570 årligen. Detta innebär en stor ökning av arbetsbelastningen och kommer samtidigt att leda till betydligt fler tillståndsansökningar från 2028 och framåt. Om kommunen väljer att göra en satsning för att nå upp till den ökade ambitionsnivån på tillsyn som Havs- och vattenmyndigheten

förespråkar kommer detta även att innebära kraftigt ökade tillsynsavgifter som kommer att påföras fastighetsägarna som innehar dessa avlopp.

Vidare har brister i objektsregistret identifierats, vilket kräver ett omfattande administrativt arbete för att rätta och uppdatera informationen. Den nya avloppsmodulen i ärendesystemet innebär dessutom att varje ärende kräver mer tid för dokumentation och rapportering

Utmaningarna förstärks av att många uppgifter tidigare behövt prioriteras bort, exempelvis uppföljning av bristfälliga anläggningar, större avloppsanläggningar och minireningsverk. Revideringen av avfallsföreskrifterna kan också leda till fler dispensansökningar, vilket ytterligare ökar belastningen.

Sammanlagt behövs totalt över tio årsarbetskrafter, medan dagens tillgång endast är fyra tjänster. Enligt en omvärldsspaning är det inte bara Vänersborg som står inför denna utmaning utan situationen är likartad för de flesta kommuner i Sverige idag.

Enligt behovsutredningen kommer det behövas mer anslagsfinansiering i början av planperioden medan avgiftsfinansieringen sedan ökar vilket innebär vid full finansiering 2027 minskar behovet med 1,8 miljoner 2028 för att sedan öka något igen 2029.

2. Miljöskydd inkl förorenade områden (ofinansierad utmaning)

Tillsyn av miljöfarliga verksamheter syftar till att upptäcka och förebygga risker för miljön och människors hälsa. Exempel på sådant som granskas är utsläpp till mark, luft och vatten samt hantering av kemikalier och avfall. Med den aktuella budgetramen har kommunen inte bemanning för hela behovet. Det innebär prioriteringar i verksamheten.

Tillsyn av ej anmälningspliktiga verksamheter kommer inte kunna utföras i tillräcklig omfattning. Tillsyn av ej anmälningspliktiga verksamheter ska utföras riskbaserad och med den kunskap som finns om befintliga verksamheter skulle tillsynen behöva öka. Detta dels utifrån miljöpåverkan, dels utifrån en samhällsnytta då det inom detta område finns organiserad brottslighet i verksamheter som förmodligen inte upptäcks på annat sätt än genom tillsyn.

Med en budget inom tilldelad ram har nämnden heller inte rätt förutsättningar att nå regionala och lokala miljömål avseende förorenade områden. En utökning av ram med 400 tkr, som anges i tabell 1, skulle innebära möjlighet till en personalförstärkning med 0,7 årsarbetskraft utifrån behovsutredningen.

3. Naturvård (ofinansierad utmaning)

Naturvårdsområdet präglas av flera stora utmaningar. Trots ett uppskattat behov på 2,6–2,8 årsarbetskrafter finns endast två tjänster tillgängliga, vilket innebär att verksamheten under flera år inte har kunnat hålla tempo med sina uppdrag. Detta har lett till hög arbetsbelastning, att arbetsuppgifter har ackumulerats och att förväntad nivå på naturvårdsarbetet riskerar att inte kunna upprätthållas.

Kommunens naturvårdsstrategi (antagen av Kommunfullmäktige 2023) anger kommunens inriktning för det strategiska naturvårdsarbetet och beskriver kommunens roll i detta arbete. Det finns ett tydligt behov av att arbeta med naturvårdsstrategins prioriteringar, som

till exempel skyddad natur, ekosystemtjänster, blågrön infrastruktur och biologisk mångfald. Många av dessa åtgärder kan bedrivas som projekt som delfinansieras med statliga anslag (LONA, Lokala Naturvårdssatsningen och LOVA, Lokala vattenvårdsprojekt).

Inom naturvård ingår även att bistå med kompetens i bygglov, förhandsbesked strandskyddsdispenser, detaljplaner och översiktsplanering liksom i kommunövergripande processer och vid information och rådgivning. Dessa uppdrag tar en stor andel av befintliga resurser i anspråk, vilket leder till att det strategiska naturvårdsarbetet riskerar att nedprioriteras och att det saknas resurser för att kunna söka bidragsmedel för naturvårdsprojekt. Risken är stor att kommunen inte kan leva upp till målen i naturvårdsstrategin, Agenda 2030 och de nationella miljökvalitetsmålen, då viktiga remisser, projekt och åtgärder inom vatten- och naturvården samt samordning kring förvaltning av kommunala naturområden riskerar att försenas eller bortprioriteras. Det finns också risk för sämre kvalitet eller förseningar i samhällsbyggnadsprocessen.

Tjänsterna är anslagsfinansierade. En utökning av ram med 500 tkr skulle innebära möjlighet till en personalförstärkning med en årsarbetskraft, då det idag finns cirka 200 tkr budgeterat till konsultstöd för att stötta upp naturvårdsverksamheten.

Tabell 2: Utvecklingsförslag (tkr)

	Utvecklingsförslag	Behov 2027	Behov 2028	Behov 2029	Ändrad Ambitionsnivå	Påverkan mål/målvärde 2027 (2029)
4.	Proaktiv tillsyn	70	80	90	Ökad	Positiv
5.	Uppgradera handläggningssystemet	40	40	40	Ökad	Positiv
6.	IT drift/Säkerhet	10	10	10	*Bibehållen	Positiv
Summa		120	130	140		

4. Proaktiv tillsyn (Utvecklingsförslag)

Vi vill skapa rörelse från kontrollerande/prövande till Stödjande/vägledande. Genom effektiviseringar vill vi frigöra tid som sedan kan läggas på att vägleda, informera och stödja våra invånare så att det är ännu lättare än idag att göra rätt från början. Exempel på detta är mer och bättre information på hemsida, informations- och dialogmöten, personliga möten med mera.

5. Uppgradera handläggningssystemet (Utvecklingsförslag)

I förra årets konsekvensbeskrivning gavs utvecklingsförslaget att under 2026 titta på alternativa integrationer mot handläggningssystemet för att möjliggöra fler digitala lösningar. Som exempel skulle en e-tjänst med tvåvägskommunicering kunna effektivisera handläggningen och också upplevas smidigare för de flesta av våra kommuninvånare. Det är numera möjligt att bygga en lösning själva mellan den plattform kommunen använder för e-tjänster och vårt nuvarande handläggningssystem. Denna lösning skulle bli billigare men kräva mer investerad tid både från oss och IT-kontoret, både under införande och efteråt för att hela tiden se till att allt fungerar och uppdatera när det behövs. I dagsläget lutar det därför åt att investera i en uppgradering av nuvarande handläggningssystem med de tilläggstjänsterna innehållande de digitala lösningarna vi behöver.

Investeringen avses göras ihop med Byggnadsnämnden. Total investeringskostnad på förvaltningen är cirka 500 tkr och den årliga förvaltningskostnaden är cirka 120 tkr.

Investeringen avses göras på Byggnadsnämnden, som har störst nytta av uppgraderingen. Miljönämndens årliga kostnad landar då in på cirka 40 tkr per år. Investeringen bedöms i sin tur leda till en effektivisering i form av frigjord tid 2028 och framåt.

6. IT drift/Säkerhet (Utvecklingsförslag)

Posten avser Miljö och hälsoskyddsnämndens del i en ramökning för kommunens IT-kontor (totalt 2 300 tkr) enligt den fördelningsnyckel som finns för IT-kostnader i kommunen. Se kommunstyrelsens underlag för mer information.

Bidrag till inriktningsmål och målvärden

Nedan anges de inriktningsmål med tillhörande målvärden som Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska arbeta med utifrån förra årets mål och resursplan.

Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv

Mått (Kolada)	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2027	Ambitionsnivå 2029	Nämnder
Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel	32,6 (2024)	32,2 (gul 2024)	29,6 (riket 2024)	Samtliga

- Inom ramen för det ordinarie arbetet är det viktigt att invånare och företag känner tillit till oss som myndighet. Verksamheterna arbetar för att, där det går, göra förflyttning från prövande/kontrollerande till stödjande/vägledande.

Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan

Mått (Kolada)	Nuläge	Ambitionsnivå 2026	Ambitionsnivå 2028	Nämnder
Antal genomförda eller påbörjade klimatlöften för kommunen	22 påbörjade eller uppfyllda av 24	Samtliga antagna klimatlöften är påbörjade eller uppfyllda	Samtliga klimatlöften är uppfyllda	SBN, KS, SOC, MHN

- Förvaltningen ansvarar för följande klimatlöfte som genomförs inom ramen för den ordinarie tillsynen: 7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn.

Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag

Mått	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2027	Ambitionsnivå 2029	Nämnder
Företagsklimat enl. (Insikt) - Totalt, Index, %	73 (2024)	79 (grön 2024)	79 (grön 2024)	MHN, BN, KS, SOC, SBN

- Förvaltningen arbetar aktivt med insiktsmätningens resultat och har ett omfattande och bra samarbete med näringslivskontoret.
- Projektet tillväxt och tillsyn pågår 2026-2027 med syfte att stärka företagsklimatet i myndighetsutövningen.

Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv

Mått	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2027	Ambitionsnivå 2029	Nämnder
Hållbart medarbetarengagemang (HME) totalindex	80 (2025)	81 (grön 2024)	81 (grön 2024)	Samtliga
Sjukfrånvaro, totalt i kommunen	8,8 % (2025)	8,5 %	8,1 % Gul 2024	Samtliga

- Förvaltningen jobbar, likt övriga kommunen, med fokus på friskfaktorer inom arbetsmiljön.
- Förvaltningen gör årligen en handlingsplan kopplat till medarbetarundersökningen för att öka HME.
- Avseende sjukfrånvaron så ligger förvaltningen väldigt lågt och siktar på att bibehålla den nivån (3,8 % på förvaltningen 2025 inkl. byggnadsnämndens personal).
- Då förvaltningen är liten sett till antalet medarbetare totalt i kommunen, bara cirka 1,5 % av de anställda i kommunen jobbar på förvaltningen, kommer nämndens bidrag till totalvärdet vara marginellt.

Anteckningar – FSG Miljö- och byggnadsförvaltningen

Datum: 2026-03-30

Närvarande

Arbetsgivare:

- Eddie Sandin, ordförande
- Anneli Baard, sekreterare

Arbetsstagare:

- Christoffer Sernert, Naturvetarna
- Kajsa Wegberg, Vision

1. Samverkan kring Förvaltningens förslag till Mål och Resursplan (MRP) 2027-2029

De fackliga ställer sig enig till arbetsgivarens förslag gällande Byggnadsnämndens konsekvensbeskrivning för MRP men ställer sig oenig gällande Miljö- och Hälsonämndens konsekvensbeskrivning för MRP och lämnar in en egen skrivelse som bifogas protokollet.

Vid pennan:

Anneli Baard

Justeras:

Kajsa Wegberg

Justeras:

Christoffer Sernert

Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2027-2029

Förslag till Kommunstyrelsen 2026-02-25

Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2027–2029

Kommunstyrelseförvaltningen har, enligt uppdrag, upprättat Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2027–2029. Kommunstyrelsen föreslås ställa sig bakom upprättat förslag.

Kommunen står inför flera stora utmaningar. Den demografiska utvecklingen visar på en långsammare ökningstakt av befolkningen och lägre arbetskraftsutbud. Det föds färre barn och antalet äldre ökar. Med kommunens höga investeringstakt följer ökade driftkostnader. Vissa investeringar pågår eller är redan beslutade och behöver fullföljas. Då kommunens kostnader ökar mer än skatte- och statsbidragsintäkterna kommer finansiering behöva rymmas inom nämndernas befintliga budgetramar. Det finns inga nya pengar.

Säkerhetsläget ställer krav på uppbyggnad av det civila försvaret. Kompetensförsörjningen utmanas med den förändrade demografin och konkurrensen med andra arbetsgivare. Ett lågt budgeterade resultat 2026 ligger också till grund för ekonomiska utmaningar kommande år.

Det fortsatta arbetet med budget 2027 ställer krav på omprioriteringar av resurser mellan befintliga verksamheter. Samtliga nämnder behöver effektivisera men också ompröva ambitionsnivåer mellan och inom befintliga verksamheter. För att klara kommande års välfärd måste omfördelning av resurser göras mellan kommunens verksamheter. Det konstaterar också SKR i sin genomlysning av kommunens ekonomiska läge från hösten 2024.

Då det inte finns nya pengar att dela ut till nämnderna, kommer fortsatt arbete ske inför 2027 där behov av omfördelningar av resurser mellan verksamheter och mellan nämnder i Mål- och resursplan 2027-2029 ses över. Kommunens befolkningsprognos kommer att ligga till grund för kommande beslut.

Benny Augustsson
Kommunstyrelsens ordförande

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	sidnr
1. SAMHÄLLSEKONOMISK BAKGRUND	3
1.1 Samhällsekonomi och kommunal ekonomi	3
1.2 Styrande för kommunerna	3
2. BEFOLKNING	4
3. INRIKTNINGSMÅLEN INFÖR MRP 2027-2029	5
3.1 Prioriterade områden	5
3.2 Målvärden	6
3.3 Förväntade resultat	10
3.4 Kopplingen till globala målen	10
4. EKONOMISKA PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	11
4.1 Riktlinjer för god ekonomisk hushållning	11
4.2 Krav på god ekonomisk hushållning – ekonomisk balans	11
4.3 Bokslut 2025 och budget 2026	11
4.4 Hantering av kommunens pensionsåtagande	12
4.5 Ekonomiska förutsättningar inför budget 2027-2029	12
4.6 Nämndernas nettobudgetramar inför 2027	12
4.7 Investeringsbudget 2027-2029	15
4.8 Direktiv	17
4.9 Resultatkalkyl 2027-2029	17
5. ÖVRIGA ANVISNINGAR	19
5.1 Driftbudget	19
5.2 Inlämning av mål- och resursplan	19
5.3 Investerings- och exploateringsplan	21
5.4 Samverkan i samband med budgetarbetet	21
6. TIDSPLAN FÖR DET FORTSATTA BUDGETARBETET	22
BILAGOR	
Bilaga 1. Budgetramar per nämnd	
Bilaga 2. Anslagsredovisningsnivåer	

1. SAMHÄLLSEKONOMISK BAKGRUND

Här presenteras en översikt över den aktuella ekonomiska utvecklingen samt scenarier för de kommande åren, både globalt och nationellt, med särskilt fokus på Vänersborgs kommun.

1.1 Samhällsekonomi och kommunal ekonomi

Sverige befinner sig i en utdragen lågkonjunktur efter flera år av återkommande externa chocker. Tillväxten är fortsatt svag och hushållens konsumtion dämpas av global osäkerhet och ökade levnadskostnader. Även om konjunkturen nu visar tecken på att vända uppåt, är förutsättningarna fortsatt utmanande med hög arbetslöshet och stor omvärldsosäkerhet.

Den svagare internationella konjunkturen, mindre gynnsamma handelsförhållanden och den senaste tidens tullturbulens fortsätter att påverka svensk export negativt. Samtidigt väntas stora investeringar i infrastruktur, energiomställning och försvar inom EU bidra positivt till tillväxten de kommande åren. Den svenska ekonomin blir därmed allt mer beroende av inhemsk efterfrågan, där hushållens konsumtion bedöms vara den viktigaste drivkraften.

1.2 Kommunernas ekonomiska förutsättningar

Kommunerna genomgår omfattande omställningar för att möta förändrade demografiska behov. Sedan 2021 har nära 500 förskoleenheter lagts ned i Sverige, främst på grund av minskande barnkullar. Samtidigt ökar behovet av äldreomsorg, och kommunerna står inför krav på att anpassa VA-taxorna och individ- och familjeomsorgen till ny lagstiftning.

Kommunerna har betydande investeringsbehov inom bland annat äldreomsorg, VA, totalförsvar och samhällsskydd. Flera år med försämrade resultat har minskat självfinansieringsgraden, vilket lett till ökad upplåning. Det finansiella handlingsutrymmet har successivt urholkats när resurser använts för att möta tillfälliga kostnadsökningar, inte minst kopplade till pensioner.

Digitalisering kan leda till ökad medborgarnytta, bättre välfärd, stärkt konkurrenskraft, ökad säkerhet och minskad administration, enligt Sveriges digitaliseringsstrategi. Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) uppskattar att AI kan minska kostnaderna inom offentlig sektor med 140 miljarder kronor per år. Stora utmaningar är brist på strukturerad informationshantering och data-drivet arbetssätt samt behov av investeringar i teknik och drift. Nya Cybersäkerhetslagen kräver också högre säkerhet för kommuner.

I scenarierna för svensk ekonomi under perioden 2026–2029 väntas BNP-tillväxten vara starkare i början av perioden. Arbetslösheten sjunker och inflationen stabiliseras kring 2 procent, vilket bedöms leda till gradvisa räntehöjningar. Skatteunderlaget beräknas i genomsnitt öka med 4,3 procent per år vilket motsvarar mer normala nivåer.

Tabell: Nyckeltal för den svenska ekonomin, procentuell förändring

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BNP	1,0	1,9	2,7	2,3	1,8	1,7
Arbetade timmar	-0,3	-0,2	1,0	1,0	0,8	0,7
Arbetslöshet	8,4	8,8	8,5	7,9	7,6	7,5
Timlön, konjunkturlönestatistik	3,9	3,5	3,6	3,5	3,5	3,5
Inflation	1,9	2,7	1,5	1,9	2,7	2,0

1.2 Styrande för kommunerna

God ekonomisk hushållning och ekonomi i balans

God ekonomisk hushållning och ekonomi i balans regleras i kommunallagen och innebär att kommunen måste upprätta en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Kommunen måste också ha reserver för att kunna möta oförutsedda kostnadsökningar, minskade intäkter och behov av ytterligare investeringar. Med god ekonomisk hushållning menas också att dagens medborgare finansierar sin egen kommunala välfärd och inte skjuter upp betalningen till kommande generationer. Kommunen har fastställt mål och riktlinjer kring god ekonomisk hushållning samt ekonomistyrningsprinciper.

2. BEFOLKNING

Under våren 2025 har kommunstyrelseförvaltningen tagit fram en befolkningsprognos. Den grundar sig bland annat på en ökning av bostadsbyggandet i kommunen, vilket förväntas leda till omflyttningar och inflyttningar, vilket i sin tur förväntas leda till ett växande invånarantal. Prognosen sträcker sig över tio år. Flera tabeller för olika behov är framtagna. Under hösten 2025 har prognosen uppdaterats.

Nedan redovisas befolkningsförändringar i olika åldersintervall av en växande befolkning i kommunen:

Ålder	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Förändring
0-5	2 608	2 526	2 449	2 385	2 321	2 299	2 307	2 327	2 342	2 362	2 378	-9%
6-12	3 207	3 222	3 199	3 171	3 172	3 178	3 121	3 052	3 011	2 960	2 919	-9%
13-15	1 494	1 450	1 423	1 402	1 433	1 372	1 357	1 363	1 391	1 393	1 384	-7%
16-18	1 471	1 459	1 463	1 490	1 447	1 426	1 411	1 437	1 383	1 371	1 379	-6%
19-29	4 439	4 418	4 469	4 465	4 470	4 495	4 527	4 493	4 520	4 533	4 530	2%
30-39	5 221	5 254	5 186	5 169	5 112	5 046	4 987	4 962	4 924	4 885	4 871	-7%
40-49	4 354	4 409	4 503	4 550	4 673	4 828	4 937	5 023	5 136	5 237	5 291	22%
50-59	5 202	5 088	4 959	4 868	4 773	4 716	4 680	4 675	4 616	4 596	4 612	-11%
60-69	4 822	4 939	5 083	5 142	5 247	5 297	5 321	5 341	5 402	5 376	5 336	11%
70-79	4 278	4 210	4 172	4 200	4 146	4 178	4 211	4 239	4 275	4 368	4 443	4%
80-89	2 463	2 613	2 715	2 799	2 899	2 914	2 954	2 968	2 960	2 961	2 963	20%
90-w	482	489	490	512	524	561	591	612	651	686	720	49%
Summa	40 041	40 076	40 112	40 153	40 218	40 312	40 402	40 493	40 610	40 728	40 828	2%

Prognosresultatet kan sammanfattas enligt följande:

- Antalet invånare beräknas öka varje år och sammanlagt är ökningen 787 personer från 2024 till 2035 eller 0,2 procent per år. Det är lägre ökningstakt jämfört med de senaste åren.
- Antalet barn och ungdomar i grupperna 0 - 15 år minskar med sammanlagt 627 personer.
- Stora ökningar sker i de äldre åldersgrupperna. De äldsta, grupperna över 80 år, ökar kraftigt med 738 personer fram till år 2034.

En uppdaterad befolkningsprognos kommer att presenteras våren 2026.

3. INRIKTNINGSMÅL 2027-2029

- Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv
- Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier
- Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan
- Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag
- Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv

Kommunfullmäktige fastställer inriktningsmål för mandatperioden. Inriktningsmålen ska ge strategisk och övergripande styrning av den politiska viljeriktningen. Nämnderna ansvarar gemensamt för att styra verksamheten mot den strategiska och övergripande riktning som kommunfullmäktige fastställt i inriktningsmålen. Inriktningsmålen preciseras av kommunfullmäktige med hjälp av övergripande målvärden och riktade uppdrag till nämnderna.

Grunden för våra inriktningsmål är att:

- ▶ Fullföljda studier med gymnasieexamen är grunden för att få ett arbete.
- ▶ Människor i arbete är grunden för vår gemensamma välfärd.
- ▶ Den gemensamt finansierade välfärden ska omfatta alla och öka tryggheten och livskvaliteten.
- ▶ Vi lämnar över vår natur och miljö till nästa generation i ett hållbart skick.

3.1 Prioriterade områden för uppdrag under planperioden

Mot bakgrund av de i kapitel 1 beskrivna samhällsekonomiska utmaningarna så finns behov av att under planperioden fördjupa utredningar och uppdrag inom prioriterade områden. De prioriterade områdena rör alla nämnder och i vissa fall tillsammans med bolag och externa samhällsaktörer. Uppdragen kommer att kopplas till inriktningsmålen i enlighet med styr- och ledningsmodellen och preciseras vad gäller innehåll och ev. finansiering i mål- och resursplanen.

Uppdragsområde för tidiga insatser för barn och unga för fullföljda studier.

Det kan till exempel vara att ta fram gemensamma förebyggande handlingsprogram för skola, fritid och sysselsättning eller inkluderande insatser för motverkande av psykisk ohälsa och drogförebyggande arbete. Att gemensamt med Kunskapsförbundet lotsa fler till yrkesinriktade utbildningar.

Uppdragsområde för social inkludering

Det kan till exempel vara gemensamma insatser för de som står längst från arbetsmarknaden, att utveckla det sociala företagandet, att motverka segregationen och ensamhet. Fokus bör ligga på hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Uppdragsområde för samhällsutveckling och tillväxt

Det kan till exempel handla om insatser för landsbygdsutveckling, att stärka näringslivets tillväxt genom att öka kommunens verksamhetsmark och att stärka kommunens krisberedskap och arbete med civilt försvar.

Uppdragsområde effektivisering och verksamhetsutveckling

Det kan till exempel röra genomlysningar eller utredningar som syftar till att frigöra tid och resurser såsom bättre nyttjande av fastigheter och lokaler, minskad administration och översyn av olika processer. Resurser och tid som krävs för att samla resurser för arbete med att digitalisera välfärdstjänster och utveckla och kompetensutveckla ledare och medarbetare i nya arbetssätt i kommande tider av personalbrist.

3.2 Målvärden kopplade till inriktningsmålen

Nedan redovisas inriktningsmålen kopplade till målvärdena samt vilka målvärden som berör respektive nämnd. Benämningarna röd, gul, grön och riksgenomsnitt refererar till värden i Kolada, där grön färg ges till de 25 % kommunerna med bäst resultat och röd färg till de 25 % med sämst resultat. De 50 % i mitten ges gul färg. Benämningen Riket innebär rikets genomsnitt i samma data.

Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv

Våra invånare ges lika möjligheter att forma sin framtid, där lokala skillnader utifrån livssituation, boendeplats och ekonomi utjämnas. Den sociala inkluderingen medför att invånarna kan påverka och delta i samhället oavsett bakgrund, där olika insatser riktas beroende på skillnader i olika boendedelar. Kommunens verksamheter arbetar i samverkan med fler organisationer, för att minska effekterna av socioekonomiska faktorer, där ett rättighetsbaserat perspektiv ger möjlighet till utbildning, bostad och arbete.

Mått	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2027	Ambitionsnivå 2029	Nämnder
Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	32,6 (2024)	32,2 (gul 2024)	29,6 (riket 2024)	Samtliga
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	69,8 (2024)	71,0 (riket 2024)	71,5 (grön 2024)	KS, BUN, SOC, KFN
Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	1,32 (2024)	1,2	1,09 (gul 2024)	SOC, KS
Sveriges friluftskommun, Naturvårdsverkets ranking, andel (%) av totalpoäng	76 (Plats 76 2024)	90 (topp 40 2024)	95 (topp 20 2024)	KFN
Utfall på årligen uppföljda indikatorer inom handlingsprogram för barn och unga.	Ambitionsnivåer beslutas i handlingsprogram för barn och unga	Minst hälften av indikatorerna ska vara uppnådda enligt årets ambitionsnivå	Minst två tredjedelar av indikatorerna ska vara uppnådda enligt årets ambitionsnivå	KS

Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier

Barn och unga ges goda framtidsmöjligheter där skolan erbjuder individuellt stöd och förebyggande insatser med början i förskolan.

Kommunens olika verksamheter arbetar för att främja faktorer som påverkar skolresultat såsom arbetsmiljö, fysiska miljöer, hemförhållanden, fritidsmöjligheter och stöd i unga år.

Fullföljda studier ökar möjligheterna att välja en sysselsättning som upplevs stimulerande och att nå egenförsörjning.

Mått	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2027	Ambitionsnivå 2029	Nämnder
Ungdomar etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter slutförd gymnasieutbildning, andel (%)	88,1 (2023)	Bibehålla grön nivå	Bibehålla grön nivå	SOC, KS
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	74,2 (2025)	75,7	77,7 (grön 2025)	KS
Genomsnittlig betygspoäng, gymnasieelever med examen, kommunala skolor, avvikelse från modellberäknat värde	-0,9 (2024)	-0,5	-0,3 (gul 2024)	KS
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	83,6 (2025)	85,0	86,2 (grön 2025)	BUN
Förskolans undervisningstid för barn med allmän förskoleplacering ger förutsättningar för kunskapsprogression inom läs- och skrivutveckling motsvarande nivå 2 eller högre. Anges som andel (%) av barn med allmän förskoleplacering.	Utgångsläge och ambitionsnivåer samt i den mån det är möjligt historisk utveckling tas fram under våren			BUN

Ankom: 2026-03-04 Ärende: ALLM.2026.276 Handling: 1992034

Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan

Den ekologiskt hållbara kommunen bidrar till att vårda våra resurser för nuvarande och framtida invånare. Kommunens Miljöprogram 2030 och Strategin för ett fossilfritt Vänersborg 2030 värnar om hela den geografiska kommunen, och ökad kunskap hos invånarna underlättar för klimatvänliga val. Nya klimatsmarta lösningar och teknisk innovation leder till minskad miljöpåverkan såsom fossiloberoende, hållbar konsumtion, upphandling och inköp. Miljöperspektivet beaktas vid kommunens beslutsfattande och olika former av samverkan.

Mått	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2027	Ambitionsnivå 2029	Nämnder
Utfall på mätbara indikatorer vad gäller årliga mål för transport, el och uppvärmning i Strategi för fossilfritt Vänersborg 2030	10 av 18 indikatorer uppnådda enligt årets ambitionsnivå (2024)	Mer än hälften av indikatorerna ska vara uppnådda enligt årets ambitionsnivå	Minst två tredjedelar av indikatorerna ska vara uppnådda enligt årets ambitionsnivå	KS, SBN, BN, SOC

Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag

Företag i Vänersborgs kommun möts av ett gott bemötande och en hög tillgänglighet där kommunens verksamheter håller en god kvalitet. Det är enkelt att få kontakt med kommunen, och den digitala servicen leder till mer effektiva flöden inom och mellan olika förvaltningar. Företag i kommunen ges möjligheter att expandera, där kommunen kan bistå med tillgänglig mark och lokaler när nya och befintliga företag vill verka och etablera sig i kommunen. Våra invånare är nöjda med den välfärd vi levererar. Kvalificerad personal leder till en god kvalitet i våra verksamheter, där innovation och teknik bidrar till att effektiviteten är hög.

Mått	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2027	Ambitionsnivå 2029	Nämnder
Företagsklimat enl. (Insikt) - Totalt, Index, %	73 (2024)	79 (grön 2024)	79 (grön 2024)	MHN, BN, KS, SOC, SBN
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn	88 (2025)	90	92 (grön 2025)	SOC
Nöjdhet med skola (åk 8), %	67 (2025)	Bibehålla grön nivå	Bibehålla grön nivå	BUN

=====

Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv

Vi ska ha en arbetsmiljö som ger förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv. I Vänersborgs kommun ska medarbetarna vara delaktiga och ha förståelse för sina uppdrag och sina roller. För att få en engagerad personal krävs ett tryggt och stabilt ledarskap som når ut till samtliga medarbetare i vår kommun. Personalpolicyn och samverkansavtalet med de fackliga organisationerna ska vara grunden i arbetet.

Mått	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2027	Ambitionsnivå 2029	Nämnder
Hållbart medarbetarengagemang (HME) totalindex	80 (2025)	81 (grön 2024)	81 (grön 2024)	Samtliga
Sjukfrånvaro, totalt i kommunen	8,8 % (2025)	8,5 %	8,1 % Gul 2024	Samtliga

3.3 Förväntade resultat

Nämnderna preciserar fullmäktiges inriktningsmål genom sina förväntade resultat. De identifierar vilka förflyttningar som är önskvärda inom sina verksamheter under planperioden, baserat på grunduppdragets nuläge och behov samt tilldelad budget. Dessa uttrycks som förväntade resultat Uppnå (mått med ambitionsnivåer) och förväntade resultat Genomföra (uppdrag). De förväntade resultaten beslutas i nämndens egen verksamhetsplan med nämndbudget och är inte en del av Mål- och resursplanen. Utfallet av nämndens förväntade resultat och kommunfullmäktiges målvärden utgör grunden för bedömning av måluppfyllelse.

3.4 Koppling mellan lokala och FN:s globala mål för hållbar utveckling

Vänersborgs kommun arbetar med att genomföra de globala målen på lokal nivå. Detta innebär att Agenda 2030 och FN:s globala mål för hållbar utveckling är en del av kommunens styrning och ledning.

Kommunen mäter och analyserar sina framsteg inom de globala målen genom att koppla dem till kommunfullmäktiges inriktningsmål och nämndernas förväntade resultat. Sveriges kommuner och regioner har utformat nyckeltal för varje globalt mål som hjälper till med detta. En målsättning för planperioden anges i mål- och resursplanen, och en övergripande redovisning av resultaten görs i årsredovisningen.

4. EKONOMISKA PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

4.1 Riktlinjer för ekonomin och god ekonomisk hushållning

Vänersborgs kommun har fastställt finansiella mål och riktlinjer för verksamheten för god ekonomisk hushållning. Verksamhetsmålen är också kommunens inriktningsmål för god ekonomisk hushållning. God ekonomisk hushållning innebär att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås samt att riktlinjerna följs.

Förslag om finansiella mål läggs till kommunfullmäktige i samband med förslag om mål- och resursplan 2027-2029 i juni 2026.

4.2 Krav på god ekonomisk hushållning - ekonomisk balans

Enligt kommunallagen ställs det krav på att kommunerna ska ha god ekonomisk hushållning och redovisa ekonomisk balans. Föreskrifterna i kommunallagen om balanskrav innebär i korthet att årsbudgeten *ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna*.

Kommunen kan fastställa en budget som inte är i balans, om det föreligger synnerliga skäl. Om årets resultat i årsredovisningen är mindre än noll kronor, ska det negativa resultatet regleras och det egna kapitalet återställas senast tre år efter att det negativa resultatet uppkommit. Vid underskott ska en åtgärdsplan upprättas som anger hur det egna kapitalet ska återställas. Fullmäktige har möjlighet att besluta att inte reglera ett negativt resultat, om det uppkommit till följd av orealiserade förluster i värdepapper.

Regelverket kring balanskravet kan öppna upp för möjligheten att utjämna intäkter över tid genom en resultatreserv (RER) och tidigare också en resultatutjämningsreserv (RUR). Vänersborgs kommuns riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt ekonomistyrningsprinciper innehåller regler för RER och RUR. Storleken på RER och RUR kommer att ses över i samband med beslut för Årsredovisning 2025.

4.3 Bokslut 2025 och budget 2026

I 2025 års preliminära bokslut redovisas en förbättring av eget kapital med 72 mnkr, vilket är 41 mnkr bättre än budget. Nämndernas resultat är sammanlagt 23 mnkr bättre än budget, skatteintäkter och generella statsbidrag visar underskott om 21 mnkr, centralt budgeterade verksamhetskostnader visar 23 mnkr bättre än budget och finansnettot överskott om 15 mnkr.

I 2026 års mål- och resursplan är resultatet budgeterat till +10 mnkr. För att uppnå 2-% målet ska resultatet vara minst 66 mnkr. Soliditeten (inklusive kommunens hela pensionsåtagande) är 2026 budgeterad till 27 procent, vilket är lägre än 2025. Det innebär att målet om förbättrad soliditet inte uppnås 2026.

Nämndernas budgetramar justerades i budget 2026. Medel för att finansiera effekter av 2026 års löneavtal budgeterades centralt. Ettårsanslagen från budget 2025 togs bort. Nämndernas ramar justerades för sänkta arbetsgivaravgifter och hyror (som en konsekvens av införandet av komponentredovisning) samt justeringar i statsbidragspåsen. I övrigt justerades nämndernas budgetramar 2026 sammantaget med +51 mnkr enligt följande: kommunstyrelsen +33 mnkr, kultur- och fritidsnämnden +2 mnkr, samhällsbyggnadsnämnden +7 mnkr, socialnämnden +6 mnkr och valnämnden 3 mnkr.

4.4 Hantering av kommunens pensionsåtagande

Kommunerna redovisar pensionskostnaderna enligt en blandmodell. Detta innebär att pensionskulden intjänad fram till 1997-12-31 redovisas som en ansvarsförbindelse. Från och med 1998 redovisas intjänad pension inklusive löneskatt som en avsättning i balansräkningen och som en kostnad i resultaträkningen och ränteuppräknas.

Sedan 2006-01-01 gäller pensionsavtalen KAP-KL/AKAP-KL, där den avgiftsbestämda delen ökar och den förmånsbestämda delen minskar. Från och med 2023-01-01 gäller AKAP-KR för anställda inom kommunerna och ersätter AKAP-KL, men vissa anställda fortsätter att omfattas av KAP-KL.

4.5 Ekonomiska förutsättningar inför budget 2027-2029

Inför arbetet med budget 2027 har gällande mål- och resursplan stämts av mot SKR:s prognoser över förväntad utveckling av skatteunderlaget. Bedömningen av inkomstutvecklingen har sedan kompletterats med uppdaterade bedömningar över såväl inflation som lönekostnadsutveckling. Av tabellen nedan framgår övergripande förutsättningar för den ekonomiska utvecklingen som budgetanvisningarna för planperioden 2027-2029 nu baserar sig på.

Tabell: Ekonomiska förutsättningar inför 2027

Underlag	2025	2026	2027	2028	2029
Skatteberäkning	3,6%	4,3%	4,3%	4,2%	4,3%
Inflationskompens.	1,4%	1,8%	1,9%	2,7%	2,0%
Internränta	2,5%	2,75%	2,75%	2,75%	2,75%

- Skatteintäkternas/generella statsbidrags uppräknings mellan åren baserar sig på en prognos från SKR 2025-12-11.
- Inflationen prognostiseras till 1,9 procent utifrån SKR:s prognos. I ramarna för 2027 har kostnadsbudgeten liksom intäktsbudgeten för respektive nämnd räknats upp med 1,9 procent.
- Löneutvecklingen under 2027 prognostiseras till 73 mnkr. Under 2026 beräknas löneutvecklingen till 93 mnkr. Nämndernas budgetramar inför 2027 är baserade på 2025 års lönenivå. Dessa får senare kompletteras med tillkommande kostnader för löneavtal under 2026-2027 inom ramen för centralt avsatta budgetmedel i mål- och resursplan.
- Internräntan är oförändrad 2,75 procent i ramsättningen. Internräntan kan komma att ses över i samband med arbetet med mål- och resursplanen.
- Personalomkostnadspålägget är oförändrat 40,51 procent.

4.6 Nämndernas nettobudgetramar inför 2027

I slutet av januari hade budgetberedningen två dialogdagar med nämndernas presidier. Även PFU, fackliga företrädare samt kommunens förvaltningschefer deltog. I år var även bolagens ledningsgrupper inbjudna. Dagarna inleddes med ett föredrag av Alexander Ståhle som talade om "Hur man skapar en attraktiv stad". Därefter utbyttes information om bokslut och måluppfyllelse 2025 samt utmaningar och omvärldsspaning 2026-2029. Dag två avslutades med en frågestund. Syftet med dagarna var att ge en helhetsbild och ett gemensamt underlag inför arbetet med mål- och resursplan 2027-2029.

Som en konsekvens av införandet av **komponentredovisning** i budget 2019 ökar samhällsbyggnadsnämndens kapitalkostnader för fastighetsunderhåll och gatuunderhåll. Samhällsbyggnadsnämnden samt nämnder som hyr fastigheter av samhällsbyggnadsnämnden har kompenserats i driftbudgeten från och med budget 2019 och framåt. Från 2027 ökar samhällsbyggnadsnämndens kapitalkostnader ytterligare då underhållsbudgeten utökats. Nämnderna kompenseras för ökade kostnader som följer av underhållet.

Staten har **justerat de generella statsbidragen** i anslaget för kommunalekonomisk utjämning enligt den s.k. finansieringsprincipen. Principen innebär att kommuner och regioner inte ska behöva höja skatten eller prioritera om annan verksamhet för att finansiera nya statliga uppgifter. Kommunens s.k. statsbidragspåse justeras med sammanlagt +19 573 tkr netto i budget 2027, vilket fördelas till de nämnder som är berörda av de nya eller minskade uppdragen.

Justeringar i statsbidragspåsen 2027:

Kommunstyrelsen	tkr	Socialnämnden	tkr
Nisdirektiv	755	Stärkt rätt till assistans	-722
Cerdirektiv	227	Medicinskt ansvarig för rehab	1 220
Stärkt trygghet och studiero i skolan	126	Språkrkrav för äldreomsorgen	624
Reglering av lärares undervisningstid	1 349	Aktivitetskrav	8 634
Skolor mot brott	43	Verktyg till socialtjänsten då samtycke saknas	1 777
S:a	2 501	Drivkrafter för biståndsmottagare	-641
Barn- och utbildningsnämnden	tkr	Civilt försvar lagerhållning kommuner	49
Kartläggningsmtrl för svenska som andraspråk	28	Utökat anhörigstöd	568
Skärpta villkor för friskolor	235	Fast omsorgskontakt i SÄBO	924
Utökad insyn i enskilda huvudmän	8	S:a	12 432
Stärkt trygghet och studiero i skolan	328		
Reglering undervisningstid	3 505		
Mobilförbud i skolan	378		
Skolor mot brott	158		
S:a	4 640		

Budget om 664 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, har omfördelats från nämnderna till kommunstyrelsen. Tidigare har nämnderna internfakturerats tjänsten.

Mot bakgrund av KSAU:s budgetberedning justeras nämndernas budgetramar enligt följande:

Barn- och utbildningsnämndens budgetram 2027 fastställs till 1 066 120 tkr. Jämfört med budget 2026 har följande justeringar gjorts: Inflationskompensationen ökar ramen med 5 019 tkr. Då personalomkostnadspåslägget sänks justeras ramen ned med 845 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillförs 1 999 tkr. Ramen utökas med 4 640 tkr då de generella statsbidragen i statsbidragspåsen justeras upp med motsvarande summa. Budget om 123 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, har omfördelats till kommunstyrelsen.

Byggnadsnämndens budgetram 2027 fastställs till 20 776 tkr. Inflationsuppräknings minskar ramen med 123 tkr. Då personalomkostnadspåslägget sänks justeras ramen ned med 29 tkr. Budget om 27 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, har omfördelats till kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktiges budgetram 2027 fastställs till 2 692 tkr. Inflationsuppräknningen tillför ramen 13 tkr. Budget om 51 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, har omfördelats till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens budgetram 2027 fastställs till 536 638 tkr. Jämfört med budget 2026 har följande justeringar gjorts: Inflationskompensationen ökar ramen med 8 081 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 101 tkr. Ramen tillförs 2 501 tkr till följd av statens justeringar i de generella statsbidragen/statsbidragspåsen. Budget om 664 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, har omfördelats från nämnderna till kommunstyrelsen.

Kultur- och fritidsnämndens budgetram 2027 fastställs till 157 052 tkr. Jämfört med budget 2026 har följande justeringar gjorts: Inflationskompensationen ökar ramen med 1 730 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 73 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillförs 314 tkr. Ramen utökas med 50 tkr för kapitalkostnader som följer av investering i konstnärlig gestaltning. Budget om 163 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, har omfördelats till kommunstyrelsen.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2027 fastställs till 12 279 tkr. Jämfört med budget 2025 har ramen minskats med 49 tkr för inflationsuppräkning. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 16 tkr. Budget om 14 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, har omfördelats till kommunstyrelsen.

Revisionens budgetram 2027 fastställs till 1 981 tkr. Inflationskompensationen ökar ramen med 25 tkr. **Kommunfullmäktiges presidium** har att bereda och inkomma med förslag till budgetberedningen avseende revisionens budget, senast den 17 april 2026.

Samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2027 fastställs till 113 270 tkr. Jämfört med budget 2026 har följande justeringar gjorts: Inflationskompensationen ökar ramen med 512 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 102 tkr. Gatuenheten tillförs 700 tkr för utökad kapitalkostnad kopplad till komponentredovisningen. Ettårsanslagen i budget 2026 om dels 1 000 tkr till projektorganisation för exploatering av södra Sanden dels 5 000 tkr till saneringskostnader södra Sanden tas bort. Ettårsanslaget om 1 900 tkr i budget 2026 för tomhyra av Norra skolan kvarstår även under 2027. Budget om 123 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, har omfördelats till kommunstyrelsen.

Socialnämndens budgetram 2027 fastställs till 1 283 646 tkr. Inflationskompensationen ökar ramen med 5 053 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 1 096 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillförs 12 tkr. Ramen utökas med 12 432 tkr då de generella statsbidragen i statsbidragspåsen justeras upp med motsvarande summa. Budget om 163 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, har omfördelats till kommunstyrelsen.

Valnämndens budgetram 2027 fastställs till 777 tkr. Det tillfälliga anslaget om 2 800 tkr för valåret 2026 tas bort. Statsbidraget om 1 000 tkr budgeteras på finansens, generella statsbidrag. Inflationskompensationen ökar ramen med 13 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 3 tkr.

Överförmyndarnämndens budgetram 2027 fastställs till 6 200 tkr. Inflationskompensationen ökar ramen med 11 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 6 tkr.

Av Bilaga 1 framgår hur nämndernas nettobudgetramar förändras.

Sammanfattning av nämndernas budgetramar 2027:

(inklusive justeringar enligt ovan)

Nettoanslag, tkr	Budget 2027	Andel %	MRP 2026	Andel %
Barn- och utbildningsnämnden	1 066 120	33%	1 027 109	33%
Byggnadsnämnden	20 776	1%	19 873	1%
Kommunfullmäktige	2 692	0%	2 669	0%
Kommunstyrelsen	536 638	17%	515 531	17%
Kultur- och fritidsnämnden	157 052	5%	152 990	5%
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	12 279	0%	11 828	0%
Revisionen	1 981	0%	1 934	0%
Samhällsbyggnadsnämnden	113 270	4%	115 661	4%
Socialnämnden	1 283 646	40%	1 226 050	40%
Valnämnden	777	0%	3 563	0%
Överförmyndarnämnden	6 200	0%	6 028	0%
Totalt, nämnderna	3 201 432	100%	3 083 236	100%

Samtliga nämnder ansvarar för kostnader som följer av deras investeringar. Det finns inga kostnader som inte kan påverkas. Om kommunstyrelsen föreslår investeringar av näringspolitiska skäl som påverkar driftkostnaderna för samhällsbyggnadsnämnden, har kommunstyrelsen medfinansieringsansvar för att budgettäckning sker.

Anslagsredovisningen för driftbudgeten avser den verksamhetsnivå som framgår i bilaga 2. Kommunstyrelsen vill dock fortsätta följa vad förskola respektive grundskola respektive anpassad grundskola kostar inom barn- och utbildningsnämnden. För kultur- och fritidsnämnden vill kommunstyrelsen följa kostnaderna för administration och nämnd respektive kultur respektive fritid. Det innebär att dessa verksamheter ska särredovisas i mål- och resursplan, årsredovisning samt delårsrapporter. I övrigt ges nämnderna delegation att om nödvändigt under löpande år flytta budget mellan anslagsredovisningsnivåerna i driftbudgeten. Nämnderna uppmanas att vid behov om disponera budget mellan anslagsredovisningsnivåerna för att upprätthålla en effektiv ekonomistyrning.

Kostnader för löneavtal 2026 och 2027 budgeteras centralt.

4.7 Investeringsbudget 2027-2029

Investeringsbudgeten omfattar tre år, och innehåller budget för innevarande år (2027) och en plan för de två kommande åren (2028-2029). Anslagsbindningen gäller på projektnivå och ska budgeteras per anslagsredovisningsnivå.

4.7.1 Investeringsramar

Nämndernas investeringsramar motsvaras av mål- och resursplan 2026-2029. För fastighetsinvesteringar beslutade kommunstyrelsen 2026-01-28 § 18 att fastställa Lokalförsörjningsunderlaget 2027-2036 som ett referensunderlag och överlämnar detta till samtliga nämnder att använda som underlag i arbetet med Mål- och resursplan 2027-2029.

För planens första år, budget 2027 (i mål- och resursplan 2027-2029), är det endast i undantagsfall som nya objekt kan föreslås då kommunens investeringsbudget är omfattande och utrymmet för att finansiera nya investeringar (driftkostnaden) är den hyrande nämndens ansvar. Alternativet är att nämnden stryker eller flyttar fram planerade investeringar i tiden, till förmån för nya förslag.

Det finansiella investeringsmålet säger att årets investeringar (exkl. VA/renhållning) maximalt ska motsvara 7 procent av skatter och generella statsbidrag. I ramen för budget 2027 motsvarar det 237 mnkr, varav fastighetsinvesteringarnas andel kan beräknas till maximalt 152 mnkr. Det har samhällsbyggnadsnämnden att förhålla sig till i sitt prioriterade förslag om fastighetsinvesteringar.

Vid presidieöverläggningen med samhällsbyggnadsnämnden i april sker en dialog om nämndens prioriterade förslag till investerings- och exploateringsbudget.

4.7.2 Fastighetsinvesteringar

Nämnderna ska lämna prioriterade förslag om fastighetsinvesteringar till samhällsbyggnadsnämnden som sen har i uppdrag att föreslå fastighetsinvesteringar till budgetberedningen. Det innebär att samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för att ramen för fastighetsinvesteringar hålls och att det samlade förslaget inte överskrider kommunens finansiella mål om fastighetsinvesteringar. Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar också för att förslagen är realistiskt kalkylerade i pengar och tid så långt det är möjligt.

Investeringar i fastigheter, anläggningar och mark ska anges per objekt/projekt och *preciseras ytterligare i tiden*. Vilken månad under året beräknas investeringen påbörjas och vilken månad beräknas den avslutas. Totalkostnaden för respektive projekt ska också framgå. Det gäller för investeringsobjekt över 1 mnkr. Det gäller inte inventarier.

För fastighetsinvesteringar finns en av kommunstyrelsen fastslagen beslutsprocess, lokalanskaffningsprocessen, som ska följas vid nybyggnadsprojekt samt om- och tillbyggnadsprojekt som överstiger 25 prisbasbelopp (Riktlinjer för lokalförsörjning KS 2020-03-25 § 56). Vid precisering av när investeringen ska påbörjas måste hänsyn tas till att flera steg i lokalanskaffningsprocessen ska hinna genomföras innan projekteringen får påbörjas. Att investeringsmedel beviljas är en förutsättning för att kommunstyrelsen ska kunna fatta beslut om projektering och byggnation i egen regi.

4.7.3 Konsekvenser för driftbudgeten

Nämnderna ska beskriva vilka konsekvenser som investeringar får på driftbudgeten och hur de ryms inom befintlig budgetram. Driftkostnadskonsekvenser ska beskrivas tydligt i en särskild mall.

4.7.4 Tilläggsanslag i investeringsbudget 2026

Samhällsbyggnadsnämnden har förslagit kommunfullmäktige besluta om tilläggsanslag i investeringsbudget 2026 med 114 mnkr. Det avser pågående projekt som inte hann slutföras under 2025.

Mål- och resursplan 2026 innehåller investerings- och exploateringsbudget om 527 mnkr. Under hösten 2025 beslutade kommunfullmäktige att avsätta ytterligare 35 mnkr till underhåll av Tärnanskolan och reinvestering av Öxnered förskola. Sammantaget uppgår då investeringsbudget 2026 till 677 mnkr. Eftersom det är en hög budget kan det bli nödvändigt att flytta fram projekt i budget 2026 till kommande år. Besluten kan komma att påverka budgetprocessen kring investeringarna.

4.8 Direktiv

4.8.1 Budgetförslag inom ram

Nämnderna ska fatta beslut om och presentera sina budgetförslag inom ram med beskrivning om åtgärder och konsekvenser för att nå dessa. I anslutning till arbetet med mål- och resursplan kommer budgetberedningen att följa upp nämndernas ramanpassningsarbete i dialog med nämndernas presidier.

4.8.2 Bruttobudgetering

Nämnderna ska budgetera intäkter och kostnader. Verksamhet som finansieras av kalkylerade statsbidrag ska budgeteras på både intäktssidan och kostnadssidan.

4.8.3 Investeringar

Kommunstyrelsens budgetberedning konstaterar att det ekonomiska utrymmet för att finansiera driftkostnadskonsekvenser av nämndernas nyinvesteringar är respektive nämnds ansvar. Nämnderna uppmanas därför att i anslutning till arbetet med mål- och resursplan ifrågasätta och om möjligt minska redan planerade investeringsnivåer, samt visa stor återhållsamhet vad gäller att föra fram nya investeringsprojekt.

4.8.4 Specialdestinerade statsbidrag

Respektive nämnd har i uppgift att bevaka vilka eventuella specialdestinerade statsbidrag som finns att söka. Dessa ska budgeteras som intäkt och som kostnad.

4.8.5 Internprissättning

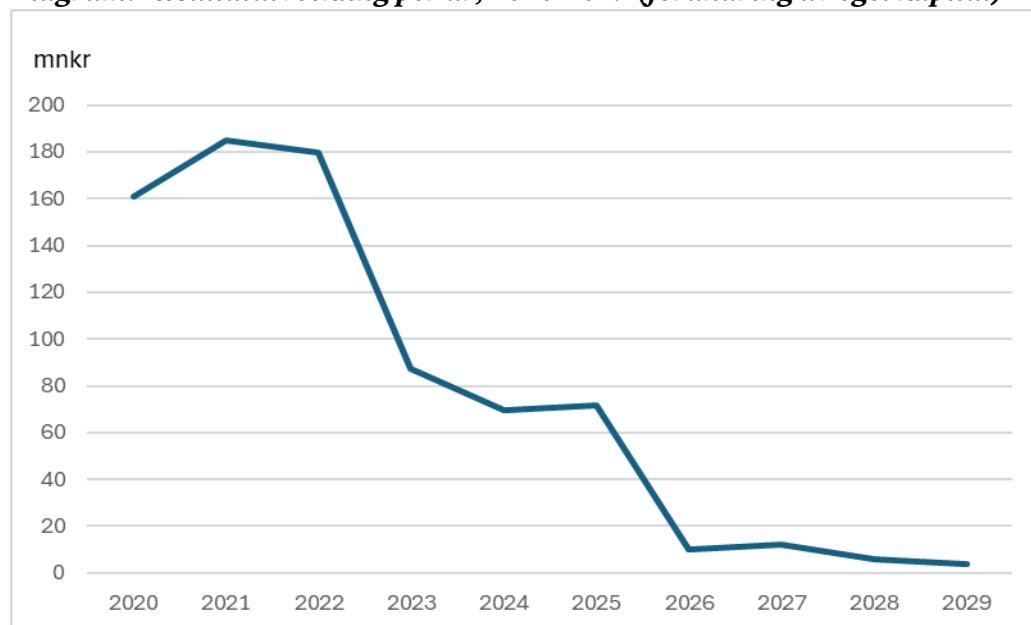
Prisjustering ska utgå från den löne- och priskompensation som fastställs i budgetförutsättningarna samt övriga generella förutsättningar avseende intern ränta samt personalomkostnadspålägg om inget annat har överenskommits mellan parterna. Enligt modellen för kostverksamheten kan reglering förekomma mot köparna om avvikelse uppstår under året. I övrigt hänvisas till de av kommunstyrelsen beslutade riktlinjerna kring intern försäljning.

4.9 Resultatkalkyl 2027-2029

Av tabellen framgår en resultaträkning för 2025 års preliminära bokslut, 2026 års beslutade resultatbudget samt en resultatkalkyl för 2027-2029.

Tabell: Resultaträkningsplan 2025-2029

Resultatbudget, mnkr	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Verksamhetens nettodriftkostnader	-2 883	-3 079	-3 184	-3 293	-3 406
Avskrivningar	-179	-155	-160	-164	-167
Verksamhetens nettokostnader	-3 062	-3 235	-3 344	-3 458	-3 574
Skatteintäkter	2 216	2 327	2 403	2 505	2 613
Generella statsbidrag och utjämning	949	953	988	1 007	1 018
Verksamhetens resultat	103	45	47	54	57
Finansiella intäkter	15	10	11	11	11
Fin. Uppräknig av pensionsskuld	-12	-6	-5	-12	-15
Övriga finansiella kostnader	-35	-39	-41	-47	-50
Finansiella kostnader	-47	-45	-46	-59	-65
Resultat före extraordinära poster	72	10	12	6	4
Extraordinära poster					
Årets resultat	72	10	12	6	4

Diagram: Resultatutveckling per år, 2020-2029 (förändring av eget kapital)

Resultatutvecklingen har varit positiv åren 2020 till 2025. Åren 2020 till 2022 (de s.k. pandemiåren) var resultaten rekordhöga, mellan 161 mnkr och 185 mnkr. De kommande tre åren minskar resultaten till mellan 69 mnkr och 87 mnkr vilket fortfarande är bra.

År 2025 visade kommunen ett resultat på +72 mnkr. Nämnderna hade ett överskott på totalt 23 mnkr, där kommunstyrelsen stod för 19 mnkr, samhällsbyggnadsnämnden 15 mnkr, barn- och utbildningsnämnden 4 mnkr. Socialnämnden hade ett underskott på -20 mnkr. Övriga nämnder hade ett överskott på totalt +6 mnkr.

År 2026 är resultatet budgeterat till +10 mnkr. År 2027 är resultatet budgeterat till 12 mnkr. Åren 2028-2029 minskar resultaten till 6 mnkr respektive 4 mnkr.

5. ÖVRIGA ANVISNINGAR

5.1 Driftbudget

Liksom föregående år, 2026, svarar respektive nämnd själv för att ta fram den information som behövs för ett fungerande budgetarbete. Som stöd för arbetet finns budgetrutiner i ekonomisystemet Raindance.

Den detaljbudget som bildar underlag för nämndens budgetförslag inför 2027 registreras i budgetmodulen i ekonomisystemet. Lägsta nivå för inrapportering är **ansvar, konto, verksamhet och motpart**. Där det krävs uppföljning på enhetsnivå ska även objektskoden **enhet** användas. All budgetinrapportering sker i kronor. Ekonomiavdelningen kan komma att utfärda ytterligare anvisningar om detta. Interna poster ska stämmas av både inom respektive nämnd och mellan nämnder så att kostnader och intäkter visar netto noll.

Av inrapporterad budget på kontonivå (med motpart) ska följande framgå:

Intäkter: Statsbidrag, taxor och övriga intäkter.

Kostnader: Lönekostnad, personalomkostnad, avskrivning, internränta, material, hyreskostnad och övriga omkostnader.

2026-10-31 ska detaljbudgeten vara inrapporterad i ekonomisystemet Raindance utifrån kommunfullmäktiges beslut om mål- och resursplan 2027-2029.

5.1.1 Budgetförslag inom ram

Nämnderna ska presentera sina budgetförslag inom ram. Personalkostnader ingår i ramarna med 2025 års budgetnivå. Tilläggsanslag för ökade lönekostnader enligt avtal för 2026 och 2027 budgeteras tills vidare centralt och kommer att fördelas ut till respektive nämnd utifrån förhandlingsutrymme. Eventuell ökning utöver centralt avsatta medel får finansieras inom nämndernas budgetramar med eventuell lägre bemanning som följd. Personalomkostnader budgeteras med 40,51 procent av lönekostnaden, vilket baseras på SKR:s cirkulär avseende kommunalt anställda.

5.2 Inlämning av mål- och resursplan

Senast den 17 april ska respektive nämnd lämna in sin mål- och resursplan. Materialet lämnas digitalt i de mallar som ekonomistaben anvisar. Justerade samverkansprotokoll och nämndsprotokoll lämnas till ekonomistaben.

Mål- och resursplanen ska vara skriven i Word med typsnitt Source Serif Pro 11 utan understrykningar. Se vidare *Skrivregler för ekonomisk redovisning* som finns på intranätet, ekonomi/anvisningar.

Mål- och resursplan 2027-2029 ska utformas enligt följande rubriker:

1. Verksamhetsbeskrivning

En väldigt kort (2-3 rader) och inledande beskrivning om nämndens verksamheter. Här anges även de volymmått som kan belysa verksamhetens utveckling mellan åren. Tänk på att utförliga verksamhetsbeskrivningar ska göras i verksamhetsplanen som respektive nämnd har i uppdrag att göra årligen, för planperioden.

2. Målstyrning

Under rubriken Målstyrning anges följande text: Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

I planen anges en *resultaträkning* med budget 2027, budget 2026 och bokslut 2025. Dessutom anges en *anslagsredovisningsrapport* med budget 2027, intäkter, kostnader och netto per anslagsredovisningsnivå. De ekonomiska resurserna bruttoredovisas i resurstableåer med följande layout:

RESULTATRÄKNING Mnr

Mnr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Statsbidrag			
Övriga intäkter			
Summa intäkter			
Personalkostnader			
Omkostnader			
Ränta			
Avskrivning			
Summa kostnader			
Nettokostnader			

BUDGET PER ANSLAGSREDOVISNINGSNIVÅ MNKR

ANSLAGSREDOVISNINGSNIVÅ Mnr	Intäkt 2027	Kostnad 2027	Netto 2027
Anslagsredovisningsnivå 1			
Anslagsredovisningsnivå 2			
Summa			

BUDGET PER ANSLAGSREDOVISNINGSNIVÅ TKR

ANSLAGSREDOVISNINGSNIVÅ Tkr	Netto 2027
Anslagsredovisningsnivå 1	
Anslagsredovisningsnivå 2	
Summa	

För balansräkningsenheter redovisas de ekonomiska resurserna i en resultaträkning och balansräkning.

Verksamhetsförändringar/ramanpassning – särskild skrivelse

Nämnderna ska beskriva åtgärder för att anpassa sig till budgetramen och konsekvenserna av dessa åtgärder. De ska också beskriva planerade effektiviseringar och hur frigjorda resurser om-prioriteras, samt eventuella besparingar och deras effekt på volym och kvalitet. Detta görs i en separat skrivelse. Även andra viktiga förändringar i verksamhetens omfattning och inriktning ska anges. Denna text ingår inte i mål- och resursplanen, utan skrivs i en bilaga som bifogas till budgetberedningen.

Nya/förändrade taxor – särskilda beslut

Nämnderna föreslår eventuellt nya eller förändrade taxor i anslutning till budgetarbetet.

Obs! Det ska ske i särskilt ärende som går upp parallellt med förslaget till mål- och resursplan. Kommunfullmäktige hanterar taxeförslagen/ärendena parallellt med beslutet om mål- och resursplan.

5.3 Investerings- och exploateringsplan

Varje nämnd ska i mål- och resursplan *Del III*, per huvudverksamhet, ange planerad investeringsnivå för åren 2027-2029. Redovisningen ska ske brutto och anges i 2027 års prisnivå. Respektive projekt kommenteras kortfattat. Ökade kapitalkostnader för nyinvesteringar får bäras inom respektive nämnds ramar.

I *Del II* beskrivs vilka konsekvenser som investeringar får för driftbudgeten och hur de ryms inom befintlig budgetram. Nämnder som hyr fastigheter ska beskriva hur eventuellt ökade hyreskostnader, som följer av fastighetsinvesteringar, påverkar nämndens driftbudget och hur den ökade hyran ryms inom befintlig budgetram. Samhällsbyggnadsnämnden begär budget för fastighetsinvesteringar. Där ska framgå ytterligare information såsom projekttid, totalt anslag, utgift t.o.m. 2026 och investeringsbudget för 2027-2029. Dessutom ska varje projekt kommenteras ytterligare i text, till exempel om investeringen avser nybyggnad eller renovering, vart fastigheten är belägen, hur många användare den avser (elever, barn etc) om investeringen påverkar andra fastigheter och så vidare.

Kommunen har en upphandlad leasingram för att finansiera vissa typer av investeringar där det av skatteskäl eller hanteringsskäl är en lämplig finansieringsform. Arbetsfordon, maskiner och andra inventarier ska finansieras inom ramen för kommunens investeringsplan och ska planeras i anslutning till budgetarbetet.

För att förenkla och tydliggöra arbetet med investeringsbudgeten ska särskilda blanketter användas. Ekonomiavdelningen tillhandahåller mallar till förvaltningarna.

Instruktioner till investeringsblanketterna:

- *Investeringsunderlag; Fastigheter och anläggningar*

Investeringar påverkar kommande driftkostnader i form av kapitalkostnader eller förändrad hyra. Den nämnd som påverkas av driftkostnaden ska lämna uppgift om detta och ange hur den ökade driftkostnaden arbetas in i driframen. Det är alltså ett samarbete mellan ägande och hyrande nämnd som krävs för att samtliga uppgifter ska kunna redovisas i underlaget till budget 2027.

Inlämning av investerings- och exploateringsplan görs tillsammans med mål- och resursplan den 17 april 2026.

5.4 Samverkan i samband med budgetarbetet

Förvaltningarna ska samverka kring de förslag som lämnas till sina respektive nämnder. Protokoll ska bifogas förslaget till mål- och resursplan.

6. TIDSPLAN FÖR DET FORTSATTA BUDGETARBETET - MÅL OCH RESURSPLAN 2027-2029 (MRP)

Datum	Tid	Forum och Aktivitet
2026-04-17		Nämnderna lämnar sina budgetförslag, förslagen ska vara beslutade i nämnderna. Kommunfullmäktiges presidie lämnar förslag om revisionens budget.
2026-04-24	kl. 08.30-11.00	Budgetberedningen och insynsplatser Uppdaterade planeringsförutsättningar. Sammanfattande bild över nämndernas förslag.
2026-04-27--28		Enskilda presidieöverläggningar alla nämnder, preliminära tider
2026-04-27	kl. 13.00-17.00	Budgetberedningen och insynsplatser
	kl. 13.00-14.30	Samhällsbyggnadsnämnden
	kl. 15.00-16.00	Socialnämnden
	kl. 16.00-16.30	Kommunstyrelsen
2026-04-28	kl. 08.30-09.30	Barn- och utbildningsnämnden
	kl. 10.00-10.20	Byggnadsnämnden
	kl. 10.20-10.40	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
	kl. 10.40-11.10	Kultur- och fritidsnämnden
	kl. 11.10-11.30	Överförmyndarnämnden
2026-04-30	kl. 08.30-09.30	Budgetberedningen och insynsplatser Ny skatteprognos? eller
2026-05-04	kl. 13.00-15.00	Budgetberedningen och insynsplatser Ny skatteprognos?
2026-04-29--05-12		Partierna arbetar med MRP, och mejlar sina förslag senast 12 maj till ewa.lundqvist@vanersborg.se
2026-05-13	kl. 08.30-11.00	Budgetberedningen och insynsplatser - KS ordförandes förslag till MRP 2027-2029 - Ev övriga partiers förslag till MRP 2027-2029
2026-05-26		Övriga partier/partigrupper mejlar sina slutliga förslag till MRP 2027-2029, inför utskick till KS möte, senast 26 maj till kommun@vanersborg.se
2026-05-19 + 05-25		Samverkan, CSG
2026-06-03		KS beslut MRP 2027-2029
2026-06-17		KF beslut MRP 2027-2029
Augusti-december		Nämnderna arbetar med verksamhetsplaner (VP) och detaljbudgetar: Enligt kommunens regler för mål- och resultatstyrning ska VP fastställas av respektive nämnd senast i december 2026. Detaljbudgeten ska vara inregistrerad i ekonomisystemet, raundance, senast sista oktober 2026.

HÖSTEN 2026 (efter valet)

2026-10-07	KS, budget 2027, skattesats
2026-10-26	KSAU (ordinarie), budget 2027
2025-11-11	KS
2025-11-25	KF

- Bilagor:**
1. Budgetramar per nämnd
 2. Anslagsredovisningsnivåer

Bilaga 1: Budgetramar per nämnd

Samtliga belopp i tkr

År	Internränta	PO	Inflationsuppräknig	
2026:	2,75%	1,4066	Intäkter 2027:	1,90%
2027:	2,75%	1,4051	Kostnader 2027:	1,90%

Nämnder	Intäkter	Personal	Omkostnad	Internränta	Avskrivning	S:a kostnad	Nettoram
<u>Barn- och utbildningsnämnden</u>							
S:a budgetram 2026	-132 300	729 030	449 800	1 100	7 800	1 187 730	1 055 430
Inflationskompensation	-3 697		8 546	21	148	8 715	5 019
Justerat PO		-777				-777	-777
Justerat PO köpta tjänsetr fr SBN			-67			-67	-67
Höjd hyra fastighetsunderhåll (komponentredovisning)			1 999			1 999	1 999
Tillskott/avdrag statsbidragspåsen 2026			1 017			1 017	1 017
Tillskott/avdrag statsbidragspåsen 2027			3 623			3 623	3 623
Ramjustering för tjänsterna film/foto/form			-123			-123	-123
S:a budget 2027	-135 997	728 253	464 795	1 121	7 948	1 202 117	1 066 120
<u>Byggnadsnämnden</u>						0	0
S:a budgetram 2026	-12 643	27 422	5 686	35	455	33 598	20 955
Inflationskompensation	-240		108	1	9	117	-123
Justerat PO		-29				-29	-29
Ramjustering för tjänsterna film/foto/form			-27			-27	-27
S:a budget 2027	-12 883	27 393	5 767	36	464	33 659	20 776
<u>Kommunfullmäktige</u>							
S:a budgetram 2026	0	2 063	668			2 731	2 731
Inflationskompensation	0		13	0	0	13	13
Ramjustering för tjänsterna film/foto/form			-51			-51	-51
S:a budget 2027	0	2 063	629	0	0	2 692	2 692
<u>Kommunstyrelsen</u>							
S:a budgetram 2026	-78 409	100 177	497 480	612	5 634	603 904	525 494
Inflationskompensation	-1 490		9 452	12	107	9 571	8 081
Justerat PO		-101				-101	-101
Tillskott/avdrag statsbidragspåsen 2026			1 151			1 151	1 151
Tillskott/avdrag statsbidragspåsen 2027			1 349			1 349	1 349
Ramjustering för tjänsterna film/foto/form			-234			-234	-234
Ramjustering för tjänsterna film/foto/form			898			898	898
S:a budget 2027	-79 899	100 076	510 097	624	5 741	616 538	536 638
<u>Kultur- och fritidsnämnden</u>							
S:a budgetram 2026	-16 995	64 159	105 621	385	2 025	172 190	155 195
Inflationskompensation	-323		2 007	7	38	2 053	1 730
Justerat PO		-68				-68	-68
Justerat PO köpta tjänsetr fr SBN			-5			-5	-5
Höjd hyra fastighetsunderhåll (komponentredovisning)			314			314	314
Konstnärlig gestaltning			50			50	50
Ramjustering för tjänsterna film/foto/form			-163			-163	-163
S:a budget 2027	-17 318	64 091	107 824	392	2 064	174 370	157 052

Nämnder	Intäkter	Personal	Omkostnad	Internränta	Avskrivning	S:a kostnad	Nettoram
Miljö- och hälsoskyddsnämnden							
S:a budgetram 2026	-5 223	14 945	-182	99	2 719	17 581	12 358
Inflationskompensation	-99		-3	2	52	50	-49
Justerat PO		-16				-16	-16
Ramjustering för tjänsterna film/foto/form			-14			-14	-14
S:a budget 2027	-5 322	14 929	-199	101	2 771	17 602	12 279
Revisionen							
S:a budgetram 2026	0	633	1 323	0	0	1 956	1 956
Inflationskompensation	0		25	0	0	25	25
S:a budget 2027	0	633	1 349	0	0	1 981	1 981
Samhällsbyggnadsnämnden							
S:a budgetram 2026	-624 059	211 498	288 633	106 749	135 462	742 342	118 283
Inflationskompensation	-9 574		5 484	2 028	2 574	10 086	512
Justerat PO	129	-226				-226	-97
Justerat PO köpta tjänsetr fr SBN			-6			-6	-6
Täckning kapitalkostnader beläggnings- underhåll gator			700			700	700
Höjd hyra fastighetsunderhåll (komponentredovisning)	-2 325		2 325			2 325	0
Ramjustering för tjänsterna film/foto/form			-123			-123	-123
Ettårsanslag 2026:							
Saneringskostnader - Sanden Södra			-5 000			-5 000	-5 000
Projektorganisation - Sanden Södra			-1 000			-1 000	-1 000
Norra skolan			-1 900			-1 900	-1 900
Ettårsanslag 2027, tomhyra Norra skolan			1 900			1 900	1 900
S:a budget 2027	-635 829	211 272	310 904	88 887	138 036	749 099	113 270
Socialnämnden							
S:a budgetram 2026	-310 111	1 001 448	572 999	324	2 748	1 577 519	1 267 408
Inflationskompensation	-5 892		10 887	6	52	10 945	5 053
Justerat PO		-1 068				-1 068	-1 068
Justerat PO köpta tjänsetr fr SBN			-29			-29	-29
Höjd hyra fastighetsunderhåll (komponentredovisning)			12			12	12
Tillskott/avdrag statsbidragspåsen 2026			5 257			5 257	5 257
Tillskott/avdrag statsbidragspåsen 2027			7 175			7 175	7 175
Ramjustering för tjänsterna film/foto/form			-163			-163	-163
S:a budget 2027	-316 003	1 000 380	596 139	330	2 800	1 599 649	1 283 646
Valnämnden							
S:a budgetram 2026	0	2 907	661	0	0	3 568	3 568
Inflationskompensation	0		13	0	0	13	13
Justerat PO		-3				-3	-3
Ettårsanslag 2026, valår			-2 800			-2 800	-2 800
S:a budget 2027	0	2 904	-2 126	0	0	777	777
Överförmyndarnämnden							
S:a budgetram 2026	0	5 641	551	0	3	6 195	6 195
Inflationskompensation	0		10	0	0	11	11
Justerat PO		-6				-6	-6
S:a budget 2027	0	5 635	561	0	3	6 200	6 200
Totalt nämnderna 2027	-1 203 252	2 157 628	1 995 738	91 491	159 826	4 404 683	3 201 432

Bilaga 2: Anslagsredovisningsnivåer

BYGGNADSNÄMNDEN

KOMMUNFULLMÄKTIGE

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

REVISION

VALNÄMNDEN

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Nämnd/administration

Förskola/grundskola/anpassad grundskola

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelseförvaltningen

Räddningstjänst

Gymnasium

Vuxenutbildning

Övrig extern verksamhet

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Nämnd och adm/gator och vägar/park/tekniska

Fastighetsenhet

Kost-/serviceenheter

Kennhallningsverk

VA-verk

SOCIALNÄMNDEN

Nämnd/administration

Äldreomsorg

Individ- och familjeomsorg

Personligt stöd och omsorg

Arbete, sysselsättning och integration

Synpunkter gällande dokument Konsekvensbeskrivning för Miljö- och hälsoskyddsnämnden utifrån mål- och resursplanen.

Kommunstyrelsen har beslutat om anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan för nämnderna för perioden 2027-2029. Nämnderna ska beskriva åtgärder för att anpassa sig till budgetramen och konsekvenser av dessa åtgärder.

Förvaltningens ledningsgrupp har tagit fram en konsekvensanalys för miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram.

Nämndens arbete med planerad tillsyn, strategiskt miljöarbete och lagstadgade krav har stora ofinansierade behov och personalbrist, särskilt inom avlopp, miljöskydd och naturvård. På grund av detta behöver tillsynsområden och viktiga projekt prioriteras bort utifrån angiven budgetram.

Ledningsgruppen bedömer att 120 tkr kan frigöras genom ökade intäkter, viss automatisering av ärendehandläggning och löpande effektiviseringar. Frigjorda medel föreslås användas för att utveckla automatiserad handläggning, t ex i köldmedieärenden. Automatiseringen skulle i sin tur frigöra arbetstid för personal och tiden kunna användas för så kallad proaktiv tillsyn, vilket enligt beskrivningen innebär information, vägledning och dialogmöten i stället för kontroll och prövning.

Ledningsgruppens utvecklingsförslag är att bedriva mer proaktiv tillsyn (enligt beskrivning ovan), uppgradera handläggningssystemet (vilket kräver mer tid för införande) och ta del av kommunens ramökning för IT-tjänster.

Fackliga företrädare för Vision och Naturvetarna har samlat tjänstepersoner på Miljö och hälsa för att granska ledningsgruppens konsekvensbeskrivning.

Synpunkter från tjänstepersoner på Miljö och hälsa

Ledningsgruppen lyfter återkommande att tillsyn i större utsträckning ska bedrivas genom information och rådgivning i stället för kontroll och prövning. Enligt vår bedömning saknar detta synsätt stöd i Miljöbalken och Livsmedelslagen. Den tillsyn, kontroll och prövning som nämnden bedriver idag innehåller en stor andel information och vägledning men i kombination med verifierande kontroll och uppföljning. Tillsynen innebär förebyggande arbete mot avvikelser och ger förutsättningar för rättvisa förhållanden mellan verksamhetsutövare för efterlevnad av lagstiftningens mål och intentioner. Regelbunden tillsyn leder generellt till bättre efterlevnad av regelverk och färre avvikelser. Miljö och hälsa har fått bättre resultat i NKI-undersökningar och lagstiftningens måluppfyllnad har förbättrats. Tillsyn kan även minska antalet klagomål, vilket frigör tid i vår verksamhet. Inom exempelvis hälsoskydd inför man nu uppsökande tillsyn av bostadsverksamheter där målet på sikt bedöms minska antalet klagomål från boenden. Enligt vår bedömning är det inte förenligt med lagstiftningen att prioritera bort tillsyns- och kontrollbesök eller prövning av anmälnings- och tillståndsärenden.

Under rubriken 2.2 *Åtgärder, ramanpassningar och effektiviseringar, punkt 1 Ökade intäkter inom myndighetsverksamheten*, står det att det pågår ett utvecklingsarbete som beräknas kunna öka intäkterna bland annat vad gäller fasta avgifter baserade på schabloner för nedlagd tid som inte är uppdaterade utifrån nuvarande förhållanden. Vi känner inte till vilket utvecklingsarbete som åsyftas eller vilka fasta avgifter som avses. Utifrån att ledningsgruppen förespråkar mer information som delvis ersättning för tillsyn ser vi risk för minskade intäkter.

Under *punkt 2 Automatiserade beslut* står det att enklare ärenden, exempelvis anmälan om köldmedier går att automatisera och att det ska undersökas om det går att införa under 2027. Vi anser att förslaget har bristande faktaunderlag för att bedöma om det går att automatisera i den utsträckning som antyds av ledningsgruppen. Endast enstaka ärenden i denna kategori är anmälningar. Den resurskrävande delen är hantering av årliga kontrollrapporter där uppgifter ska föras in i register. Förvisso kan det vara bra om detta går att automatisera med tillhörande bekräftelsemeddelanden till operatörer men likväl kommer många ärenden, med brister i angivna uppgifter, att behöva hanteras av handläggare och särskilt i de fall avvikelser leder till beslut om miljöstraffavgift. Vi ser sammantaget inte att automatisering leder till så stora tidsvinster som antyds av ledningsgruppen och vi anser att det är obesvarat hur intäkter kommer att påverkas.

Problemen som lyfts i våra behovsutredningar är att resurser saknas för att bedriva tillräcklig tillsyn av objekt och områden. Ledningsgruppen föreslår inte att effektiviseringar ska användas för att lägga resurserna på att utföra den tillsynen vilket vi finner motsägelsefullt. Vidare drar vi slutsatsen att om frigjorda resurser i större utsträckning läggs på informationsarbete i stället för tillsyn så kommer intäkterna att minska vilket leder till ytterligare resursbrister. Information och rådgivning bedömer vi gå under anslagsfinansierad verksamhet.

Vi är kritiska till att ledningsgruppen har tagit fram utvecklingsförslag utan att stämma av förutsättningarna och konsekvenser med tjänstepersoner som besitter kompetens inom områdena. Utvecklingsförslagen riskerar därmed att inte uppfylla lagstiftningens krav och att beräknade frigjorda resurser inte är realistiska.

Samverkan FSG

Utifrån ovanstående synpunkter från tjänstepersoner på Miljö o hälsa ställer sig Vision och Naturvetarna oeniga till arbetsgivarens förslag till ny tillsynsmetodik och hur resurser omhändertas på bästa sätt.

2026-03-30

Andrea Munkhammar Ode
Ordförande för Naturvetarna

Kajsa Wegberg
Ombud för Vision/ Miljö och hälsa

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har kommunens uppdrag att arbeta för efterlevnad av de lagar och förordningar som rör miljö- och hälsoskydd, avlopp, livsmedel, tobak, strålskydd, animaliska biprodukter och naturvård. Miljö- och hälsoskyddsnämndens insatser styrs till stor del av inkommande ärenden såsom ansökningar, remisser, anmälningar och klagomål. I nämndens verksamhet ingår också deltagande i utvecklingsarbete och framtagande av översikt- och detaljplaner, program och andra övergripande dokument. Nämnden driver och deltar i olika projekt som ofta är nämndsöverskridande.

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2027 fastställdes till 12 279 tkr.

Jämfört med budget 2026 har ramen minskats med 49 tkr för inflationsuppräknings.

Då personalomkostnadspåslägget sänks justeras ramen ned med 16 tkr. Budget om 14 tkr för tjänsterna film/foto/formgivning, har omfördelats till kommunstyrelsen.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Beskrivning av åtgärder och konsekvenser med presenterat budgetförslag beskrivs i separat skrivelse.

Nämnden avser att eventuellt besluta om indexhöjning av timtaxan i slutet av året för att täcka upp för generella kostnadsökningar.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2027	Budget 2026*	Bokslut 2025
Statsbidrag	0,0	0,0	0,4
Övriga intäkter	6,2	5,4	5,3
Summa intäkter	6,2	5,4	5,7
Personalkostnader	15,8	14,7	14,2
Omkostnader	2,7	2,4	3,2
Avskrivningar/internränta	0,0	0,1	0,1
Summa kostnader	18,5	17,2	17,5
Nettokostnader	12,3	11,8	11,8

*Budget 2026 avser hur siffrorna såg ut i MRP beslutet i juni 2025.

Fastställd datum

2026-03-25

Diarienummer

ALLM.2023.1279

Handläggare

Eddie Sandin

eddie.sandin@vanersborg.se

Mottagare

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Riktlinje angående tillsyn av enskilda avlopp

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden antar riktlinje avseende tillsyn av enskilda avlopp kopplat till Vattentjänstplan, enligt bilaga, och upphäver samtidigt tidigare beslutad riktlinje från 2023-10-25 (MHN §34)

Sammanfattning av ärendet

Nämnden bedriver tillsyn över enskilda avlopp i kommunen. Tillsynen är både planerad och händelsestyrd (vid inkomna klagomål)

I väntan på en antagen vattentjänstplan tog Miljö- och hälsoskyddsnämnden 2023 beslut om en riktlinje för tillsyn av enskilda avlopp eftersom att det var otydligt hur förvaltningen skulle förhålla sig till den VA-planering och den handlingsplan som fanns i Blåplan del 2 (antagen av KF 20215).

Sedan vattentjänstplanen nu är antagen finner förvaltningen att det är lämpligt att upphäva tidigare beslutad riktlinje och samtidigt anta en ny reviderad riktlinje enligt bilaga. I riktlinjen föreslås att de utpekade utbyggnadsområdena inte avses vara föremål för planerad tillsyn men att alla övriga områden i kommunen tillsynas enligt vanliga tillsynsplanen.

Förvaltningen bedömer att det finns en viss risk för att nödvändig tillsyn uteblir eller fördröjs i de utpekade utbyggnadsområdena, eftersom beslut om verksamhetsområden ännu inte har fattats och Vattentjänstplanen inte innehåller någon tidplan. Detta innebär att det är oklart när, eller om, vattentjänstplanen kommer att omsättas i beslut om verksamhetsområden.

Underlag

Riktlinje enskilda avlopp, nuvarande version daterad 2023-10-25.

Vattentjänstplan

Blåplan del 2

Beslut KF Vattentjänstplan

Eddie Sandin

Förvaltningschef

Bilagor

Förslag till ny riktlinje enskilda avlopp kopplat till Vattentjänstplan

Sändlista

Kretslopp och vatten (för kännedom).

Riktlinje avseende tillsyn av enskilda avlopp kopplat till Vattentjänstplanen

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Syfte.....	3
Förhållningssätt kopplat till Vattentjänstplanen.....	3
Hantering av bristfälliga avlopp i utbyggnadsområden.....	3
Processen i korthet.....	4

Dokumenttyp Riktlinje	Dokumentnamn Riktlinje avseende tillsyn av enskilda avlopp	Antagen XXXXXX	Antagen av Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Dokumentägare Miljö och byggnadsförvaltningen	Dokumentansvarig Miljö och hälsoskyddschef	Reviderad	Giltighet Uppdateras vid behov
Dokumentinformation Riktlinje tillsyn enskilda avlopp	Diarienummer AVLO.2023.1279	Uppföljning En gång per mandatperiod	
Ämnesområde Tillsyn avlopp		Intranät ☐	Hemsida ☒
Andra regelverk som omnämns Blåplan del 2 , Vattentjänstplan			

Inledning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för tillsyn och ställande av krav på åtgärder när enskilda avloppsanläggningar har brister. Kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun antog 2025-12-17 (§180) Vattentjänstplan 2025–2036. Vattentjänstplanen innehåller kommunens långsiktiga bedömning gällande behovet av nya verksamhetsområden för kommunala vattentjänster, det vill säga en plan över när och till vilka områden som kommunen behöver ordna kommunalt vatten och avlopp. Vattentjänstplanen ersätter den VA-planering som tidigare fanns i Blåplan del 2 och som hade en handlingsplan i väntan på VA-utbyggnad kopplat till sig. I och med detta finns det behov av att förtydliga hur tillsyn av enskilda avlopp ska bedrivas i områden som kan bli aktuella för kommunalt avlopp.

Syfte

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver tillsyn över enskilda avlopp i kommunen. Tillsynen sker både planerat och händelsestyrt, till exempel vid inkomna klagomål. Detta riktlinjedokument syftar till att ge förvaltningen vägledning i det fortsatta tillsynsarbetet.

Förhållningssätt kopplat till Vattentjänstplanen

Vattentjänstplanen ska aktualitetsprövas minst vart fjärde år. Detta riktlinjedokument avses att uppdateras i samband med att vattentjänstplanen uppdateras eller vid behov.

Vattentjänstplanen är enligt 6 b § i Lagen om allmänna vattentjänster inte bindande, men ändå vägledande. Det innebär att det finns möjlighet att under en mandatperiod utvidga redan fastställda verksamhetsområden eller skapa nya, utifrån behovet för allmänna vattentjänster.

I Vattentjänstplanen finns tre utpekade utbyggnadsområden (Önafors, Floget, Kristinelund), där kommunala VA-tjänster är planerat att vara på plats inom en relativt snar framtid.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer därför att planerad tillsyn inte bör prioriteras i dessa områden i och med att kommunala VA-tjänster är nära förestående. I dessa områden bör endast händelsestyrd tillsyn genomföras, baserad på inkomna klagomål. Nivån på eventuella åtgärder bör anpassas till vad som kan anses vara en acceptabel nivå tills dess att kommunala VA-tjänster finns på plats.

I områden som ligger längre fram i tiden enligt Vattentjänstplanen, så kallade utvecklings- eller bevakningsområden, samt i områden utanför planen, bedöms tillsyn kunna bedrivas enligt nuvarande tillsynsplan och krav på åtgärder kunna ställas där behov finns.

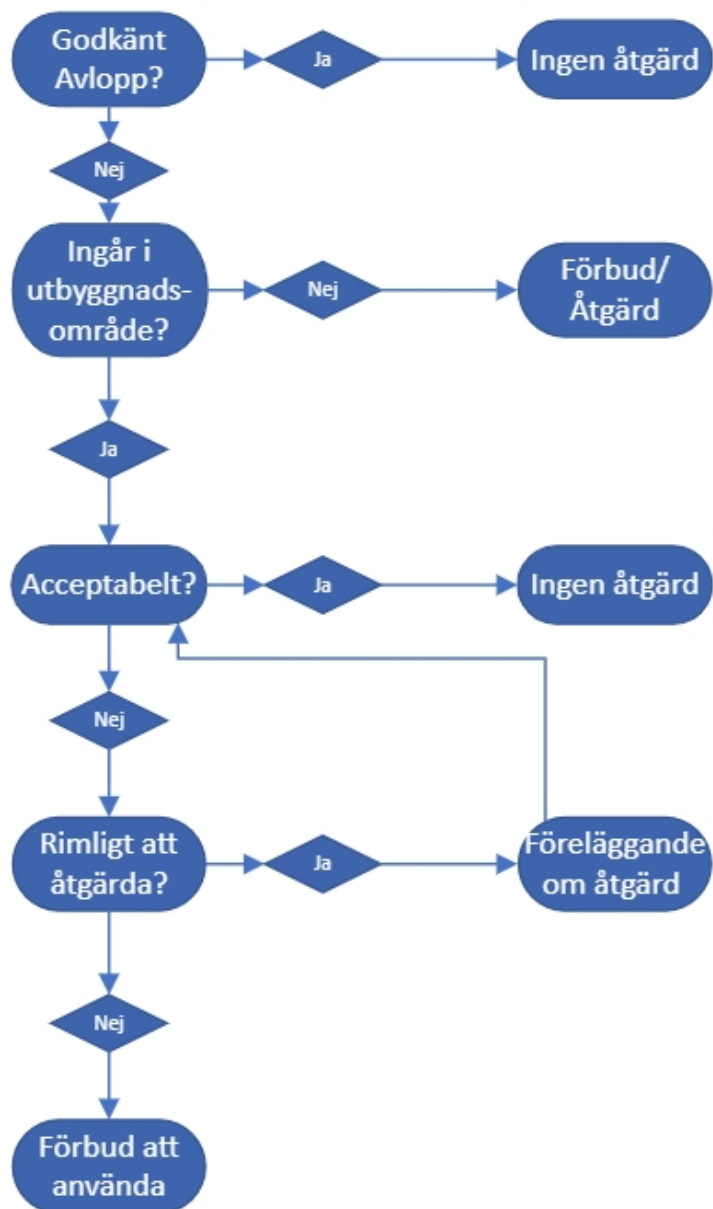
Miljö- och hälsoskyddsnämndens generella hållning och tillsynsprioritering är att utgå från de områden där den största potentiella risken för negativ påverkan bedöms förekomma på människors hälsa och miljön.

Hantering av bristfälliga avlopp i utbyggnadsområden

Om en avloppsanläggning inte uppfyller lagens krav beslutas vanligtvis om åtgärder eller förbud. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att det inte skäligen att ställa krav på åtgärd av en avloppsanläggning om utbyggnad av kommunalt VA är planerat att påbörjas inom kort i det aktuella området om det inte rör sig om akuta åtgärder för att motverka betydande påverkan på människors hälsa eller miljön. Det kan till exempel handla om att åtgärda en

pågående förorening av en dricksvattentäkt eller annan betydande miljöpåverkan. I sådana fall kan tillfälliga eller begränsade åtgärder krävas för att minska riskerna fram till dess att kommunalt VA tas i drift.

Processen i korthet

Riktlinje avseende tillsyn av enskilda avlopp

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Syfte.....	3
Förhållning till tidplanen i blåplanen.....	3
Vad är en oacceptabel avloppsanläggning i väntan på att en kommunal spillvattenlösning finns på plats inom närtid.....	3
Exempel på brister som är rimliga att åtgärda i väntan på att en kommunal spillvattenlösning finns på plats inom närtid.....	3
Processen i korthet.....	4

Dokumenttyp Riktlinje	Dokumentnamn Riktlinje avseende tillsyn av enskilda avlopp	Antagen 2023-10-25 §34	Antagen av Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Dokumentägare Miljö och byggnadsförvaltningen	Dokumentansvarig Miljö och hälsoskyddschef	Reviderad	Giltighet Tills kommunen har en antagen Vattentjänstplan
Dokumentinformation Riktlinje tillsyn enskilda avlopp	Diarienummer AVLO.2023.1279	Uppföljning En gång per mandatperiod	
Ämnesområde Tillsyn avlopp		Intranät ☐	Hemsida ☒
Andra regelverk som omnämns Blåplan del 2			

Inledning

2015 antog kommunfullmäktige Blåplan del 2. Dokumentet innehåller en VA-planering, dvs. en plan över när och till vilka områden som kommunen ska dra fram kommunalt vatten och avlopp. Dokumentet innehåller även en handlingsplan i väntan på VA-utbyggnad. Då tidplanen i Blåplanen är försenad behövs ett förtydligande om hur tillsyn av enskilda avlopp i områden som kan vara aktuella för kommunalt avlopp ska hanteras.

Syfte

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver tillsyn över enskilda avlopp i kommunen. Tillsynen är både planerad och händelsestyrd (vid inkomna klagomål). Denna riktlinje syftar till att ge förvaltningen vägledning i tillsynsarbetet.

Förhållning till tidplanen i blåplanen

Ny vattentjänstplan som ska ersätta blåplanen är under framtagande. Till dess att ny vattentjänstplan är antagen avvaktar Miljö- och hälsoskyddsnämnden med planerad tillsyn på samtliga områden som kan vara aktuella för kommunalt spillvatten i nuvarande blåplan, oavsett när i tid VA planeras enligt blåplanen.

Vid händelsestyrd tillsyn (klagomål eller dylikt) agerar förvaltningen endast då avloppet anses oacceptabelt eller om det finns brister som anses rimliga att åtgärda.

Vad är en oacceptabel avloppsanläggning i väntan på att en kommunal spillvattenlösning finns på plats inom närtid.

I de fall avloppsanläggningarna inte uppfyller lagens krav ställs normalt krav på åtgärd alternativt så utfärdas förbud. Det bedöms dock inte skäligt att ställa krav på åtgärd av avloppsanläggningen om utbyggnad av kommunalt VA är planerat att påbörjas inom kort.

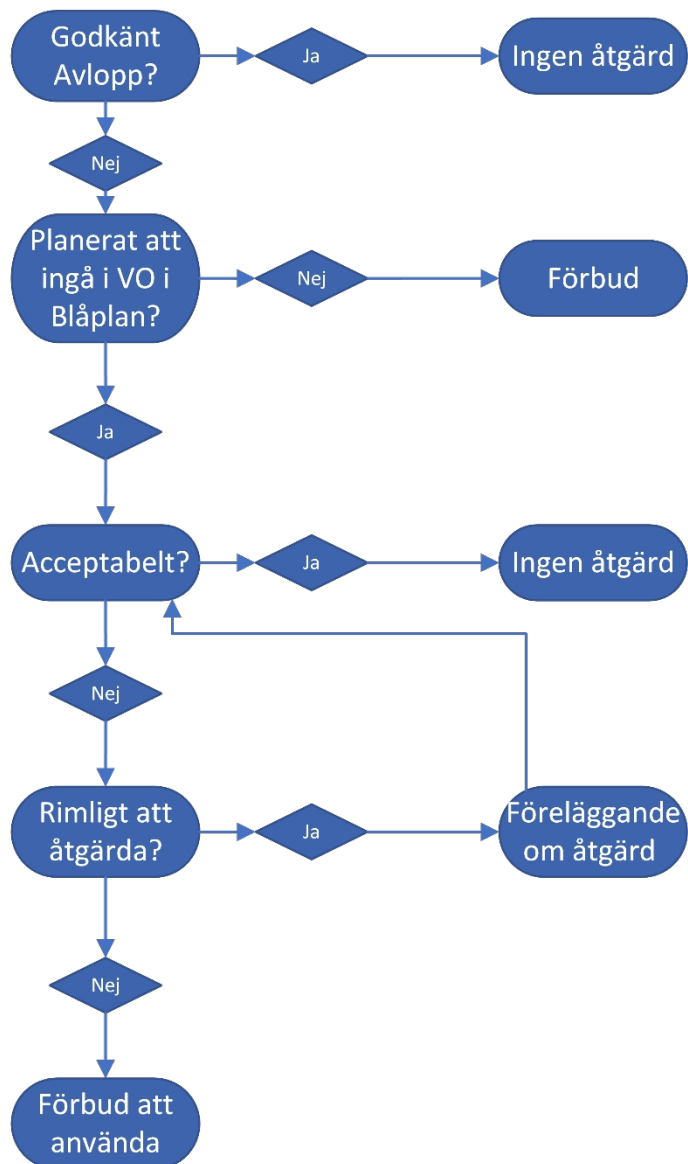
Ett acceptabelt avlopp (när kommunalt verksamhetsområde är planerat i blåplan) har minst någon typ av slamavskiljare med ett så kallat T-Rör.

Exempel på brister som är rimliga att åtgärda i väntan på att en kommunal spillvattenlösning finns på plats inom närtid.

Brister som inte är alltför kostnadsdrivande men ändå har en stor effekt på miljön. Ett exempel kan vara att T-rör saknas.

Brister som gör att en annars bra fungerande anläggning inte alls fungerar så som den ska. Exempel på detta kan vara när någon funktion i ett minireningsverk inte fungerar som är avsett.

Processen i korthet

VO= Verksamhetsområde

§ 180

Antagande av vattentjänstplan 2025-2036

KS 2023/1086

Beslut

Kommunfullmäktige antar vattentjänstplan 2025-2036. Planen ersätter tidigare VA-plan – avsnitt 4 och Bilaga 2 i *Blåplan del 2: Vatten och avlopp*, antagen av kommunfullmäktige 2015-04-22, § 63.

Bilaga/bilagor

Bilaga 4: Vattentjänstplan 2025-2036

Bilaga 5: Komplement till beslut om Vattentjänstplan 2025-2036

Reservationer, protokollsanteckningar, jäv

Stefan Kärbling (V) önskade lämna följande protokollsanteckning, vilket godkändes av ordföranden:

Vänsterpartiet bifaller förslaget att anta vattentjänstplanen. Det bör dock påpekas att det är viktigt att ändringar som sker under arbetets gång kommuniceras med de berörda. Det gäller de tre fastighetsägarna på Önafors.

Vänsterpartiet uttrycker också sin förvåning över att vattentjänstplanen betraktar Hallby Söder och Änden som ett område trots att Länsstyrelsen i ett beslut den 23 januari 2025 hade en annan uppfattning.

Sammanfattning av ärendet

Varje kommun är skyldig att ha en aktuell vattentjänstplan som innehåller kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses och vilka åtgärder som behöver vidtas för att anläggningarna ska fungera vid skyfall. Samhällsbyggnadsnämnden har tagit fram ett förslag till vattentjänstplan som reviderats efter samråd och granskning. Vattentjänstplanen ersätter tidigare VA-plan som ingår i *Blåplan del 2: Vatten och avlopp*. En betydelsefull skillnad är att flera områden som kommunen tidigare pekat ut som planerade verksamhetsområden för kommunala vattentjänster i den nya planen i stället pekas ut som ”tänkbara utbyggnadsområden” eller ”bevakningsområden”. Främsta anledningen är ändrad lagstiftning.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens beslut 2025-12-03, § 248

- Komplement till beslut om Vattentjänstplan 2025-2036
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-27
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-11-17 § 177

Utdragsbestyrkande

2025-12-17

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-06 (utgår)
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2025-10-23 § 119
- Samrådsredogörelse granskningsskede
- Vattentjänstplan 2025-2036
- Bilaga 1 Miljöbedömning granskningshandling
- Vänersborgs kommuns dagvattenplan bilaga 2
- Dagvattenplan bilaga 1 Konkreta potentiella åtgärder förorening av dagvatten och skyfallshantering
- Dagvattenplan bilaga 2 Ansvarsmatris
- Dagvattenplan bilaga 3 Sammanställning av lagar och lagtexter

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Stefan Kärbling (V) yrkade bifall till kommunstyrelsens förslag. I yrkandet instämde Mats Andersson (C).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns ett förslag till beslut, kommunstyrelsens förslag. Ordföranden ställde förslaget under proposition och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Handläggare av ärendet
Samhällsbyggnadsnämnden
Byggnadsnämnden
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Vattentjänstplan 2025– 2036

Innehållsförteckning

Inledning.....	5
Uppdraget	5
Syfte.....	5
Undantag och avgränsningar.....	5
Vattentjänster utanför verksamhetsområdet	5
Skillnader gentemot tidigare VA-plan (Blåplan del 2).....	6
Lagstiftningen.....	6
Arbetsmetodik	7
Arbetsgrupp för vattentjänstplanen	8
Områdesindelning	9
Utbyggnadsområden.....	9
Tänkbara utvecklingsområden.....	9
Bevakningsområden	9
Betydande miljöpåverkan	10
Va-översikt	10
Avloppsvattenrening	10
Holmängen	10
Brålanda	11
Vattenförsörjning.....	11
Framtida vattentillgång	11
Ytvattenresurser	11
Kommunala vattenverk	12
Potentiella vattenresurser	13
Ytvatten	13
Öresjö	13
Långhalmen	13
Stora Hästefjorden	13
Skyfallskartering	13
Ordförklaring.....	14
Beskrivning av kriterier	14
Granskade kriterier	14
Identifierade områden.....	15
Förteckning över inventerade områden	16
1 Floget	17
2 Kristinelund	18

3 Kyrkby (Vänersnäs)	19
4 Hallby Södra, inkl. skolan (Vänersnäs)	20
5 Gaddesanna, utvidgat	21
6 Åkersäng (Vänersnäs).....	22
7 Båberg utvidgat.....	23
8 Boteredssjön.....	24
9 Gundlebo	25
10 Skytteklev	26
11 Hemmingstorp (Vänersnäs)	27
12 Hönsemaden (Vänersnäs)	28
13 Stora Agnesvik – Snikås (Vänersnäs).....	29
14 Stora Lunden (Vänersnäs)	30
15 Hallby Östra (Vänersnäs)	31
16 Grytet (Vänersnäs).....	32
17 Lilleskog (Härveden)	33
18 Långsjö (Stora Hästefjorden)	34
19 Lilla Skuleboda (Väne Ryr).....	35
20 Sjövik Ljungmossen (Väne Ryr)	36
21 Forstena	37
22 Timmervik (Kättarebol)	38
23 Timmervik (Vinterhålet)	39
24 Västra Bleken (Sundals Ryr)	40
25 Bollungen (Sundals Ryr).....	41
26 Kleverud.....	42
27 Önafors.....	43
Ansvar	44
Uppföljning och utvärdering	44

Dokumentinformation Vattentjänstplan 2025–2036		Dokumentansvarig Förvaltningschef	
Antagen 2025-12-17 §180	Antagen av Kommunfullmäktige	Reviderad	Giltighet Tills vidare
Aktualiserad	Diarienummer SBN 2023/197	Intranät ☐	Hemsida ☒
Dokumentmottagare ☒ Förvaltningsorganisation ☐ Kommunala bolag ☒ Allmänheten ☒ Förtroendevalda			
Andra regelverk som omnämns Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412)			

Inledning

Dokumentet beskriver Vänersborgs kommuns vattentjänstplan för perioden 2025–2036, med revidering varje mandatperiod.

Uppdraget

2013-02-06 § 37 gav Kommunstyrelsen berörda förvaltningar i uppdrag att upprätta en Blåplan vars syfte var att synliggöra vilka konsekvenser mark- och vattenanvändning kan få för våra vattenförekomster. Kommunfullmäktige tog beslut om Blåplan del 2, Vatten och Avlopp för Vänersborgs kommun, på kommunfullmäktigesammanträdet 2015-04-22 § 63. Blåplan del 1 och 3 antogs 2016-05-25 § 86. Kommunfullmäktige antog Vänersborgs dagvattenplan 2022-03-16 § 31 där den ska utgöra en del av Blåplan del 2 vid nästa revidering.

Enligt kommunfullmäktiges beslut ska Blåplan del 2 Vatten och Avlopp uppdateras varje mandatperiod. Riksdagen har beslutat om ändring i Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) som gäller fr.o.m. 2023-01-01 som innebär att kommunen ska upprätta en vattentjänstplan som ska tillämpas efter 2023-12-31. Detta innebär att Blåplan del 2 Vatten och Avlopp kompletteras med en lagstadgad bilaga Vattentjänstplan.

Syfte

Planen ska innehålla kommunens långsiktiga bedömning av behovet av nya verksamhetsområden för kommunala vattentjänster. Planen ska också bedöma vilka åtgärder som behövs för att hantera ökad belastning på VA-anläggningar vid skyfall.

Kommunen har en skyldighet att besluta om verksamhetsområden för vattenförsörjning eller avlopp om det behövs för att skydda människors hälsa eller miljö.

Vattentjänstplanen ska beslutas av kommunfullmäktige och är inte bindande, vilket ger möjlighet till justeringar under mandatperioden.

Dokumentet ger en omfattande översikt över kommunens strategier för att hantera och utveckla vattentjänster, med fokus på långsiktig planering, samråd och miljöhänsyn.

Undantag och avgränsningar

Enligt 6 b § i Lagen om allmänna vattentjänster är inte vattentjänstplanen bindande. Det vill säga att om behov av allmänna vattentjänster uppkommer under mandatperioden, har kommunfullmäktige möjlighet att utvidga fastställda - eller tillskapa nya - verksamhetsområden för allmänna vattentjänster.

Vattentjänster utanför verksamhetsområdet

Utanför det kommunala verksamhetsområdet för vattentjänster råder avtalsfrihet. Samhällsbyggnadsförvaltningen kan, där tekniska förutsättningar och erforderlig kapacitet finns, erbjuda fastighetsägare eller samfälligheter att ansluta sig via avtal.

Regler för ansökan, anslutning, avtal och avgiftsuttag finns beskrivet i detalj i styrdokumentet ”Avgifter och allmänna bestämmelser för avtalsanslutning utanför kommunalt verksamhetsområde för vattentjänster”. Styrdokumentet finns publicerat på kommunens hemsida.

Miljö- och byggnadsförvaltningen samt Samhällsbyggnadsförvaltningen har ett fortlöpande och pågående arbete genom bedömning av de nybyggnationer som kommer –eller befintliga angränsande fastigheter som finns –i anslutning till befintliga verksamhetsområden för VA. Dessa utvidgningar av befintliga verksamhetsområden kan även initieras av Länsstyrelsen genom tillsyn av kommunens skyldighet att pröva Vänersborgs kommuns skyldighet enligt Lagen om allmänna vattentjänster att tillhandahålla vatten och avlopp. Detta innebär att det kan finnas fastigheter/fastighetsgrupperingar som inte finns med i denna vattentjänstplan, men där ändå behovet av kommunala vattentjänster ska tillgodoses.

Skillnader gentemot tidigare VA-plan (Blåplan del 2)

Vänersborgs kommun har sedan tidigare en Blåplan bestående av tre delar vilka antogs under 2015 och 2016. Till det antogs 2022 en dagvattenplan tänkt att integreras i Blåplanen. Blåplanen visar på ett helhetsperspektiv då det gäller planering och byggande i förhållande till utnyttjande och skydd av vattenresurserna. Blåplanen redovisas i tre separata delar:

1. Övergripande del
2. Vatten och avlopp
3. Avrinningsområden.

”Blåplan del 2: Vatten och avlopp” redovisar en heltäckande långsiktig planering av vatten och avlopp både inom och utom verksamhetsområde för den allmänna VA-anläggningen och därtill även ett underlag till budgetarbetet. VA-planeringen är ett verktyg för att lyfta fram de problem, skyldigheter och utmaningar som kommunen har att hantera. I Blåplan del 2 presenteras en utbyggnadsplan av allmänna vattentjänster (”VA-plan”), vilken ersätts av denna vattentjänstplan.

Kommunen gör idag en annan bedömning av begreppet bebyggelse i ett ”större sammanhang”, där de flesta områden som tidigare sågs som utbyggnadsområden nu fått annan klassning. I den tidigare VA-planen identifierades bebyggelsegrupper med ned till fyra närliggande bostadshus med hjälp av GIS-analys. Bebyggelse med åtta bostadshus eller fler bedömdes som ett större sammanhang, sammanlagt 38 områden. Den praxis som nu vuxit fram utifrån Lag om allmänna vattentjänster utgår i stället från att det bör vara minst 20 närliggande bostadshus för att det ska ses som ett större sammanhang. Därmed har många mindre områden tagits bort från listan av utbyggnadsområden. Många av utbyggnadsområdena i tidigare VA-plan har även fallit bort eftersom det redan skapats verksamhetsområden där och vattentjänster har anordnats.

Lagstiftningen

Det är 6 § i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) som reglerar kommunens skyldighet att förse ett område med allmänna vattentjänster. Enligt 6 § LAV, har kommunen ett ansvar att ordna vattentjänster (dricks- och/eller avloppsvatten) för bebyggelse som tillsammans bildar ett större sammanhang, om risk för människors hälsa eller miljön föreligger.

Från 1 jan 2023 tillkom bestämmelser i LAV som ställer krav på att det ska finnas en aktuell vattentjänstplan i varje kommun som har beslutats av kommunfullmäktige. Planen ska även aktualitetsprövas vart fjärde år och bland annat innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses.

Eftersom kommunens samhällsbyggnad går hand i hand med planering av VA-försörjning är det viktigt att skapa sig ett ökat handlingsutrymme genom att i god tid identifiera potentiella § 6-områden och skapa en långsiktig plan för VA-utbyggnad. Utan en plan för VA-utbyggnad riskerar kommunen att ställas inför förelägganden från Länsstyrelsen enligt 51 § LAV om att inrätta allmänna vattentjänster i områden där man inte avsett bygga ut allmänt VA eller där man planerat att göra det vid ett senare tillfälle. Finns ingen planering och politiskt antagen prioritering vad gäller VA-utbyggnad, finns risk att Länsstyrelsen tar beslut utan hänsyn till övriga förutsättningar. Då minskar kommunens kontroll över VA-taxans utveckling. En god VA-planering är därför kommunens möjlighet att själv påverka i vilken ordning olika områden ska anslutas till den allmänna VA-försörjningen.

Begreppet större sammanhang är inte tydligt definierat, men enligt praxis och juridisk tolkning av Svenskt Vatten av lagtexten om vad ett större sammanhang innebär, utgörs detta av 20–30 anslutna fastigheter som ett riktvärde. Detta ska tolkas som att byggnader jämföras med fastigheter i de fall det finns flera bostäder på samma fastighet, exempelvis vid arrendetomter. De byggnader som avses är huvudbyggnader med behov av vatten- och avloppslösning, bland annat bostad och skola.

Arbetsmetodik

I de fall Länsstyrelsen har förelagt kommunen att uppfylla paragraf 6 i Lagen om allmänna vattentjänster har detta riktvärde använts och vid information om potentiella verksamhetsområden har ett inbördes avstånd av maximalt 150 meter använts. Kommunen har med ovan nämnda riktvärde som utgångspunkt i en GIS-analys identifierat områden som är ett "större sammanhang" om minst 20 bostäder med ett inbördes avstånd av maximalt 150 meter, dock med en tolerans med +/- 5 meter.

Karta som redovisar 11 potentiella §6-områden (enligt länsstyrelsens GIS-analys).

Länsstyrelsen i Västra Götaland har med hjälp av en GIS-analys tagit fram ett kartunderlag med syfte att identifiera potentiella § 6-områden i länets kommuner. De kriterier som Länsstyrelsen har använt för urvalet är

Sammanhang om minst 20 hus med ett inbördes avstånd av som mest 150 meter.

Ur denna GIS-analys har Länsstyrelsen pekat ut 11 områden (6 områden i Vänersnäs och 5 områden inom övriga delar av kommunen) som potentiella verksamhetsområden för allmänna kommunala vattentjänster:

- Skytteklev (Vänersnäs)
- Kyrkbyn (Vänersnäs)
- Hallby Södra (Vänersnäs)
- Åkersäng (Vänersnäs)
- Floget
- Boteredssjön
- Gundlebo
- Stora Lunden (Vänersnäs)
- Grytet (Vänersnäs)
- Långsjö (Stora Hästefjorden)
- Forstena

Kommunen har identifierat sammanlagt 27 områden med utgångspunkt dels i Länsstyrelsens kartering som nämns ovan, dels i de områden som ingått i kommunens tidigare VA-plan (Blåplan del 2). Av dessa 27 områden är det 11 som uppfyller lagstiftarens krav på "större sammanhang" enligt LAV. Dessa områden återfinns nedan under rubrikerna "Utbyggnadsområden" och "Tänkbara utvecklingsområden". De områden som ej uppfyller kravet på större sammanhang återfinns under rubriken "Bevakningsområden".

Initialt har en kvantitativ bedömning genomförts av samtliga 27 områden för att få en helhetsbild. Kommunen har använt 12 relevanta bedömningskriterier enligt länsstyrelsens vägledning som grund samt kompletterat med ytterligare 12 bedömningskriterier. Sammanlagt används 24 kriterier vilka speglar behov och möjligheter. Se mer information under rubriken Beskrivning av kriterier.

Därefter har gjorts en kvalitativ bedömning av de 11 områden som uppfyller lagstiftarens krav på "större sammanhang" enligt LAV. Den kvalitativa bedömningen syftar till att få en djupare bild och mer detaljerat visa behovet av allmänna vattentjänster utifrån miljö- och hälsoskydd, möjlighet till bebyggelseutveckling samt möjligheter till lokala enskilda vatten- och avloppslösningar.

Resultaten av analyserna redovisas per område under rubriken "Områdesbeskrivningar" längre fram i denna plan.

Arbetsgrupp för vattentjänstplanen

Dokumentet har tagits fram av en arbetsgrupp bestående av representanter från Samhällsbyggnadsförvaltningen (SBF), Miljö- och Byggnadsförvaltningen (miljö- och hälsa, MH; samt plan- och bygglov, PB) och Kommunstyrelseförvaltningen (KSF).

Områdesindelning

De 27 identifierade områdena har grupperats i tre kategorier:

1. Utbyggnadsområden
2. Tänkbara utvecklingsområden
3. Bevakningsområden

Utbyggnadsområden

Utbyggnadsområden är områden med ett tydligt behov av en förändrad VA-försörjning, där utbyggnad av kommunala vattentjänster föreslås.

Till utbyggnadsområden föreslås tre områden:

- Floget
- Kristinelund
- Önafors

När de föreslagna 3 områdena planeras att byggas redovisas efter Kommunfullmäktige antagit denna Vattentjänstplan i uppdaterad Blåplan del 2.

Motivering till förslaget finns redovisat i "Områdesbeskrivningar" längre fram i denna plan.

Tänkbara utvecklingsområden

Är områden där det idag inte finns behov av kommunala vattentjänster utifrån miljö- och hälsoskydd även om de uppfyller kravet på minst 20 bebyggda fastigheter i ett större sammanhang. Inom dessa områden kommer behovet att omprövas vid kommande uppdateringar av vattentjänstplanen.

Tänkbara utvecklingsområden är:

- Båberg utvidgad
- Gaddesanna utvidgad (Vänersnäs)
- Boteredssjön
- Gundlebo
- Hallby Södra (Vänersnäs)
- Kyrkbyn (Vänersnäs)
- Åkersäng (Vänersnäs)

I denna grupp ingår även område Skytteklev (Vänersnäs) som uppfyller kravet på minst 20 bebyggda byggnader men enligt kommunen saknar förutsättningar för mer än marginell bebyggelseutveckling och även bedöms sakna behov av allmänna vattentjänster. Noteras även under rubriken "Bevakningsområden".

Bevakningsområden

Det finns 16 områden som idag inte uppfyller kravet på minst 20 byggnader. Dessa områden ligger under bevakning och kan vid nästa aktualitetsprövning komma att ingå som utbyggnadsområde eller tänkbart utvecklingsområde om ny bebyggelse tillkommit.

Dessa är:

- Hemmingstorp (Vänersnäs)
- Hönsemaden (Vänersnäs)
- Stora Agnevik – Snikås (Vänersnäs)
- Stora Lunden (Vänersnäs)
- Hallby Östra (Vänersnäs)
- Grytet (Vänersnäs)
- Lilleskog (Härveden)
- Långsjö (Stora Hästefjorden)
- Lilla Skuleboda (Väne Ryr)
- Sjövik-Ljungmossen (Väne Ryr)
- Forstena
- Timmervik (Kättarebol)
- Timmervik (Vinterhålet)
- Västra Bleken (Sundals Ryr)
- Bollungen (Sundals Ryr)
- Kleverud

Skytteklev (Vänersnäs) uppfyller kravet på minst 20 bebyggda byggnader men saknar förutsättningar mer än marginell bebyggelseutveckling. Enligt analysen saknas behov av allmänna vattentjänster för området vilket är motiveringen till att området inte föreslås som verksamhetsområde för allmänna vattentjänster av vatten och avlopp.

Respektive område omprövas vid varje ny mandatperiod för att se om behovet finns för allmänna vattentjänster.

Betydande miljöpåverkan

Av de 3 utpekade utbyggnadsområdena har inget område bedömts ge en betydande miljöpåverkan vid ett utpekande av verksamhetsområde.

Va-översikt

Avloppsvattenrening

Avloppsreningsverk, pumpstationer och ledningsnät administreras av Kretslopp & Vatten. Kretslopp & Vatten är en del av kommunens samhällsbyggnadsförvaltning.

I Vänersborgs kommun finns det två kommunala avloppsreningsverk:

Holmängen

Gällande tillstånd enligt miljöbalken för Holmängens avloppsreningsverk är givet av Miljöprövningsdelegationen och daterat 3 december 2018 (dnr. 551-229-2017).

Avloppsverket har byggts om för den högre belastningen och tagen i drift, den 7 januari 2024. Avloppsreningsverket är dimensionerat för 2 700 kg/ dygn BOD₇, vilket motsvarar 38 600 personekvivalenter, vid 70 g BOD₇ per person och dygn, som årsmedelvärde.

Verksamheten omfattar behandling av kommunalt avloppsvatten från tätorterna Vänersborg, Vargön, Vänersnäs, Båberg, Grunnebo och Väne-Ryr. Avloppsreningsverkets huvudsakliga miljöpåverkan är till utsläpp till Vänerns utlopp i Göta älv. Vid eventuella bräddningar sker detta i samma utsläppspunkt. Det renade vattnet består av syreförbrukande ämnen och näringsämnen (fosfor och kväve).

Behandlingsdelarna består av roterande silar, sandfång, försedimenteringsbassänger, biologisk bädd, BOD-oxidation, nitrifikation, denitrifikation, efterdenitrifikation, efterreoxidation, flockningsbassänger och slutsedimenteringsbassänger.

Brålanda

Gällande tillstånd enligt miljöbalken för Brålanda avloppsreningsverk är daterat 2000-10-06 och avser utsläpp av renat avloppsvatten från Brålanda m.fl. tätorter. Tillståndet har givits av miljöprövningsdelegationen. Slutliga villkor fastställdes 2008. Avloppsreningsverket är dimensionerat för ett flöde på 3 340 m³/d och 3 200 kg/dygn BOD₇, vilket motsvarar 45 700 personekvivalenter. Verksamheten omfattar behandling av kommunalt avloppsvatten från tätorterna Brålanda och Frändefors. Avloppsreningsverkets huvudsakliga miljöpåverkan är utsläpp till Frändeforsån via Dahlbergs å ut i Vänern. Vid eventuella bräddningar sker detta i samma utsläppspunkt. Det renade vattnet består av syreförbrukande ämnen och näringsämnen (fosfor och kväve).

Avloppsvattnet behandlas mekaniskt, biologiskt och kemiskt. Behandlingsdelarna består av roterande sil, sandfång, luftningsbassänger, mellansedimenteringsbassänger, flockningsbassänger och slutsedimenteringsbassäng.

Dessa reningsverk spelar en viktig roll i att säkerställa att avloppsvattnet renas effektivt innan det släpps ut i naturen, vilket bidrar till att skydda både miljön och folkhälsan. Det finns idag ingen avsikt att lägga ner något av de båda verken, däremot kommer en utbyggnad av verksamhetsområden enligt Lagen om allmänna vattentjänster innebära en utbyggnad av det kommunala ledningsnätet.

Vattenförsörjning

Framtida vattentillgång

Vänersborgs kommun har fyra vattenverk som förser alla kommunala abonnenter med dricksvatten. Det mesta av vattnet hämtas från Vänern, vilket är en stor och viktig dricksvattentäkt. Dricksvattnet från kommunens vattenverk klassas som livsmedel och håller mycket hög och jämn kvalitet, uppfyllande Livsmedelsverkets kvalitetskrav med bred marginal.

Ytvattenresurser

Vänern, som upptar en stor del av kommunens totala yta, är Sveriges största insjö och Europas tredje största med sina 5 650 km². Vänerns avrinningsområde är 46 880 km², vilket motsvarar 10 % av Sveriges yta. Området sträcker sig in i Norge.

Vänern får sin största mängd vatten från Klarälven, Byälven, Norsälven och Gullspångsälven. Tillrinningsområdet i norr domineras av skogsmark, medan det i söder har ett större inslag av jordbruksmark. Vänern har sitt utlopp i Göta Älv, som är landets vattenrikaste älv. Medeldjupet i sjön är 27 meter och dess vattenvolym uppgår till 153 km³, vilket medför en omsättningstid på 8-9 år.

Vänern är en ovärderlig resurs såväl kvantitativt som kvalitativt. Ur ett vattenskyddsperspektiv får skyddsvärdet anses extremt högt, då cirka 800 000 människor är beroende av sjön för sitt dricksvatten.

Vänervattnets fosfor- och kvävehalter reduceras i sjön. Beräkningar gjorda av Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) visar att fosforhalterna i Vänern minskar med cirka 55 procent

och kvävehalterna med 35 procent innan vattnet rinner ut i Göta älv. Kväve och fosfor är växtnäringsämnen som finns naturligt i sjöar, men kvävehalterna i Vänern har ökat och anses idag vara för höga. Fosforhalterna däremot har minskat under senare år och anses motsvara den naturliga bakgrundsnivån. Den höga kvävenivån anses bero på förluster från jordbruket till de älvar som mynnar i södra delen av Vänern.

De höga kvävehalterna påverkar Vänern, men ger inga akuta problem i sjön. Däremot orsakar den omfattande kvävetransporten via Göta älv till Västerhavet övergödningssproblem. Drygt 60 procent av kvävetillförseln från svenska källor till Skagerrak kommer från Vänern och Göta älv. Det är därför angeläget att minska kvävehalterna i Vänern.

Vänerns Vattenvårdsförbund konstaterar att vattenkvaliteten är god i sjöns centrala delar, och att halterna av närsalter och organiskt material håller sig på stabila nivåer. Klorofyllhalten är överlag låg och siktdjupet förhållandevis stabilt, ca 4–5 meter. Den ekologiska statusen bedöms hög vid samtliga provplatser. Inga problem med låga syrgashalter påvisas i sjöns djupare delar. Totalkvävehalten är dock hög och åtgärder bör sättas in för att minska belastningen på Vänern och framför allt de vikar som är utsatta för övergödning.

Den allmänna vattenförsörjningen i Vänersborgs kommun baseras på uttag av ytvatten i Vänern/Göta Älvs vattentäkt till vattenverken Skräcklan och Rörvik. Grundvatten tas i Hästevadets (Vargön) samt Dyrehögs vattentäkter till vattenverken Hästevadet och Källeberg. Sammanlagt har ca 32 000 personer i Vänersborgs kommun allmän dricksvattenförsörjning, vilket motsvarar 80 procent av befolkningen. Vattenverket Skräcklan har kapacitet att klara hela Vänersborgs kommuns behov.

20 procent av kommunens invånare har enskild dricksvattenförsörjning. Kommunen bedömer att förutsättningarna för att i den enskilda försörjningen erhålla ett hälsosamt dricksvatten i tillräcklig mängd är god till måttlig.

Kommunala vattenverk

Fyra kommunala vattenverk finns i kommunen. Skräcklan och Rörviks vattenverk tar in vatten från Vänern. Hästevadet och Källeberg är båda grundvattentäkter.

Skräcklans vattenverk

Enligt en vattendom från 2005 får ytvatten från Vänern bortledas för kommunal vattenförsörjning inom vissa begränsningar. Ombyggnation av vattenverket pågår och förväntas färdigställas 2027.

Rörvik vattenverk

Vattenverket tillsammans med Källebergs grundvattenverk samhällena Brålanda och Frändefors. Produktionen påverkas av den stora livsmedelsindustrin i Brålanda. Vattenverket är under ombyggnad och förväntas färdigställas 2025.

Hästevadets vattenverk

Försörjer Vargöns samhälle med dricksvatten tillsammans med Skräcklans vattenverk. Största delen av vattnet kommer till Vargön från Vänersborg, medan en mindre del tas från Hästevadets vattenverk. Vattenverket är under ombyggnad och en process pågår för ny vattendom.

Källebergs vattenverk

Vattenuttaget regleras av en vattendom från 1991 och byggdes om 2003 med nyare reningsteknik.

Potentiella vattenresurser

Ytvatten

Under åren 2005–2006 genomfördes en studie i syfte att se om det fanns sjöar av tillräcklig storlek att fungera som vattenmagasin för trestadsregionen (Vänersborg, Trollhättan och Uddevalla).

Kriterier vid urval av undersökta sjöar var följande:

- Vattendjup över 10 meter
- Tillgänglig reglerbar vattenvolym över ca 21 miljoner m³ per år
- Råvattenkvalitet – tillräckligt bra råvatten-kvalitet för att minimera vattenbehandling före distribution
- Påverkan från reglering skall vara begränsad med avseende på strandnära vegetation och fauna samt övriga faktorer, t.ex. till exempel rekreation och boende.

Utifrån dessa kriterier utvaldes tre sjöar för vidare studier av lämpligheten som potentiellt dricksvattenmagasin: Stora Hästefjorden, Öresjö och Långhalmen.

Öresjö

Öresjö (eller Öre sjö) är en 10,6 km² stor skogssjö belägen omkring fem km väster om Trollhättans centrum. Merparten av sjön ligger i Lilla Edets kommun och resterande del (ca 20 procent) i Trollhättans kommun, med undantag för en liten del vid utloppet vid Sågbron som ligger inom Vänersborgs kommun. Öresjöns 72 km² stora avrinningsområde innefattar också delar av Uddevalla kommun. Sjön avvattnas mot nordväst via Sågån-Risån och vidare till Bäveån och Byfjorden.

Öresjö är den största sjön i Trestadsregionen utöver Vänern, både till yta och volym, och utnyttjas till viss del som vattentäkt för Uddevalla, via den överföring till Köperödssjöarna som görs i Bäveån nedströms sjön. Öresjö är reglerad och regleringen styrs av vattendom från 1982.

Öresjö ingår i Bäveåns vattensystem (SMHI vattendragsnamn 109 Bäveån) och sjöns avrinningsområde vid utloppet utgör 24% av Bäveåns totala avrinningsområde.

Långhalmen

Långhalmen befanns ha för litet vattendjup och för liten totalvolym för att vara intressant som sjömagasin för Trestadsregionen.

Stora Hästefjorden

Stora Hästefjorden bedömdes inte vara aktuell som magasin på grund av dålig vattenkvalitet och sjöns stora naturvärden

Skyfallskartering

Närmare beskrivning om vilka risker som den allmänna VA-anläggningen kan belastas av på grund av skyfall hänvisas till dagvattenplanen antagen av KF 2022-03-16 § 31 som kan hittas på följande plats: <https://vanersborg.se/bygga-bo-och-miljo/kretslopp-vatten/vattentjanster/avloppsvatten/dagvattenplan>

Ordförklaring

- **Kartering:** Kartering är olika metoder för insamling av data som ska ligga till grund för framställning av kartor. Metoderna kan vara fältmätning, bildtolkning, geodetiska och fotogrammetriska metoder. Man brukar skilja på begreppen storskalig och småskalig kartering.
- **WC-vatten:** En vattenklosett, förkortat WC, är ett tekniskt system för att ta hand om mänsklig urin och avföring, tillsammans med toalettpapper.
- **BDT-vatten:** BDT-vatten står för bad-, disk- och tvättvatten och är ett samlingsnamn för allt avloppsvatten från hushåll minus toalettavloppet. Ett annat namn för BDT-vatten är grävatten.
- **Lokala enskilda vattenlösningar:** Fastighetsägaren ordnar själv dricksvatten från egen dricksvattenbrunn, gemensamhetsanläggning eller avtalad kommunal anslutning. Fastighetsägaren ordnar själv avloppsrening på egen tomt (godkänd av Miljö- och Hälsa), ansluter till gemensamhetsanläggning eller avtalad kommunal anslutning.
- **ÖP:** Kommunens översiktsplan
- **Habitat:** Miljö i vilken en viss art lever. Ofta innefattar termen biotop också begreppet habitat, men biotop kan likställas med begreppet naturtyp, och är oberoende av viltets krav på miljön.
- **VA:** Ett samlingsnamn för kommunala vattentjänster.
- **Dagvatten:** Ytligt avrinnande regnvatten och regn-, smält- och dräneringsvatten.
- **Spillvatten:** Hushållsavlopp från toalett, disk, tvätt och dusch.
- **Recipient:** Sjö eller ett vattendrag som får motta dagvatten och renat avloppsvatten.
- **Miljöbalken:** Den svenska miljölagstiftningen som började gälla från år 1999 och som gäller även idag.
- **GIS:** Programvara som hanterar insamling, lagring, bearbetning, analys och presentation av geografisk information (geografiska data).
- **LAV:** Lagen om allmänna vattentjänster.
- **pe:** Personekvivalenter är ett mått som används inom avloppsrening och miljöteknik för att beskriva den mängd föroreningar som motsvarar vad en genomsnittlig person producerar per dag. Detta mått används för att dimensionera och planera avloppsreningsverk och andra avloppssystem.
- **VISS** = Vatteninformationssystem Sverige. En databas och karttjänst som innehåller information om svenska sjöar och vattendrag.

Beskrivning av kriterier

Varje geografiskt område har granskats utifrån 24 olika kriterier.

Efter granskningen av respektive område görs en bedömning av behovet av allmänna vattentjänster eller möjligheter till lokala enskilda vattenlösningar.

Granskade kriterier

1	Avstånd till kommunalt VA-nät med kapacitet för ytterligare anslutningar.
2	Föremål för detaljplanering.
3	Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkat av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning för ekologisk status.
4	Hög andel åretruntboende.
5	Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse (antal nytilkomna förhandsbesked/bygglov i anslutning till området).
6	Påverkan på skyddade områden, t ex Natura 2000.
7	Närhet till vattenförekomst (enligt VISS).
8	Översiktsplan: Är det utpekad i ÖP/FÖP som område för bebyggelseutveckling?
9	Vattenskyddsområde.
10	Grundvatten – sårbarhet (SGU:s kartläggning om grundvattnets sårbarhet).
11	Avstånd till kommunal badplats.
12	Antal fastigheter vid sammanhållen bebyggelse.
13	Finns det begränsningar i området som påverkar möjligheten att utveckla bebyggelse (exempelvis strandskydd, kulturmiljö, jordbruksmark, översvämningsrisk)?
14	Förväntad ökning av antalet ansökningar/förhandsbesked om bygglov, t ex med anledning av DP, ÖP, LIS.
15	Finns bostäder i området som har kommunalt dricksvatten men med egna avtalslösningar?
16	Mer än hälften av bostäder har enskild gemensam dricksvattenanläggning.
17	Avstånd (0–300 meter) från större gemensam vattentäkt (>50 personer/>10 m ³ /dygn).
18	Finns bostäder med kommunalt spillvatten men med egna avtalslösningar?
19	Fler av bostäderna har enskild gemensam spillvattenanläggning.
20	Kända problem med att anlägga små avlopp.
21	Problem med att infiltrera ner i mark.
22	Fördelsprövning utifrån hälsoskäl och miljöskäl och särskild hänsyn till god hushållning (dricksvatten och avlopp).
23	Kända problem med tillgång på dricksvatten.
24	Kända problem med dricksvattenkvalitén.

Identifierade områden

Nedan beskrivs tjugosju (27) områden inom kommunen som har identifierats som områden där bebyggelsestrukturen är sådan att det kan finnas grund för tillämpning av LAV § 6. Identifieringen visar att 11 områden har fler än 20 bebyggda fastigheter. 3 av dessa föreslås som utbyggnadsområde.

Förteckning över inventerade områden

Utbyggnadsområden

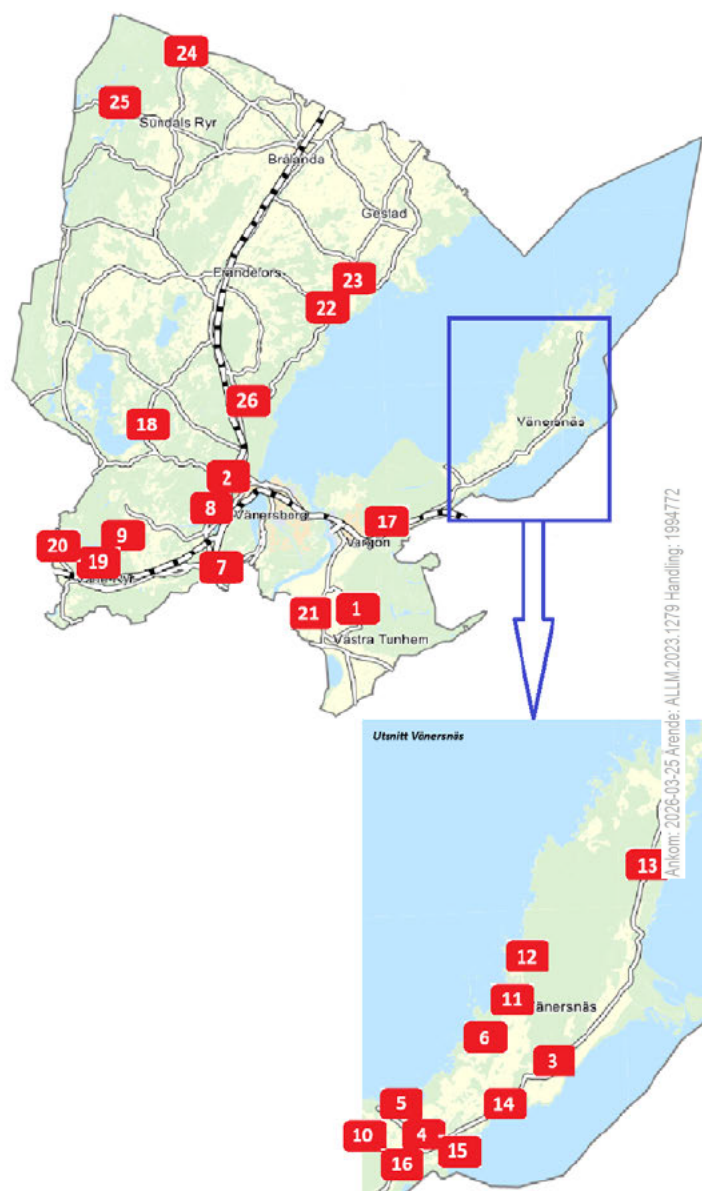
- 1 Floget
- 2 Kristinelund
- 27 Önafors 5:31, 5:32 och 5:33 (ej markerat i karta)

Tänkbara utvecklingsområden

- 3 Kyrkbyn (Vänersnäs)
- 4 Hallby södra inkl. skolan (Vänersnäs)
- 5 Gaddesanna utvidgat (V-näs)
- 6 Åkersäng (Vänersnäs)
- 7 Båberg utvidgat
- 8 Boteredssjön
- 9 Gundlebo

Bevakningsområden

- 10 Skytteklev (Vänersnäs)
- 11 Hemmingstorp (Vänersnäs)
- 12 Hönsemaden (Vänersnäs)
- 13 Stora Agnevik – Snikås (V-näs)
- 14 Stora Lunden (Vänersnäs)
- 15 Hallby östra (Vänersnäs)
- 16 Grytet (Vänersnäs)
- 17 Lilleskog (Härveden)
- 18 Långsjö (Stora Hästefjorden)
- 19 Lilla Skuleboda (Väne Ryr)
- 20 Sjövik-Ljungsmossen (Väne Ryr)
- 21 Forstena
- 22 Timmervik (Kättarebol)
- 23 Timmervik (Vinterhålet)
- 24 Västra Bleken (Sundals Ryr)
- 25 Bollungen (Sundals Ryr)
- 26 Kleverud

1 Floget

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 35 bebyggda fastigheter. Området ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.
- I området finns det inte några större risker för översvämningar.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det finnas behov för allmänna vattentjänster.

Det är problematiskt för många av fastigheterna att anlägga nya enskilda avloppsanläggningar då det är en betydande höjdskillnad i området och flera av fastigheterna är placerade ovanför varandra. Risk finns att avloppsvattnet påverkar närliggande fastigheter. Fastighetsägarna har mycket begränsade alternativ för var de kan placera sina avloppsanläggningar då hänsyn behöver tas till skyddsavstånd för vattentäcker, bostadshus, energibrunnar och liknande. Det finns flera fastigheter där inte placeringen av en enskild avloppslösning är löst.

Det finns risk att uppströms placerade fastigheter orsakar problem för fastigheter nedströms genom att påverka på grundvattnet negativt då avloppsvattnet kan innehålla höga halter av smittoämnen. Även mer kompakta avloppsanläggningar såsom minireningsverk kan bli komplicerade att anlägga inom de egna fastigheterna då det renade avloppsvattnet måste ledas bort vilket i de flesta fall kommer att ske till fastigheterna nedströms.

2 Kristinelund

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 29 bebyggda fastigheter. Området ligger utanför tätortsavgränsning. Det är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns till allmän kommunal avloppsledning.
- Det har under de senaste åren funnits ett visst bebyggelsetryck i området.
- Boteredssjön har en måttlig ekologisk status samt statusen för näringsämnen där enskilda avlopp har en betydande påverkan på vattenförekomsten. Det finns problem med övergödning i Boteredssjön
- Den norra delen av området har avrinning till Dalbosjön, vilken inte har större problem med övergödning
- I den västra delen av området finns det risk för att vatten kan ansamlas vid exempelvis kraftig nederbörd

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det finnas behov för allmänna vattentjänster.

Det är problematiskt för flertalet fastigheter att anlägga nya enskilda avloppsanläggningar på grund av tät bebyggelse då skyddsavstånden till dricksvattentäkt, energibrunnar och avstånden till bostadshus blir oacceptabelt korta. Det är även svårt och komplicerat att anlägga en större gemensam avloppsanläggning i området då det är svårt att bli av med spillvattnet och det finns risk att de närmaste fastigheterna kan påverkas negativt på grund av grundvattnets höga sårbarhet och den höga genomsläppligheten i marken.

3 Kyrkby (Vänersnäs)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns ca 60 bebyggda fastigheter utspridda utmed en ca 2 000 meter lång sträcka längs genomfartsvägen. Området ligger utanför tätortsavgränsning. Detaljplan saknas.
- Delar av befintlig bebyggelse samt ett större område direkt nordväst om den är enligt översiktsplanen utpekade som möjlig bebyggelseutveckling på landsbygden.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.
- Lokalt finns det risk för översvämningar i området. För enstaka fastigheter kan det därmed finnas problem med att vatten kan ansamlas. För dessa fastigheter blir det svårigheter att anlägga markbaserade avloppsanläggningar.
- I samrådsutställningen föreslogs området som utbyggnadsområde för allmänna vattentjänster. Några fastighetsägare har inkommit med synpunkter i samrådet och framfört att behov inte finns för allmänna vattentjänster i området.
- En sammantagen bedömning utifrån kriterierna för verksamhetsområde i Lagen om allmänna vattentjänster leder till att det i dagsläget inte finns behov av allmänna vattentjänster

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster

Bedömningen är att med nuvarande situation är det möjligt att tillgodose behovet av både vattenförsörjning och omhändertagande av spillvatten genom enskilda anläggningar.

Området överlappas delvis av ett större område för möjlig bebyggelseutveckling på landsbygden, enligt kommunens översiktsplan. Ett krav för sådan utveckling är enligt översiktsplanen att bebyggelsen ansluts till kommunalt VA. Eventuellt kan andra godtagbara lösningar finnas med den är något som behöver utredas om frågan blir aktuell. I det fall en utbyggnad av området inte skett innan nästa revidering av denna Vattentjänstplan ska området prövas igen om behov uppstått för allmänna vattentjänster.

4 Hallby Södra, inkl. skolan (Vänersnäs)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 25 bebyggda fastigheter för närvarande och det ligger utanför tätortsavgränsning. Detaljplan saknas men byggnadsplan finns i närområdet. Området pekas i översiktsplanen ut som möjligt för bebyggelseutveckling på landsbygden.
- Vid Länsstyrelsens granskning i december 2024 av området noteras att; Länsstyrelsens bedömning är att området Södra Hallby med 25 fastigheter är att betrakta som två delområden med 9 respektive 16 bostadsfastigheter plus skolan och det behöver göras en separat bedömning för respektive delområde var för sig.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns till allmän kommunal avloppsledning.
- Länsstyrelsen har bedömt södra delen av området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.
- Liten översvämningsrisk finns för ett fåtal tomter vid höga vattenstånd i Vänern.
- I samrådsutställningen föreslogs området som utbyggnadsområde för allmänna vattentjänster. Några fastighetsägare har inkommit med synpunkter i samrådet och framfört att behov inte finns för allmänna vattentjänster området.
- En sammantagen bedömning utifrån kriterierna för verksamhetsområde i Lagen om allmänna vattentjänster leder till att det i dagsläget inte finns behov av allmänna vattentjänster

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster

Bedömningen är att med nuvarande situation är det möjligt att tillgodose behovet av både vattenförsörjning och omhändertagande av spillvatten genom enskilda anläggningar.

I det fall en utbyggnad av området inte skett innan nästa revidering av denna Vattentjänstplan ska området prövas igen om behov uppstått för allmänna vattentjänster. Härvid skall beaktas Länsstyrelsens bedömning från december 2024 att området ska ses som två delområden med 9+16 bostadsfastigheter (plus skolan) och att en separat bedömning ska göras för varje delområde.

5 Gaddesanna, utvidgat

Övergripande sammanställning av området

- Området är en utvidgning av befintligt verksamhetsområde för VA, Gaddesanna, och ligger utanför tätortsavgränsning. Området pekas i översiktsplanen ut som möjligt för bebyggelseutveckling på landsbygden.
- Större delen av området ingår i en pågående detaljplanering för bostäder, där kommunalt VA är en förutsättning för att planen ska kunna genomföras.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns till allmän kommunal avloppsledning.
- Fastigheterna ligger tillräckligt långt ifrån varandra som gör att det troligtvis inte finns några större hinder att anlägga enskilda avloppsanläggningar.
- I samrådsutställningen föreslogs området som utbyggnadsområde för allmänna vattentjänster. En sammantagen bedömning utifrån kriterierna för verksamhetsområde i Lagen om allmänna vattentjänster leder till att det i dagsläget inte finns behov av allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Bedömningen är att med nuvarande situation är det möjligt att tillgodose behovet av både vattenförsörjning och omhändertagande av spillvatten genom enskilda anläggningar.

En förutsättning i det pågående detaljplanearbetet är att planområdet ansluts till kommunalt vatten och avlopp. I samband med att verksamhetsområdet utökas kan även angränsande fastigheter prövas på nytt. Beslut om verksamhetsområde samordnas med beslut om antagande av detaljplanen.

6 Åkersäng (Vänersnäs)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 25 bebyggda fastigheter. Området ligger utanför tätortsavgränsning.
- Området pekas i översiktsplanen ut som möjligt för bebyggelseutveckling på landsbygden.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.
- I samrådsutställningen föreslås området som utbyggnadsområde för allmänna vattentjänster. Några fastighetsägare har inkommit med synpunkter i samrådet och framfört att behov inte finns för allmänna vattentjänster i området. I det fall en utbyggnad av området inte skett innan nästa revidering av denna Vattentjänstplan ska området provas igen vid om behovet fortsatt kvarstår för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster

Att områdena tillsammans kommer utgöra ett "större sammanhang" kan realiseras redan vid nästa förhandsbesked, beroende på dess lokalisering.

Översiktsplanen pekar på Åkersäng som ett område för möjlig bebyggelseutveckling på landsbygden och det finns även ett område för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) i anslutning till detta. Ett krav för sådan utveckling är enligt översiktsplanen att bebyggelsen ansluts till kommunalt VA. Eventuellt kan andra godtagbara lösningar finnas men det är något som behöver utredas om frågan blir aktuell.

I det fall en utbyggnad av området inte skett innan nästa revidering av denna Vattentjänstplan ska området provas igen om behov uppstått för allmänna vattentjänster.

7 Båbergutvidgat

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 25 bebyggda fastigheter. Det ligger i direkt anslutning till befintligt verksamhetsområde. Den allmänna VA-anläggningen är delvis redan utbyggd. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- De flesta fastigheterna är anslutna till det kommunala spillvattennätet, antingen direkt eller genom gemensamhetsanläggning. Fastigheterna ligger inte speciellt tätt och tomterna är inte särskilt små.
- Det finns risk för översvämning som helt eller delvis berör åtta fastigheter i området.
- Fastighetsägare har möjlighet - om förutsättningar finns - att ansluta till den närliggande kommunala VA-anläggningen genom avtal.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster

I det fall en utbyggnad av området inte skett innan nästa revidering av denna Vattentjänstplan ska området provas igen om behov uppstått för allmänna vattentjänster.

8 Boteredssjön

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 35 bebyggda fastigheter. Området ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns till allmän kommunal avloppsledning.
- Fastigheterna ligger inte speciellt tätt och tomterna är inte särskilt små. Fastigheterna bedöms ha möjlighet att anlägga enskilda avloppsanläggningar.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.
- Flera fastigheter som ligger närmast Boteredssjön har en översvämningsrisk.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster

I det fall en utbyggnad av området inte skett innan nästa revidering av denna Vattentjänstplan ska området provas igen om behov uppstått för allmänna vattentjänster.

9 Gundlebo

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 26 bebyggda fastigheter. Området ligger utanför tätortsavgränsning. Det är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas men byggnadsplan finns.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Fastigheterna bedöms ha möjlighet att anlägga nya enskilda avloppsanläggningar. Fastigheterna ligger inte speciellt tätt och tomterna är inte särskilt små.
- De flesta fastigheterna bedöms inte kunna påverka varandra negativt genom att försvåra möjligheten för enskilda avloppsanläggningar.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.
- Det har under de senaste åren inte givits några förhandsbesked i området vilket tyder på att bebyggelsestrycket är lågt
- Gundlebosjön som recipient har en måttlig ekologisk status.
- Enstaka fastigheter har risk för översvämning i en mindre del inom sin fastighet eller utanför fastighetsgränsen

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster

I det fall en utbyggnad av området inte skett innan nästa revidering av denna Vattentjänstplan ska området provas igen om behov uppstått för allmänna vattentjänster.

10 Skytteklev

Övergripande sammanställning av området

- I området finns cirka 25 fritidshus på arrendetomter. Området ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- VA-försörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda anläggningar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns till allmän kommunal avloppsledning.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.
- Så som situationen ser ut idag finns det varken behov av allmänna vattentjänster eller enskilda avloppslösningar. Sommarstugorna använder sparsamt med vatten, enligt lämnade uppgifter får en del vatten från en grotta, andra från brunn men dricksvatten kan även tas med hemifrån i dunkar.
- De flesta stugorna i området är små, har enkel standard och stugorna antas ha torra toalettlösningar. Det är känt att en fastighet har ett BDT-filter som avloppsanläggning. Resterande stugor antas ha disk- och duschmöjligheter på utsidan av stugorna och inte något indraget vatten inne i stugorna. Eftersom det uppstår så små mängder spillvatten vid dessa stugor, anses det inte finnas behov av att anlägga enskilda avloppsanläggningar.
- Området utgörs av en värdefull kulturmiljö med många små stugor som tillsammans med närheten till Natura 2000 och naturreservatet innebär att det inte bedöms finnas möjlighet till ytterligare bebyggelse i området. Även möjligheten till större om- och tillbyggnader är begränsad utifrån kravet på varsamhet till den värdefulla kulturmiljön, vilket innebär att stugorna skulle vara svåra att omvandla till bostäder med högre standard.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

11 Hemmingstorp (Vänersnäs)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 26 bebyggda fastigheter, vilka är fördelade i 4 grupper med ett inbördes avstånd av mer än 150 meter. Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas. Området överlappas delvis av ett större område för möjlig bebyggelseutveckling på landsbygden, enligt kommunens översiktsplan. Det finns även ett område för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) i anslutning till detta. Ett krav för sådan utveckling är enligt översiktsplanen att bebyggelsen ansluts till kommunalt VA. Eventuellt kan andra godtagbara lösningar finnas med den är något som behöver utredas om frågan blir aktuell.

12 Hönsemaden (Vänersnäs)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekat som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas. Området överlappas delvis av ett större område för möjlig bebyggelseutveckling på landsbygden, enligt kommunens översiktsplan. Det finns även ett område för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) i anslutning till detta. Ett krav för sådan utveckling är enligt översiktsplanen att bebyggelsen ansluts till kommunalt VA. Eventuellt kan andra godtagbara lösningar finnas med den är något som behöver utredas om frågan blir aktuell.

13 Stora Agnesvik – Snikås (Vänersnäs)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

14 Stora Lunden (Vänersnäs)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 20 bebyggda fastigheter (vissa byggnader har mer än 150 meter mellan byggnaderna). Området ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.
- Vid en eventuellt kommande utbyggnad av det kommunala VA-nätet mot Kyrkby/Åkersäng kan det skapas möjligheter för anslutningar till kommunalt spill- och dricksvatten i området.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas. Området överlappas delvis av ett större område för möjlig bebyggelseutveckling på landsbygden, enligt kommunens översiktsplan. Ett krav för sådan utveckling är enligt översiktsplanen att bebyggelsen ansluts till kommunalt VA. Eventuellt kan andra godtagbara lösningar finnas med den är något som behöver utredas om frågan blir aktuell.

15 Hallby Östra (Vänersnäs)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

16 Grytet (Vänersnäs)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns 15 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, men närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, men närhet finns till allmän kommunal avloppsledning.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

17 Lilleskog (Härveden)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns ca 10 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning.
- Området är inte utpekat som ett utvecklingsområde för nya bostäder.
- Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns till allmän kommunal avloppsledning.
- Området omfattas av pågående grundvattenskyddsområde.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

18 Långsjö (Stora Hästefjorden)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

19 Lilla Skuleboda (Väne Ryr)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekat som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, men närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, men närhet finns till allmän kommunal avloppsledning.
- Området omfattas av Länsstyrelsens vattenskyddsområde primär, sekundär och tertiära zoner för Köperödssjöarna.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

20 Sjövik Ljungmossen (Väne Ryr)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekat som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.
- Området omfattas av Länsstyrelsens beslut av vattenskyddsområde primära, sekundära och tertiära zoner för Köperödssjöarna.
- Länsstyrelsen har ej bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

21 Forstena

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- VA-förening med avtalsanslutning mot kommunalt VA finns, varav 13 av de 16 fastigheterna ingår.
- Länsstyrelsen har bedömt området som potentiellt verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

22 Timmervik (Kättarebol)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekat som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

23 Timmervik (Vinterhålet)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns ca 15 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning.
- Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

24 Västra Bleken (Sundals Ryr)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

25 Bollungen (Sundals Ryr)

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekad som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns ej till allmän kommunal dricksvattenledning.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

26 Kleverud

Övergripande sammanställning av området

- I området finns mindre än 20 bebyggda fastigheter och det ligger utanför tätortsavgränsning. Området är inte utpekade som ett utvecklingsområde för nya bostäder. Detaljplan saknas. Beslut om planuppdrag för komplettering med ytterligare några bostäder finns ej.
- Vattenförsörjningen i området sker i huvudsak genom enskilda brunnar, närhet finns till allmän kommunal dricksvattenledning. Vissa anslutna till kommunalt VA genom avtal.
- Hushåll i området har enskilda avloppsanläggningar, närhet finns ej till allmän kommunal avloppsledning.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås inte inom området. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp saknas.

27 Önafors

Övergripande sammanställning av området

- Området består av fastigheterna ÖNAFORS 5:31, 5:32 och 5:33. Dessa fastigheter ligger ca 110 meter utanför det kommunala verksamhetsområdet för spillvatten och dricksvatten. Enligt definitionen av samlad bebyggelse bör dessa fastigheter inarbetas i befintligt verksamhetsområde och anses därmed kunna ses i ett större sammanhang av samlad bebyggelse.

Avvägning om behov finns för allmänna vattentjänster

Sammanvägt anses det i dagsläget finnas ett behov av allmänna vattentjänster.

Lagstiftarens krav om samlad bebyggelse uppnås med hänsyn till befintligt angränsande verksamhetsområde. Kända problem med enskilda anläggningar för vatten och avlopp finns.

Ansvar

Ansvarig för detta dokument är Samhällsbyggnadsnämnden.

Uppföljning och utvärdering

Detta dokument ska följas upp vid behov och aktualiseras varje mandatperiod.

BLÅPLAN

2:VATTEN OCH AVLOPP

Samhällsbyggnadsnämnden

Antagen av kommunfullmäktige 2015-04-22

Vänersborgs kommun

INNEHÅLL

1. INLEDNING	5
1.1. Uppdrag och syfte	5
1.2. Kommunens ansvar för vatten och avlopp	5
2. VA-ÖVERSIKT	10
2.1. Kommunens organisation kring VA-frågor	10
2.2. Dricksvatten	10
2.3. Vattenskyddsområden	12
2.4. Vattenförsörjning	12
2.5. Potentiella vattenresurser	16
2.6. Avlopp	18
2.7. Dagvatten	23
2.8. VA-problem i omvandlingsområden	24
3. VA-POLICY OCH VA-STRATEGI	26
3.1. Utgångspunkter	26
3.2. Mål	27
3.3. Strategier	27
4.1. Prioritering av åtgärder	29
4. VA-PLAN	29
4.2. Arbetsgång för VA-strategiska frågor	30
4.3. Genomförandeplan	30
4.4. Utbyggnad av kommunalt VA	30
4.6. Handlingsplan i väntan på VA-utbyggnad	40
4.7. Handlingsplan för enskild VA-försörjning	42
5. SANERINGSPLAN FÖR VA-NÄTET	43
6. GENOMFÖRANDE OCH UPPFÖLJNING	45
BILAGA 1: Områdesbeskrivningar	47
BILAGA 2 Avtal om framtida anslutning	86

1. INLEDNING

1.1. Uppdrag och syfte

Kommunstyrelsen uppdrog 2013-02-06 till berörda förvaltningar att upprätta en Blåplan, vars syfte är att synliggöra vilka konsekvenser mark- och vattenanvändning kan få för våra vattenförekomster. Kommunstyrelsen beslöt också att styrgruppen för plan- och byggfrågor skulle utgöra styrgrupp för arbetet.

Arbetsgruppen för Blåplanen har bestått av:

- Samhällsbyggnadsförvaltningen: Daniel Larsson (projektledare), chef Kretslopp & Vatten, Anders Dahlberg, utredningschef.
- Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen: Anders Hultberg, miljöinspektör.
- Byggnadsförvaltningen: Jasmina Lilja, plan och bygglovschef, Zdenko Petrusic, bygglovshandläggare.
- Kommunstyrelseförvaltningen: Ann Olsson, utredare, Lars Rudström, utredningssekreterare.

Blåplanen visar på ett helhetsperspektiv då det gäller planering och byggande i förhållande till utnyttjande och skydd av vattenresurserna.

Blåplanen redovisas i tre separata delar:

1. Övergripande del
2. Vatten och avlopp
3. Avrinningsområden.

Detta dokument är del 2 av Blåplanen och utgör en traditionell VA-planering. Av tidsskäl har den i slutfasen av arbetet brutits ut och hanterats separat. Blåplanens två andra delar kommer att redovisas senare. Avsikten är att planens tre delar därefter ska sammanfogas till ett gemensamt dokument.

”Blåplan del 2: Vatten och avlopp” redovisar en heltäckande långsiktig planering av vatten och avlopp både inom och utom verksamhetsområde för den allmänna VA-anläggningen och därtill även ett underlag till budgetarbetet. VA-planeringen är ett verktyg för att lyfta fram de problem, skyldigheter och utmaningar som kommunen har att hantera. Planen redovisar var, när och i vilken ordning den allmänna VA-anläggningen ska byggas ut.

För arbetet med VA-delen av Blåplanen har de riktlinjer som tagits fram av länsstyrelsen

i Stockholms län varit vägledande.¹ Goda exempel på VA-planer från kommuner som lyfts fram i länsstyrelsens rapport, främst Värmdö och Nynäshamn, har använts som underlag för delar av arbetet.

1.2. Kommunens ansvar för vatten och avlopp

Kommunen har ett ansvar att planera för alla medborgares behov av vatten och avlopps-försörjning. Den kommunala vatten- och avlopps-planeringen omfattar hela kommunen, både innanför och utanför nuvarande kommunalt verksamhetsområde. Planeringen görs för vatten- och spillvattenförsörjning och inom detaljplanlagda områden också för hantering av dag- och dräneringsvatten. En tydlig VA-planering ger kommunens avdelningar möjlighet att planera sitt arbete långsiktigt och ger medborgarna insyn i kommunens avsikter.

För att arbetet med VA-strategiska frågor ska fungera krävs god kommunikation mellan olika delar av den kommunala organisationen och med enskilda. Det är också viktigt att alla ansvarsförhållanden är kända och tydliga för alla.

Organisation och ansvarsfördelning

Nedan ges en kort översikt av nämnder och förvaltningar involverade i vattenresursfrågor. Figur 1 ger en övergripande bild av hanteringen av ett ”VA-problem”.

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande politiska organ. För vattenfrågor handlar det om övergripande dokument av principiell betydelse som fysisk planering, utbyggnad av VA-system och skyddsområde för dricksvatten. Under kommunfullmäktige finns kommunstyrelsen som leder och samordnar kommunens verksamhet och ansvarar för kommunens utveckling och ekonomi. Alla ärenden där beslut fattas i kommunfullmäktige bereds i kommunstyrelsen.

Kommunstyrelseförvaltningen leds av kommundirektören och samordnar arbetet i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. För vattenärenden handlar det om att bereda

¹) Kommunal VA-planering. Länsstyrelsen i Stockholms län, rapport 2009:07

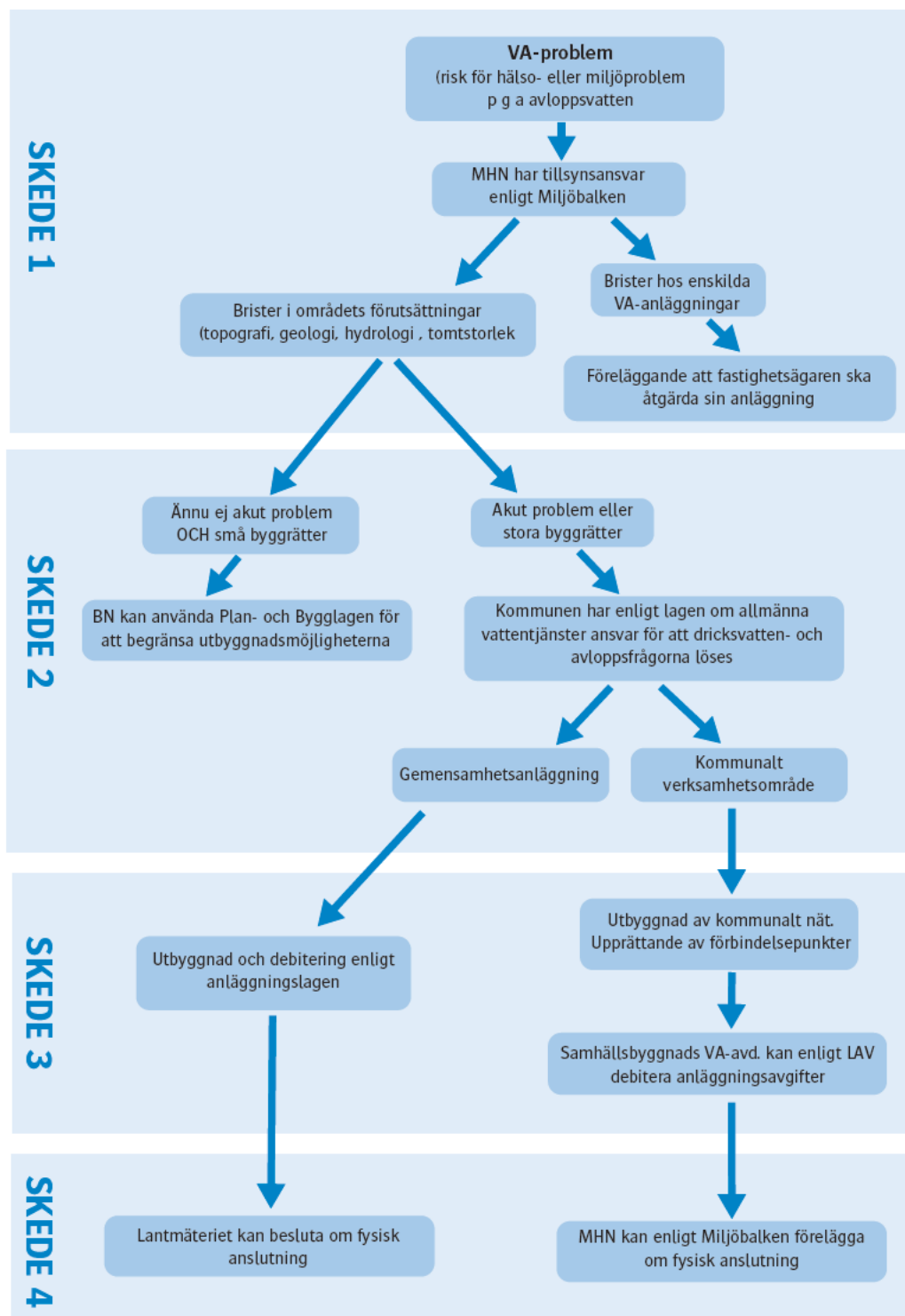
Figur 1. Hantering av ett "VA-problem" i kommunen.

Skede 1: Miljö och Hälso- skyddsnämnden ansvarar för genomförande av tillsyn på de flesta avloppsanläggningarna i kommunen.

Skede 2: Byggnadsnämnden kan delvis motverka miljöproblemen i omvandlingsområdena med hjälp av PBL och Miljöbalken. Detta kan ske genom krav på detaljplaner för utökad bostadsyta. I detta sammanhang finns också möjligheter att ställa krav på kommunal anslutning eller gemensamhetsanläggning.

Skede 3: Vid bildandet gemensamhetsanläggningar samråder lantmäterimyndigheten med plan, bygg och miljö. Samhällsbyggnadsförvaltningen påbörjar projektering i de områden där kommunal VA är möjligt att genomföra. Detta arbete samordnas i tid med framtagandet av detaljplaner för området.

Skede 4: I de fall fastighetsägaren inte ansluter sig frivilligt till den gemensamma anläggningen kan Lantmäteriet besluta om fysisk anslutning enligt anläggningslagen.

ärenden för politiska beslut genom samordning av nämndernas olika infallsvinklar, att göra utredningar, utreda frågeställningar eller samordna genomförandet av fattade beslut. På förvaltningen ligger också ett övergripande ansvar för bland annat den fysiska planeringen, samordningen vid säkerhetsrisker och kommunens mark- och bostadspolitik.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har ett stort

ansvar när det gäller vatten- och avloppsfrågor i kommunen. På nämndens uppdrag utövar miljö- och hälsoskyddsförvaltningen tillsyn enligt miljöbalken. I rollen som tillsynsmyndighet kan krav ställas på både privata och offentliga aktörer.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningens uppgift är att bevaka att avloppsvatten inte förorenar miljön, skapar olägenheter för människors hälsa eller sprider smitta. Förvaltningen granskar nya anläggningar i samband med tillstånd

eller anmälan, men har även tillsynsansvar för äldre anläggningar - såväl enskilda, gemensamma som kommunala. Tillsynen bedrivs på en rad olika sätt, exempelvis genom inventering av områden och granskning av bygglovshandlingar. Miljöavdelningen är även remissinstans i bland annat bygglovsärenden.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden beslutar om tillstånd att bygga (bygglov), tillstånd att riva, tillstånd till större markarbeten samt ger förhandsbesked om möjligheten att få bygglov. Nämnden ansvarar för dispensprövningar och tillsyn av strandskyddet samt för den kommunala lantmäteriverksamheten.

Den översiktliga fysiska planeringen i kommunen görs av byggnadsförvaltningen på uppdrag av kommunstyrelsen. Byggnadsnämnden ansvarar för detaljplanering och områdesbestämmer.

Byggnadsnämnden har stor betydelse för strävan att inom kommunen långsiktigt lösa VA-frågorna. I rollen som planerare är kontoret kommunens sammanhållande och drivande enhet för samhällets utveckling.

Planenheten

Planenheten ansvarar för att ta fram fördjupade översiktsplaner, detaljplaneprogram och detaljplaner samt gör utredningar om användning av mark och vatten.

En översiktsplan beskriver kommunens intentioner för hur marken och vattnet ska användas. Varje kommun ska ha en översiktsplan som täcker hela kommunen. Det finns även möjlighet att upprätta fördjupade översiktsplaner över områden som behöver studeras mer detaljerat, eller för en sektor (t ex vindkraft). En översiktsplan är inte juridiskt bindande.

En detaljplan är ett juridiskt bindande kontrakt mellan kommunen, markägarna och grannarna. Detaljplanen styr hur marken får användas (t ex för bostäder, handel, industri), husstorlek, hushöjd, avstånd från hus till tomtgräns och rättigheter att lägga ledningar eller gångvägar över annans mark. En detaljplan gäller tills dess att den upphävs eller täcks över av en ny. De flesta detaljplaner finns i tätorterna samt i vissa fritidshusområden.

Bygglovsenheten

Bygglovsenhetens huvudsakliga uppgifter är att, enligt plan- och bygglagen, behandla

ansökningar om förhandsbesked, bygg- och rivningslov. Övriga lagstadgade arbetsuppgifter utgörs av tillsyn och kontroller. Enheten är även ansvarig för ärenden enligt lagen om skydd mot olyckor. Enheten handlägger också de flesta dispensansökningar från strandskydd samt utövar tillsyn av strandskydd enligt miljöbalken. Dessutom ingår stadsbyggnads- och stadsmiljöfrågor samt rådgivning i bygg- och arkitekturfrågor i enhetens arbete.

Lantmäterienheten

Verksamheten hos lantmäterienheten, som även är kommunal lantmäterimyndighet (KLM), utgörs av fastighetsbildnings- och registerfrågor. Myndigheten ger också råd i lantmåterifrågor samt utför vissa uppdrag av myndighetskaraktär, såsom fastighetsplaner, fastighetsförteckningar, fastighetsutredningar m.m.

Lantmäterienheten behandlar bland annat ärenden som rör servitut, ledningsrätt för VA-ledningar och gemensamhetsanläggning för VA-anläggningar.

Vid utbyggnad av kommunala ledningar ansöker samhällsbyggnadsförvaltningen om ledningsrätt för VA-ledningen, dvs. en rådighet att anlägga och bibehålla ledningarna på annans mark och även reglera ersättningen. I vissa fall handläggs dessa förrättningar av den statliga lantmäterimyndigheten om någon sakägare så begär det.

Vid utbyggnad av enskilda anläggningar utanför kommunalt verksamhetsområde ansöker fastighetsägarna, i vissa fall byggnadsnämnd, om bildande av gemensamhetsanläggningar för vatten och/eller avlopp och bildande av en samfällighetsförening.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden har av kommunfullmäktige delegerats ansvaret för de kommunala vatten- och avloppsanläggningarna. Dessa finns inom det kommunala verksamhetsområdet, vilket utgörs av ett geografiskt område. Kommunen är där ansvarig för vattenförsörjning, spill- och dagvattenhantering, alternativt endast en eller två av dessa nyttigheter. Fastigheter utanför verksamhetsområdet kan dock, genom avtal, anslutas till kommunalt vatten eller avlopp om det anses tekniskt möjligt.

VA-avdelningen

VA-avdelningen har i uppdrag att leverera dricksvatten med god smak och kvalitet, samt

		STEG 1 VA-översikt	STEG 2 VA-strategi	STEG 3 VA-plan	STEG 4 Genomförande/ Uppföljning
Inom nuvarande Verksamhetsområde	Planering för nuvarande verksamhetsområde	Vattenöversikt Vattenförsörjningsplan Miljörapporter	Riktlinjer för dagvattenhantering (KF 2011-02-02 §6, Dnr KS 2010/544)	VA-avdelningens framtidsplan Saneringsplan för underhåll, 5 år	Investeringsbudget
Utanför nuvarande verksamhetsområde	Planering för utvidgning av verksamhetsområde	Vattenöversikt Vattenförsörjningsplan Utvärdering av avloppsinventering områdesvis	Riktlinjer för dagvattenhantering (se ovan) VA-strategi	VA-avdelningens utbyggnadsplan	Investeringsbudget
	Planering för övriga områden	Vattenöversikt Vattenförsörjningsplan Utvärdering av avloppsinventering områdesvis	Riktlinjer för dagvattenhantering (se ovan) VA-strategi Riktlinjer för små avloppsanläggningar (DNR MSN 2007.1272-5)	Inventeringsplan för enskilda avlopp	Uppföljning i tillsynsplan

Tabell 1: Delar i kommunens planering för vatten och avlopp. Baseras på: Kommunal VA-planering, Länsstyrelsen i Stockholms län, rapport 2009:07,

att genom höggradig rening av spillvatten minimera utsläppen av miljöstörande ämnen. I uppdraget ingår också att upprätta en planering för VA-anläggningar som säkerställer framtida behov för utbyggnad av bostadsområden samt reservvattenförsörjning. Ett sådant exempel är Vänerkustprojektet, som ger förutsättningar för både nybyggnation och sanering utmed ledningen. Ledningsdragningen ökar dessutom säkerheten för tillgång till reservvatten.

Avdelningen arbetar aktivt med samverkan mellan VA-avdelningarna i Trestad med regelbundna möten och gemensamma projekt. Avsikten är att få en samsyn på VA-verksamheten gentemot abonnenten vad gäller taxor, policy och information. Säkerhet och kvalitet är också frågor som VA-avdelningarna utvecklar gemensamt.

Verksamheten regleras genom Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster och tillsynsmyndigheterna (Livsmedelsverket, länsstyrelsen samt miljö och hälsoskyddsnämnden).

Fastighetsenheten

Fastighetsenheten säljer mark och tomter vid utbyggnad av nya kommunala bostads- och industriområden. Utbyggnaden beror till stor del på efterfrågan samt möjligheten att utveckla/nyttja det kommunala va-nätet. Avdelningen är också involverad i avtal som tecknas mellan Samhällsbyggnadsförvaltningen och privata exploatörer vid utbyggnad av vatten och avlopp inom privatägd mark. Lantmäteriansökningar som berör kommunal verksamhet utförs även av avdelningen.

Delar i kommunens vatten- och avloppsplanering

För en komplett VA-planering av hela kommunen, såväl inom som utanför kommunalt verksamhetsområde, krävs utredning av olika delar:

Steg 1: VA-översikt

Genomgång för nuläget, befintliga planer, omvärldsfaktorer som kan ha betydelse, vilket behov man kan se i framtiden och vilken utveckling man kan förvänta sig.

Steg 2: VA-policy och VA-strategi

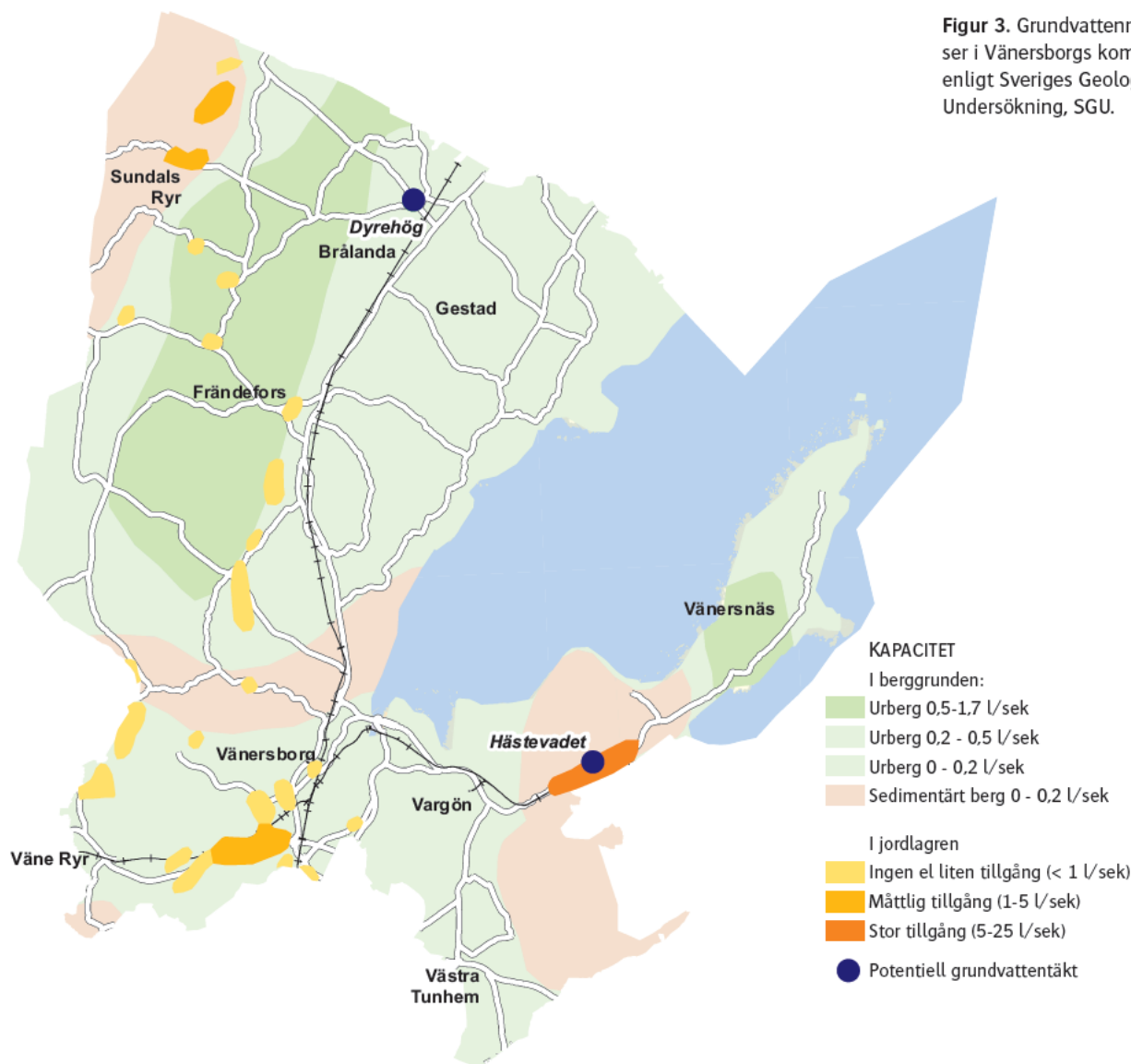
Strategi för hur kommunen tänker sig inriktningen av vatten och avloppsfrågorna framöver, visioner, strategiska vägval, riktlinjer och avgörande prioriteringsgrunder.

Steg 3: VA-plan. Plan för hur strategierna ska genomföras, med utbyggnadsplan.

Steg 4: VA-Genomförande/uppföljning. Beslut om genomförande i budgetprocessen och uppföljning av genomförda åtgärder.

Allt detta ingår i kommunens VA-planering, men tas fram vid olika tidpunkter, ibland utifrån enbart vattenfrågan och ibland utifrån avloppsperspektivet. En del dokument har redan tagits fram och andra är under framarbetning. Vissa luckor finns också i dagens VA-planering.

Tabell 1 tydliggör kommunens nuvarande och planerade dokument inom området.

Övriga sjöar

Utöver Vänern utgör sjöar en liten del av kommunens yta – omkring 3 procent. De största sjöarna ligger i slättlandskapet och är grunda och näringsrika. Hit hör Hullsjön, Stora Hästefjorden och Östra Hästefjorden. De stora, avsnörda Vänervikarna Dettern och Vassbotten kan betraktas som självständiga sjöar, eftersom vattenutbytet med Vänern är ringa. Även dessa vikar är näringsrika.

Flera mindre sjöar ligger på bergsplatåerna Hunneberg och Kroppefjäll. Dessa sjöar är omgivna av myr- och skogsmark och är därför ganska sura och humusrika. Sjöarna i kommunens sydvästra del är spricksjöar, men näringsrika eftersom de ligger i jordbrukslandskap.

Grundvattenresurser

Sveriges geologiska undersökning, SGU, visar

att grundvattentillgången i kommunen rent kvantitativt är relativt god (se figur 3).

Inom kommunen finns problemområden med känsligt grundvatten. Undersökningar visar att det finns problem med vattenkvaliteten vid enskild vattenförsörjning. Många brunnar har problem med järn och mangan. Mikrobiella föreningar är inte heller ovanliga. Höga radonhalter, höga halter av kväveföreningar, fluorid, salt, vägsalt, tungmetaller och bekämpningsmedel förekommer också. Av dessa föroreningar förekommer flera naturligt, andra har tillförts genom mänsklig aktivitet.

Salt vatten har påträffats i grundvattnet på olika djup. Utefter Vänerkusten har saltvattenpåverkan skett i borrhållsbrunnar djupare än 60 meter. Även grundare brunnar har påverkats av saltvatten.

Metaller som järn och mangan förekommer

ofta i grundvattnet. Förhöjda halter av järn och mangan avhjälpas ofta med rening i filter.

Fluorhalterna varierar kraftigt, men förhöjda fluoridhalter i grundvattnet är inte ovanligt.

Radon i grundvattnet kan förekomma i bergborrade brunnar. Alunskiffer, granit och gnejs kan innehålla mer eller mindre höga halter av radon. Det finns ingen systematisk kunskap om radonhalter i berggrunden eller i grundvattnet i kommunen.

pH-värdena varierar kraftigt mellan olika grundvatten beroende på markbeskaffenhet och markutnyttjande.

Möjligheten att uthålligt utvinna vatten med låg salthalt är generellt störst i områden med hög topografi. Låglänta områden har i regel små sötvattensmagasin eller höga salthalter i grundvattnet. Förutom topografi spelar berggrund, storlek och samverkan mellan grundvattenmagasin, grundvattennivå samt flödesriktning en viktig roll.

Den största uttagsmöjligheten för grundvatten finns mellan Halle- och Hunneberg, där isälvsavlagringar med goda infiltrationsmöjligheter finns.

Det finns två kommunala grundvattentäkter i kommunen, Hästevadet och Dyrehög (se vidare nedan). Om grundvattenförekomsterna rangordnas utifrån potentialen att fungera som råvattentäkt för den allmänna anläggningen, baserat på i huvudsak kapacitet (volym) och vattenkvalitet, framstår det mycket tydligt att det enda realistiska alternativet är nuvarande grundvattentäkter.

Brist på vatten i grundvattentäkterna är inte vanligt. Efter långa torrperioder händer det visserligen att vissa grävda brunnar kan sina, men problemet är mest lokalt.

2.3. Vattenskyddsområden

Grundvattentäkter

Den kommunala grundvattentäkten Hästevadet i Lilleskog utanför Vargön har sedan 2009 ett vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter.⁴

För grundvattentäkten Dyrehög i Brålanda har ett förslag till skyddsområde och vattenskyddsföreskrifter tagits fram. Förslaget väntar på att antas av fullmäktige.

4) VA-verkets förslag 2008-11-21, beslut av KF 2009-02-04, KS Dnr 2008/650.

Vänersborgsviken/Göta Älv

2011 påbörjades, i samarbete med kommunerna utefter Göta Älv, en utredning som skall leda fram till ett skyddsområde med vattenskyddsföreskrifter för ytvattentäkten Vänersborgsviken/Göta Älv. Ett förslag till vattenskyddsområde med tillhörande skyddsföreskrifter har tagits fram. Förslaget har lämnats till en referensgrupp för synpunkter (januari 2013). (Se figur 4.)

Köperödssjöarna, Uddevalla

Delar av Vänersborgs kommun berörs av vattenskyddsområdesbestämmelser för Uddevalla kommuns ytvattentäkt Köperödssjöarna.

Vattenskyddsområdet sträcker sig in i Vänersborgs kommuns västra delar och berör bland annat Gundlebosjön, Rysjön och Risån. Inom vattenskyddsområdet ligger förutom Väne Ryr inga tätorter utan området består till största delen av skogsmark och en del odlad mark.

Kommunen representeras i Båveåns vattenråd.

2.4. Vattenförsörjning

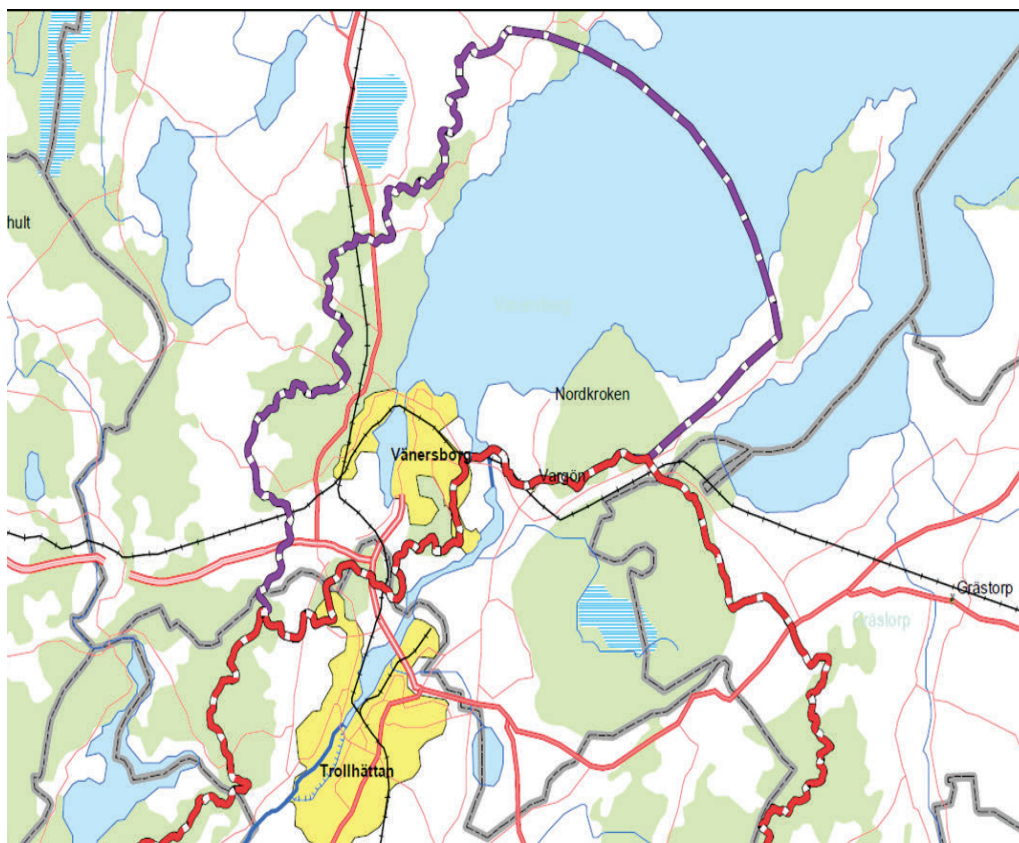
Den allmänna vattenförsörjningen i Vänersborgs kommun baseras på uttag av ytvatten i Vänern/Göta Älvs vattentäkt till vattenverken Skräcklan och Rörvik. Grundvatten tas i Hästevadets (Vargön) samt Dyrehögs vattentäkter till vattenverken Hästevadet och Källeberg. Sammanlagt har ca 30 000 personer i Vänersborgs kommun allmän dricksvattenförsörjning, vilket motsvarar 80 procent av befolkningen. Vattenverket Skräcklan har kapacitet att klara hela Vänersborgs kommuns behov.

20 procent av kommunens invånare har enskild dricksvattenförsörjning. Kommunen bedömer att förutsättningarna för att i den enskilda försörjningen erhålla ett hälsosamt dricksvatten i tillräcklig mängd är god till måttlig.

Ledningsnät

Ledningsnätet för dricksvatten utgjordes år 2010 av sju tryckstegringsstationer, tre högre-servoarer och 262 km ledning. Det icke debiterade vattnet uppgick till 31 procent, varav merparten (24 procent) utgjordes av omätt vatten, det vill säga rörnätsläckage. Under 2011 har andelen icke debiterat vatten sjunkit till 27 %.

Förnyelsetakten av ledningsnätet var låg.

Figur 4. Förslag till vattenskyddsområde för Vänersborgsviken (blå linje) och den del av Göta Älv som ligger inom kommunen (röd linje).

Kommunala vattenverk

Fyra kommunala vattenverk finns i kommunen. Skräcklan och Rörviks vattenverk tar in vatten från Vänern. Håstevadet och Källeberg är båda grundvattentäkter.

Skräcklans vattenverk

Intaget för det största ytvattenverket, Skräcklan, består av en intagskassun med tillhörande brunn. I intagskammaren finns ett reservintag i dimensionen 500 mm. Från intagskassunen sträcker sig en intagsledning (PE100 710/630) 870 meter norrut. Den är försedd med en intagssil på betongplatta som är förankrad i sjöbotten.

Behandlingen omfattar grovsilning, kemisk fällning, flockning, sedimentering, behandling i snabbfilter, ökning av alkalinitet och hårdhet samt desinfektion.

Vattenproduktionen under ett normaldygn är 7 265 m³ och under maxdygn 9 520 m³.

För Skräcklans vattenverk gäller enligt vattendom från 2005 att ur Vänern, för kommunal vattenförsörjning, får bortledas ytvatten till en mängd av 6 000 000 m³/år, dock maximalt 19 200 m³/dygn.⁵

Rörvik vattenverk

Rörviks vattenverk byggdes 1972 och försörjer tillsammans med Källebergs grundvattenverk Brälanda och Frändefors samhällen. Balansen mellan dessa täkters uttag varierar beroende på produktionen vid den stora livsmedelsindustrin i Brälanda (f.d. Toppfrys). Vanligtvis är Rörviks vattenverk i drift vardagar. Anläggningen är dimensionerad för en kapacitet av 5 000 m³/dygn och projekterad för kemisk rening av Vänerns vatten enligt Degrémonts pulsatormetod med efterföljande snabbfilter typ Aquazur. Årsproduktionen är cirka 300 000 m³/år.

Vänervatten leds till en råvattenpumpstation innehållande två dränkbara pumpar. På vägen får råvattnet passera en silanordning. Fällningskemikalie doseras direkt på råvattenledningen varefter råvattnet leds in i pulsatorbassängen. Där sker flockbildning och avskiljning genom sedimentering. De minsta flockarna, som inte sedimenterar i pulsatorn, avskiljs i två efterföljande snabbfilter. Efter snabbfiltren sker efteralkalisering med natronlut, NaOH, för höjning av vattnets alkalinitet samt pH-justerings. Det renade vattnet leds till en lågreservoar och används även som spolvatten till sandfiltren. Renvattnet uppföras från reservoaren till utgående huvudledning mot samhället med två vertikaluppställda högttryckspumpar.

5) Vattendom M1302-05, meddelad 2005-09-15

Figur 5. Kommunala VA-distrikt för dricksvatten (blå fält), samt kommunala vattenverk (cirklar).

Hästevadets vattenverk

Hästevadets grundvattenverk försörjer tillsammans med Skräcklans vattenverk Vargöns samhälle med dricksvatten. Cirka 55 procent av vattnet kommer till Vargön från Värnersborg via Götaälvbrons tryckstegringsstation, medan 45 procent tas från Hästevadets vattenverk.

Brunnskapaciteten är uppmätt till ca 900 m³/dygn.

Enligt vattenanalyser är grundvattnet av god kvalitet och kan karaktäriseras som något surt (pH 6,8), medelhårt (6,0 dH) och med en alkalinitet på 74 mg HCO₃/l. Halten järn är låg vilket även gäller halten mangan. Ur bakterio-

logiskt hänseende är vattnet utan anmärkning.

Vattenverket om- och tillbyggdes 1993. Råvattnet genomgår enkel behandling genom luftning för avdrivning av kolsyra och pH-justering med natriumhydroxid. Vid utpumpningen passerar vattnet ett UV-ljus där desinfektion sker. Vattenverket har en maximal produktionskapacitet om 26 m³/h med hänsyn till grundvattenpumpen och är dimensionerat för en förbrukning där antalet anslutna personer uppgår till ca 5 000.

Dyrehögs grundvattentäkt/Källeberg vattenverk

Dyrehögs grundvattentäkt i Brålanda försörjer

via Källebergs vattenverk omkring 5 700 personer med dricksvatten. Enligt vattenanalyser kan grundvattnet karaktäriseras som neutralt (pH 7,0), medelhårt (8,0 dH) och med en alkalinitet på 103 mg HCO₃/l. Förhöjda halter av bekämpningsmedelsrester och nitrat har påvisats. I bakteriologiskt hänseende är vattnet utan anmärkning.

Råvattnet pumpas från en grundvattenbrunn med en undervattenspump till en inloppstank i vattenverket. Här sker en fördelning så att ett delflöde, 33 m³/h, går till en membranläggning och resten till kolfilter. I kolfiltren sker avskiljning av pesticider. I membranläggningen sker avskiljning av både pesticider och nitrat samtidigt som vattnet avhärddas. Det behandlade vattnet från de båda linjerna lagras därefter i en lågreservoar. Före inloppet i lågreservoaren sker en justering av pH-värdet med lut. Från reservoaren sker utpumpning på nätet. Vid utpumpningen passerar vattnet ett UV-ljus där desinfektion sker.

Vattenuttaget regleras av en vattendom från 1991, som ger kommunen rätt att ta ut 300 m³/dygn räknat som medeldygn för år, dock högst 780 m³ under ett och samma dygn.⁶

Mellankommunal vattenförsörjning

Trollhättans kommun förser Hol i Vänersborgs kommun med vatten. Vänersborgs kommun förser Båberg i Trollhättans kommun med vatten.

Reservvattenförsörjningen av 9 640 m³/d kan givetvis användas mellankommunalt.

Reservvattenförsörjning

För den allmänna vattenförsörjningen i Vänersborgs kommun finns Håstevadet och Dyrehögs reservvattentäcker att koppla in vid behov. Dessa vattentäcker kan försörja 20 procent av behovet i den allmänna vattenförsörjningen under obegränsad tid.

Byggnation av reservvattenledningar mellan centrala Vänersborg och Brålanda/Frändefors pågår. Reservvattenledning mellan Vänersborg och Trollhättan är tagen i drift. Kapaciteten för Dalslandsledningen är 3000 m³/d och för Trollhätteledningen 9 640 m³/d. Inom distributionsområdet för vattentäkten i Vänern/Göta älv innebär det att reservvattenbehovet kan tillgodoses fullt ut.

Nödvattenförsörjning

I händelse av avbrott i den ordinarie vattenförsörjningen och i det fall reservvattenförsörjning inte är ett alternativ, till exempel vid stora ledningsbrott mellan täkterna och distributionsområdet, sker nödvattenförsörjning i kommunen.

Vid en krissituation uppgår vattenbehovet till 3-5 liter per person under första dygnet. Därefter krävs 10-15 liter per person och dygn för att täcka det primära behovet. Vid en långvarig kris krävs 100 liter per person och dygn ur folkhälsosynpunkt.

Nödvattenbehovet i kommunens elva olika distributionsområden är klarlagt utifrån ovanstående siffror. Behovet första dygnet är 148 m³, det långsiktiga behovet 295 m³/dygn. Trestads gemensamma innehav av nödvattentankar är 100 m³ och följaktligen täcks 68 procent av behovet första dagen och 34 procent följande dagar. De abonnenter som i första hand bör prioriteras är vårdcentraler, vårdinrättningar, centralkök, skolor och förskolor.

Beredskapsplanering

I händelse av akut avbrott eller förorening av dricksvattnet tillämpar kommunen beredskapsplanering. Vänersborgs, Trollhättans och Uddevalla kommuner har gemensamt tagit fram en krisberedskapsplan för dricksvattenförsörjningen. Planen beskriver dricksvattenförsörjningen och identifierar olika risker i verksamheten. Krisledningen inom kommunen och den lokala krisorganisationen inom dricksvattenverksamheten synliggörs. Handlingsplaner är framtagna för olika scenarier och vid behov kan Trestads resurser nyttjas gemensamt. VA-krisberedskapsövningar inom Trestad hålls med viss regelbundenhet under ledning av kommunernas säkerhetssamordnare. I normalfallet vid exempelvis en läcka, används Vänersborgs kommuns egen VA-beredskapsorganisation, som består av en drifttekniker från vattenverket och ett arbetslag från ledningsnätet.

Gemensamhetsanläggningar utanför kommunalt verksamhetsområde

Det finns två större enskilda gemensamhetsanläggningar (större än 50 personer eller med uttag större än 10 m³/dygn) med egna dricksvattentäcker i kommunen, Sannebo och Forsane. För båda dessa har under 2014 beslutats om verksamhetsområde för vatten och spillvatten,

6) Vänersborgs tingsrätt, vattendomstolen DVA 33, Mål VA35/88, 1991-16-14

Figur 6: Stora Hästefjorden med riksintresseområden för naturvård (mörkgrön linje) och kulturminnesvård (gul linje) samt Natura 2000-område (ljusgrön linje).

och byggnation pågår för ersätta vattentäkterna med kommunalt vatten.

Härutöver finns omkring 20 samfälligheter och ekonomiska föreningar med ledningsnät för vatten som är anslutna till det kommunala nätet.

Enskilda vattentäkter

Det finns cirka 2 500 enskilda vattentäkter i kommunen. Många av dessa vattentäkter har förhöjda halter av järn och mangan i vattnet.

2.5. Potentiella vattenresurser

Ytvatten

Under åren 2005-2006 genomfördes en studie i syfte att se om det fanns sjöar av tillräcklig storlek att fungera som vattenmagasin för trestadsregionen (Vänersborg, Trollhättan och Uddevalla).

Kriterier vid urval av undersökta sjöar var följande:

- Vattendjup över 10 meter
- Tillgänglig reglerbar vattenvolym över 21 195 000 m³ per år
- Råvattenkvalitet – tillräckligt bra råvattenkvalitet för att minimera vattenbehandling före distribution
- Påverkan från reglering skall vara begränsad med avseende på strandnära vegetation och

fauna samt övriga faktorer, t.ex. rekreation och boende.

Utifrån dessa kriterier utvaldes tre sjöar för vidare studier av lämpligheten som potentiellt dricksvattenmagasin: Stora Hästefjorden, Öresjö och Långhalmen.

Stora Hästefjorden

Stora Hästefjordens omgivning består i de nordvästra delarna främst av jordbruksmark (figur 6). I öster dominerar mossmarker och odlad mark. En sträcka utmed den sydvästra delen är något kuperad, annars är terrängen runt sjön flack och låglänt. Stora Hästefjorden är helt belägen inom Vänersborgs kommun och är kommunens största sjö efter Vänern. Sjön avvattnas åt nordost via Futtan kanalen till Östra Hästefjorden. Sjöns värde är dess natur- och kulturvärden. Den används inte som bad- eller rekreationssjö. Den är till betydande delar vassbeväxt.

Öresjö

Öresjö (eller Öre sjö) är en 10,6 km² stor skogssjö belägen omkring fem km väster om Trollhättans centrum. Sjön utnyttjas flitigt för friluftsliv och rekreation (figur 7). I dess östra del runt Garnviken finns större områden med både fritidshus och permanentus. Merparten av sjön ligger i Lilla Edets kommun och resterande del (ca 20 procent) i Trollhättans kommun, med undantag för en liten del vid utloppet vid Sägbron som ligger inom Vänersborgs kommun. Öresjöns 72 km² stora avrinningsområde innefattar också delar av Uddevalla kommun. Sjön avvattnas mot nordväst via Sägån-Risån och vidare till Bäveån och Byfjorden.

Öresjö är den största sjön i Trestadsregionen utöver Vänern, både till yta och volym, och utnyttjas till viss del som vattentäkt för Uddevalla, via den överföring till Köperedssjöarna som görs i Bäveån nedströms sjön. Öresjö är reglerad och regleringen styrs av vattendom från 1982.

Öresjö ingår i Bäveåns vattensystem (SMHI vattendragsnamn 109 Bäveån) och sjöns avrinningsområde vid utloppet utgör 24 procent av Bäveåns totala avrinningsområde. Sjöns stränder består till stor del av rundhällar, klippor, sten och grus, men inslag av näringsrikare sedimentfyllda vikar finns runt hela sjön. Sjöns största djup är minst 31 meter och stora delar av stränderna är branta. På sjöns västra sida kring Stora och Lilla Furön och innanför Koön

finns dock större relativt grunda partier. Sjöns största djup finns i den nordöstra till centrala delen, mellan Björkö och Garnviken.

Sjön omgärdas till stor del av skogsmark med endast begränsade inslag av odlad mark. Vegetationen består i huvudsak av barrskog, men särskilt i de norra delarna är det ett relativt stort inslag av ädellövskog (i huvudsak ek), al och björk. Geologiskt domineras sjöns omgivning av glacial finlera och kalt berg, med endast mycket begränsade inslag av morän och isälvmaterial (sand/grus). Berggrunden består av gnejsig granit/granodiorit med stora inslag av mörka basiska bergarter (amfiboliter) på västra och norra sidan av sjön.

Sjön ligger i ett försurningsdrabbat område, men uppvisar trots detta en god vattenkvalitet med hög alkalinitet och ett stabilt pH-värde kring 7. Detta hänger möjligen ihop med det stora inslaget av mörka basiska bergarter.

Trollhättan, Uddevalla och Lilla Edet har ett gemensamt kontrollprogram för Öresjö innefattande både kemisk-fysikalisk provtagning och biologiska undersökningar. Lilla Edets kommun tar regelbundet prover i den så kallade djuphålan i de yttre delarna av Garnviken, samt genomför försurningskontroll vid Korså i det södra inflödet. Uddevalla kommun tar regelbundet prover i utloppet av Sägån i norr. Bottenfaunaundersökningar genomfördes 1991 och 2001. Inventering av vattenvegetationen gjordes 1991 och 1998.

Bottenfaunaundersökningen konstaterar att det råder stabila miljöförhållanden i sjön. Faunans artsammansättning visar att sjön är måttligt näringsrik och att syreförhållanden är goda i sjöns bottenvatten. Naturvärdena i sjön har bedömts vara mycket höga då ett stort antal arter har hittats, varav en del är ovanliga. Öresjö är enligt naturvårdsverkets bedömningsgrunder klassificerad som en näringsfattig sjö med god buffertförmåga. Undersökningar visar att vatten i enskilda vikar kan vara näringsrikare.

Figur 7. Öresjö och berörda riksintressen (grönt raster = riksintresse naturvård). Källa Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Provfiske har genomförts i Öresjö av Fiske- riverket under 2005. Provfisket visade på en stor fiskproduktion och nio olika arter fångades; abborre, gädda, braxen, gers, mört, nors, sarv, siklöja och sutare. Fångsten visade både plankton- och bottenjursätande arter samt att rovfiskar fanns väl representerade. Sjön har också en stor pelagial (fri vattenmassa), vilket möjliggör förekomst av fiskstim som sällan har kontakt med botten eller uppehåller sig nära stränder (Fiskeriverket, 2006). Fisk har fångats på i stort sett alla djup, vilket tyder på att syreförhållanden är goda i sjöns djupare delar.

Långhalmen

Långhalmen befanns ha för litet vattendjup och för liten totalvolym för att vara intressant som sjömagasin för Trestadsregionen.

Val av potentiell ytvattentäkt

Möjliga sjöar har rangordnats utifrån potentia-

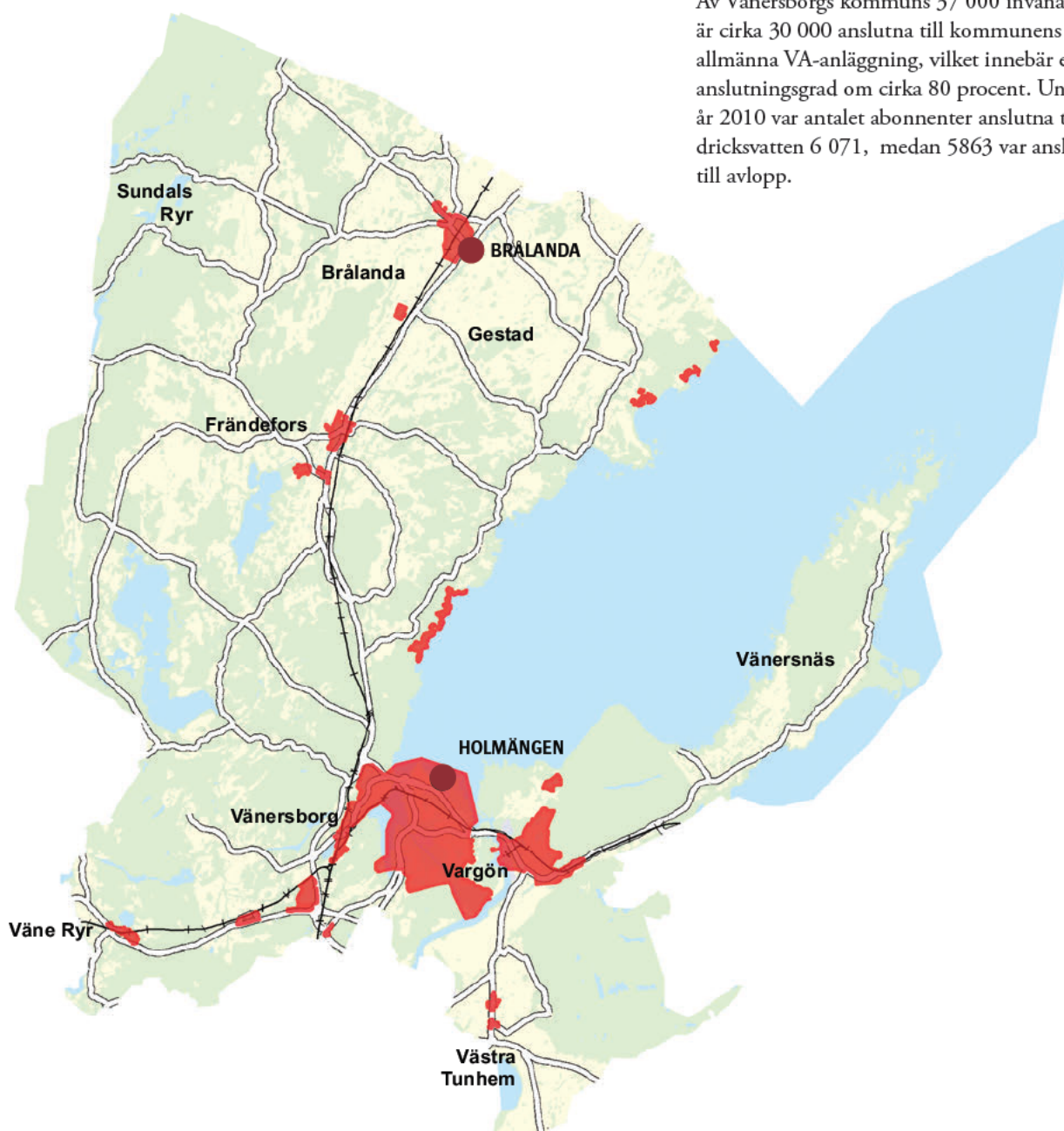
	Kapacitet	Kvalitet	Motstående intressen	Förenings- risker	Tillgänglighet
Stora Hästefjorden	3	1	1	2	4
Öresjö	5	5	3	4	4
Långhalmen	1	-	-	-	2

Tabell 3. Rangordning av aktuella sjöar i en skala från 1=mycket ofördelaktig till 5 = Mycket fördelaktig. Observera att tabellen redovisar samlade bedömningar av olika faktorer från tillgängliga data och kartmaterial. Långhalmen har inte undersökts i detalj på grund av den alltför låga kapaciteten.

len att fungera som råvattentäkt, baserat på i huvudsak kapacitet (volym) och vattenkvalitet. Motstående intressen, föroreningsrisker och tillgänglighet har även vägts in i bedömningen. Tabell 3 visar en jämförelse mellan de tre bedömda sjöarna.

Som nämnts uteslöts Långhalmen på ett tidigt stadium på grund av för liten vattenvolym. Stora Hästefjorden bedömdes inte vara aktuell som magasin på grund av dålig vattenkvalitet och sjöns stora naturvärden. Öresjö bedömdes däremot ha gynnsamma förutsättningar att fungera som vattenmagasin för Trestadsregionen.

Figur 8. Kommunalt verksamhetsområde för spillvatten (rött), samt kommunala avloppsreningsverk (cirklar).

Grundvatten

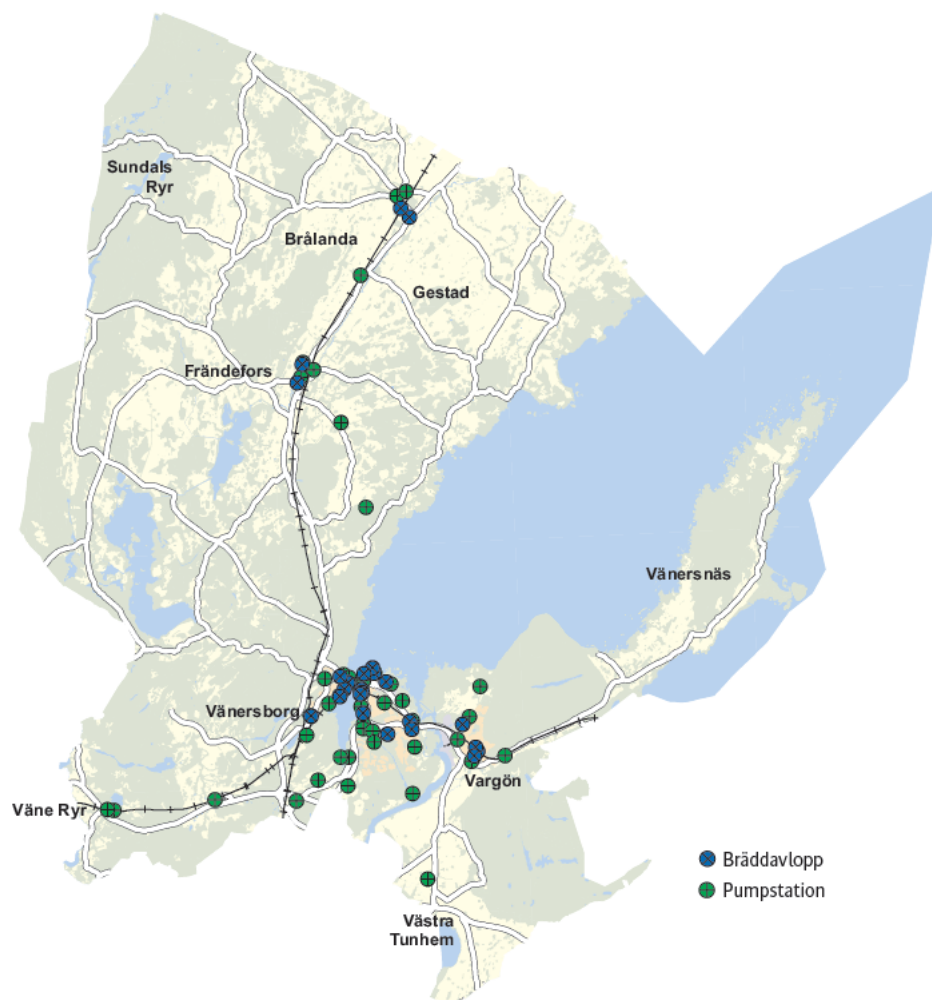
Som framgår av avsnittet om grundvattenresurser ovan finns inga alternativa grundvattentäkter för kommunal vattenförsörjning utöver de två som är i bruk i dag.

2.6. Avlopp

Ledningsnät och anslutningsgrad

Ledningsnätet för avlopp bestod år 2010 av 42 avloppspumpstationer, en lågtrycksavloppsanläggning och 178 km ledning. Inläckaget uppgick till 66 procent och bräddvolymen i pumpstationerna var cirka 14 000 m³. Förnyelsetakten var låg.

Av Vänersborgs kommuns 37 000 invånare är cirka 30 000 anslutna till kommunens allmänna VA-anläggning, vilket innebär en anslutningsgrad om cirka 80 procent. Under år 2010 var antalet abonnenter anslutna till dricksvatten 6 071, medan 5863 var anslutna till avlopp.

● Bräddavlopp
● Pumpstation

Verksamhetsområdet för spillvaten framgår av figur 8. Det sammanfaller i stort med verksamhetsområdet för dricksvattenförsörjningen. Verksamhetsområdet för avloppshanteringens är 23,1 km², medan dricksvattenförsörjningens verksamhetsområde är 25,9 km².

Avloppsreningsverk

Holmängen

Gällande tillstånd enligt miljöbalken för Holmängens avloppsreningsverk är daterat 2001-06-21 och avser utsläpp av renat avloppsvatten i Vänerns utlopp i Göta älv. Ändring av villkor i tillstånd enligt miljöbalken beslutades 2004-05-11. Tillståndet har givits av miljöprövningsdelegationen.

Tillståndet avser en avloppsanläggning för Vänerns borgs m fl tätorter avseende en maximal belastning av 28 600 pe (personekvivalenter) motsvarande 2000 kg BOD₇/dygn. Behandlingen skall ske i Holmängens avloppsreningsverk på fastigheten Byggmästaren 12 i Vänerns borgs kommun. Utsläppet av det renade avloppsvattnet skall ske i det s.k. Älvsuget till Göta älv.

Behandlingsdelarna består av roterande silar, luftat sandfång, förluftningsbassäng, försedimenteringsbassänger, biologisk bädd, denitrifikationssteg, flockningsbassänger och slutsedimenteringsbassänger.

Brålanda

Gällande tillstånd enligt miljöbalken för Brålanda avloppsreningsverk är daterat 2000-10-06 och avser utsläpp av renat avloppsvatten från Brålanda m. fl. tätorter. Tillståndet har givits av miljöprövningsdelegationen. Slutliga villkor fastställdes 2008.⁷

Reningsverket är dimensionerat för 3 200 kg BOD₇/dygn och ett maximalt flöde om 3 340 m³/dygn.

Avloppsvattnet behandlas mekaniskt, biologiskt och kemiskt. Behandlingsdelarna består av roterande sil, sandfång, luftningsbassänger, mellansedimenteringsbassänger, flockningsbassänger och slutsedimenteringsbassäng.

Vid verket finns en utjämningsbassäng rymmande 400 m³, som kan träda i funktion då

Figur 9. Pumpstationer och bräddavlopp i kommunens avloppsnät.

⁷ Mål nr M 1413-07, 2008-02-20, aktbilaga 11.

tillrinningen är större än verkets kapacitet. När vatten samlas i bassängen startar en pump och pumpar kontinuerligt tillbaka vattnet till verket. Så länge tillrinningen är för stor bräddar vattnet tillbaka till utjämningsbassängen. När tillrinningen avtar omhändertages vattnet i verket. Bassängen har försetts med nivåmätning kopplad till datorövervakningen, vilket gör det möjligt att följa händelseförloppet både i realtid och i efterhand. Vid eventuell bräddning till Frändeforsån registreras frekvens och tid.

Flödesmätning sker med skibord före det leds till pumpsumpen. Det renade vattnet släpps till Frändeforsån.

Gemensamhetsanläggningar för avlopp

Det finns endast en gemensamhetsanläggningar för avlopp dimensionerad för mer än 25 personekvivalenter i kommunen, nämligen Forsane. Den är på väg att ersättas med kommunalt avlopp.

Därutöver finns åtta samfälligheter eller ekonomiska föreningar med ledningsnät för spillvatten, som är anslutna till det kommunala avloppsnätet. (Samtliga dessa har även ledningsnät för vatten.)

Enskilda avlopp

Allmänna råd om enskilda avloppsanläggningar

Naturvårdsverkets allmänna råd (2006:7) är den ansvariga myndighetens tolkning av gällande lagstiftning och innehåller generella rekommendationer om tillämpning av lagar och regler. Råden gäller för avloppsanläggningar med färre än 25 personekvivalenter (pe) anslutna.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i sin tur tagit fram riktlinjer för arbetet i kommunen med avloppsanläggningar med mindre än 25 pe.

Gemensam enskild lösning för avlopp

Det finns två formella former för samverkan kring gemensamt avlopp, *ekonomisk förening* eller *gemensamhetsanläggning* som förvaltas av en samfällighetsförening.

För en ekonomisk förening följer medlemskapet enskilda personer och är inte knutet till fastigheten. Detta innebär att vid ägarebyte av fastigheten så är ny ägare eller fastigheten inte automatiskt medlem i föreningen.

Vid en gemensamhetsanläggning är medlemskapet knutet till fastigheten och följer därvid automatiskt med vid ägarebyte. Därför rekommenderas bildande av gemensamhetsanläggning för att säkra fastigheternas rätt till avlopp samt en ekonomisk säkerhet för anläggningens drift och underhåll. Inrättandet av gemensamhetsanläggning är reglerat i anläggningslagen.

En gemensamhetsanläggning bildas av lantmäterimyndigheten vid en anläggningsförrättning som alla berörda fastighetsägare kallas till. Om det finns motstående intressen om att inrätta en gemensamhetsanläggning får lantmäterimyndigheten pröva de olika yrkandena och besluta om gemensamhetsanläggning.

I anläggningsbeslutet för en gemensamhetsanläggning regleras vad det är som skall skötas och hur detta skall göras. Detta ger de deltagande fastigheterna tydligare regler om vad som gäller. Varje deltagande fastighet får ett andelstal fastställt, som reglerar andelen för byggandet av anläggningen och framtida drift. I vissa fall kan det vara så att en gemensamhetsanläggning inte kan inrättas på grund av motstående intressen, kostnader för anläggningen, miljö-, natur- eller kulturintressen etc.

Vid föreningsförvaltning av en gemensamhetsanläggning bildas det en samfällighetsförening, som är en juridisk person och medlemmarna består av ägarna till deltagande fastigheter i gemensamhetsanläggningen. En styrelse utses och stadgar antas för samfällighetsföreningens verksamhet. En samfällighetsförenings rättigheter och skyldigheter regleras i lagen om samfällighetsföreningar.

Enskilda avlopp i Vänersborgs kommun

Uppskattningsvis finns 3 000 enskilda avlopp i kommunen (2014). En stor del av dem uppfyller inte de lagkrav som gällt i mer än trettiofem år. Utan kontinuerlig tillsyn uppstår orättvisor mellan de som har fullgoda anläggningar och de som inte uppfyller lagkraven. Genom tillsyn ställs krav på de anläggningar som inte uppfyller miljökraven.

En enskild avloppsanläggning kan vara bristfällig för att den är av en äldre typ, som inte uppfyller dagens krav, eller för att den under årens lopp förlorat sin ursprungliga funktion. Kommunen har ingen skyldighet att hjälpa till att lösa denna typ av problem, utan ansvaret ligger hos fastighetsägaren, och är en fråga mellan denne och miljö- och hälsoskyddsnämnden som tillsynsmyndighet. Nämnden kan föreläga

ga fastighetsägaren att åtgärda avloppsanläggningen om den inte uppfyller dagens krav, eller om det finns risk för att den ger olägenheter för människors hälsa eller för miljön.

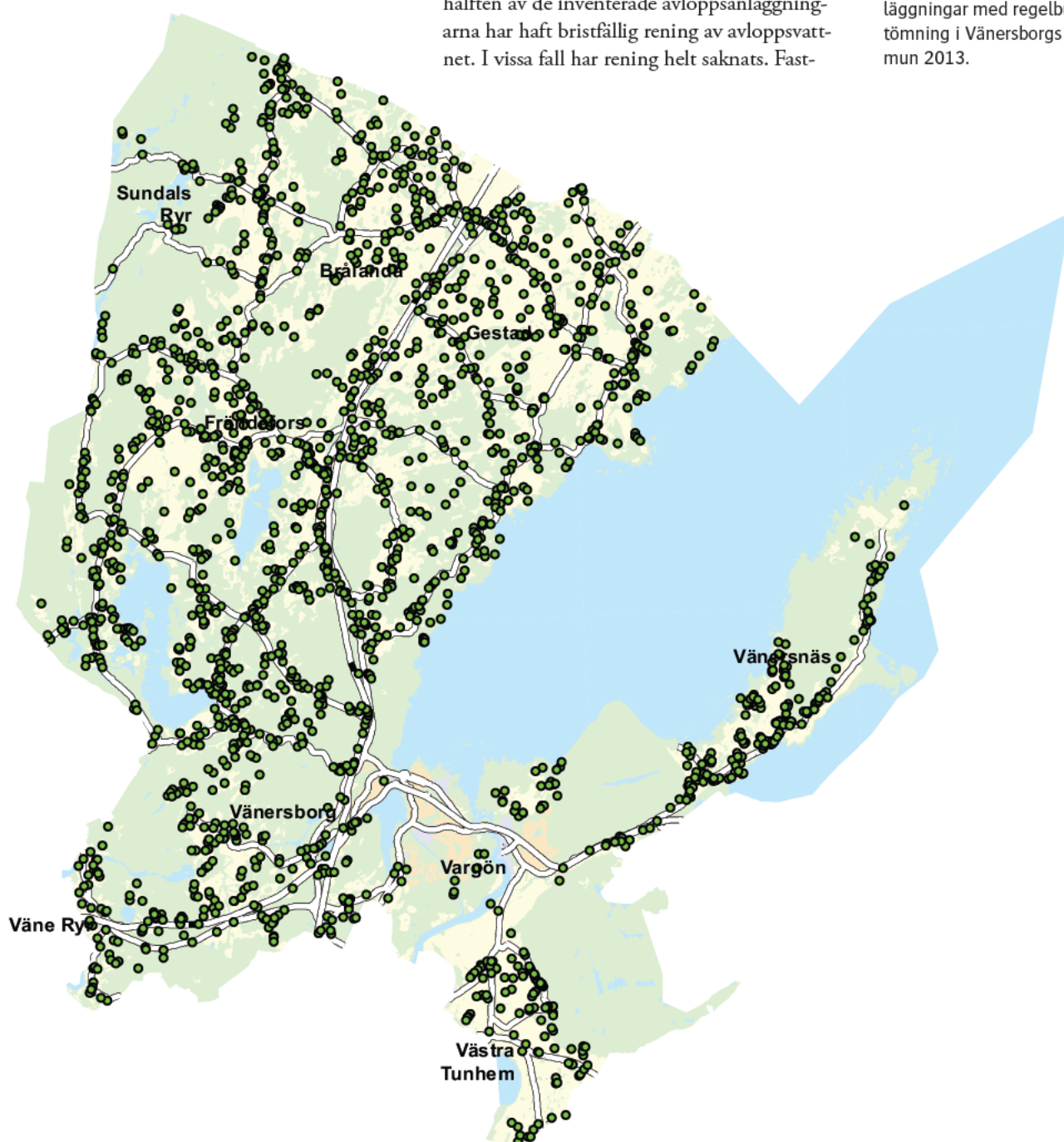
I andra fall beror problemen inte på brister hos de enskilda anläggningarna, utan på att förutsättningarna gör det svårt eller omöjligt att ha såväl vattentäkt som avloppslösning på den egna tomten. Närhet till grannar, vattentäkter, dålig infiltrationsförmåga eller högt grundvatten ökar risken att avloppsvattnet sprider sig okontrollerat och förorenar dricksvattentäkter eller vattendrag. I sådana fall är det svårt att

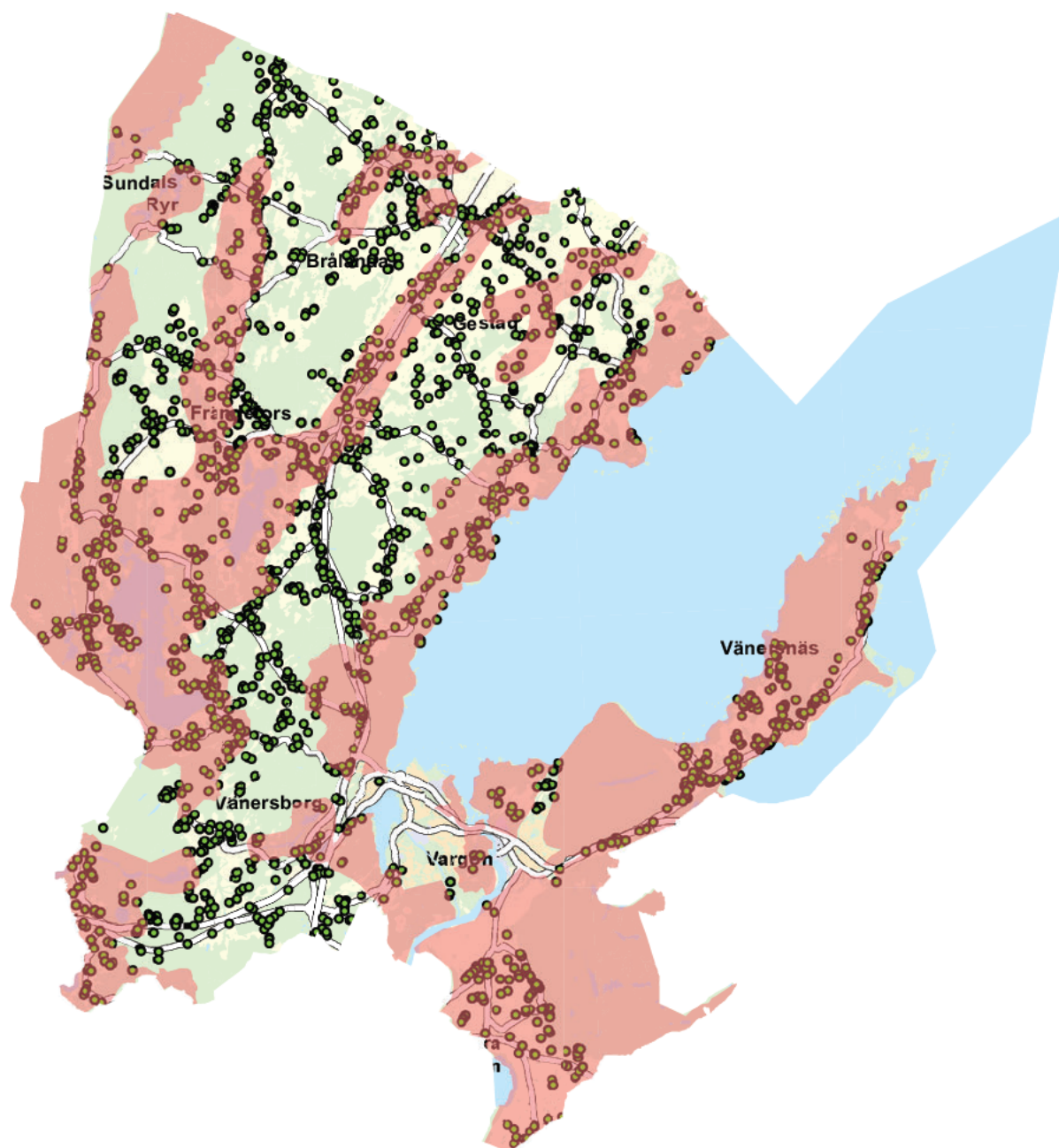
få till enskilda lösningar. Ansvaret ligger till viss del hos kommunen, som i vissa fall kan förebygga problemen genom bebyggelsestrikationer, i andra fall enligt lagen om allmänna vattentjänster. Möjligheten finns också att bilda en gemensamhetsanläggning, där flera fastighetsägare går samman kring en större avloppsanläggning. Denna lösning förutsätter dock att det råder stor samsyn inom det aktuella närområdet.

Inventering av enskilda avlopp

Sedan 2002 har miljö- och hälsoskyddsförvaltningen inventerat enskilda avlopp. Omkring hälften av de inventerade avloppsanläggningarna har haft bristfällig rening av avloppsvattnet. I vissa fall har rening helt saknats. Fast-

Figur10. Enskilda avloppsanläggningar med regelbunden tömning i Vänersborgs kommun 2013.

Figur 10. Riskbedömning för utsläpp från enskilda avloppsanläggningar. Områden med hög skyddsnivå är rödmarkerade på kartan. Enskilda avloppsanläggningar markerade med gröna punkter.

ighetsägare har då förelagts att förbättra sina avloppsanläggningar. Detta första steg bedöms vara helt genomfört 2017. I nästa steg kommer befintliga anläggningar att dömas ut om de är för gamla och därmed uttjänta.

Årligen åtgärdas cirka 100 bristfälliga avlopp. Samtidigt minskar antalet enskilda avlopp kontinuerligt i takt med att det kommunala VAnätet byggs ut.

Riskbedömning för enskilda avlopp

För att minska riskerna för utsläpp av näringsämnen och bakterier till kommunens sjöar och vattendrag gjordes 2007 en riskbedömning för utsläpp från enskilda avloppsanläggningar. Kommunen delades in i områden med hög el-

ler normal skyddsnivå beroende på närhet till recipient och därmed känslighet för utsläpp från avloppsanläggningarna (se figur 11).

Många vattendrag är övergödda med höga halter av näringsämnen som kväve och fosfor. Därför ställs högre krav på reningen av dessa näringsämnen. Då det gäller utsläpp från enskilda avloppsanläggningar i närheten av badplatser är det hälsoskyddsaspekten som främst skall beaktas.

Hög skyddsnivå gäller vid alla sjöar och större vattendrag. Här ställs högre krav på rening av avloppsvatten. Det ställs också krav på längre skyddsavstånd mellan anläggning och recipient för att skydda badplatser, känsliga vikar eller andra skyddsvärda vattenområden.

De flesta avloppsanläggningar som ligger i område med normal skyddsnivå har slamavskiljning med efterföljande markbädd eller infiltration.

Andra avloppslösningar kan vara minireningsverk eller slutna tankar enbart för WC. Dessa avloppslösningar används i huvudsak i områden med hög skyddsnivå. Minireningsverk är mycket ovanliga i kommunen.

Allteftersom det kommunala avloppsnätet byggs ut försvinner många slutna tankar och ersätts av kommunalt avlopp.

2.7. Dagvatten

När utbyggnad av nya bebyggelseområden och vägar sker, liksom vid förtätning av befintliga

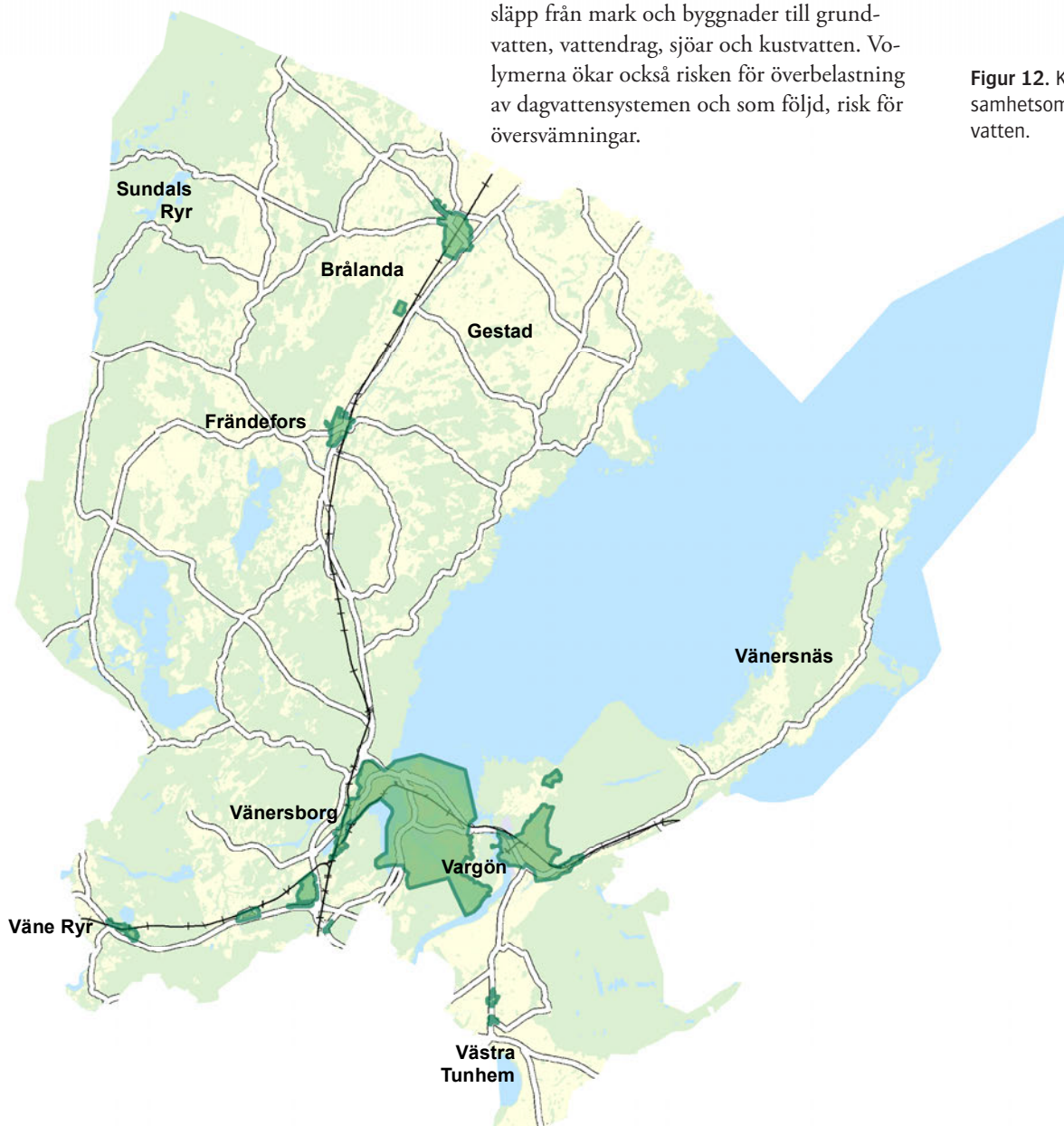
områden, ökar i regel mängden hårdgjorda ytor.

När naturmark tas i anspråk på detta sätt ändras regnvattnets naturliga avrinning. Avdunstningsförmågan och möjligheten till infiltration i marken minskar. En större del av nederbörden rinner på de hårdgjorda ytorna istället för att filtreras till grundvattnet eller rinna fram över bevuxen yta. Detta ytvärrande vatten kallas dagvatten.

Dagvatten kan innehålla föroreningar i form av metaller, olja, organiska miljögifter och näringsämnen och klassas därför som avloppsvatten enligt 9 kapitlet Miljöbalken. Dagvatten skall avledas, renas eller tas om hand så att olägenhet för hälsa eller miljö inte uppkommer.

Med dagvattnet sprids föroreningar och utsläpp från mark och byggnader till grundvattnet, vattendrag, sjöar och kustvatten. Volymerna ökar också risken för överbelastning av dagvattensystemen och som följd, risk för översvämningar.

Figur 12. Kommunalt verksamhetsområde för dagvatten.

Klimatförändringarna kommer att innebära att samhället får hantera perioder med mer vatten, med risk för översvämningar som följd, och fler perioder med torka och därmed behov av att hålla kvar vattnet.

Ledningsnätet för dagvatten utgjordes år 2010 av fem dagvattenpumpstationer och cirka 190 km ledning. Förnyelsetakten var låg.

Dagvattenpolicy

Kommunen har arbetat fram en särskild dagvattenpolicy som stöd för omhändertagande av dagvatten.⁸ Utgångspunkten är att dagvatten i första hand skall ses som en estetisk, biologisk och hydrologisk resurs och omhändertas på ett för platsen lämpligt sätt.

Dagvattnet ska omhändertas lokalt där det är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt och ska synliggöras där det är möjligt och väl motiverat.

En särskild dagvattenutredning ska alltid göras vid planläggning av större områden.

Åtgärder för att minska föroreningar skall genomföras i första hand vid föroreningarnas källor där så är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.

Tillförseln av dagvatten i ledningssystemen och till avloppsreningsverken ska minska. De senaste 20 åren har ett omfattande saneringsarbete skett i kommunen med syfte att separera dagvattnet från spillvattnet.

Antalet källaröversvämningar har minskat markant i och med detta arbete och målsättningen är att fortsätta identifiera och bygga bort alla duplikatledningar.

Separeringsarbetet beräknas vara klart år 2020.

Kommunen har också tagit fram en broschyr⁹ där fastighetsägare får tips och råd om hur de kan ta hand om sitt eget dagvatten lokalt.

Mål med dagvattenhanteringen

Dagvattenhanteringen ska säkerställa att:

- skador på fastigheter och andra anläggningar inte uppkommer
- grundvattenbalansen bibehålls

- dagvattnets föroreningar inte släpps ut i miljön
- bebyggelsemiljön berikas och att vattenprocesserna synliggörs

Enligt dagvattenpolicyn eftersträvas lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD). Att ta hand om vattnet lokalt kan innebära bevattning, infiltration i marken, fördröjning i damm eller bortledande av vattnet till annan plats som är lämplig för infiltration. Genom att fördröja avledningen av vattnet och utjämna flödesvariationerna minskas risker för översvämningar och bräddningar i avloppssystemen. I områden med förorenad mark måste dagvattenfrågan särskilt uppmärksammas.

Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) är än så länge ovanligt i tätorterna.

Syftet med att ta fram en dagvattenpolicy är att samtliga inblandade parter ska veta vilka förutsättningar som gäller för dagvatten i olika situationer (fysisk planering, byggande, gatu- och väghållning, renovering, exploatering, köp etc.). Man måste naturligtvis vara medveten om att en policy innebär ett angivande av inriktning och en vägledning, inte en föreskrift med bindande verkan. Policyn kan peka ut de styrmedel som finns, och bör vara ett underlag för beslut om de styrmedel som kommunen själv förfogar över, såsom ABVA och andra lokala föreskrifter, taxor och detaljplanebestämmelser och även för instruktioner, budgetar och verksamhetsplaner m.m. för de kommunala förvaltningarna.

Snötippor

Under vissa vintrar med kraftiga snöfall krävs upplagsplatser för bortschaktad snö från gator och torg. Kommunens gatuenhet har tvingats tippa bortschaktad snö på från miljösynpunkt mindre lämpliga platser, där smältvattnet rinner direkt ut i Vänern, eller på platser med mycket korta uppehållstider på land innan smältvattnet når recipienten.

I samband med att nya vattenskyddsföreskrifter för Vänersborgsviken och Göta Älv kommer förmodligen dessa upplagsplatser inte längre att tillåtas. Det är därför viktigt att platser avsedda för snöupplag kompletteras med flera möjliga tippplatser, där också hänsyn tas till annan markanvändning och kommande utbyggnadsplaner.

8) KF 2011-02-02 §6, Dnr KS 2010/544. Finns på Kretslopp & Vattens hemsida.

9) LOD, Lokalt omhändertagande av dagvatten. Finns på Kretslopp & vattens hemsida.

2.8. VA-problem i omvandlingsområden

Bygglovgivningen spelar en viktig roll när det gäller möjligheten att få en hållbar hantering av VA-frågorna i kommunen, inte minst i så kallade omvandlingsområden.

Omvandlingsområden är områden som från början detaljplanerats för fritidsbebyggelse, men som över tid fått en allt större del permanentboende. VA-problemen uppstår i takt med att vattenförbrukningen ökar genom längre vistelsetider och ökad komfort. Det leder i förlängningen eventuellt till vattenbrist i området och till att små enkla avloppsanläggningar överbelastas.

VA-problemen uppstår ibland i områden med fritidshusplaner som har begränsningar i hur stort man får bygga. Begränsningarna kan ha införts av olika anledningar, bland annat avloppsfrågan. Beviljar man avvikelser från bygggrätterna kan området på sikt bli ett problemområde avseende VA-frågan. Det är därför viktigt att alla parter har klart för sig vad det innebär att bevilja bygglov med avvikelse från bygggrätten i respektive område.

I vissa områden uppstår konflikter mellan de som önskar att området behåller den ur-

sprungliga *inriktningen* mot fritidshusområde och de som vill att området ska utvecklas till full urban standard. Eftersom processen med att lösa problemen är komplicerad är brister i *kommunikationen* en vanlig anledning till att konflikter uppstår. Det är därför viktigt med ett bra fungerande informationsflöde tidigt i planeringsprocessen och att fastighetsägarna involveras på ett bra sätt från början.

Konflikter kan också uppstå kring *ekonomin* i omvandlingsområden, då det lätt uppstår oenigheter om vilka kostnader som kan anses vara rimliga och vem som skall stå för dessa kostnader. Kunskapen om VA är oftast liten bland fastighetsägarna, och i kommunerna är ofta kunskapen om lokala VA-lösningar begränsad. Begränsad kunskap leder till oförståelse för föreslagna åtgärder och särskilt för de kostnader som åtgärderna medför.

Vänersborgs kommun har många omvandlingsområden med problem av det slag som beskrivs ovan, både när det gäller avlopp och när det gäller problem med kvalitet och kvantitet på grundvattnet.

En principskiss över den kommunala hanteringen av VA-problem av denna art redovisas i figur 1.

3. VA-POLICY OCH VA-STRATEGI

3.1. Utgångspunkter

Lagstiftning

Polycyn är formulerad med utgångspunkt från miljöbalken, plan- och bygglagen samt lagen om allmänna vattentjänster (Lag 2006:412), som reglerar kommunens roll och ansvar i VA-frågor. Kommunens miljö- och planeringsansvar är mera påtagligt i den nya lagstiftningen.

I EU:s ramdirektiv för vatten finns övergripande mål om att Sverige ska uppnå en god vattenkvalitet till år 2015.

Nationella miljömål

Två av Sveriges 16 miljökvalitetsmål är relevanta för kommunernas hantering av vatten- och avloppsfrågor: *Ingen övergödning* samt *Grundvatten av god kvalitet*.

Miljökvalitetsmålet *Ingen övergödning* innebär att halterna av gödande ämnen i mark och vatten inte ska ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten. Vad gäller vatten finns tre preciserings till målet:

- Den svenska och den sammanlagda tillförseln av kväveföroreningar och fosforföroreningar till Sveriges omgivande hav underskrider den maximala belastning som fastställs inom ramen för internationella överenskommelser.
- Sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten uppnår minst god status för näringsämnen enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.
- Havet har minst god miljöstatus med avseende på övergödning enligt havsmiljöförordningen (2010:134).

Miljökvalitetsmålet *Grundvatten av god kvalitet* innebär att grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag. Målet preciseras bland annat enligt följande:

- Grundvattnet är med få undantag av sådan kvalitet att det inte begränsar användningen av grundvatten för allmän eller enskild dricksvattenförsörjning.
- Grundvattenförekomster som omfattas av

förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön har god kemisk status.

- Utströmmande grundvatten har sådan kvalitet att det bidrar till en god livsmiljö för växter och djur i källor, sjöar, våtmarker, vattendrag och hav.
- Grundvattenförekomster som omfattas av förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön har god kvantitativ status.
- Grundvattennivåerna är sådana att negativa konsekvenser för vattenförsörjning, markstabilitet eller djur- och växtliv i angränsande ekosystem inte uppkommer.

Regionala miljömål

I Västra Götalands län har de nationella miljökvalitetsmålen kompletterats med regionala tilläggs mål. Följande tre tilläggs mål är av betydelse för kommunens arbete med VA-frågor:¹⁰

- År 2020 ska transporter av kväve och fosfor i länets större kustmynnande och vänermynnande vattendrag vara minskade jämfört med referensåret 2008. (Tilläggs mål till *Ingen övergödning*.)
- År 2020 ska alla kommunala och större enskilda dricksvattentäkter i länet ha inrättade vattenskyddsområden med skyddsföreskrifter. (Tilläggs mål till *Grundvatten av god kvalitet*.)
- År 2020 ska hela Västra Götaland omfattas av vattenförsörjningsplanering. (Tilläggs mål till *Grundvatten av god kvalitet*.)

Regionens miljömål är för närvarande föremål för revidering. Formuleringarna ovan är hämtade ur remissutgåvan och således ej slutgiltigt fastställda.

Kommunens miljömål

Lokala miljömål för Vänersborg antogs av KF i maj 2009.¹¹ En revidering av miljömålen pågår, men de mål som antogs 2009 gäller tills vidare. Följande sex lokala mål är av betydelse för kommunens arbete med VA-frågor:

10) Regionala miljömål för Västra Götaland, remissversion 2014-07-07.

11) Lokala miljömål för Vänersborg år 2009-2011. KF § N62, Dnr 2009.22.

Ingen övergödning:

- Vattenkvaliteten med avseende på näringsämnen i sjöar och vattendrag som är påverkade av övergödning ska från 2008 förbättras mot god vattenstatus med minst en tillståndsklass senast år 2015.
- Vattenburna utsläpp av kväve och fosfor från mänskliga verksamheter ska minska.
- Den naturliga rening som sker i vattendrag ska bibehållas eller återskapas.

Grundvatten av god kvalitet.

- Grundvatten ska skyddas från föroreningar och annan påverkan.
- Skyddsföreskrifter ska införas för samtliga vattentäkter som är avsedda för minst 50 personer eller som ger minst 10 m³ vatten per dygn.
- Byggnation ska inte påverka grundvatten negativt.

Kommunens översiktsplan

För att långsiktigt värna om miljön och invånarnas hälsa krävs att kommunens utbyggnadsplaner vad gäller vatten och avlopp (VA) baseras på ett strategiskt tänkande. I kommunens översiktsplan, antagen 2006, finns endast rekommendationer för olika områden. Arbete pågår med att ta fram en ny översiktsplan och strategierna i Blåplanens VA-planering kommer att utgöra ett underlag till den.

3.2. Mål**Mål för kommunal vattenförsörjning**

Kommunen ska sörja för en långsiktigt hållbar vattenförsörjning inom områden med kommunalt VA.

Kommunen ska verka för att vattentillgångarna skyddas och brukas uthålligt.

Mål för enskild vattenförsörjning

Uttag av grundvatten ska anpassas till naturgivna förutsättningar. Försiktighetsprincipen ska alltid tillämpas. Fastighetsägaren är ansvarig för uttag och egen förbrukning.

Mål för kommunal avloppshantering

Kommunen ska sörja för en långsiktigt hållbar avloppsrening inom områden med kommunalt VA.

Kommunen ska erbjuda anslutningspunkt för

enskilda fastighetsägare och gemensamhetsanläggningar utanför kommunalt verksamhetsområde där så är möjligt.

Mål för enskild avloppshantering

Varje fastighet där behov finns av avloppsrening ska ha det. Fastighetsägaren eller huvudmannen för anläggningen tar ansvar för drift, funktion och egenkontroll.

Kommunen ska bedriva regelbunden avgiftsfinsierad tillsyn för att säkerhetsställa att lagkraven följs.

Antalet kretsloppslösningar ska öka och utsläppen av föroreningar minska.

Kommunen ska bidra till utveckling genom information och råd. Utveckling innebär långsiktigt hållbara robusta lösningar som bidrar till att minska belastningen på miljön.

Mål för båtliv och besöksnäring

Kommunen ska aktivt arbeta för omhändertagande av fritidsbåtars latrin.

3.3. Strategier

Målen nås genom att:

- Bygga ut kommunalt vatten och avlopp där så är ekonomiskt försvarbart och tekniskt möjligt.
- Skapa hög driftssäkerhet i kommunens egna VA-verk.
- Verka för att alla fastigheter med enskilda VA-lösningar, som inte ansluts till det kommunala nätet, har en modern avloppsanläggning.
- Samordna prövning av bygglov och VA-lösning för att underlätta för fastighetsägare och främja en god miljö.

Med utgångspunkt från målen och denna övergripande strategi har strategier utformats för kommunala och enskilda lösningar för vattenförsörjning och grundvattenskydd samt avloppsförsörjning. För att nå en långsiktigt hållbar och avloppsförsörjning behövs en kombination av kommunalt avlopp och uppgraderade enskilda anläggningar.

Strategi för kommunal vattenförsörjning

Ge 90 procent av kommunens invånare möjlighet att få tillgång till kommunalt vatten inom 15 år.

Säkerställ en god vattentillgång.

Säkerställ driften av kommunala vattenverk med tillhörande täkter genom att besluta om nya och utökade skyddsområden. Kontinuerligt se över vattenskyddsområden och uppdatera skyddsföreskrifter.

Bygg ut huvudledningsnätet så att det på sikt möjliggör vattenförsörjning av även perifert belägna områden med vattenproblem.

Strategi för enskild vattenförsörjning

Öka medborgarnas insikt och förståelse för vattenproblematiken genom information om grundvattensituationen i olika delar av kommunen.

Förespråka nyttjande av certifierade brunnborrare, som bland annat beaktar risker vid borring av brunnar för dricksvatten och bergvärme.

Strategi för kommunal avlopps-försörjning

Ge 90 procent av kommunens invånare möjlighet att få tillgång till kommunalt avlopp inom 15 år. Utbyggnaden ska ske efter huvudprincipen inifrån och ut.

Skapa möjligheter för områden med gemensamma avloppsanläggningar att ansluta till det kommunala avloppsnätet. För anslutning gäller kommunens krav på funktion och material i ledningsnät.

Bygg ut huvudledningsnätet så att det på lång sikt möjliggör avloppsförsörjning av även perifert belägna områden.

Säkerställ driften av kommunal avloppsrening långsiktigt genom kontinuerlig utveckling av reningsverken.

Strategi för enskild avlopps-försörjning

Bedriv tillsyn på enskilda fastigheter och ställ krav på att det finns en fullgod avloppsanläggning med tillstånd, och att den är i funktion, att reningskraven uppfylls och att egenkontroll finns där det krävs.

Förespråka kretsloppslösningar för lokalt omhändertagande av spillvatten och slam.

Förespråka tekniskt enkla och robusta lösningar som är långsiktigt hållbara och förenliga med miljömålen.

Tillämpa de reningskrav för näringsämnen som gäller för områden med hög respektive låg skyddsnivå. (Se figur 11).

Genom information och råd främja åtgärder och insatser som minskar negativ påverkan från enskilda avlopp.

Strategi för båtliv och besöksnäring

Utveckla bra och fler besökstoiletter i för båtlivet.

Främja utbyggnad av mottagningsstationer för latrin från fritidsbåtar.

Främja utbyggnad av tvättanläggningar för båtbottnar.

4. VA-PLAN

4.1. Prioritering av åtgärder

För att genomföra VA-strategin krävs att rätt områden prioriteras för åtgärder. Arbetsgruppen har använt sig av de prioriteringsgrunder som tagits fram av länsstyrelsen i Stockholms län, och som bland annat bygger på goda exempel från flera kommuner.¹² För att kunna viktiga områden mot varandra har följande 13 kriterier använts. Kriterierna har stark koppling till den miljöpåverkan som en bebyggelse har.

1. Områden där det finns anledning att utreda möjlighet till anslutning till/utbyggnad av det kommunala VA-nätet. (I Vänersborg har vi endast använt avstånd till befintligt kommunalt VA som grund för bedömningen.)
2. Områden som är föremål för detaljplanering.
3. Områden med utsläpp till vattenområde som är starkt påverkade av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning.
4. Områden med hög andel åretruntboende.
5. Högt bebyggelsetryck - tätbebyggelse.
6. Bebyggelseområden som påverkar skyddade områden, t ex. Natura 2000.
7. Närhet till sjöar och vattendrag.
8. Område med hög skyddsnivå.
9. Vattenskyddsområden.
10. Område med grundvatten som är mycket känsligt för föroreningar.
11. Närhet till allmän badplats.
12. Antal fastigheter.
13. Risk för översvämning.

Nio av dessa kriterier (1-6 och 8-10) baseras på de riktlinjer som tagits fram av länsstyrelsen i Stockholms län. Länsstyrelsens kriterium nr 7 (som avser områden med otillräcklig vattenförsörjning eller hög risk för saltvattensinträngning) är inte relevant för Vänersborgs kommun och har därför bytts ut mot ett annat kriterium (närhet till sjöar och vatten-

¹² Kommunal VA-planering, Länsstyrelsen i Stockholms län. Rapport 2009:07.

drag). Dessutom har tre kriterier (11-13) lagts till, för att bedömningen bättre ska spegla förutsättningarna i Vänersborgs kommun.

Anledningen att avstånd till badplats (kriterium 11) har adderats är att kommunen har några välbesökta badplatser i närheten av omvandlingsområden som periodvis haft problem med förhöjda bakteriehalter..

Kriteriet risk för översvämning (13) är speciellt för Vänersborgs kommun, då kommunen har mycket bebyggelse som ligger sjönära och som riskerar att översvämmas enligt det översvämningsprogram som kommunen tagit fram.¹³ Hög översvämningsrisk har här bedömts påverka prioriteringen i negativ riktning. Hur man säkerställer funktionen hos en allmän VA-anläggning som översvämmas och vilken miljöpåverkan i sig detta har är inte självklart.

Bedömningen av områden efter dessa kriterier avgör hur områdena skall prioriteras över tid vad gäller miljötillsyn och åtgärder i de fall då det är hög miljöbelastning.

Prioriteringen är tänkt att användas som underlag till följande utredningar inom kommunens verksamheter:

- Behovsplanering och genomförande av miljötillsyn.
- Inventeringsplan av områden med hög miljöbelastning och bebyggelsetryck.
- Projektering och byggande av kommunalt VA.
- Kommunal samhällsplanering.
- Detaljplanering och bygglovshantering.
- Tillstånd för små avloppsanläggningar och/eller vattentäkter.

Prioriteringen är också tänkt som underlag vid fastställelse av krav på fastighetsägare och verksamhetsutövare att åtgärda vatten och avlopp på ett lagenligt sätt.

4.2. Arbetsgång för VA-strategiska frågor

Utifrån kriterier prioriteras områden för åtgärder. Det som styr huvudmannaskapet för

¹³ Översvämningsprogram. Kartläggning av kommunens kust mot Väner. KF 2014-04-23 §42. Dnr KS 2012/221.

utförandet av VA-lösningar är områdets förutsättningar, bland annat topografi, närhet till befintliga kommunala ledningar, antal fastigheter och geologi samt vilka förväntningar boende i området har och vilken utveckling som kommunen ser för området.

Vid val av avloppslösning skall kommunala avloppsanläggningar eftersträvas. Planavdelningen ska dessutom utvärdera områden ur lämplighetssynpunkt för ökad bebyggelse.

Resultat av inventering ger en arbetsordning för två arbetslinjer:

1. Små avloppsanläggningar (1-7 hus). Om enskilda VA-lösningar är det mest lämpliga fortsätter handläggningen enligt miljö- och hälsoskyddsnämndens riktlinjer.

2. Anslutning till kommunalt VA (8 hus eller fler). Områden som bör prioriteras för kommunal anslutning är de som uppfyller följande kriterier:

- VA-försörjning måste med hänsyn till människors hälsa och miljön ordnas i ett större sammanhang.
- Nya utbyggnadsområden för VA, skall anslutas till befintliga verksamhetsområden om det är möjligt. Anläggningsavgifter ska finansiera anläggningskostnaden.
- Nya områden ska finnas med i VA-avdelningens utbyggnadsplan.
- Gemensamhetsanläggningar bedöms ej vara tillämpliga enligt ovan.
- Områden där mellankommunala lösningar kan bli aktuella.

4.3. Genomförandeplan

Det övergripande målet med VA-strategin är att den ska utgöra planeringsverktyg för kommunens VA-frågor samt säkra tillgång och kvalitet på dricksvatten. För att nå detta mål krävs insatser över lång tid av flera aktörer. Målen uppnås genom en kombination av samarbete mellan kommunala förvaltningar och genom rätt åtgärd på rätt plats:

- 1. Framdragning av kommunalt vatten och avlopp.** Kommunen drar fram kommunalt avlopp till de områden som kan prioriteras utifrån VA-strategins kriterier.
- 2. Sanering av bristfälliga avlopp.** Ett prioriterat uppdrag är att inventera och åtgärda de områden som har hög miljö-

belastning samt bebyggelsestryck. Tillsyn görs på befintliga avlopp i hela kommunen utifrån prioritering efter de gemensamma kriterierna. Vid tillsyn ställs krav på hög eller normal skyddsnivå utifrån kommunens antagna riktlinjer för små avloppsanläggningar i Vänersborgs kommun. I dessa områden ska information, rådgivning och underlag ges till fastighetsägare för att åtgärda vatten och avlopp på ett lagenligt sätt.

- 3. Tillkommande bebyggelse.** Vid tillkommande ny bebyggelse inom kommunen ställs krav på hög eller normal skyddsnivå med avseende på miljöskydd utifrån kommunens antagna riktlinjer för små avloppsanläggningar i Vänersborgs kommun.

4.4. Utbyggnad av kommunalt VA

Enligt VA-policyn ska kommunen bygga ut kommunalt vatten och avlopp där så är ekonomiskt försvarbart och tekniskt möjligt. 90 procent av kommunens invånare ska ges möjlighet att få tillgång till kommunalt vatten och avlopp inom 15 år.

Enligt vattentjänstlagen¹⁴ har kommunen skyldighet att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang om det behövs till skydd för människors hälsa eller miljön.

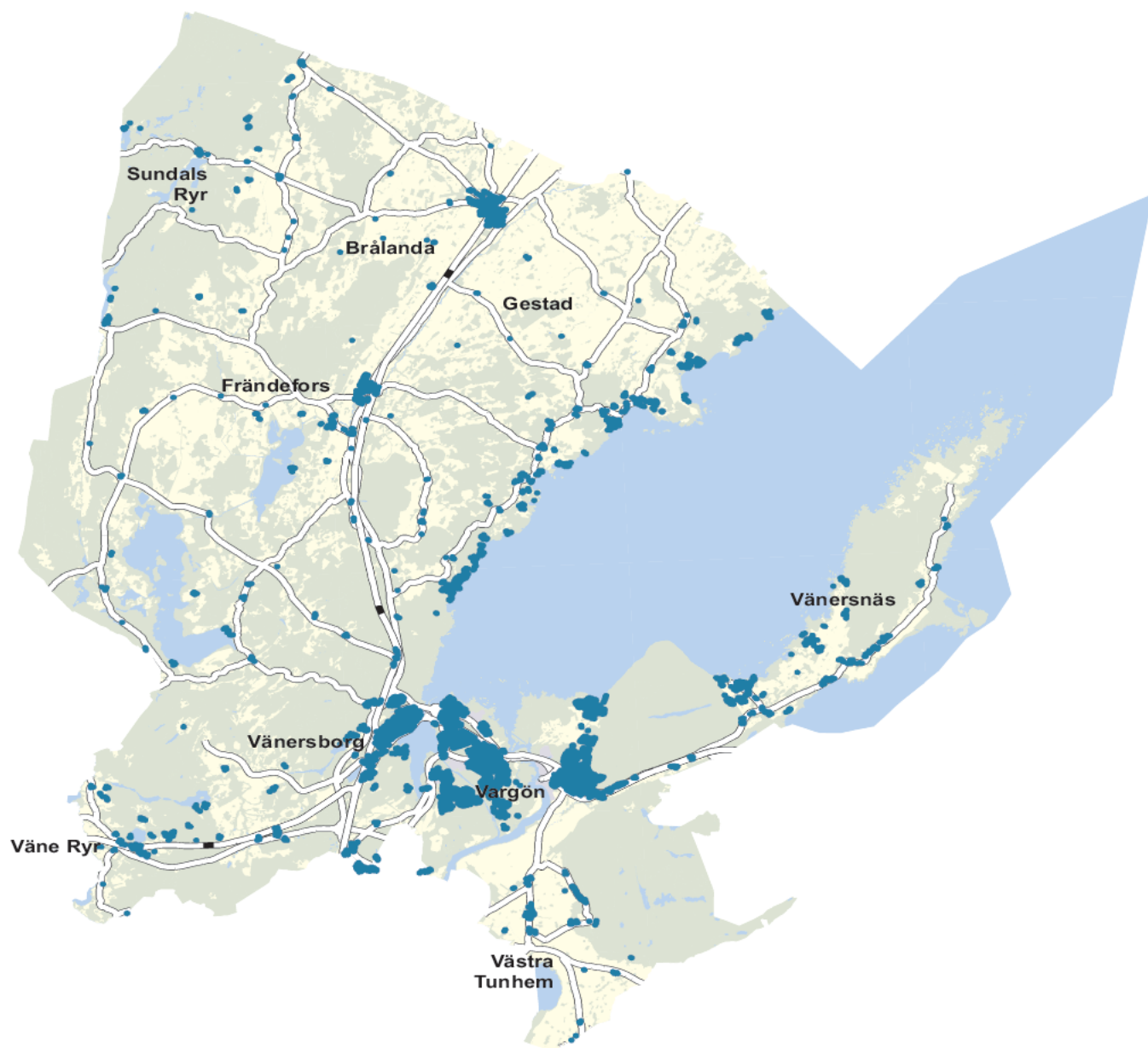
Begreppet ”större sammanhang” är inte tydligt definierat, utan ofta används andra begrepp som ”samlad bebyggelse” eller ”sammanhållen bebyggelse”, som står att finna i plan och bygglagen (PBL). Med sammanhållen bebyg-

¹⁴) Lag 2006:412 om allmänna vattentjänster

”Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, skall kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.”

Lag 2006:412 om allmänna vattentjänster, 6§.

gelse avses där minst 10-20 hus, där tomterna gränsar till varandra eller skiljs åt av en väg, park eller liknande. I propositionen till vattentjänstlagen¹⁵ anges, att enligt praxis krävs åtminstone en något så när samlad bebyggelse av 20-30 fastigheter. I de fall Länsstyrelsen i Västra Götaland har förelagt Vänersborgs kommun att uppfylla 6§ i vattentjänstlagen har rekvisitet 20 fastigheter använts. Domar i statens VA-nämnd har senare visat att sådana förelägganden kan ges även för betydligt färre fastigheter.

Med andra ord finns det en osäkerhet i hur många fastigheter som avses i vattentjänstlagen och hur nära de ska ligga varandra. Arbetsgruppen i Vänersborgs kommun som ansvarar för VA-planeringen har studerat olika rättsfall

och gör bedömningen att kommunen har skyldighet att ordna vattentjänster för samlad bebyggelse ner till 8 fastigheter.

Med detta som utgångspunkt har samlad bebyggelse i kommunen ned till fyra fastigheter identifierats med hjälp av GIS-analys (figur 13). De identifierade områdena har sedan grupperats utifrån antalet fastigheter (4-7, 8-20, 21-30) och så vidare. Grupperingar från åtta fastigheter och uppåt, sammanlagt 38 områden, har sedan studerats i detalj med avseende på behovet av och förutsättningarna för anslutning till kommunalt VA.

Kartor och beskrivningar för samliga områden finns i bilaga 1.

En matris med de 13 kriterier som redovisats ovan har använts för att prioritera de 38 om-

Figur 13. Samlad bebyggelse i Vänersborgs kommun (mörkblått) ned till fyra fastigheter, Baserat på GIS-analys. Se vidare texten.

15) Prop.2005/06:78

rådena. Varje kriterium har värderats för varje delområde med hjälp av poängsättning. Av de riktlinjer som använts¹⁶ framgår vilka kriterier som är högt respektive mycket högt viktade. Poängskalan och de ingående parametrar som beskriver viktningen är däremot framtagna av arbetsgruppen.

Kriterierna och poängskalan redovisas nedan.

1. Avstånd till befintligt kommunalt VA-nät. (Mycket högt viktad.)

Inom 100 m	5 poäng
100-500 m	4 poäng
500-1000 m	3 poäng
1000-2000 m	2 poäng
2000-4000 m	1 poäng

2. Föremål för detaljplanering. (Mycket högt viktad.)

Inom ett år	5 poäng
Inom tre år	3 poäng
Inom fem år	1 poäng

3. Utsläpp till vattenområde som är starkt påverkade av övergödning, utifrån Länsstyrelsens nyligen genomförda statusklassning. (Mycket högt viktad.)

Ekologisk status:

Dålig - otillfredsställande	5 poäng
Måttlig	3 poäng
God eller hög	0 poäng

Kemisk status:¹⁷

Ej god status	3 poäng
God status	0 poäng

4. Hög andel åretruntboende. (Mycket högt viktad)

≥ 80 %	5 poäng
61- 80%	4 poäng
41-60%	3 poäng
21-40%	2 poäng
10-20%	1 poäng

5. Högt bebyggelsetryck – tätbebyggelse. (Högt viktad)

Ja	3 poäng
----	---------

6. Påverkan på skyddade områden, t ex. Natura 2000. (Högt viktad)

Ja	3 poäng
----	---------

7. Närhet till sjöar och vattendrag. (Högt viktad)

16) Kommunal VA-planering, Länsstyrelsen i Stockholms län. Rapport 2009:07.
17) Exkl. kvicksilver.

0-100 meter	3 poäng
101-300 meter	2 poäng
301-500 meter	1 poäng

8. Område med hög skyddsnivå (Se figur 11). (Högt viktad.)

Hög skyddsnivå	3 poäng
----------------	---------

9. Vattenskyddsområde. (Högt viktad.)

Vattenskyddsområde med inre och yttre skyddszoner.

Inre skyddszon	3 poäng
Yttre skyddszon	1 poäng

10. Grundvatten som är mycket känsligt för föroreningar

Känsligt	3 poäng
----------	---------

11. Avstånd till badplats enligt EU-normer. (Högt viktad.)

Inom 100 m	3 poäng
101-500 m	2 poäng
501-1000 m	1 poäng

12. Antal fastigheter vid samlad bebyggelse. (Mycket högt viktad.)

Över 50	5 poäng
41-50	4 poäng
31-40	3 poäng
21-30	2 poäng
8-20	1 poäng

13. Risk för översvämning

Områden som riskerar att drabbas av översvämning enligt kommunens översvämningsprogram (2014-02-21).

Hög risk	-3 poäng
Medel risk	-2 poäng
Låg risk	-1 poäng

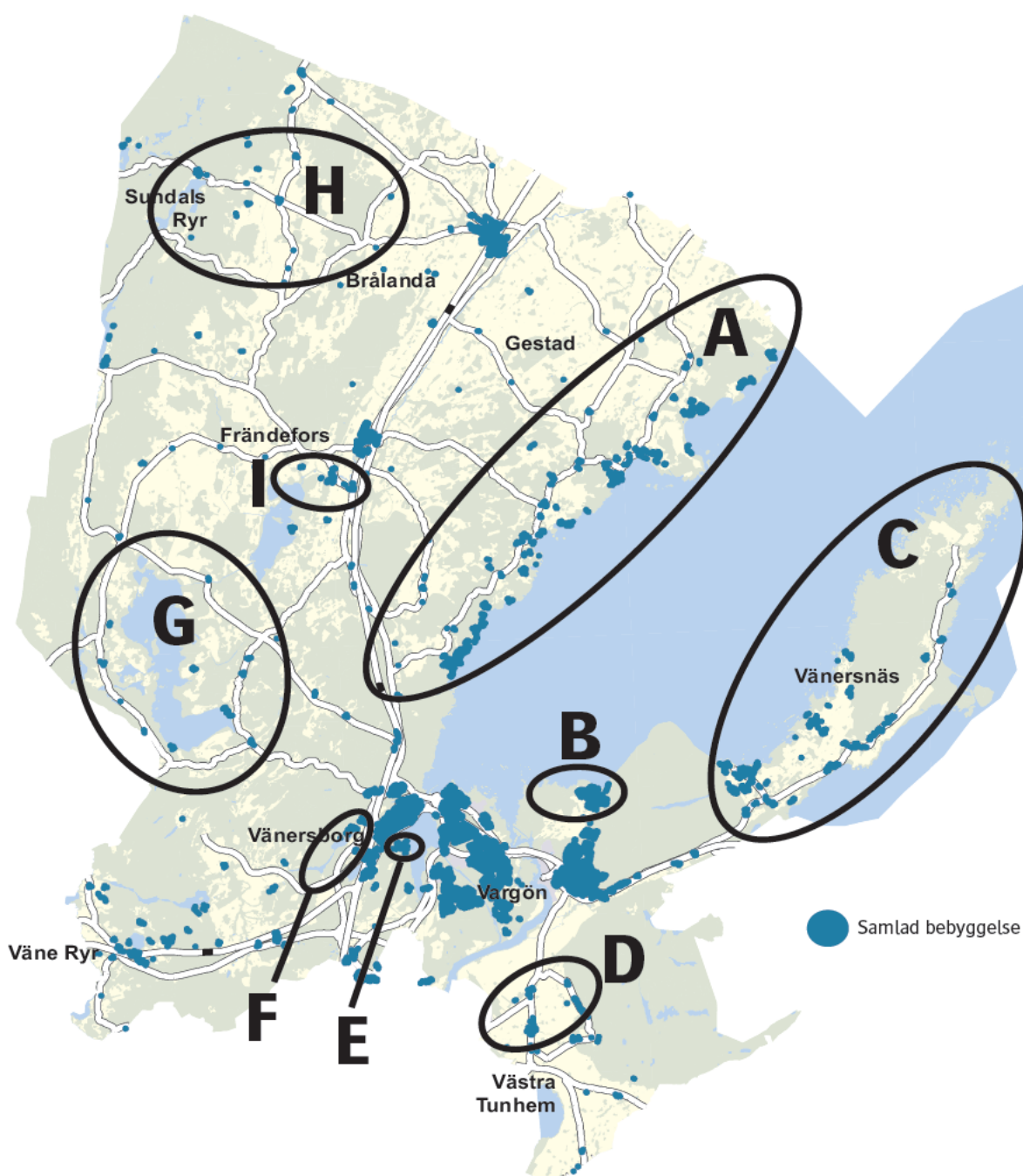
Utfallet av bedömningen enligt dessa 13 kriterier redovisas i tabell 5 (sid 34-35), där områdena rangordnats med utgångspunkt från antalet prioriteringspoäng. Högre poäng innebär en större miljöpåverkan och följaktligen större skyldighet att ordna vattenförsörjning och/eller avlopp i ett större sammanhang.

Utbyggnaden av det kommunala VA-nätet kan dock inte uteslutande styras av prioriteringar på miljömässiga grunder. Av praktiska, tekniska och inte minst ekonomiska skäl måste områdenas läge och avstånd i förhållande till varandra och befintligt VA-nät vägas in för att omsätta den miljömässiga prioriteringen i en utbyggnadsplan. Därför har delområdena sam-

lats i nio större områden (A-I), med utgångspunkt från deras geografiska läge (tabell 6, sid 36-37. Se även figur 14). Två av de 38 delområdena, Lilleskog och Åsteboberg, har inte kunnat inordnas i något av de större områdena. Utbyggnadsplanen (tabell 7, sid 38-39), utgår från den gruppering som tagits fram i tabell 6. Här har även tekniska och ekonomiska bedömningar av möjligheter till kommunal VA-utbyggnad vägts in. Erfarenhet från det pågående Vänerkustprojektet har beaktats. Vänerkustprojektet är oerhört komplext och framdriften

påverkas av beslutade medel, markägare, fastighetsägare, olika myndigheter och tekniska svårigheter. En framgångsfaktor är långsiktighet och projektering som avser flera års byggnation i rätt ordning. Att koncentrera och samordna utbyggnaden inom ett större geografiskt område (inrymmande flera angränsande delområden) är betydligt mindre kostsamt än att bygga ut VA i enskilda delområden var för sig och utan sådan samordning. Överföringsledningar utnyttjas då maximalt och det är fler som delar på kostnaden.

Figur 14. Gruppering av de delområden för kommunal VA-utbyggnad som studerats i nio större områden, A-I.

	1. Avstånd till kommunalt VA	2. Föremål för detaljplanering	3. Utsläpp till vatten med dålig kem./ekol status	4. Hög andel åretrunboende	5. Hög bebyggelsetryck	6. Påverkan på skyddade områden	7. Närhet till sjöar/ vattendrag	8. Hög skyddsnivå avlopp	9. Vattenskyddsområde	10. Grundvatten mycket känsligt för föroreningar	11. Närhet till badplats	12. Antal fastigheter	13. Risk för översvämning	RESULTAT
NORDKROKEN	5	5	0	2	3	3	3	3	2	3	3	5	-2	35
SKAVEN	3	5	3	5	3	0	3	3	1	0	1	3	0	30
RÖRVIK	0	3	0	0	3	0	3	3	3	3	2	3	0	23
GARDESANNA ANUNDSTORP	0	0	0	0	3	0	3	3	3	3	3	5	-1	22
SANNEBO	0	0	0	0	3	0	3	3	2	3	2	5	-1	21
SIKHALL SÖDRA	0	0	0	0	3	0	3	3	3	0	3	5	0	21
SIKHALL NORRA	0	0	0	1	0	0	3	3	3	3	3	5	-2	20
HALLBY VÄSTRA	0	0	0	0	3	0	3	3	3	3	3	1	0	19
FORSANE	1	0	3	5	0	0	3	3	0	0	0	2	0	17
FLOGET (VA THN)	2	0	0	5	0	3	0	0	1	3	0	3	0	17
TUNHEM (VA THN)	2	0	0	5	0	3	0	3	0	1	0	1	0	17
LILLESKOG	1	0	0	5	0	3	0	3	1	3	0	1	0	17
DYKÅLLA	2	0	3	5	0	0	3	3	0	0	0	1	0	17
TIMMERVIK SÖDRA	0	0	0	2	0	0	0	3	3	0	1	5	0	17
LÅNGSJÖ-HÄSTEFJORDEN	0	0	3	3	0	3	3	3	0	0	1	1	-1	16
BOTEREDSSJÖN	2	0	3	2	0	0	3	3	0	0	1	2	0	16
TIMMERVIK NORRA	0	0	0	1	0	0	3	3	3	0	3	2	0	15
GESTAD-TAKAN SÖDRA	0	0	0	2	0	0	3	3	3	0	3	1	0	15
LOBERG	0	0	0	0	0	0	3	3	2	3	2	1	0	14
HALLBY SÖDRA O ÖSTRA	0	0	3	2	0	3	3	3	0	0	0	1	-1	14
HÖNSEMADEN	0	0	0	1	0	0	3	3	3	0	3	1	0	14
ROTENÄS	0	0	3	4	0	0	3	3	0	0	0	1	0	14
ÄRBOL	0	0	3	5	0	0	1	0	0	3	0	1	0	13
V BODANE INKL. SKOGEN	0	0	3	1	0	0	3	3	0	0	2	1	0	13
LUNDEN	0	0	0	4	0	3	2	3	0	0	0	1	0	13
PUKETORP	0	0	0	4	0	0	2	3	1	0	2	1	0	13

	1. Avstånd till kommunalt VA	2. Föremål för detaljplanering	3. Utsläpp till vatten med dålig kem./ekol status	4. Hög andel åretrunboende	5. Hög bebyggelsetryck	6. Påverkan på skyddade områden	7. Närhet till sjöar/ vattendrag	8. Hög skyddsnivå avlopp	9. Vattenskyddsområde	10. Grundvatten mycket känsligt för föroreningar	11. Närhet till badplats	12. Antal fastigheter	13. Risk för översvämning	RESULTAT
GESTAD-TAKAN NORRA	0	0	0	1	0	0	3	3	3	0	2	1	0	13
BINÄS	0	0	3	4	0	0	1	3	0	0	0	1	0	12
HALLBY MITT	0	0	3	5	0	0	0	3	0	0	0	1	0	12
TORSBO	0	0	3	2	0	0	2	3	0	0	0	1	0	11
VÄNERSNÄS-ÅKER	0	0	0	3	0	0	1	3	1	0	1	2	0	11
BOLLUNGEN	0	0	0	3	0	0	2	3	0	0	1	1	0	10
KRISTINELUND	3	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	2	0	10
VÄNERSNÄS KYRKBY	0	0	0	5	0	0	0	3	0	0	0	2	0	10
GRYTET	0	0	0	5	0	0	0	3	0	0	0	1	0	9
ÄNDEN	0	0	0	5	0	0	0	3	0	0	0	1	0	9
NÄS	0	0	0	4	0	0	0	3	0	0	0	1	0	8
ÅSTEBORG	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	1	0	5

Tabell 5. Prioritering av de 38 delområden som bedömts för eventuell utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp. För förklaring av kriterier och poängsättning, se texten.

	1. Avstånd till kommunalt VA	2. Föremål för detaljplanering	3. Utsläpp till vatten med dålig kem./ekol. status	4. Hög andel åretruntboende	5. Hög bygghesetyck	6. Påverkan på skyddade områden	7. Närhet till sjöar/ vattendrag	8. Hög skyddsnivå avlopp	9. Vattenskyddsområde	10. Grundvatten mycket känsligt för föroreningar	11. Närhet till badplats	12. Antal fastigheter	13. Risk för översvämning	RESULTAT
OMRÅDE A														
RÖRVIK	0	3	0	0	3	0	3	3	3	3	2	3	0	23
SANNEBO	0	0	0	0	3	0	3	3	2	3	2	5	-1	21
SIKHALL SÖDRA	0	0	0	0	3	0	3	3	3	0	3	5	0	21
SIKHALL NORRA	0	0	0	1	0	0	3	3	3	3	3	5	-2	20
TIMMERVIK SÖDRA	0	0	0	2	0	0	0	3	3	0	1	5	0	17
TIMMERVIK NORRA	0	0	0	1	0	0	3	3	3	0	3	2	0	15
GESTAD-TAKAN SÖDRA	0	0	0	2	0	0	3	3	3	0	3	1	0	15
LOBERG	0	0	0	0	0	0	3	3	2	3	2	1	0	14
GESTAD-TAKAN NORRA	0	0	0	1	0	0	3	3	3	0	2	1	0	13
OMRÅDE B														
NORDKROKEN	5	5	0	2	3	3	3	3	2	3	3	5	-2	35
OMRÅDE C														
GARDESANNA ANUNDSTORP	0	0	0	0	3	0	3	3	3	3	3	5	-1	22
HALLBY NORRA	0	0	0	0	3	0	3	3	3	3	3	1	0	19
HALLBY SÖDRA & ÖSTRA	0	0	3	2	0	3	3	3	0	0	0	1	-1	14
HÖNSEMADEN	0	0	0	1	0	0	3	3	3	0	3	1	0	14
LUNDEN	0	0	0	4	0	3	2	3	0	0	0	1	0	13
PUKETORP	0	0	0	4	0	0	2	3	1	0	2	1	0	13
HALLBY MITT	0	0	3	5	0	0	0	3	0	0	0	1	0	12
VÄNERSNÄS-ÅKER	0	0	0	3	0	0	1	3	1	0	1	2	0	11
VÄNERSNÄS KYRKBY	0	0	0	5	0	0	0	3	0	0	0	2	0	10
GRYTET	0	0	0	5	0	0	0	3	0	0	0	1	0	9
ÄNDEN	0	0	0	5	0	0	0	3	0	0	0	1	0	9
NÄS	0	0	0	4	0	0	0	3	0	0	0	1	0	8

	1. Avstånd till kommunalt VA	2. Föremål för detaljplanering	3. Utsläpp till vatten med dålig kem./ekol. status	4. Hög andel året runt boende	5. Hög bebyggelsetryck	6. Påverkan på skyddade områden	7. Närhet till sjöar/ vattendrag	8. Hög skyddsnivå avlopp	9. Vattenskyddsområde	10. Grundvattnen mycket känsligt för föroreningar	11. Närhet till badplats	12. Antal fastigheter	13. Risk för översvämning	RESULTAT
OMRÅDE D														
FLOGET (VA THN)	2	0	0	5	0	3	0	0	1	3	0	3	0	17
TUNHEM (VA THN)	2	0	0	5	0	3	0	3	0	1	0	1	0	17
OMRÅDE E														
SKAVEN	3	5	3	5	3	0	3	3	1	0	1	3	0	30
OMRÅDE F														
BOTEREDSSJÖN	2	0	3	2	0	0	3	3	0	0	1	2	0	16
KRISTINELUND	3	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	2	0	10
OMRÅDE G														
LÅNGSJÖ-HÄSTEFJORDEN	0	0	3	3	0	3	3	3	0	0	1	1	-1	16
ROTENÄS	0	0	3	4	0	0	3	3	0	0	0	1	0	14
BINÄS	0	0	3	4	0	0	1	3	0	0	0	1	0	12
TORSBO	0	0	3	2	0	0	2	3	0	0	0	1	0	11
OMRÅDE H														
ÅRBOL	0	0	3	5	0	0	1	0	0	3	0	1	0	13
V BODANE INKL. SKOGEN	0	0	3	1	0	0	3	3	0	0	2	1	0	13
BOLLUNGEN	0	0	0	3	0	0	2	3	0	0	1	1	0	10
OMRÅDE I														
DYKÄLLA	2	0	3	5	0	0	3	3	0	0	0	1	0	17
FORSANE	1	0	3	5	0	0	3	3	0	0	0	2	0	17
ÖVRIGA														
LILLESKOG	1	0	0	5	0	3	0	3	1	3	0	1	0	17
ÅSTEBORG	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	1	0	5

Tabell 6. Områdesvis gruppering av de 38 studerade områdena. Se även karta, figur 14.

	Planerad utbyggnad	Kostnad, miljoner kr	Kostnad per fastighet
OMRÅDE A			Ca 550 fastigheter
LOBERG	2014-2015	220 Mkr (inkl. föregående etapper), varav en stor del för att öka vattensäkerheten och diverse andra tillkommande arbeten.	200 000 - 280 000 kr
RÖRVIK	2014-2015		
SANNEBO	2014-2015		
SIKHALL NORRA	2015-2016		
SIKHALL SÖDRA	2015-2016		
TIMMERVIK NORRA	2016-2017		
TIMMERVIK SÖDRA	2016-2017		
GESTAD-TAKAN NORRA	2017-2018		
GESTAD-TAKAN SÖDRA	2017-2018		
OMRÅDE B			Ca 60 fastigheter
NORDKROKEN	2014-2015	14 Mkr	237 000 kr
OMRÅDE C			Ca 280 fastigheter
GRYTET	2020-2021	60 Mkr	210 000 Kr
ÄNDEN	2020-2021		
HALLBY MITT	2020-2021		
GARDESANNA ANUNDSTORP	2021-2022		
HALLBY VÄSTRA	2021-2022		
HALLBY SÖDRA & ÖSTRA	2023-2024		
LUNDEN	2023-2024		
VÄNERSNÄS KYRKBY	2023-2024		
NÄS	2023-2024		
VÄNERSNÄS-ÅKER	2023-2024		
PUKETORP	2024		
HÖNSEMADEN	2024		
OMRÅDE D			Ca 50 fastigheter
FLOGET (VA THN)	2025-2026	12 MKR	240 000 Kr
TUNHEM (VA THN)	2025-2026		
OMRÅDE E			Ca 35 fastigheter
SKAVEN	2017	8 Mkr	230 000 kr

	Planerad utbyggnad	Kostnad, miljoner kr	Kostnad per fastighet
OMRÅDE F			Ca 50 fastigheter
KRISTINELUND	2028-2029	12 Mkr	190 000 kr
BOTEREDSSJÖN	2028-2029		
OMRÅDE G			Ca 50 Fastigheter
LÅNGSJÖ-HÄSTEFJORDEN	Inga utbyggnadsplaner för kommunalt VA	30 Mkr	600 000 kr
TORSBO			
ROTENÄS			
BINÄS			
OMRÅDE H			Ca 45 fastigheter
ÅRBOL	Inga utbyggnadsplaner för kommunalt VA	26 Mkr	580 000 kr
BOLLUNGEN			
V BODANE INKL. SKOGEN			
OMRÅDE I			Ca 40 fastigheter
DYKÄLLA	2014	8 Mkr *)	290 000 Kr
FORSANE	2014		
ÖVRIGA			
LILLESKOG	Kan byggas i samband med omr. C	12 Mkr	Ca 20 fastigheter
ÅSTEBORG	Kan byggas i samband med omr. A	3, 5 Mkr	Ca 14 fastigheter

*) Ingår även avsättning till Flicksäters Vatten samt förstärkning av ledningsnätet i Frändefors.

Tabell 7. Utbyggnadsplan för kommunalt vatten och avlopp 2015-2029. De kostnadsuppgifter som anges i tabellen är mycket preliminära uppskattningar. Kostnaderna är i hög grad beroende av bland annat hur samordningen av utbyggnaden inom och mellan olika områden sker.

Detaljplanering

De områden som ska anslutas till kommunalt VA kommer som utgångspunkt att detaljplaneras innan VA byggs ut om det finns intresse från fastighetsägare. I en detaljplan styrs mark- och vattenanvändningen och det som behandlas eller regleras i detaljplaner är bland annat byggrätt, tillgänglighet, fastighetsindelning och platser för pumpstationer.

Att ta fram en ny detaljplan tar i genomsnitt två år från planuppdrag till antagande. I tidplanen är inte eventuella överklaganden av detaljplaner med och tidplanen kan därför förskjutas cirka två år i ett område. I samband med att arbetet med ny detaljplan påbörjas kontaktas samtliga berörda fastighetsägare. Fastighetsägarna har möjlighet att lämna synpunkter på förslaget till ny detaljplan under arbetets gång.

Finansiering

VA-verksamheten är inte en skattefinansierad verksamhet, utan finansieras helt av VA-avgifter, dels anläggningsavgifter när en fastighet ansluter sig och dels brukningsavgifter.

4.6. Handlingsplan i väntan på VA-utbyggnad

För områden som kommer att få kommunalt VA inom en viss tidsperiod gäller det att VA-försörjningen ordnas genom enskild VA-anläggning. Hänsyn skall tas till hälsa, miljö och ekonomi.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för tillsyn och ställer krav på åtgärder där den enskilda avloppsanläggningen har brister. Inom områden där det planeras för kommunalt spillvattennät inom fem år avvaktar förvaltningen med inventering och krav på åtgärd, för att i första hand främja anslutning till kommunalt avlopp.

Under vissa omständigheter kan krav ändå ställas på åtgärd. Det kan till exempel gälla avlopp där oacceptabla utsläpp sker, om anläggningen har havererat eller om lukt eller annan olägenhet konstateras.

I bedömning och handläggning av tillståndsansökningar och remisser utgår miljö- och hälsoskyddsnämnden från den tidsplan som samhällsbyggnadsnämnden presenterar för utbyggnad av kommunalt spillvattennät. Planen är dock osäker då den kan revideras utifrån politiska beslut, ändrade prioriteringar, eko-

nomiska resurser, överklaganden mm. Planeras kommunalt spillvattennät att byggas i ett område under beslutad budgetperiod kan det däremot anses vara så säkert att det är ställt utom allt tvivel att tidsplanen håller, och det är då skäligt att husbyggnation kan få påbörjas i området.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens riktlinjer

I verksamhetsområden där kommunalt spillvattennät byggs under beslutad budgetperiod lämnas positivt yttrande till bygglov för om- och nybyggnation under förutsättning att följande villkor uppfylls:

- Samtliga upphandlingar för projektet ska ha vunnit laga kraft, och samtliga kostnader för anläggandet ska finnas med i kommunens aktuella budget.
- Kommunalt spillvattennät, med anvisad anslutningspunkt ska finnas vid fastigheten senast under beslutad budgetperiod.
- Byggnationen får ej medföra ökad belastning på eventuell befintlig avloppsanläggning. Anläggande av ny enskild anläggning medges ej.
- Vid nybyggnationer får inga vatteninstallationer tas i drift förrän fastigheten är ansluten till kommunalt spillvattennät.

I verksamhetsområden där kommunalt spillvattennät inte byggs under beslutad budgetperiod och där det är upp till två år kvar till att anslutningspunkt finns för kommunalt spillvattennät tillämpas följande riktlinjer:

- Om befintlig avloppsanläggning är undermålig eller om det saknas avloppsanläggning på fastigheten lämnas negativt yttrande på bygglovet.
- Om godkänd avloppsanläggning finns på fastigheten lämnas positivt yttrande vid bygglov.
- Inga krav om förbättringar ställs på undermåliga avlopp om inte uppenbara risker för miljön eller olägenheter förekommer.

I verksamhetsområden där det är 2-5 år kvar till att anslutningspunkt finns för kommunalt spillvattennät tillämpas följande riktlinjer:

- Tillstånd medges till enskild avloppsanläggning. Fastighetsägaren får ett föreläggande om ett tidsbegränsat nyttjande av anläggningen under maximalt 5 år. Skulle anslutningspunkt till kommunalt spillvattennät

inte finnas inom denna tid görs en ny bedömning i ärendet.

- Inga krav om förbättringar ställs på undermåliga avlopp om inte uppenbara risker för miljön eller olägenheter förekommer.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden är restriktiv med tillstånd för sluten tank, men i undantagsfall kan en sluten tank för WC ses som en möjlig lösning för några år. Att leda BDT-vatten (bad, disk, tvätt) till sluten tank ska undvikas.

Byggnadsnämndens rutiner för bygglovsärenden i väntan på VA-utbyggnad

Alla fastighetsägare/sökande ska uppmuntras att ansluta sig till det kommunala VA-nätet. Detta görs bl.a. genom tydliga riktlinjer för hur bygglovsansökningen ska hanteras i väntan på anslutning till kommunalt VA och att kommunen ser över möjligheten att upprätta detaljplan över aktuellt område. Detaljplanarbetet bör föregå kommunalt VA.

Vid handläggning av bygglovs- och anmälningsärenden ska riktlinjer från miljö- och hälsoskyddsnämnden tillämpas.

VA-anslutning/ändring inom verksamhetsområden där kommunalt VA byggs under beslutad budgetperiod:

När avlopp saknas eller befintligt enskilt avlopp är undermåligt ska fastigheten anslutas till kommunalt VA. Alla nybyggnationer och tillbyggnader på fastigheten med en ny VA-installation eller väsentlig ändring av VA-installationer ska anslutas till kommunalt VA.

Vid planerade åtgärder för nybyggnationer och tillbyggnader med en ny VA-installation eller väsentlig ändring av VA-installationer ska remiss skickas till Kretslopp och vatten för att stämma av:

- att den planerade kommunalt VA-ledningen med anvisad anslutningspunkt finns vid fastigheten senast under beslutad budgetperiod.
- att anmälan om anslutning till kommunalt VA har gjorts.

Vid planerade åtgärder för tillbyggnader eller uppförande av komplementbyggnader utan VA-installationer eller som inte omfattas av väsentlig ändring av VA-installationer ska remiss skickas antingen till Miljö- och hälsoskydds-

nämnden eller Kretslopp och vatten beroende av vad som framgår av ansökan/anmälan.

Ansöker/anmäler man om en ny anslutning till kommunalt VA ska remiss skickas till Kretslopp och vatten, annars går remissen till Miljö- och hälsoskyddsnämnden för att stämma av den befintliga avloppsanläggningen.

Byggnadsnämnden ger startbesked för planerad åtgärd under förutsättning att fastigheten ska anslutas till kommunalt VA innan planerad åtgärd får tas i bruk.

Byggnadsnämnden ger inte slutbesked och planerad åtgärd får inte tas i bruk innan besiktningsbevis/besiktningsprotokoll för kontroll av anslutningspunkt till kommunalt VA har inlämnats.

VA-anslutning/ändring inom verksamhetsområden där kommunalt VA byggs senare än beslutad budgetperiod och upp till 2 år kvar till att anslutningspunkt finns för kommunalt VA:

I väntan på kommunalt VA måste det finnas en av Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänd avloppsanläggning. Remiss skickas i alla ärenden till Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Kretslopp och vatten.¹⁸

Byggnadsnämnden ger startbesked för planerad åtgärd under förutsättning att fastigheten ska anslutas till kommunalt VA.

Byggnadsnämnden ger interimistiskt (tillfälligt) slutbesked för planerad åtgärd som gäller upp till två år från att byggnadsnämnden har gett startbesked. Det slutliga beskedet ges inte innan besiktningsbevis/besiktningsprotokoll för kontroll av anslutningspunkt till kommunalt VA har inlämnats.

VA-anslutning/ändring inom verksamhetsområden där det dröjer 2-5 år till att anslutningspunkt finns för kommunalt VA:

Förutsätter enskilt avlopp. Alla ärenden remitteras till Miljö- och hälsoskyddsnämnden.¹⁹

Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan medge tillstånd till en enskild avloppsanläggning. Fastighetsägare/sökande får ett föreläggande om ett tidsbegränsat nyttjande av anläggningen under maximalt fem år. Skulle anslutningspunkt till kommunalt VA inte finnas inom denna tid vid

18) Undantag för mindre tillbyggnader som till exempel farstuvist, hall och uterum samt enklare komplementbyggnader som till exempel förråd, carport, garage och växthus.

19) Undantag för mindre tillbyggnader enligt ovan..

fastigheten görs en ny bedömning i ärendet.

Byggnadsnämnden ger startbesked för planerad åtgärd under förutsättning att fastigheten ska anslutas till kommunalt VA.

Byggnadsnämnden ger interimistiskt (tillfälligt) slutbesked för planerad åtgärd som gäller upp till fem år från att byggnadsnämnden har gett startbesked. Det slutliga beskedet ges inte innan besiktningsbevis/besiktningsprotokoll för kontroll av anslutningspunkt till kommunalt VA har inlämnats.

Handläggning av ärenden för fastigheter som ligger utanför verksamhetsområde för kommunalt VA:

Om fastigheten ligger utanför verksamhetsområden handläggs ärenden enligt normala rutiner.

Alla ärenden remitteras till Miljö- och hälsoskyddsnämnden.²⁰

Rutiner vid Kretslopp & Vatten

Temporär lösning

Om ett tidsbegränsat nyttjande av anläggning ges enligt Miljö- och hälsoskyddsnämndens riktlinjer skall avtal tecknas mellan fastighetsägare och Kretslopp och vatten (se bilaga 2).

Inlösen av anläggningar

Egen VA-anläggning som är nyare än tio år kan ersättas vid anslutning till kommunalt VA. Rak avskrivning på tio år används när ersättningen bestäms. Ersättning utgår dock inte om anläggningen är byggd samtidigt som fastighetsägaren är medveten om att en kommunal lösning är beslutad för fastigheten.

²⁰) Undantag för mindre tillbyggnader som till exempel farstuvist, hall och uterum samt enklare komplementbyggnader som till exempel förråd, carport, garage och växthus.

Delbetalning

Anser man att anslutningsavgiften är ekonomiskt betungande kan man ansöka om att delbetala anslutningsavgiften på upp till 10 år.

Ekonomiskt betungande anses när fastighetsägaren kan styrka att denna inte har sparade medel och inte kan erhålla lån från bank för skälig ränta. Fastighetens ekonomiska värde ska beaktas vid bedömningen, fastigheter med lågt ekonomiskt värde ska bedömas gynnsamt.

4.7. Handlingsplan för enskild VA-försörjning

VA-försörjning i områden som inte berörs av VA-utbyggnad under den aktuella planeringsperioden kommer att baseras på enskilda VALösningar.

Miljö- och hälsokrav

Anläggningarna ska uppfylla miljöbalkens krav.

Bygglövsärenden

Kommunens bedömning av förfrågningar om bygglov, lokaliseringsprövningar och ändringar i detaljplaner sker som idag efter Plan- och bygglagen och kommunens Översiktsplan. Detaljplan krävs om flera närliggande fastigheter (tre eller fler) kommer in med förfrågningar. Prövning av lov eller förhandsbesked har normalt en tidsfrist om tio veckor enligt PBL, från det att byggnadsnämnden erhållit en fullständig ansökan.

5. SANERINGSPLAN FÖR VA-NÄTET

Förnyelsetakten av kommunens ledningsnät är för låg. En rekommenderad utbytestakt är 150 år, något som sällan uppnås på grund av ekonomiska förhållanden.

En god kännedom om ledningsnäten är en förutsättning för att prioritera de mest effektiva insatserna ur ett miljö- och kostnadsperspektiv. Genom att arbeta förebyggande kan man undvika akuta åtgärder, som ofta är kostsamma och har en negativ inverkan på både miljön och den upplevda servicen från VA-huvudmanen.

Ekonomiska fördelar:

- Minskad mängd läckande dricksvatten (utläckage)
- Minskad mängd tillskottsvatten (inläckage)

- Källaröversvämningar kan minska
- Minskad kemikalie- och energiförbrukning.

Miljöfördelar:

- Minskad bräddning från spillvattennätet och reningsverken.
- Minskad kemikalie- och energiförbrukning.

Strategi för att kartlägga konditionen på ledningsnätet

Bostads- och industriområden är ofta sektionerade, så till vida att de är kopplade till en närliggande tryckstegrings- eller/och avloppspumpstation. Höga flöden i stationen ger en tidig indikation på områden som har problem med in- och utläckage. Registrerade bräddningar och ledningsinsatser, exempelvis lag-

Tabell 8. VA-saneringsplan 2015-2019 för Vänersborg med tätorter (upprättad 2014-10-16).

Objektnr	Namn	Åtgärd	Kostnad (Tkr)	Planerat år
1	Tackjärnsvägen	Omlägn. av spill, vatten och dagvatten	3 000	2015
2	Nordkroksvägen	Omlägn av spill, vatten och dagvatten	2 000	2015
3	Gumsevägen	Nyanläggning spill o vatten	1 000	2015
4	Ej specificerade	Reliningsarbeten	1 000	2105
5	Vargvägen	Omläggning av spill, vatten o dagvatten	3 000	2016
6	Östra vägen	Omläggning av spillvatten	5 000	2016
7	Östra vägen	Omläggning av spillvatten	2 000	2017
8	Björnvägen	Omläggning av spill, vatten o dagvatten	3 000	2017
9	Skogsvägen	Vatten o spillvatten (förmodligen rörspräckning)	2 000	2017
10	Ej specificerade	Reliningsarbeten	1 000	2017
11	Hagens Väg	Omlägn. av spill, vatten o dagvatten	3 000	2018
12	Adolf Andersohngatan	Ej specificerade arbeten	4 000	2018
13	Ej specificerade	Reliningsarbeten	1 000	2018
14	Nygårdsvägen	Omläggning av spill o vatten	2 000	2019
15	Baståvägen	Omläggning av spill, vatten o dagvatten	1 500	2019
16	Källstigen, Bergstigen	Omläggning av vatten (kan bli relining)	2 000	2019
17	Pollaregatan	Omläggning av vatten (kan bli relining)	1 000	2019
18	Fridhemsvägen	Omläggning av vatten (kan bli relining)	1 500	2019

ning av läckor är även goda indikationer på ledningsnätets status. Genom att även granska ålder, kvalitet och utformning av ledningsnäten samt typ av verksamheter i upptagningsområdet och bräddpunkternas läge kan man prioritera insatserna.

Orsaker till läckage

Inläckage beror på att ovidkommande vatten, dvs. allt vatten exklusive spillvatten, avleds till spillvattenförande avloppsledning. Detta kan i sin tur ha flera orsaker:

- Kombinerade ledningar.
 - Dräneringsledningar som är anslutna till spillvattnet.
 - Felkopplingar eller överkopplingar mellan spill- och dagvattenledningar.
 - Direkt nederbörspåverkan, dvs. tillrinning av dagvatten från hårdgjorda ytor som tak och asfalt.
 - Indirekt nederbörspåverkan, dvs. snabb grundvattenbildning genom otäta skarvar.
- Utläckage beror ofta på ledningsnätets kondition, rörelse i mark och tryckstötter.

Metoder för att spåra utläckage

- Se på vattenförbrukning i tryckstegring eller vattentorn i samband med sektionering av ledningsnätet.
- Lyssna på ventiler och mark.
- Lokalisera läckor med korrelator.
- Anlita extern hjälp som kan flödessimulera, använda markradar eller spårgas.

Metoder för att spåra inläckage

- Flödesmätning i ledningsnätet.
- Filma ledningarna.
- Färga in stuprör och golvbrunnar.
- Anlita extern hjälp som kan flödessimulera, utföra röktest för finna felkopplade stuprör och dagvattenbrunnar.

Åtgärdsplan för ledningsnätet

Med utgångspunkt från den kartläggning som gjorts kan en åtgärdsplan tas fram, där hänsyn tas till ledningsnätets status men även den miljöpåverkan som bräddningar kan ha på känsliga recipienter. En samhällsekonomisk aspekt att ta hänsyn till är konditionen på de gator ledningarna ligger i. Är gatan i dåligt skick är det lämpligt att samordna renovering av gata och förnyelse av ledningsnät.

Föreslagna åtgärder

- Separering av kombinerade ledningar.
- Förelägga fastigheter att åtgärda felkopplade serviser.
- Uppmuntra LOD-lösningar
- Schaktfri renovering.
- Nyanläggning av ledningar.
- Koppla bort avrinningen från hårdgjorda ytor.
- Ändra dimensionering på ledningar.
- Magasinera och/eller rena bräddvatten.
- Välja att brädda i en svårpåverkad bräddpunkt.
- Föreslå en fördjupad utredning.

Kostnader beräknas för de föreslagna åtgärderna och en tidsplan tas fram för utförandet. Verkställigheten ska anpassas till de medel som finns beskrivna i Mål- och resursplanen.

6. GENOMFÖRANDE OCH UPPFÖLJNING

Kommunfullmäktige fattar beslut om antagande av Vänersborgs kommuns Blåplan.

Samhällsbyggnadsnämnden har uppdrag att revidera Blåplanen varje mandatperiod. Beslut om revideringar fattas av Kommunfullmäktige.

Vid antagande av Blåplanens vatten- och avloppsdelen kommer berörda fastighetsägare att informeras av Vänersborgs kommun genom dialogmöten, där de boende ges möjlighet att lämna synpunkter. Om intresse finns för nya detaljplaner kan den processen påbörjas. Informationsmaterial och mötesprotokoll kommer att finnas på Vänersborgs kommuns hemsida (www.vanersborg.se).

Projektering för de olika delområdena kan därefter påbörjas, där tekniska lösningar, tidsplan och kostnader redovisas i detalj.

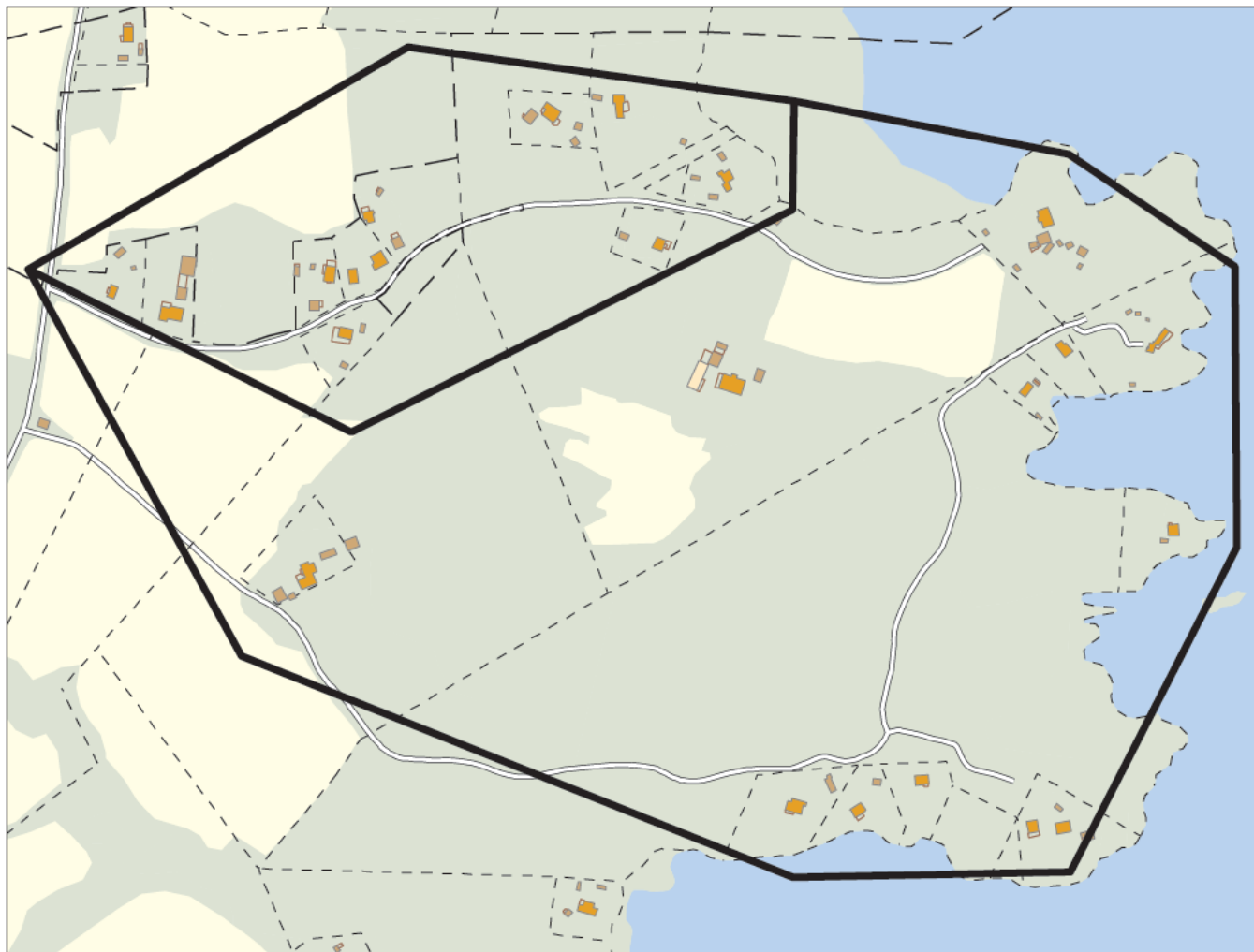
Förändringar i den allmänna VA-anläggningen, vare sig det är åtgärder i den befintliga eller utökning av densamma, påverkar investerings- och driftbudgeten som beslutas årligen. En utbyggnad av VA-anläggningen leder även till beslut om utvidgning av verksamhetsområdet. Beslut om budget och verksamhetsområde tas av kommunfullmäktige. Utbyggnaden av den allmänna VA-anläggningen sker sedan enligt VA-organisationens rutiner.

BILAGA 1: OMRÅDESBESKRIVNINGAR

Beskrivningar av områden som bedömts för eventuell utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp.

Antalet fastigheter i respektive område anges ungefärligt. Vilka fastigheter som kommer att ingå i respektive VA-område avgörs slutgiltigt först efter närmare utredning.

Område A: Dalslandskusten

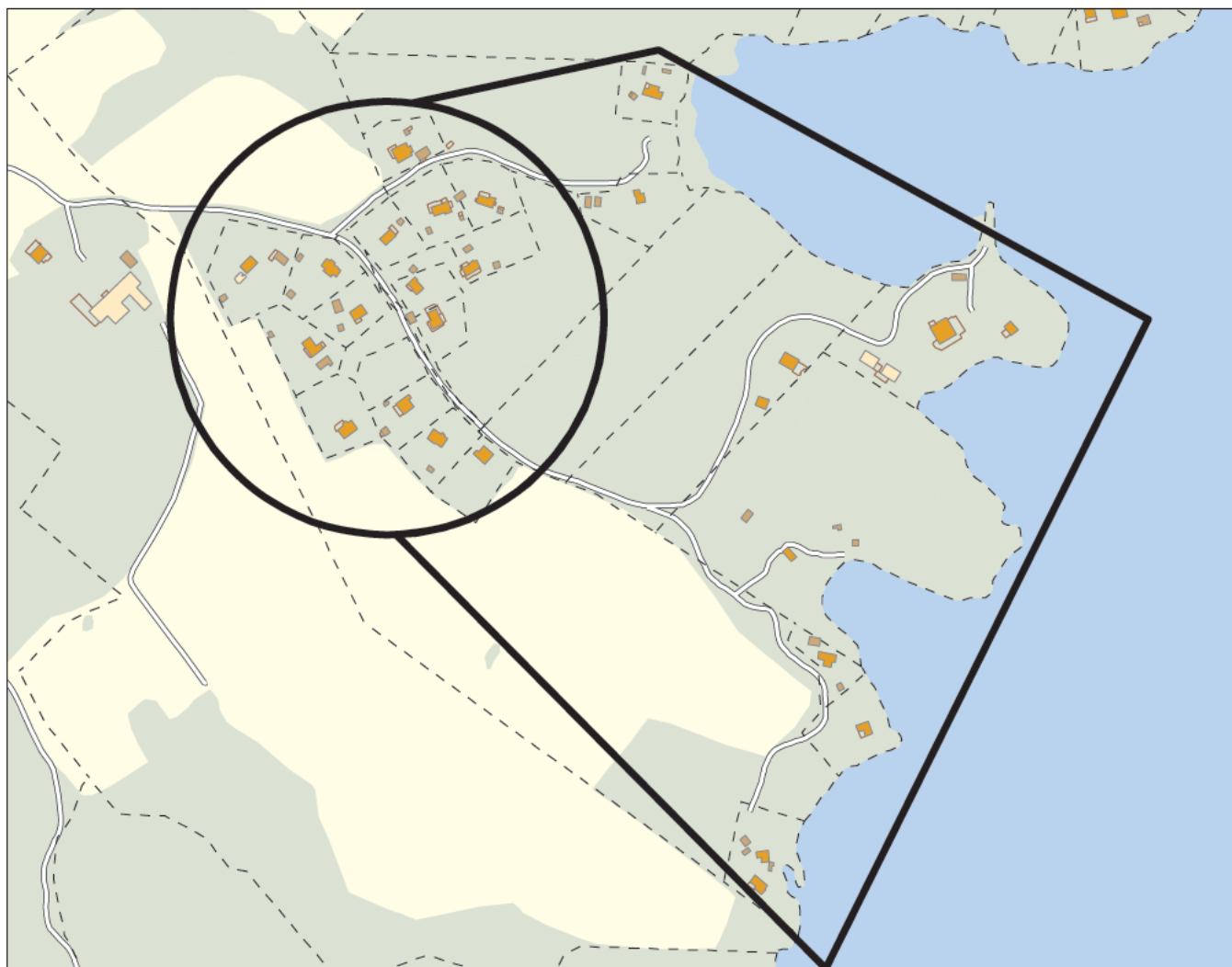

Ankom: 2023-08-17 Ärende: AVLO 2023.1279 Handling: 1877218

Närhet till sjö eller vattendrag	I omedelbar anslutning till Vänern.
Närhet till kommunalt avlopp	De kommande kommunala överföringsledningarna kommer att gå nära och genom området.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA. Byggnation 2017-2018 .
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

GESTAD-TAKAN NORRA

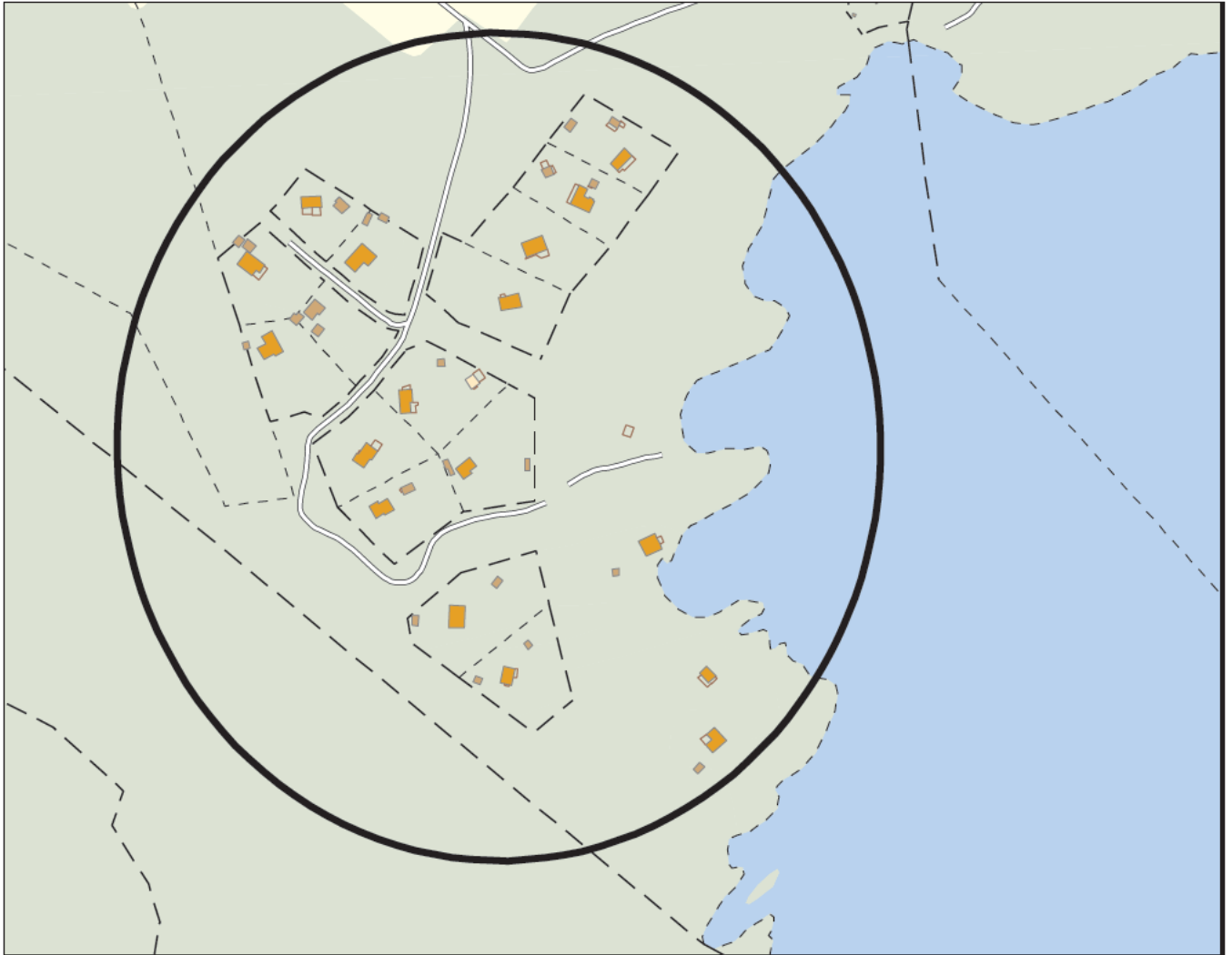
Ca 10 fastigheter (alternativt 20 vid den större avgränsningen av området enligt kartan), bl.a Gestad-Takan 1:56.

GESTAD-TAKAN SÖDRA

Ca 16 fastigheter (alternativt ca 25 vid den större avgränsningen av området enligt kartan), bl.a Gestad-Takan 1:86.

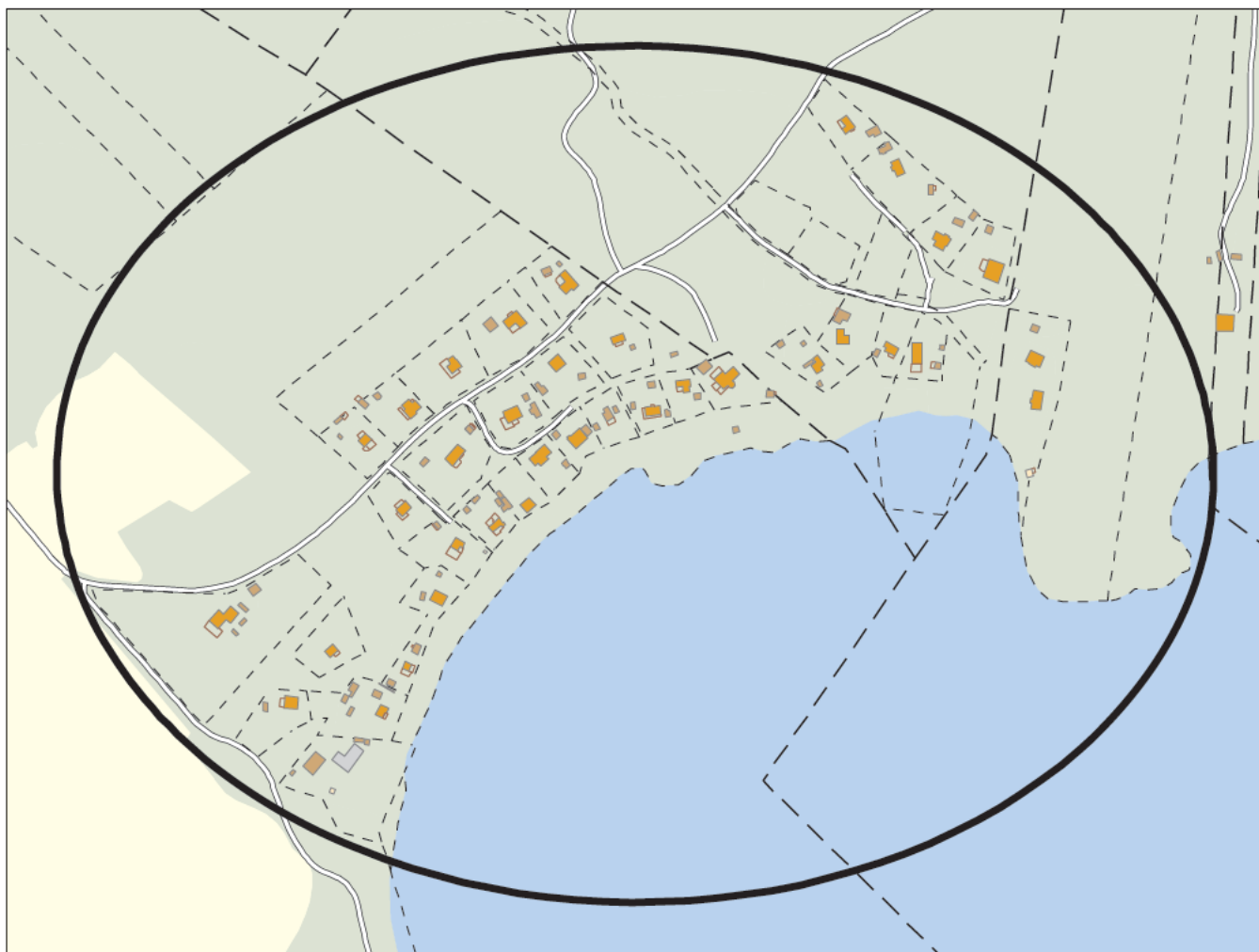
Närhet till sjö eller vattendrag	I omedelbar anslutning till Vätern.
Närhet till kommunalt avlopp	De kommande kommunala överföringsledningarna kommer att gå nära och igenom området.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA. Byggnation 2017-2018 .
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

Närhet till sjö eller vattendrag	I omedelbar anslutning till Vänern.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 1 km från Rörvik, dit kommunalt avlopp planeras vara framme framme 2015.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Beslut fattat om kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

LOBERG

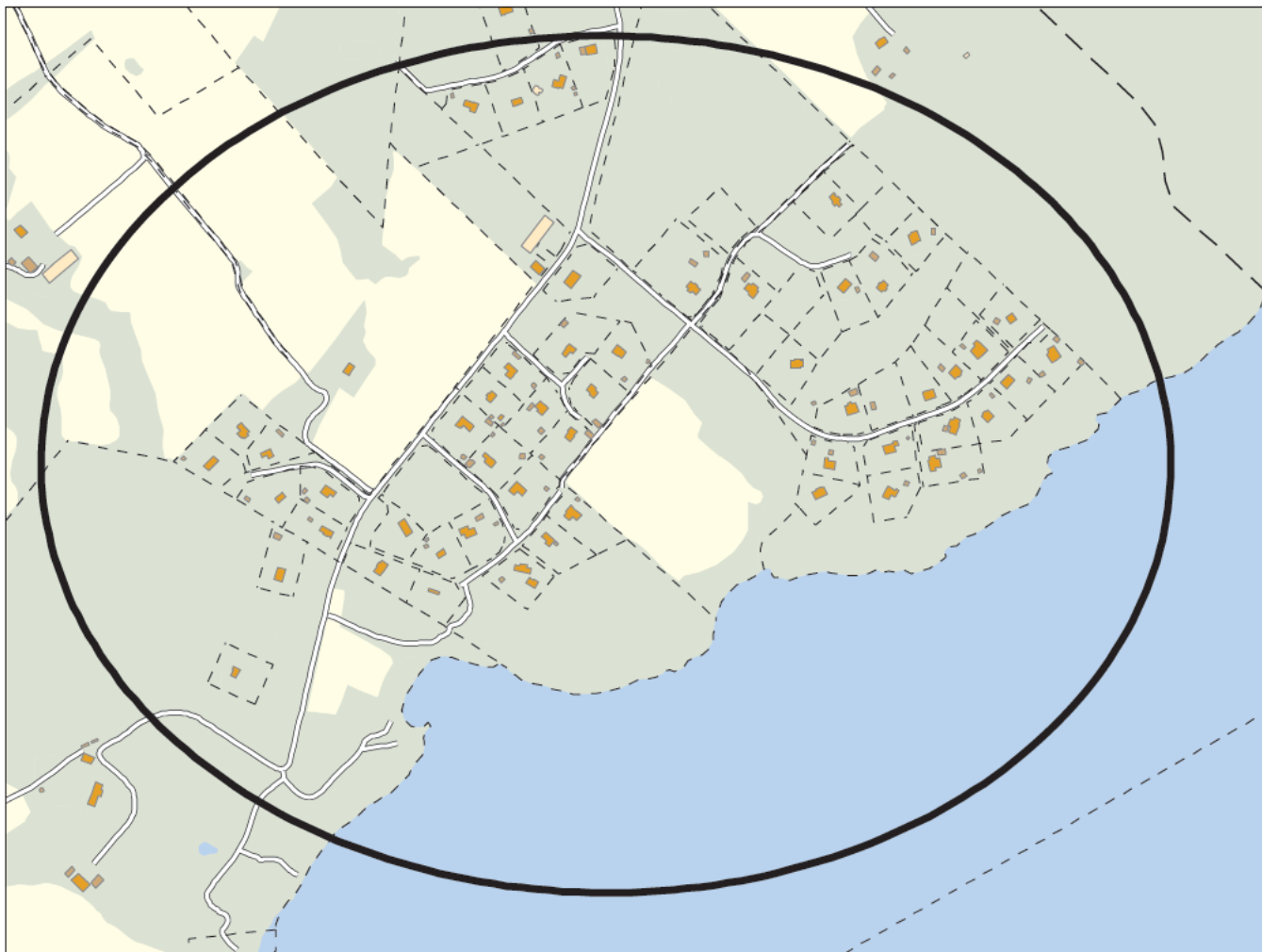
C:a 14 fastigheter mot gränsen till Mellerud, bl.a Loberg 1:7.

RÖRVIK

C:a 34 fastigheter, bl.a
Rörvik 1:18.

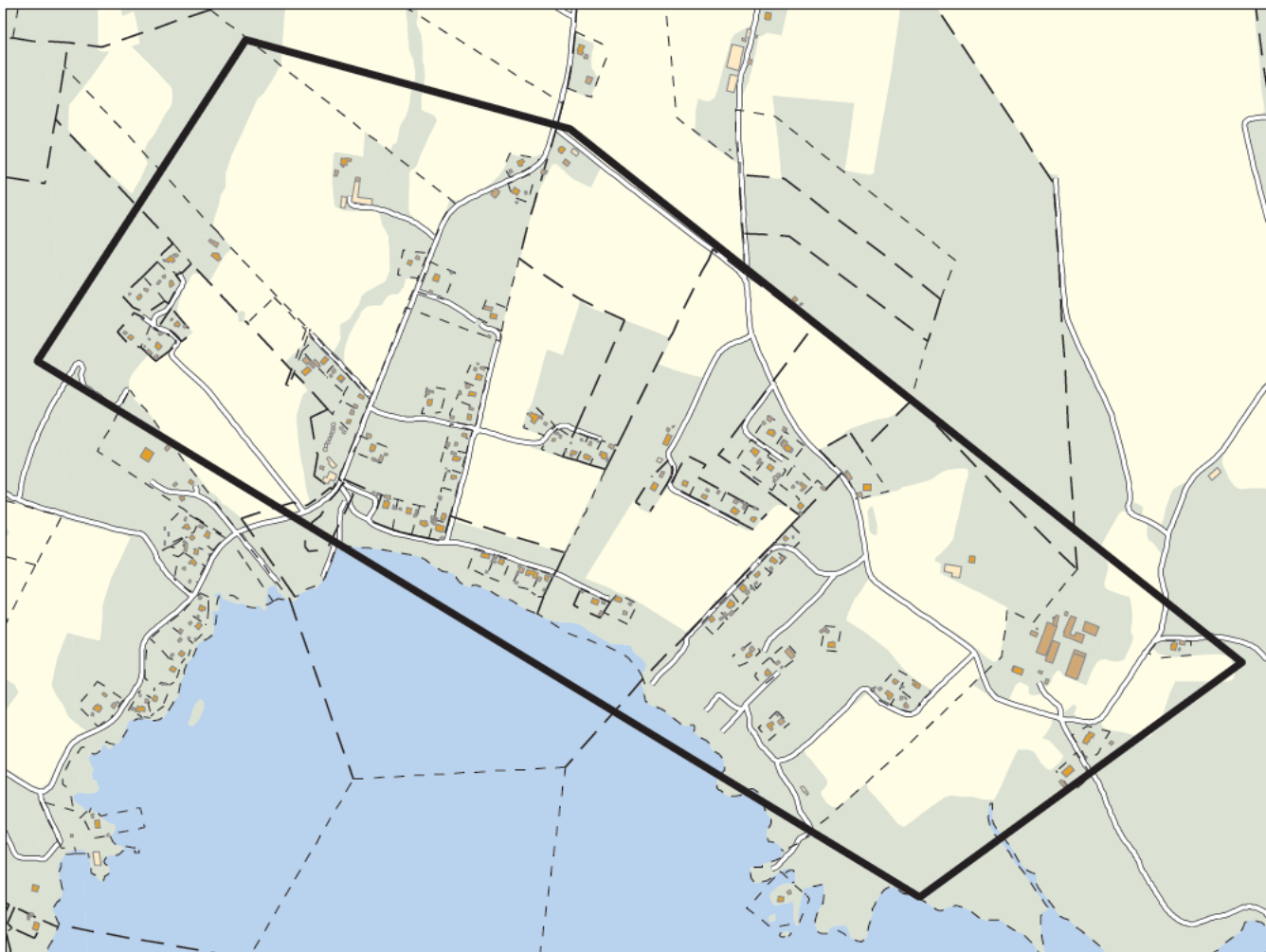
Närhet till sjö eller vattendrag	I omedelbar anslutning till Vänern.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 1000 m från Rörvik dit kommunalt avlopp planeras vara framme framme 2015.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Beslut fattat om kommunalt verksamhetsområde för VA.(Beslutert överklagat, ärendet ej avgjort) Många har redan kommunalt vatten,
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

Närhet till sjö eller vattendrag	I omedelbar anslutning till Vänern.
Närhet till kommunalt avlopp	De kommande kommunala överföringsledningarna kommer att gå nära området.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Beslut fattat om kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

SANNEBO

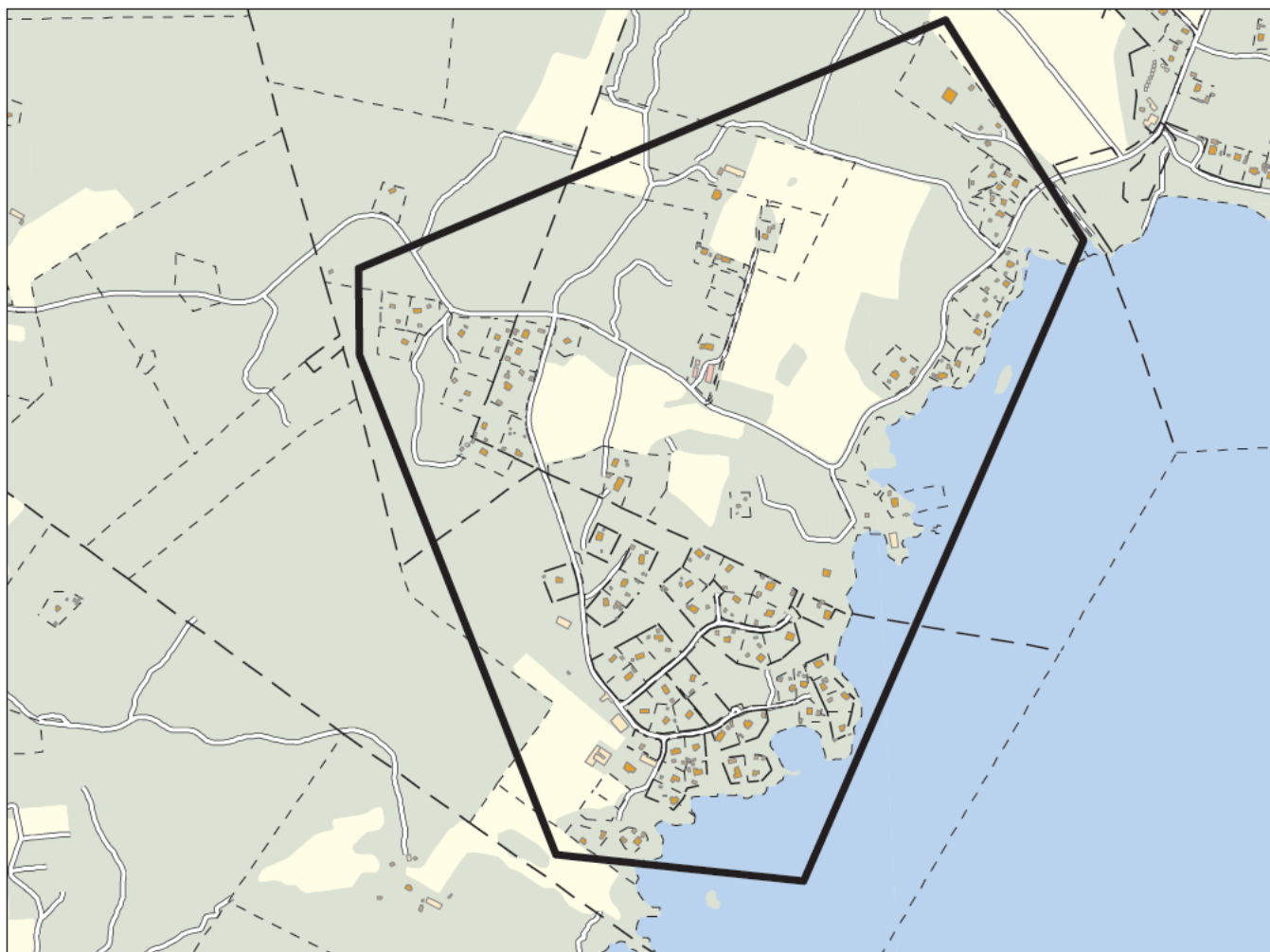
C.a 52 fastigheter, bl.a
Sannebo 1:38 .

SIKHALL NORRA

C:a 55 fastigheter, bl.a
Hopperud 1:101.

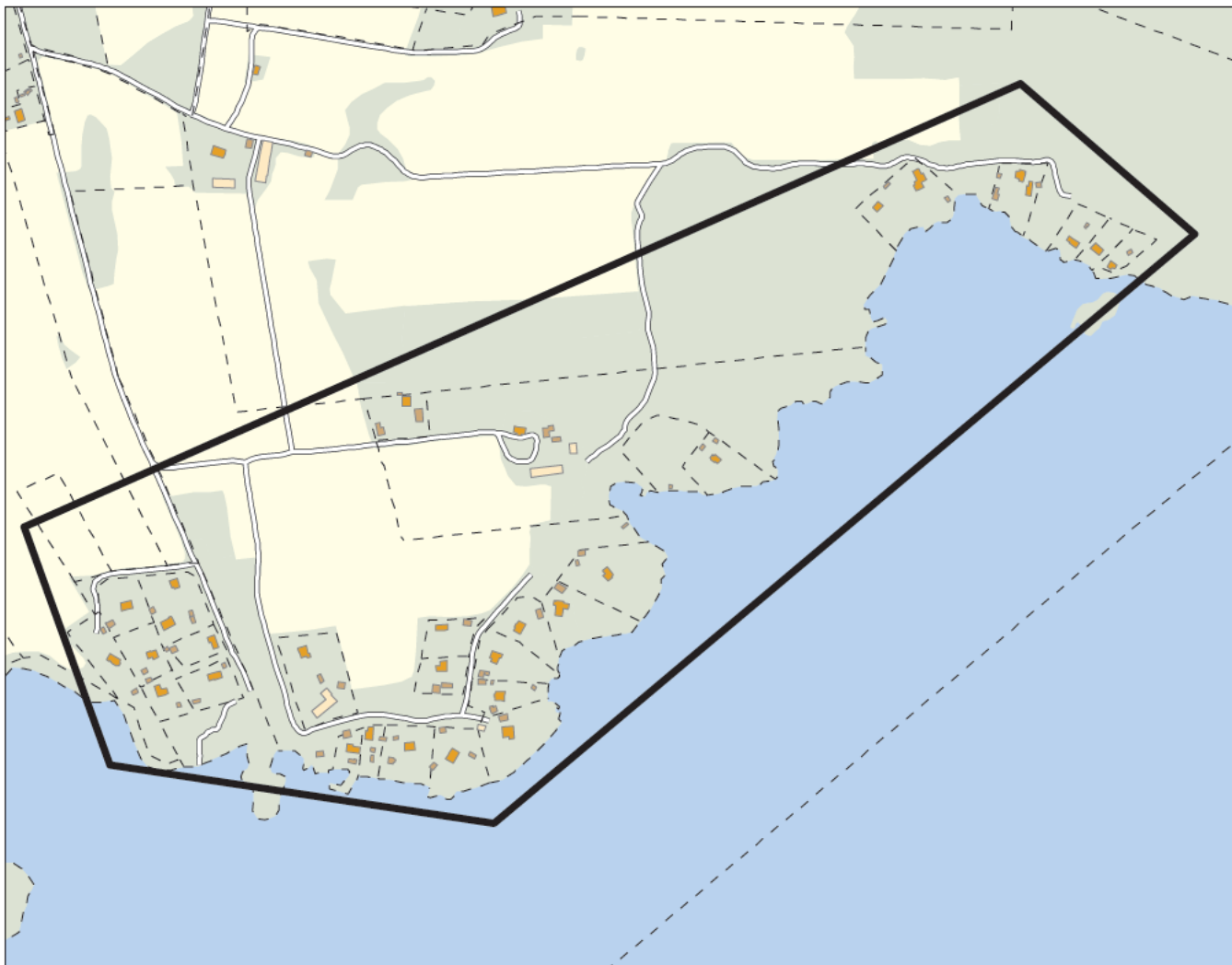
Närhet till sjö eller vattendrag	I omedelbar anslutning till Vänern.
Närhet till kommunalt avlopp	De kommande kommunala överföringsledningarna kommer att ligga i områdets nordvästra del
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA. Många fastigheter är redan idag anslutna till kommunalt vatten. Byggnation 2015-2016 .
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	Vissa fastigheter kan få problem om Vänern stiger.

Närhet till sjö eller vattendrag	I omedelbar anslutning till Vänern.
Närhet till kommunalt avlopp	De kommande kommunala överföringsledningarna kommer att gå igenom området.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA. Byggnation 2015-2016 .
Kostnad	15 miljoner kronor.
Övrigt	Hela södra delen av området ligger på berg.

SIKHALL SÖDRA

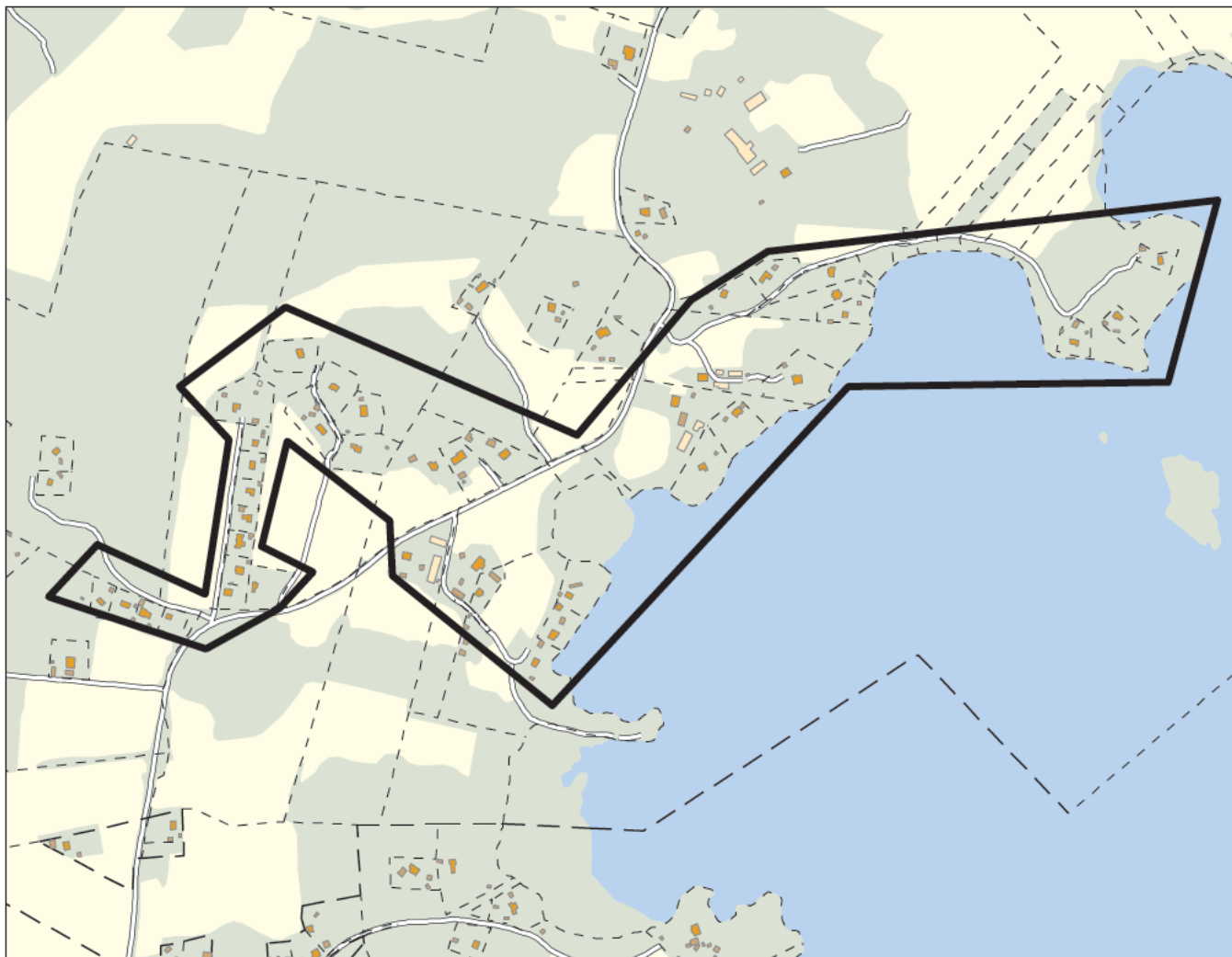
C:a 80 fastigheter, bl.a
Gestad-Berg 1:75.

TIMMERVIK NORRA

C:a 30 fastigheter, bl.a
Timmervik 2:147.

Närhet till sjö eller vattendrag	I omedelbar anslutning till Vänern.
Närhet till kommunalt avlopp	De kommande kommunala överföringsledningarna kommer att gå nära området.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA. Byggnation 2017-2018 .
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

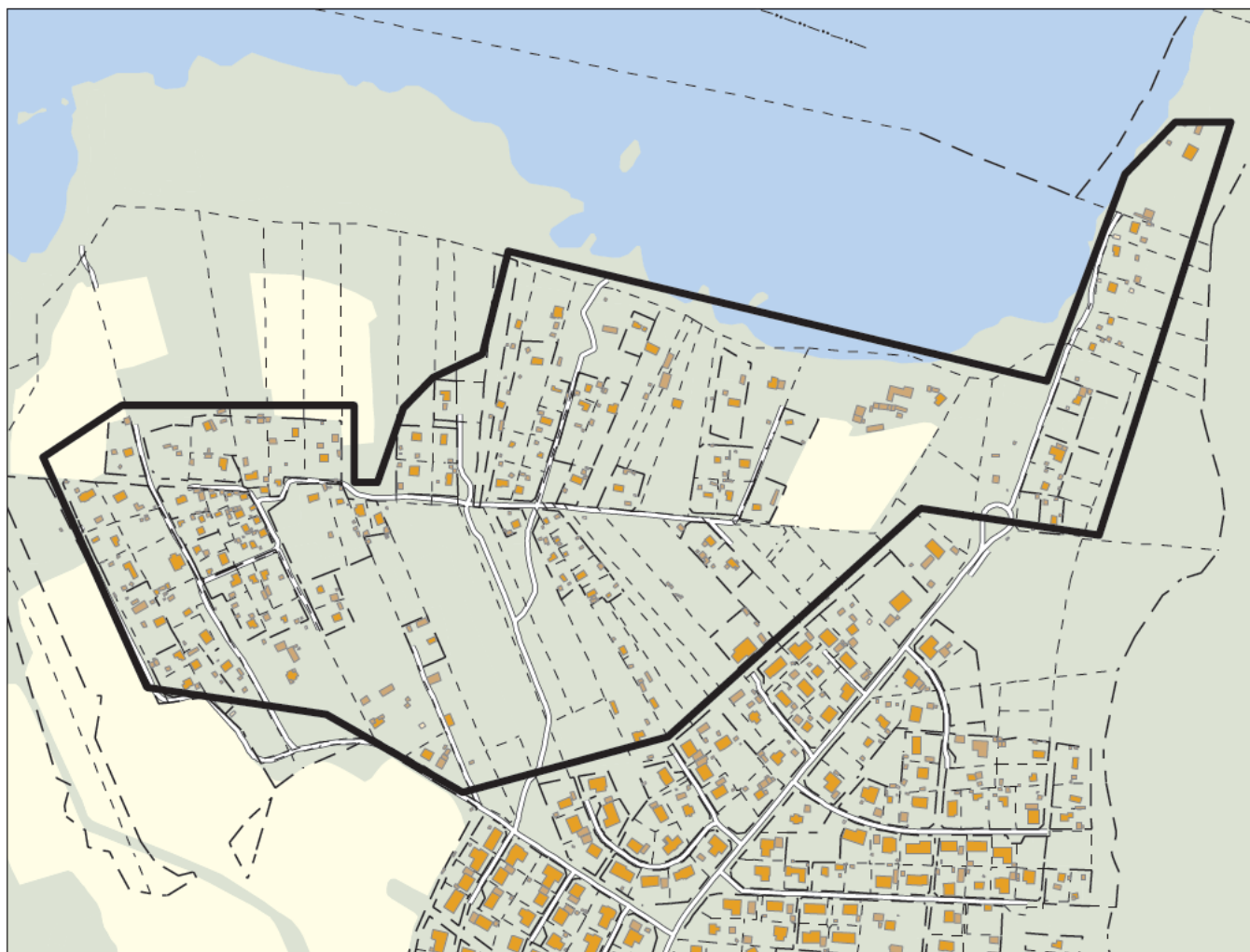

Närhet till sjö eller vattendrag	I omedelbar anslutning till Vänern.
Närhet till kommunalt avlopp	De kommande kommunala överföringsledningarna kommer att gå igenom området.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA. Byggnation 2017-2018 .
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

TIMMERVIK SÖDRA

C:a 55 fastigheter, bl.a
Timmervik 1:76 .

Område B: Nordkroken

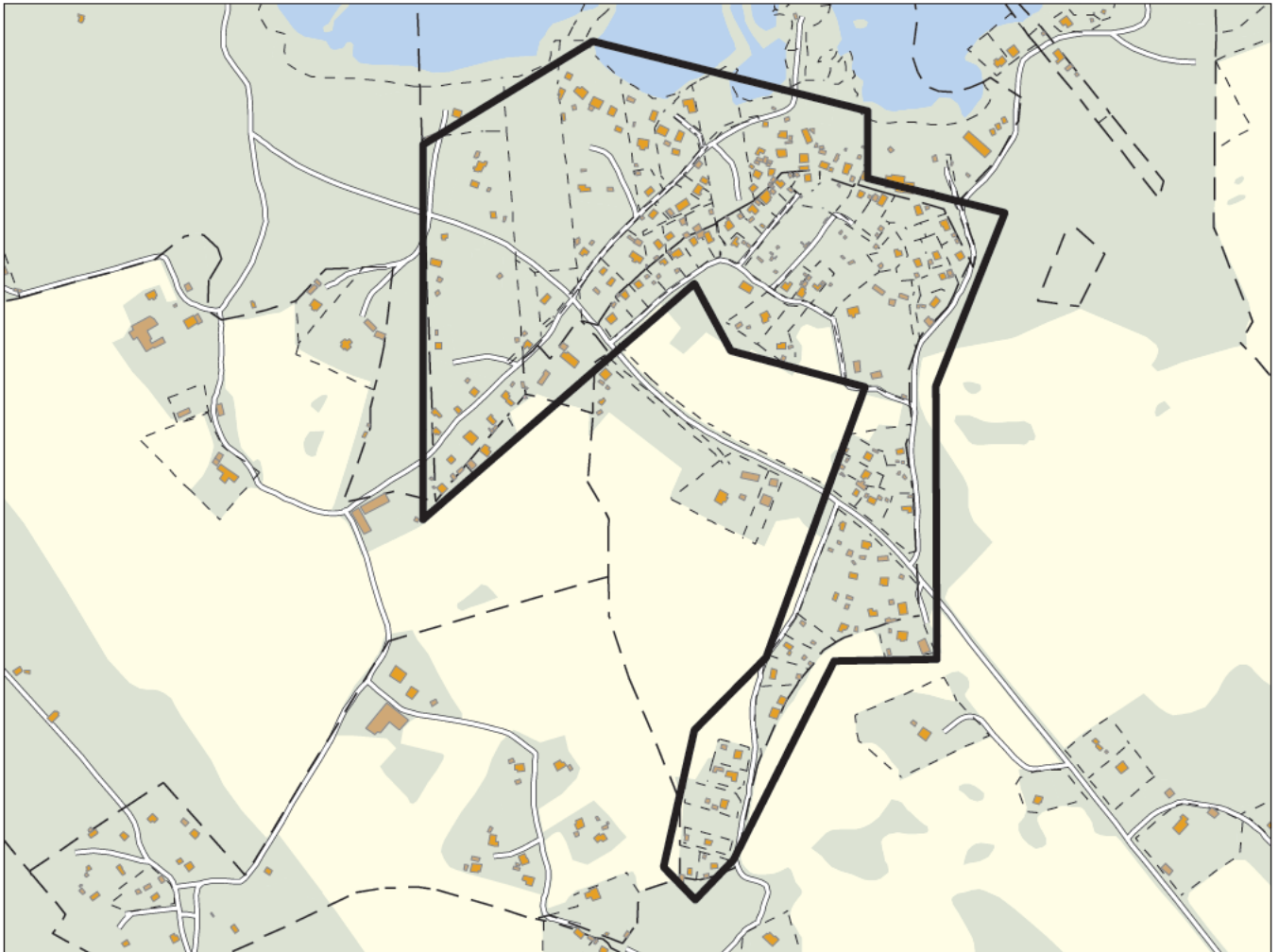

NORDKROKEN

C:a 57 fastigheter, bl.a Nordkroken 1:13. I området finns därutöver c:a 25 fastigheter som redan har kommunalt vatten och/eller avlopp).

Närhet till sjö eller vattendrag	I omedelbar anslutning till Vänern.
Närhet till kommunalt avlopp	Kommunalt vatten och avlopp i angränsande område.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	Anmodan från länsstyrelsen att bygga ut VA. Finns upptaget 14 miljoner i budget. Översvämningsproblematik.

Område C: Vänersnäs

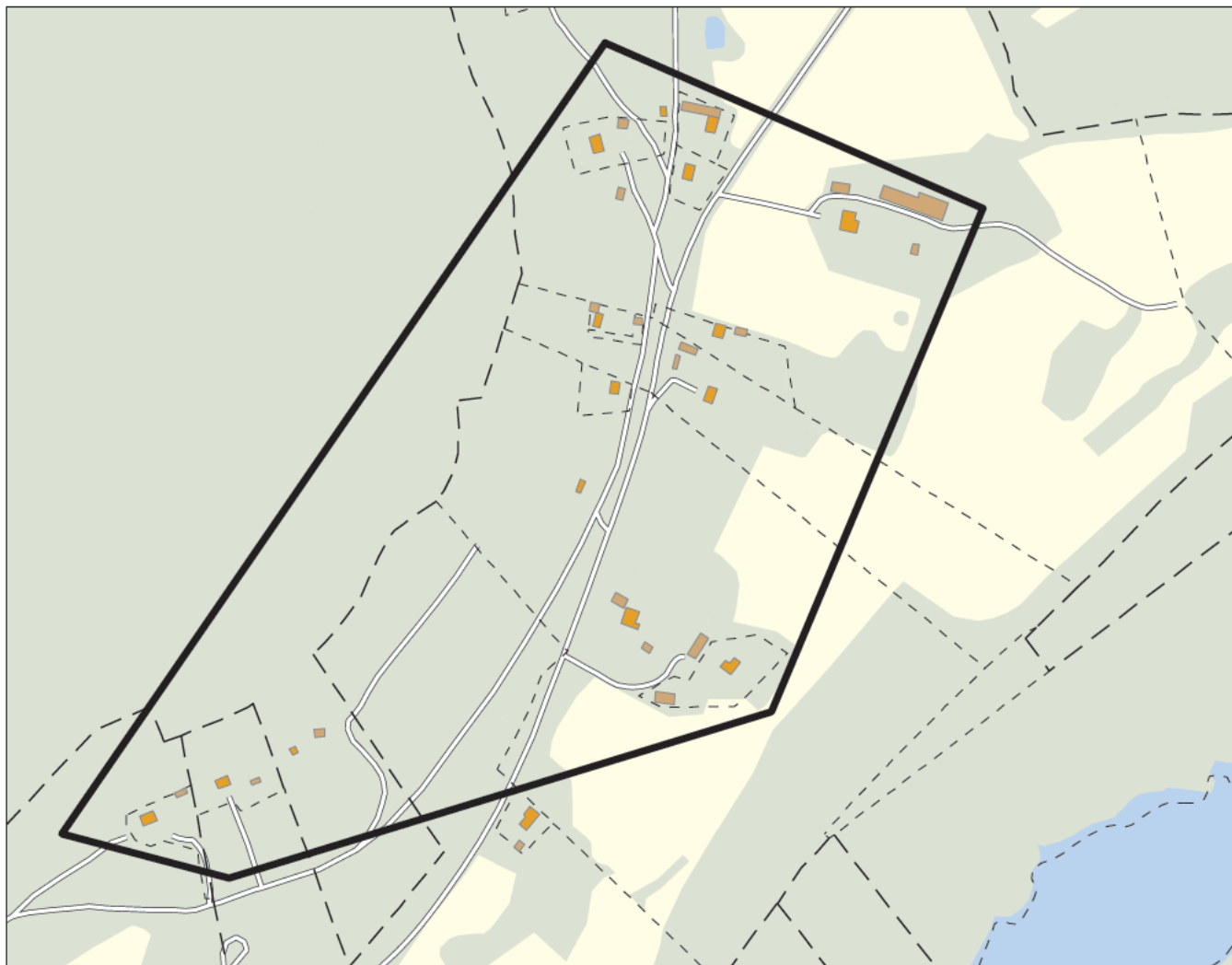

Ankom: 2023-08-17 Ärende: AVLO 2023.1279 Handling: 1877218

Närhet till sjö eller vattendrag	I omedelbar anslutning till Vänern.
Närhet till kommunalt avlopp	0,8 km till föreslagen pumpstation Hallby mitt.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	Översvämningsproblematik Stora fastigheter med många sommarstugor. Arrenden.

GARDESANNA ANUNDSTORP

Ca 100 fastigheter bl.a
Anundstorp 1:26

GRYTET

C:a 14 fastigheter bl.a
Grytet 1:23

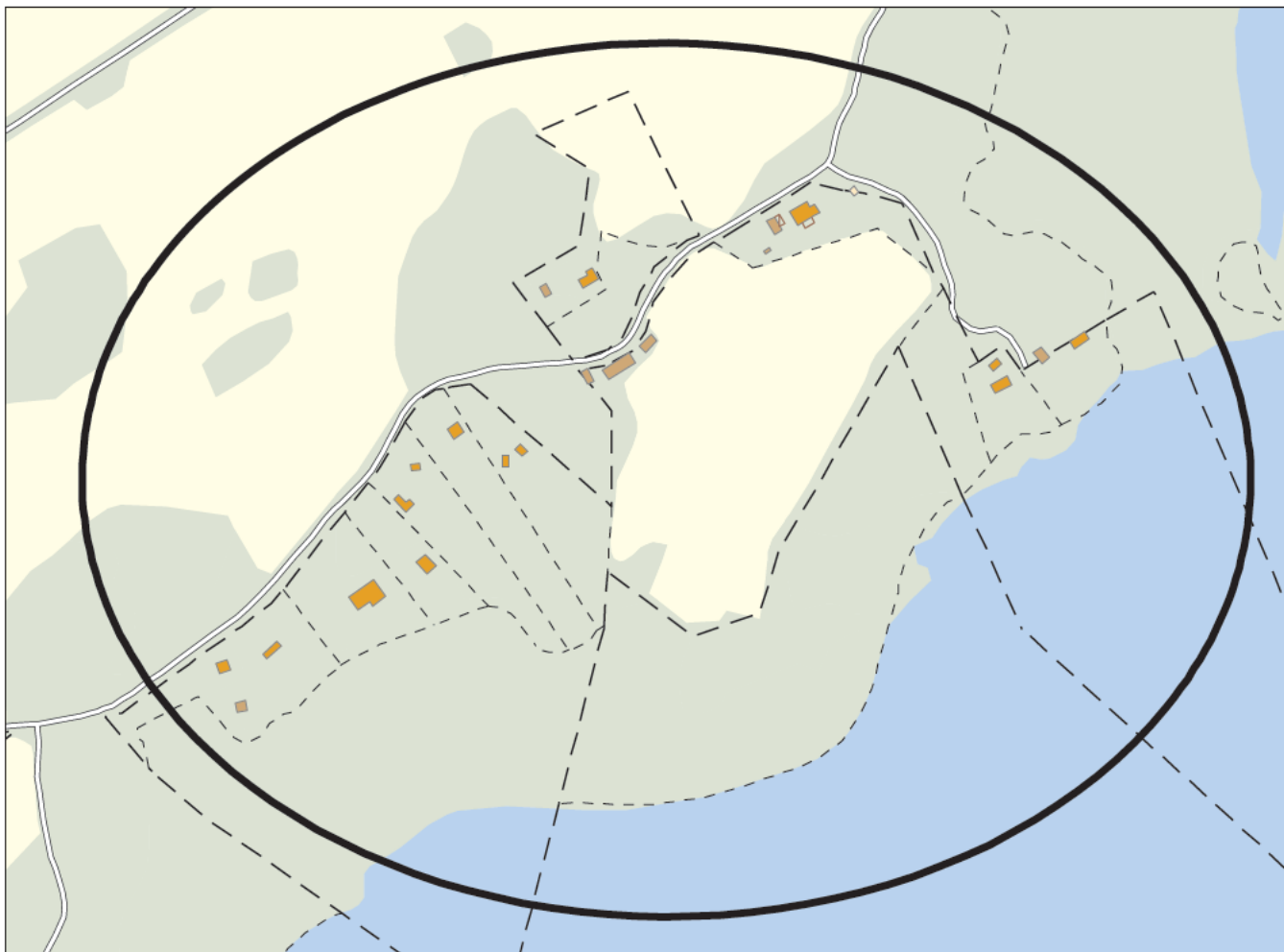
Närhet till sjö eller vattendrag	1,5 km till Dättern (Vänern).
Närhet till kommunalt avlopp	Kommunalt vatten och avlopp vid Nygårdsvägen,. Ca 10 km.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	Lilleskog kan anslutas vid framdragningen.

Närhet till sjö eller vattendrag	400 m till Dättern (Vänern).
Närhet till kommunalt avlopp	Kommunalt vatten och avlopp vid Nygårdsvägens södra del vid lv 2050. Ca 8,5 km.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	Lämpligt ställe för en större pumpstation.

HALLBY MITT

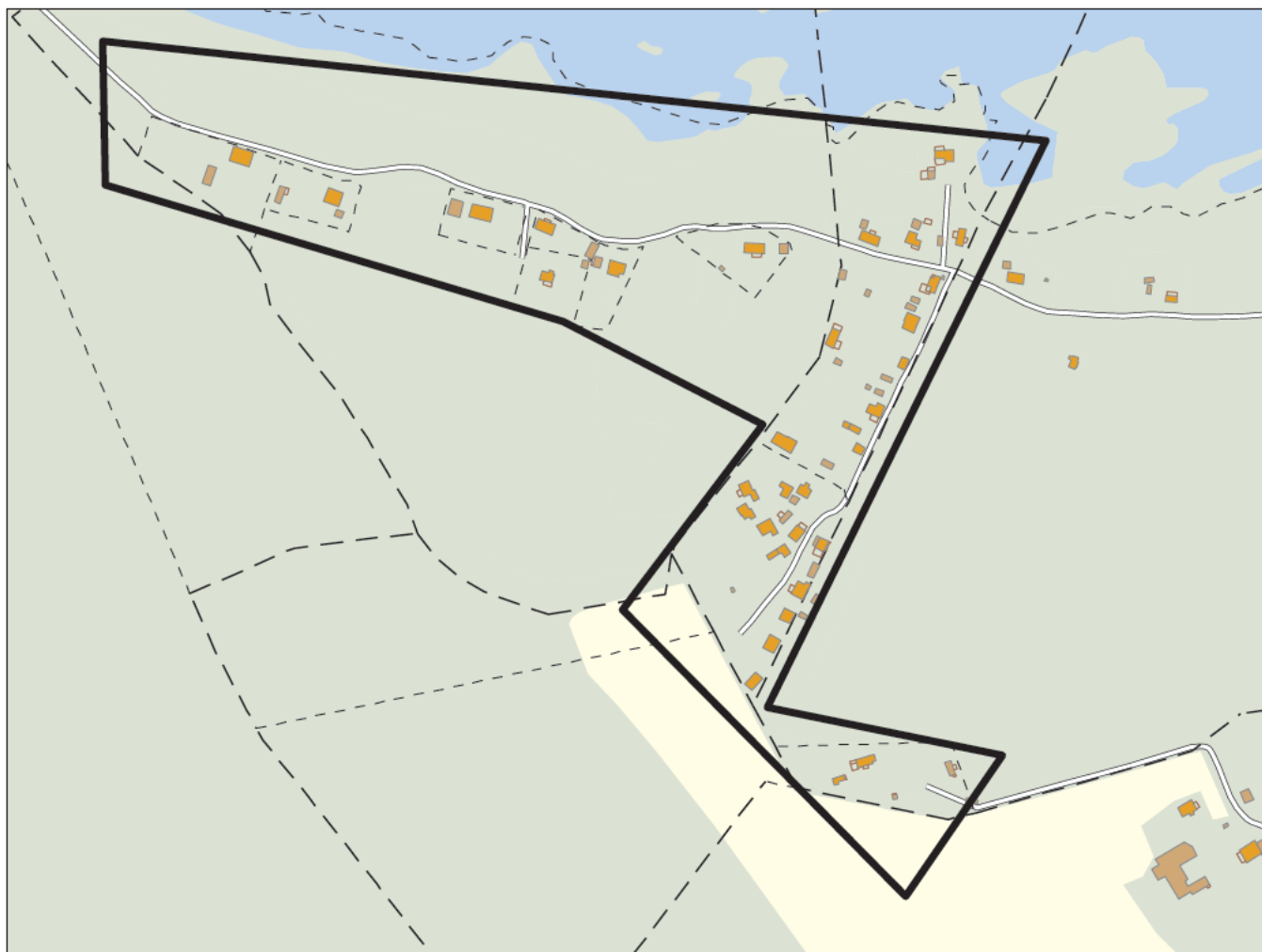
C:a 18 fastigheter, bl.a Hallby 8:3.

HALLBY SÖDRA

Ca 10 fastigheter, bl.a
Hallby 2:51.

Närhet till sjö eller vattendrag	I omedelbar anslutning till Vänern.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 0,7 km till föreslagen pumpstation Hallby mitt.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

Närhet till kommunalt avlopp	2 km till föreslagen pumpstation Hallby mitt.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	Översvämningsproblematik. Stora fastigheter med många sommarstugor. Arrenden.

HALLBY VÄSTRA

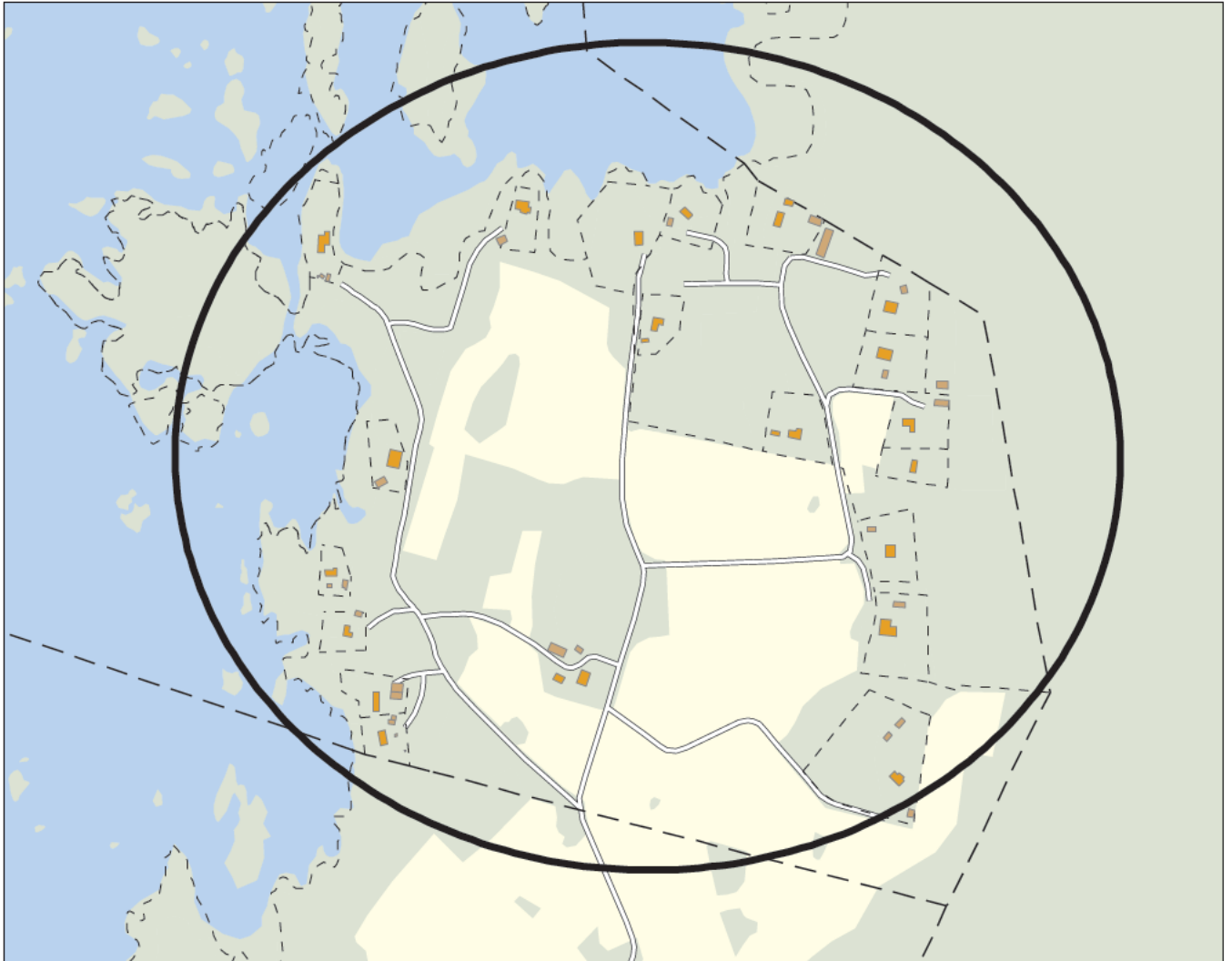
Ca 10 fastigheter, bl.a
Hallby 2:49.

HALLBY ÖSTRA

Ca 10 fastigheter, bl.a
Hallby 1:21.

Närhet till sjö eller vattendrag	Ca 150 meter till Dettern (Vänern).
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 1,7 km till föreslagen pumpstation Hallby mitt.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

Närhet till sjö eller vattendrag	100 m till Vänern.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 2,5 km till föreslagen pumpstation Hallby mitt.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

HÖNSEMADEN

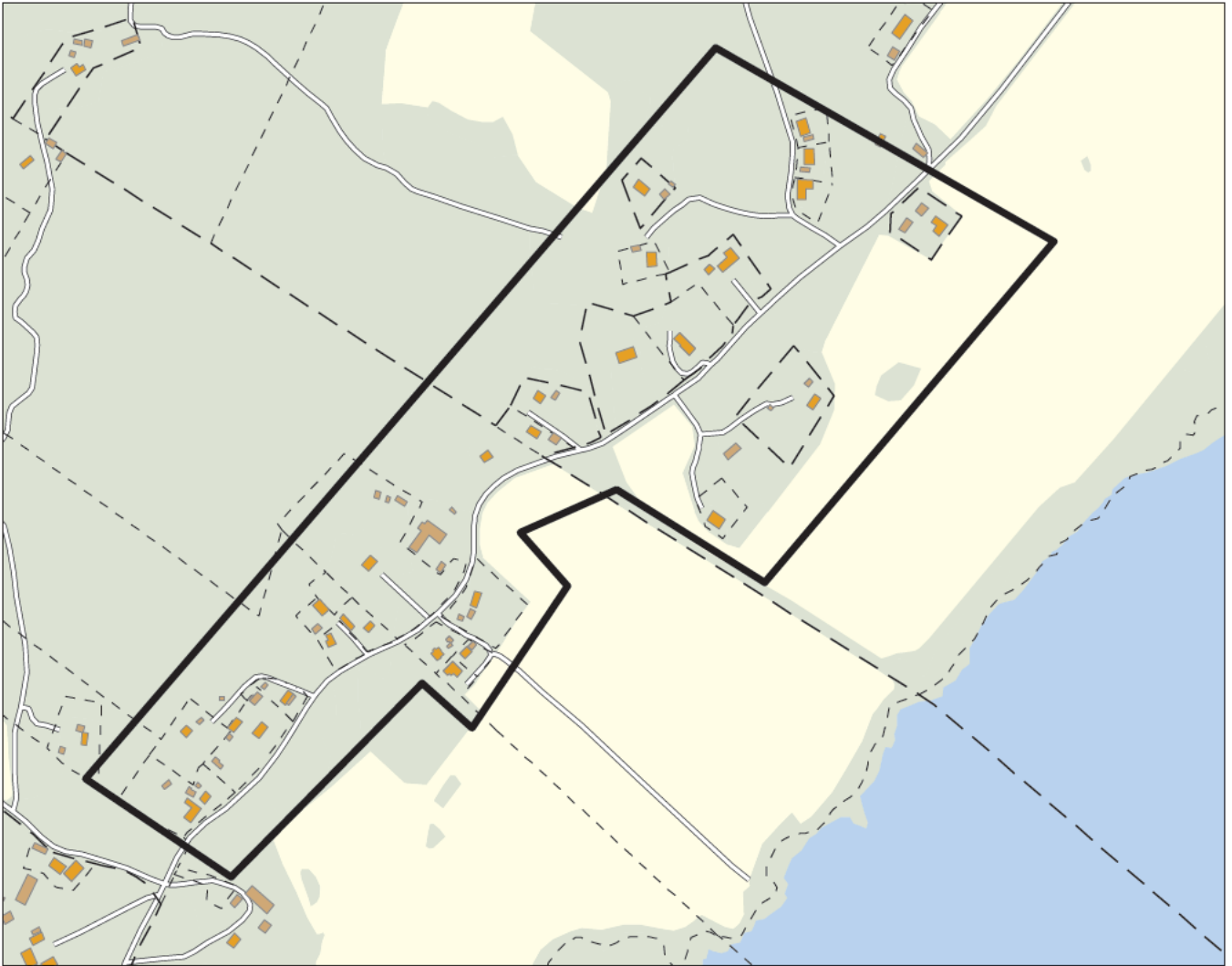
Ca 15 fastigheter, bl.a
Hönsemaden 1:20

LUNDEN

Ca 15 fastigheter,
bl.a Lilla Lunden 1:11

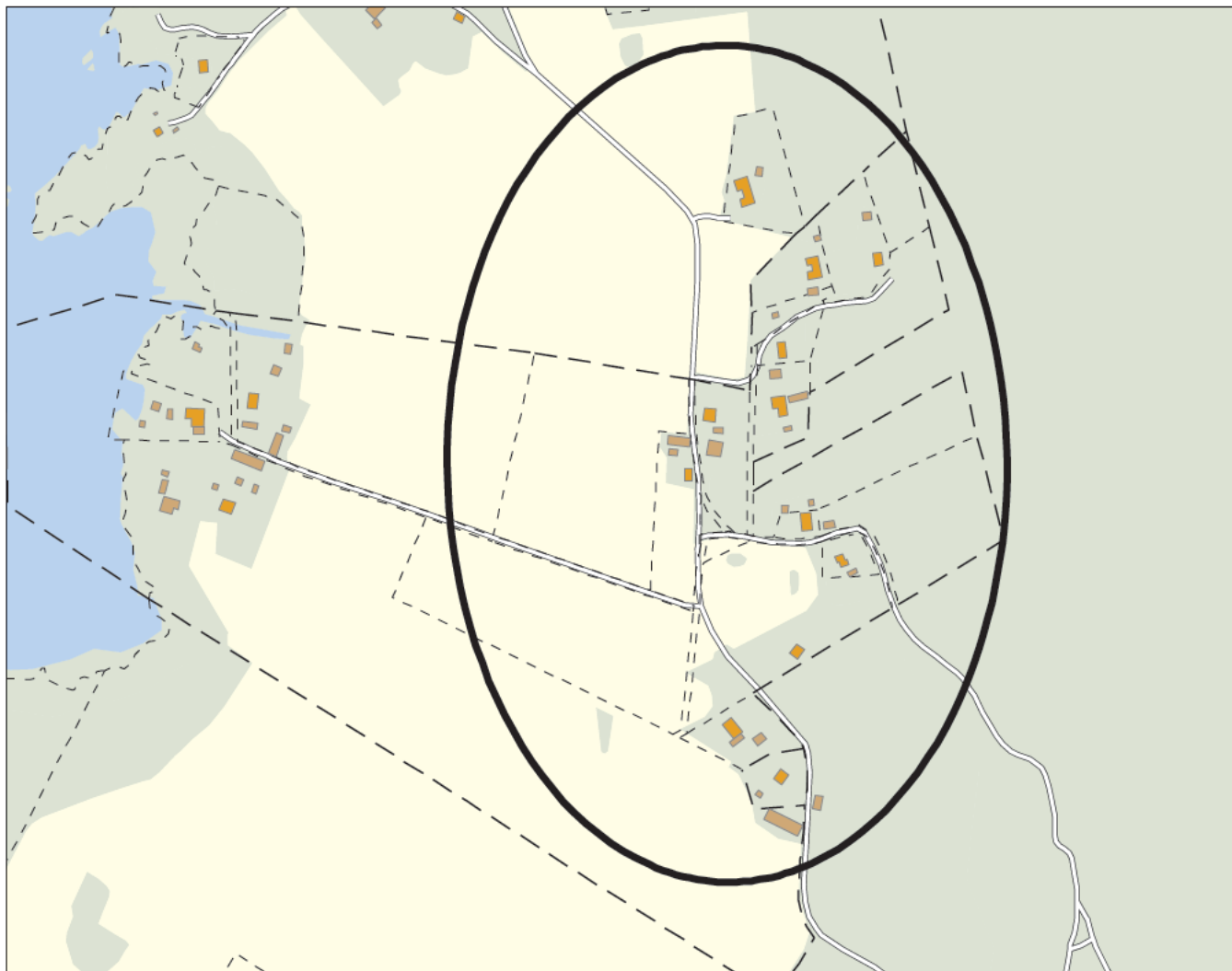
Närhet till sjö eller vattendrag	I omedelbar anslutning till Vänern.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 4,5 km till föreslagen pumpstation Vänersnäs kyrkby.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

Närhet till sjö eller vattendrag	300 m till Vänern.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 1 km till föreslagen pumpstation Vänersnäs kyrkby.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

NÄS

Ca 21 fastigheter, bl.a
Näs 7:11.

PUKETORP

Ca 12 fastigheter, bl.a
Puketorp 1:11.

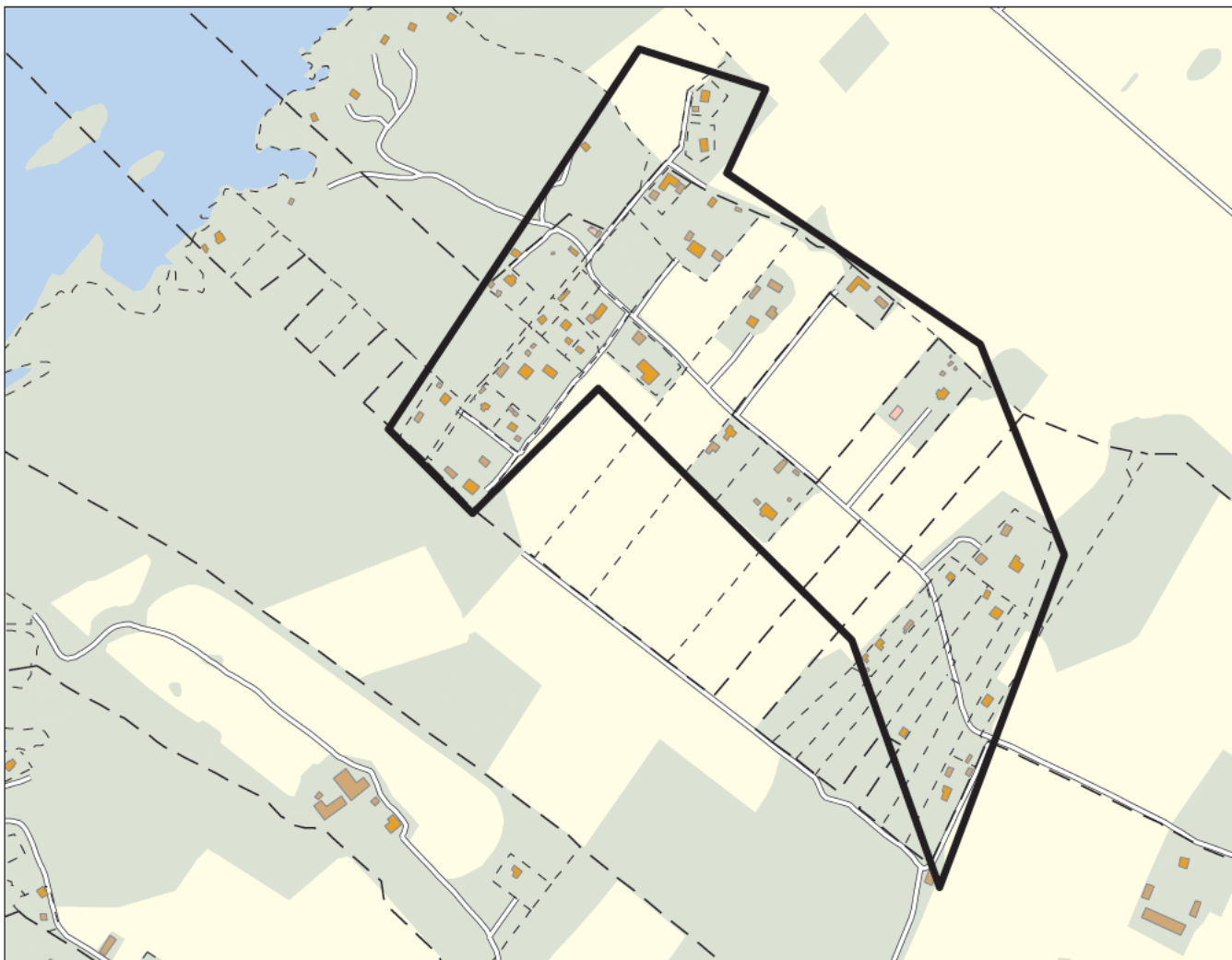
Närhet till sjö eller vattendrag	500 m till Vänern.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 3 km till föreslagen pumpstation Vänersnäs kyrkby.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

Närhet till sjö eller vattendrag	700 m till Vänern.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 3,8 km till föreslagen pumpstation Hallby mitt.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

VÄNERSNÄS KYRKBY

Ca 25 fastigheter, bl.a
Vänernäs kyrka.

VÄNERSNÄS ÅKER

Ca 25 fastigheter, bl.a
Vänersnäs-Åker 1:30.

Närhet till sjö eller vattendrag	300 m från Vänern.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 1 km till föreslagen pumpstation Vänersnäs kyrkby.
Samlad bebyggelse	Ja
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

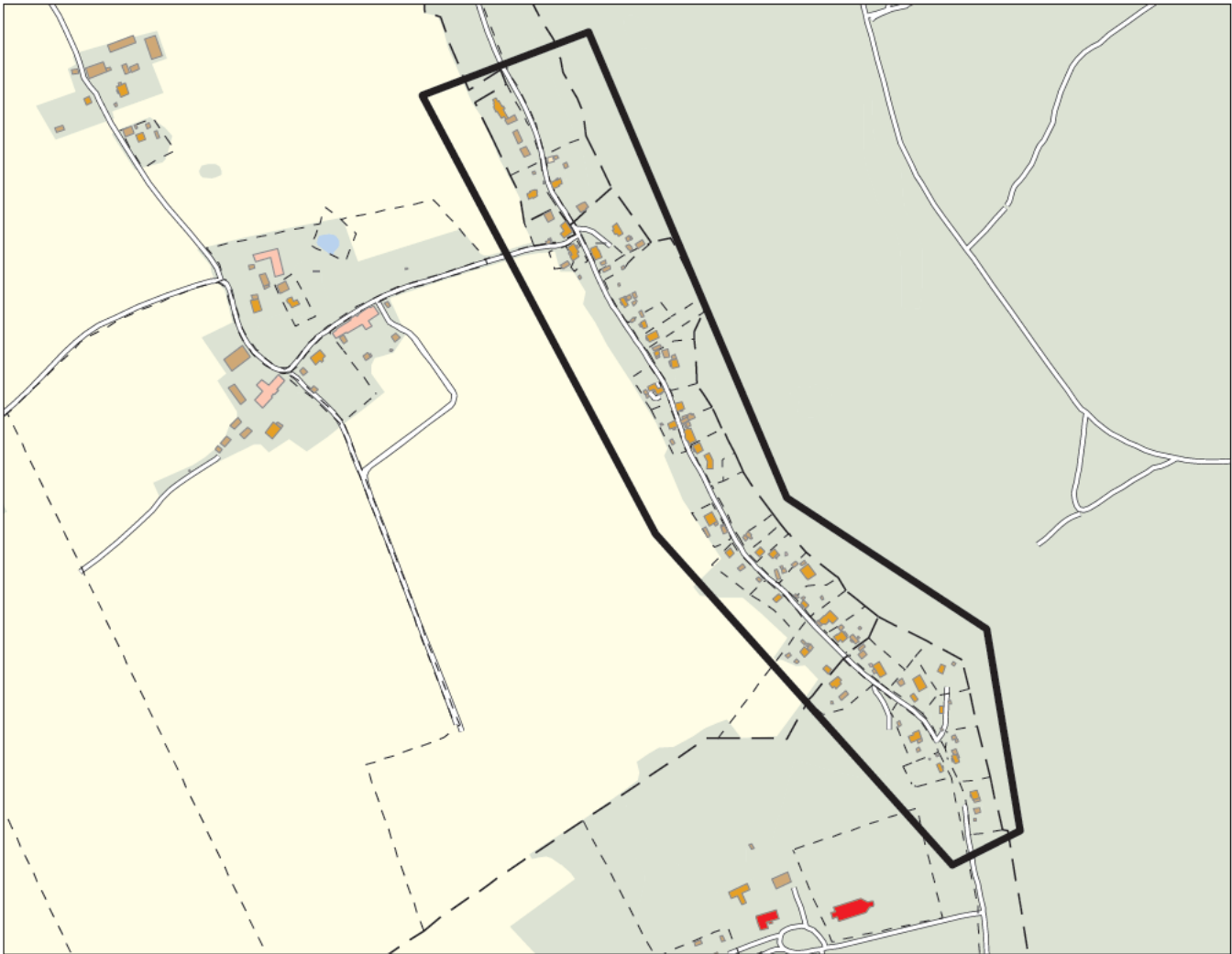

Närhet till sjö eller vattendrag	1,2 km till Dättern (Vänern).
Närhet till kommunalt avlopp	Kommunalt vatten och avlopp vid rondel lv 2050-Tallvägen, ca 10,5 km.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	Kan ta med Lilleskog på vägen.

ÄNDEN

Ca 9 fastigheter, bl.a Änden 1:17.

Område D: Floget-Tunhem

Ankom: 2023-08-17 Ärende: AVLO 2023.1279 Handling: 1877218

FLOGET

Ca 40 fastigheter, bl.a Hol
1:22.

Närhet till sjö eller vattendrag	3 km till Göta älv.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 2,1 km till kommunalt vatten och avlopp vid Hol 4:16.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	Naturresevat i nära anslutning till fastigheterna. Förmodligen besvärligt att spränga p g a rasrisk.

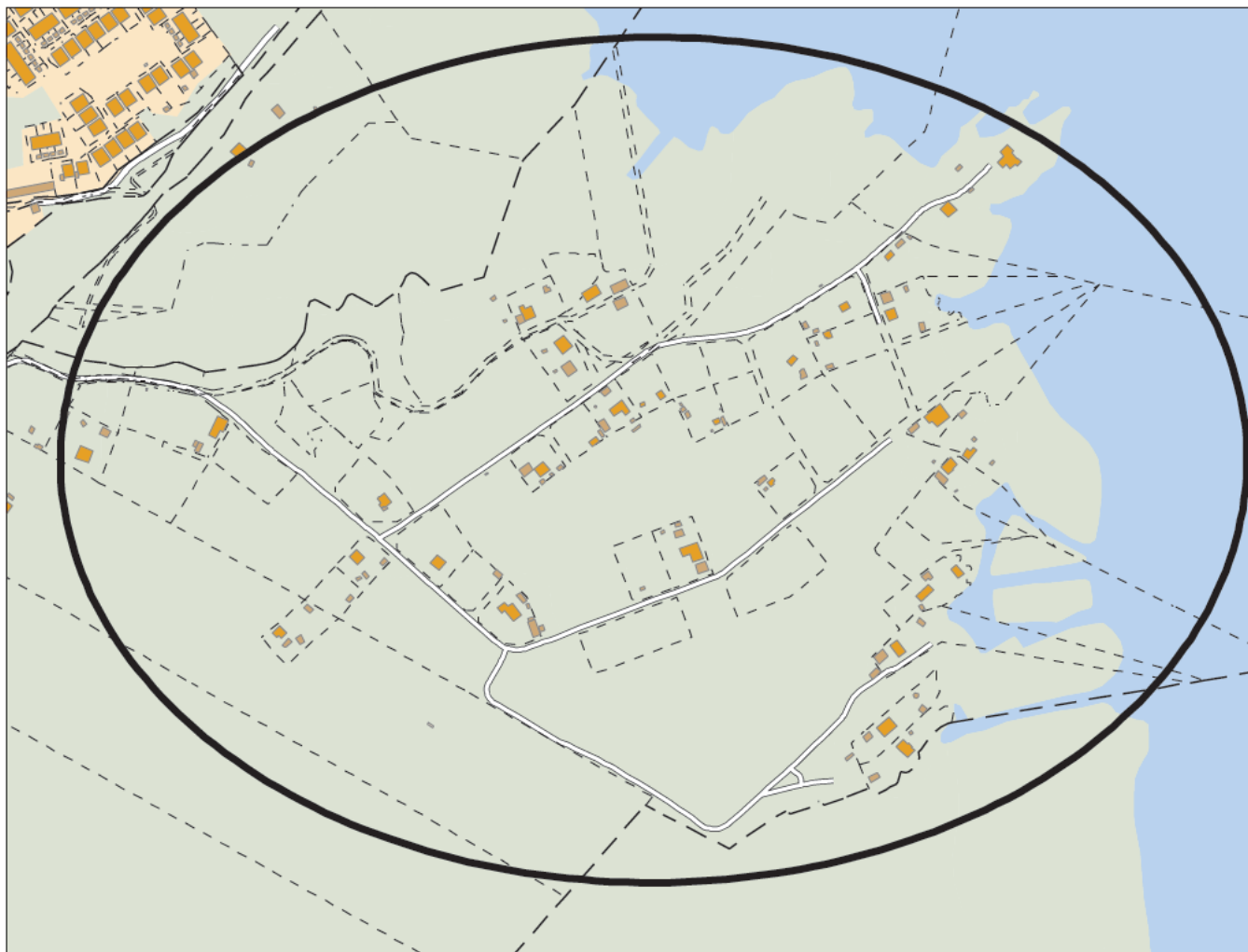

Närhet till sjö eller vattendrag	2,5 km till Göta älv.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 1,5 km till kommunalt vatten och avlopp vid Bryggum. Till Floget ca 3 km.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

TUNHEM

Ca 11 fastigheter, bl.a
Tunhem 1:24.

Område E: Skaven

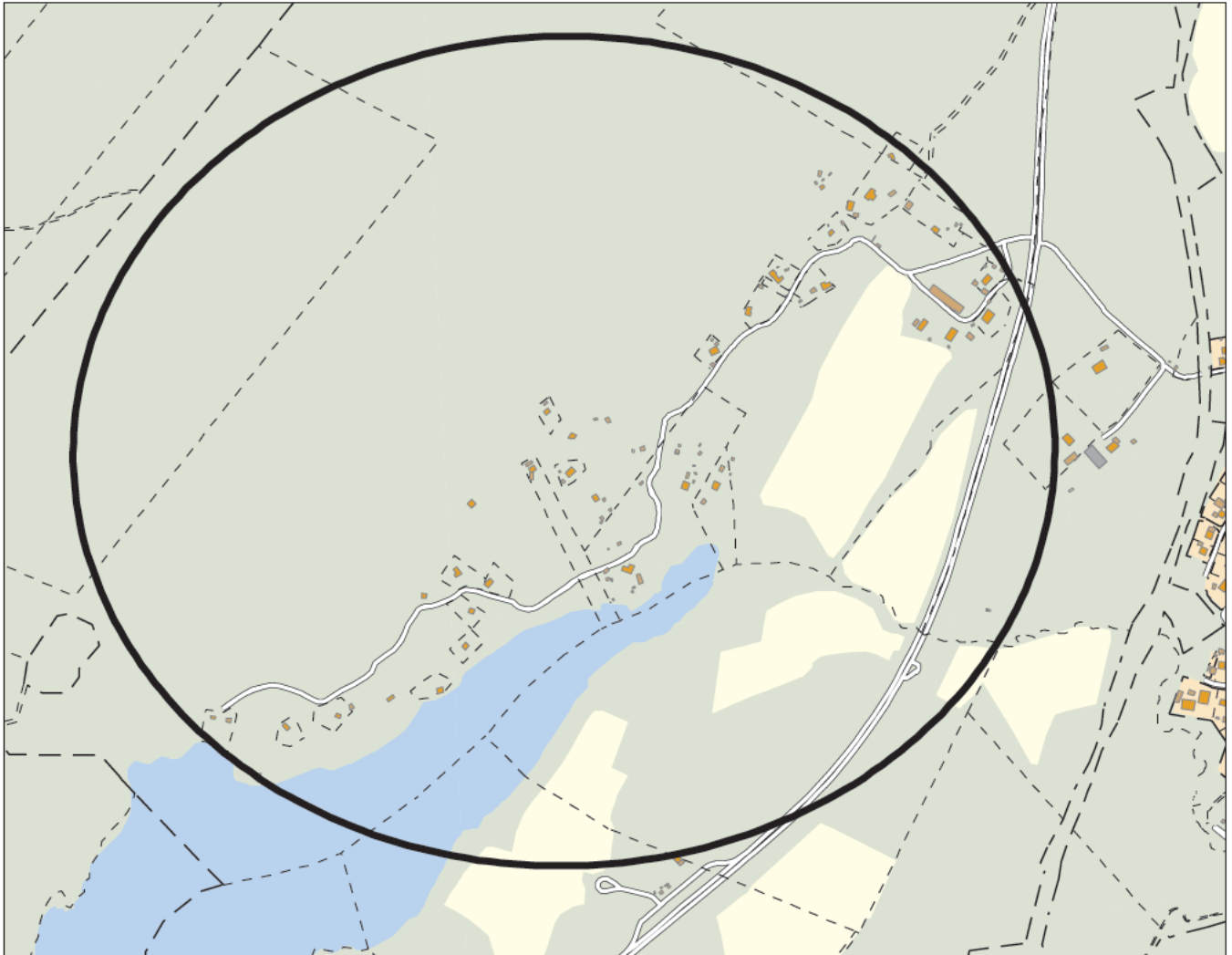
Ankom: 2023-08-17 Ärende: AVLO 2023.1279 Handling: 1877218

SKAVEN

Ca 35 fastigheter, bl.a
Öxnered 7:24.

Närhet till sjö eller vattendrag	I omedelbar anslutning till Vassbotten.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 1 km till kommunalt avlopp och vatten vid Öxnered 6:14.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA.. Byggnation 2016 .
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	Ganska stora avstånd. Om området Öxnered norra byggs först kommer det kommunala va-nätet närmare Skaven och gör utbyggnaden ca 1 miljon billigare.

Område F: Boteredssjön-Kristinelund

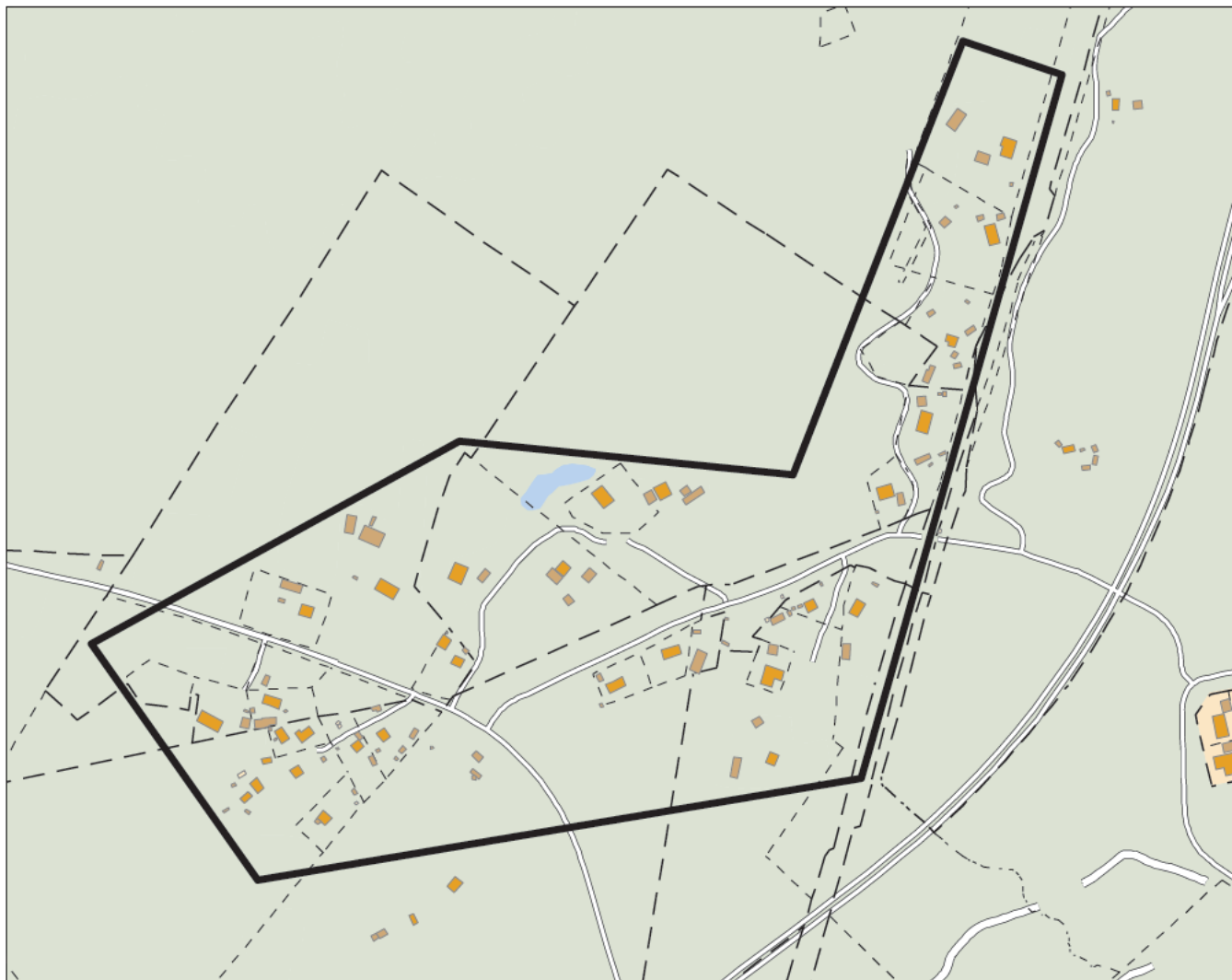

Ankom: 2023-08-17 Ärende: AVLO 2023.1279 Handling: 1877218

Närhet till sjö eller vattendrag	I anslutning till Boteredssjöns norra del.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 1,5 km till kommunalt VA i Öxnered.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	Bättre att ansluta mot Katrinedal och ta Kristinelund. Korsning med både järnväg och E45.

BOTEREDS-SJÖN

Ca 22 fastigheter, bl.a
Botered 2:29,

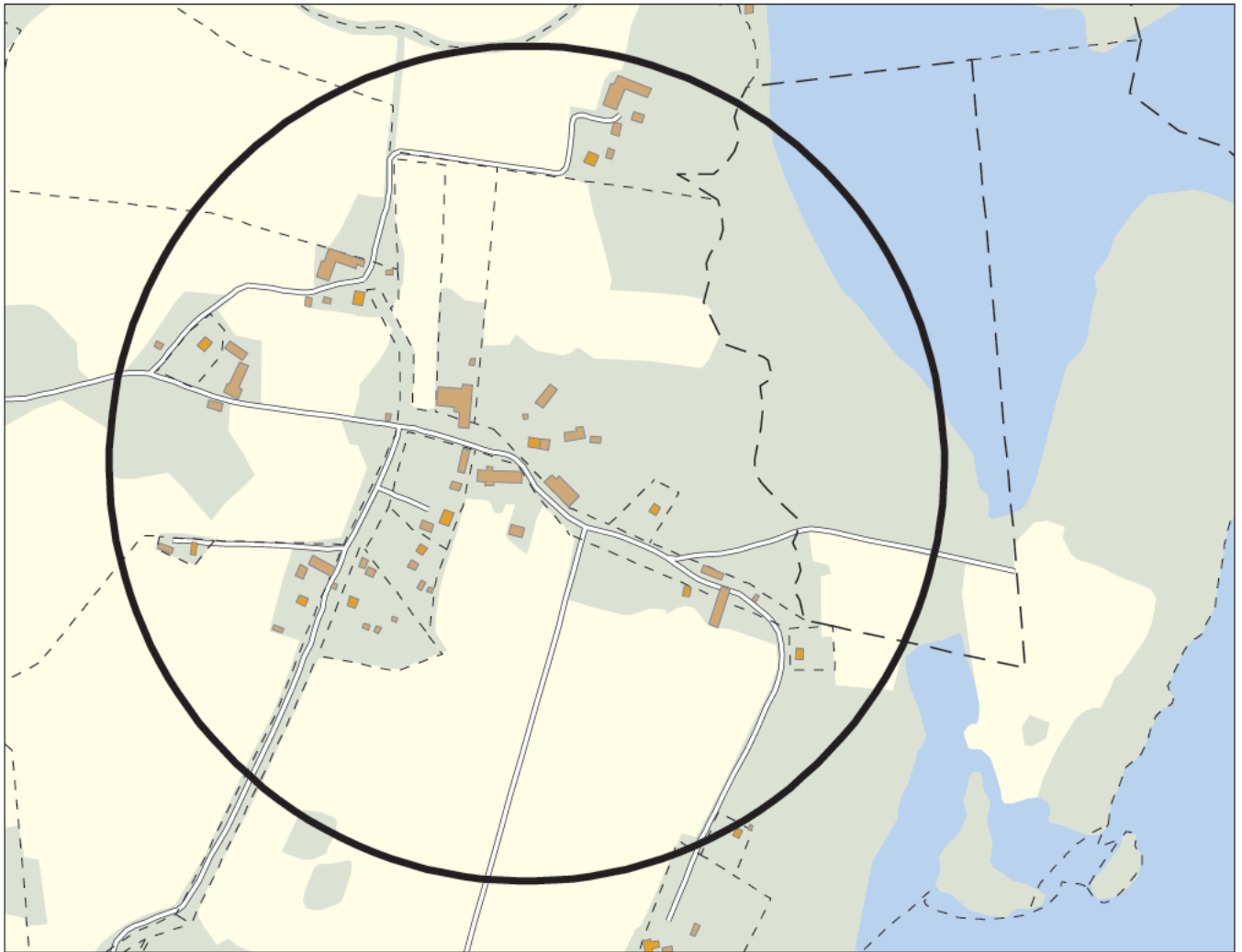

KRISTINELUND

Ca 30 fastigheter, bl.a
Kristinelund 1:5.

Närhet till sjö eller vattendrag	Ca 1,3 km till både Vänern och Boteredssjön.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 0,7 km till kommunala va-ledningar öster om E45 vid Katrinedal.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	Korsning både med järnväg och E45.

Område G: Hästefjorden

Ankom: 2023-08-17 Ärende: AVLO 2023.1279 Handling: 1877218

Närhet till sjö eller vattendrag	Ca 0,5 km till nordvästra delen av Stora Hästefjorden.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 18 km kommunala va-ledningar öster om E45 Vid Stärkebo.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Ingen utbyggnad av kommunalt VA. Lokal lösning.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	Svårframkomligt om man ska följa Rössebovägen. Går man på östra sidan av sjön blir det ca 15 km, men då får man inte med Torsbo och Rotenäs.

BINÄS

Ca 12 fastigheter,
bl.a Binäs 1:40.

LÅNGSJÖ - HÄSTEFJORDEN

Ca 20 fastigheter, bl.a
Långsjö 1:15.

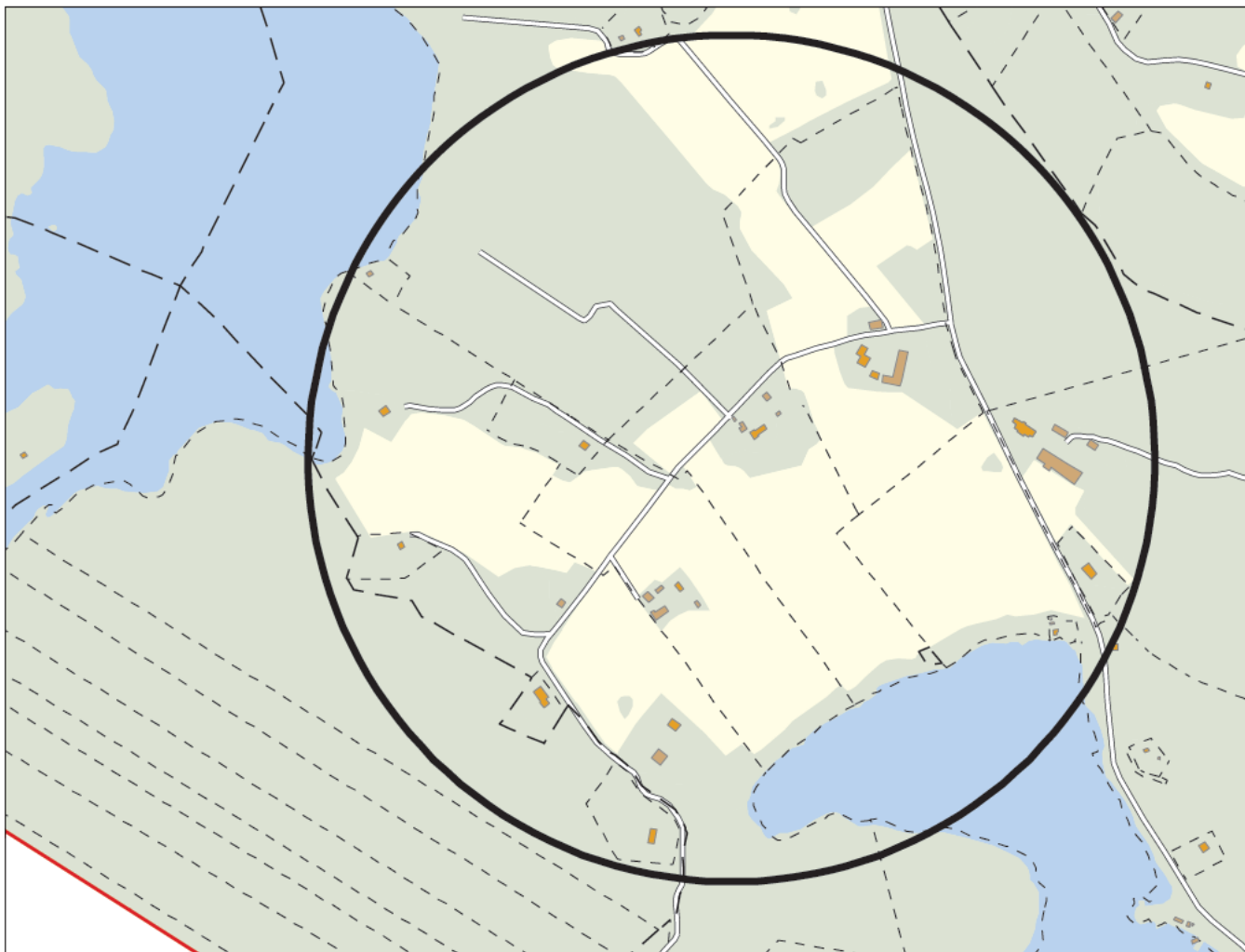
Närhet till sjö eller vattendrag	I omedelbar anslutning till sydöstra delen sv Stora Hästefjorden.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 7 km till kommunalt VA i Katrinedal.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Ingen utbyggnad av kommunalt VA. Lokal lösning.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	Dålig kapacitet på vattenledningar både i Katrinedal och Öxnered. Ca ytterligare 1 km till bra vattenkapacitet på Vänerkustledningen på andra sidan E45. Kan ta med Stärkebo, Hällan och Siviken på vägen.

Närhet till sjö eller vattendrag	Nära till småsjöarna väster om Stora Hästefjorden. Ligger i anslutning till vattendrag som förbinder sjöarna.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 15 km till kommunalt VA i Katrinedal. Ca 15 km.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Ingen utbyggnad av kommunalt VA. Lokal lösning.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	Dålig kapacitet på vattenledningar både i Katrinedal och Öxnered. Ca ytterligare 1 km till bra vattenkapacitet på vänerkustledningen på andra sidan E45.

ROTENÄS

Ca 9 fastigheter,
bl.a Rotenäs 1:33.

TORSBO

Ca 9 fastigheter, bl.a
Torsbo 1:24.

Närhet till sjö eller vattendrag	Nära till småsjöarna väster om stora Hästefjorden.
Närhet till kommunalt avlopp	Närmaste kommunala va-ledningar finns i Katrinedal. Ca 14 km.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Ingen utbyggnad av kommunalt VA. Lokal lösning.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	Dålig kapacitet på vattenledningar både i Katrinedal och Öxnered. Ca ytterligare 1 km till bra vattenkapacitet på vänerkustledningen på andra sidan E45.

Område H: Sundals-Ryr

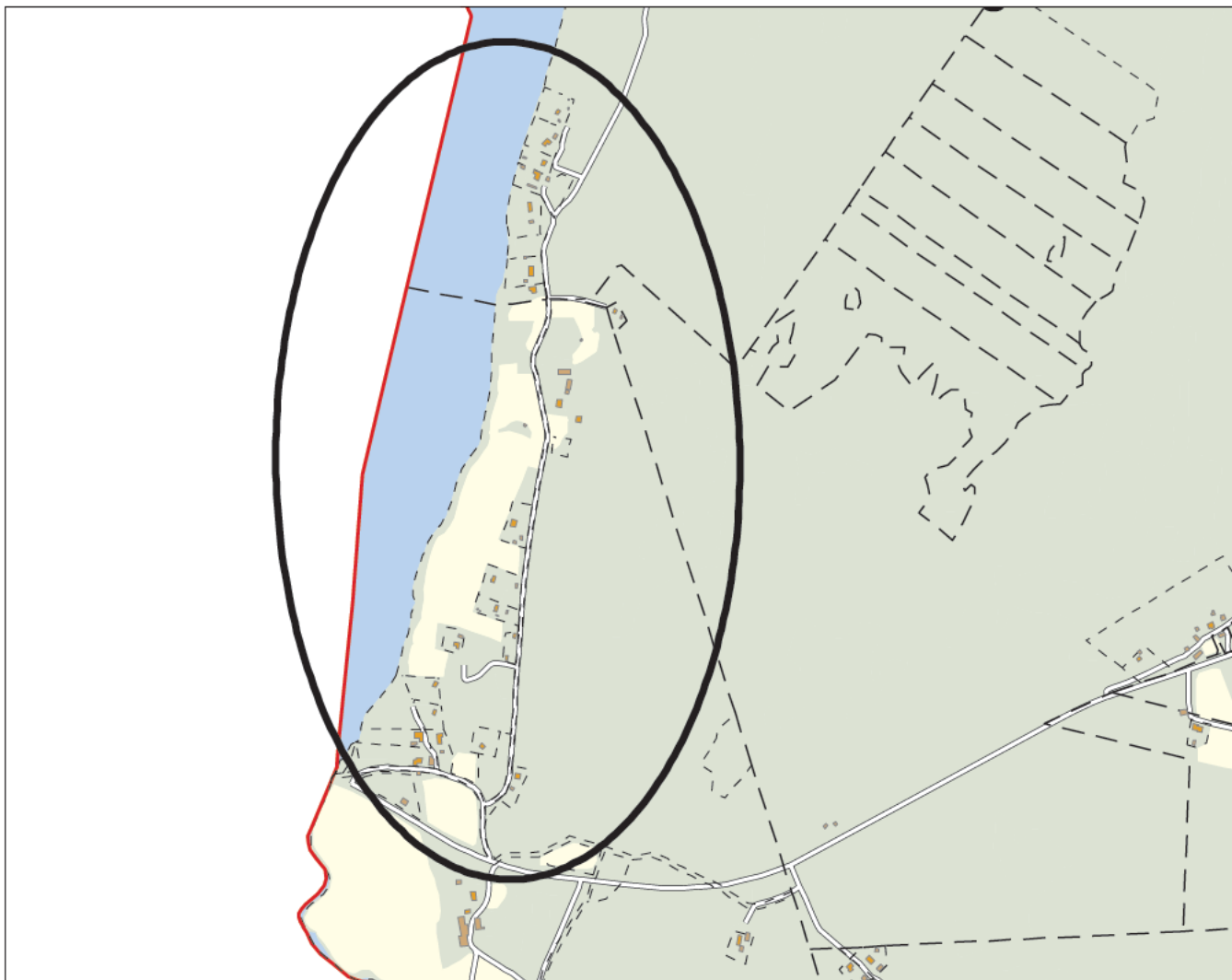

Ankom: 2023-08-17 Ärende: AVLO 2023.1279 Handling: 1877218

Närhet till sjö eller vattendrag	Området ligger i anslutning till sjön Bollungen.
Närhet till kommunalt avlopp	11 km till kommunalt avlopp i Brålanda.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Ingen utbyggnad av kommunalt vatten o avlopp. Lokal lösning.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

BOLLUNGEN

Ca 16 fastigheter, bl.a
Bollungen 1:16.

V BODANE INKL. SKOGEN

Ca 20 fastigheter, bl.a
Västra Bodane 2:19.

Närhet till sjö eller vattendrag	I anslutning till Rådanessjöns sydöstra del.
Närhet till kommunalt avlopp	Närmaste kommunala kommer att finnas i Forsane. Ca 9 km.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Ingen utbyggnad av kommunalt vatten o avlopp. Lokal lösning.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	Kommer eventuellt få kommunalt vatten i samband med bildandet av en vattenförening.

Närhet till sjö eller vattendrag	Nej.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 8 km till kommunalt avlopp i Brälanda.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Ingen utbyggnad av kommunalt vatten o avlopp. Lokal lösning.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

ÅRBOL

Ca 9 fastigheter, bl.a
Årbol 1:69.

Område I: Dykälla-Forsane

DYKÄLLA

Ca 18 fastigheter, bl.a
Dykälla 1:43.

Närhet till sjö eller vattendrag	Området ligger i nära anslutning till Frändeforsån.
Närhet till kommunalt avlopp	ca 1,5 km till kommunalt VA i Frändefors
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Beslut fattat om kommunalt verksamhetsområde för VA
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

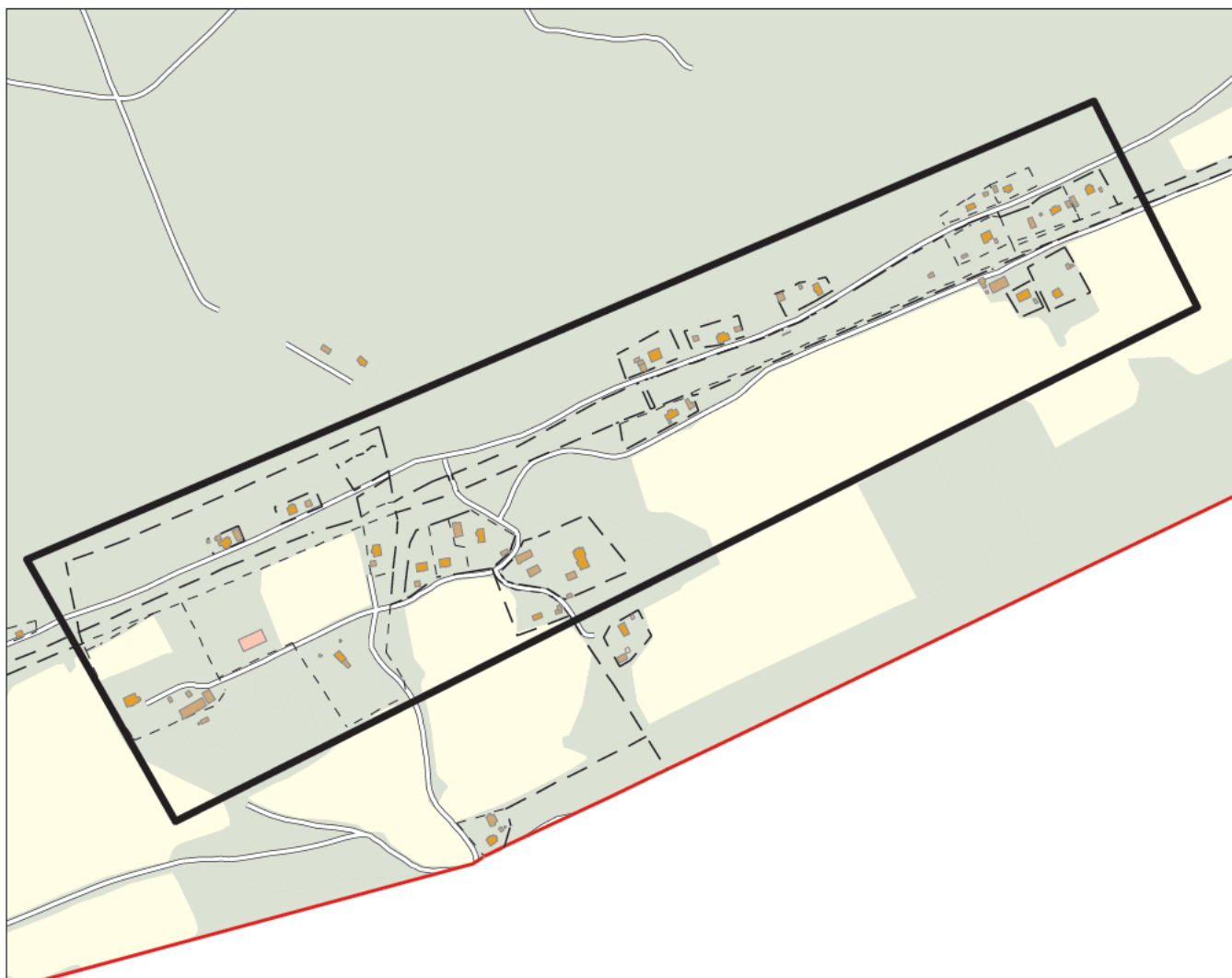

Närhet till sjö eller vattendrag	Området ligger utmed Frändeforsån.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 2 km till kommunalt VA i Frändefors.
Samlad bebyggelse	Ja.
Förslag på åtgärd	Beslut fattat om kommunalt verksamhetsområde för VA.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

FORSANE

Ca 25 fastigheter, bl.a
Forsane 1:16.

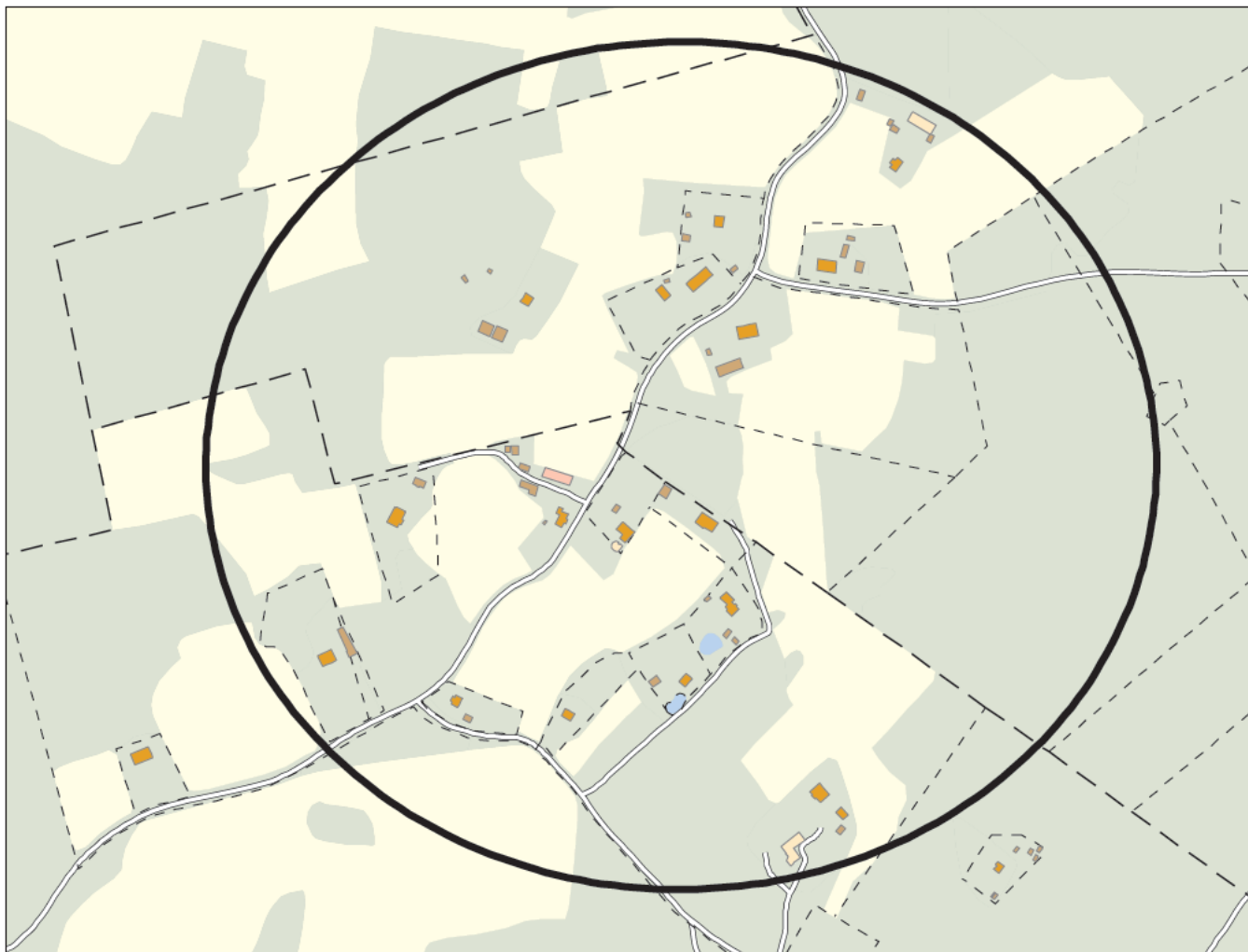
Övriga

LILLESKOG

Ca 20 fastigheter, bl.a
Lilleskog 1:15.

Närhet till sjö eller vattendrag	Ca 4 km till Dättern. 1 km till Hästevadets vattentäkt.
Närhet till kommunalt avlopp	Kan anslutas till kommunalt vatten och avlopp vid Nygårdsvägen södra del vid lv 2050
Samlad bebyggelse	Ja
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA i samband med utbyggnad till Vänersnäs.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	Korsning med järnväg och länsväg. Trångt.

Närhet till sjö eller vattendrag	1,5 km till Vänern.
Närhet till kommunalt avlopp	Ca 1 km till blivande kommunalt va i Sikhall (2016-2017).
Samlad bebyggelse	Ja
Förslag på åtgärd	Göra kommunalt verksamhetsområde för VA, alternativt lokal lösning.
Kostnad	Se utbyggnadsplan, tabell 7.
Övrigt	

ÅSTEBOBERG

Ca 14 fastigheter, bl.a
Åstebo 1:18,

BILAGA 2

Avtal om framtida anslutning till allmän VA-anläggning

Datum/ Dnr *

Avtal om framtida anslutning till allmän VA-anläggning

Fastigheten /*fastighetsbeteckning*/ är belägen utanför verksamhetsområde för kommunalt vatten- och avlopp. Enligt kommunens bedömning bör områdets VA-försörjning lösas i ett sammanhang genom framtida utvidgning av kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. Av denna anledning gäller förbud mot nyanläggning av VA som en bestämmelse i detaljplanen för området. Det innebär också att byggnation som kräver VA inte får ske. Miljö och hälsoskyddsnämnden bedömer dock att fastighetens VA-försörjning kan ordnas med en enskild anläggning som en temporär lösning tills anslutning till en gemensam lösning kan erbjudas.

Undertecknad fastighetsägare är införstådd med att en temporär lösning ska utföras på egen bekostnad och endast får nyttjas fram tills ett gemensamt alternativ finns.

Undertecknad fastighetsägare och Vänersborgs kommun träffar vidare följande överenskommelse:

Fastigheten ska anslutas till kommunens VA-nät så snart förutsättningar till detta föreligger enligt lagen om allmänna vattentjänster.

Undertecknad ägare till fastigheten ska vid anslutning betala fastställd anläggnings-avgift enligt VA-taxa. Om fastigheten överläts till ny ägare, ska denna skyldighet förbehållas i handlingar som förvärv av äganderätten grundas på.

Kommunen äger rätt att skriva in denna nyttjanderätt i fastighetsboken.

Vänersborg dag som ovan

Fastighetsägare

Vänersborgs kommun

Chef Kretslopp och vatten

Fastställd datum
2026-03-24

Diarienummer
ALLM.2026.380

Handläggare
Eddie Sandin
eddie.sandin@vanersborg.se

Mottagare
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Revidering av delegeringsordning

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att anta föreliggande förslag till delegeringsordning och att den ska gälla från och med 2026-04-15 och att tidigare delegeringsordning upphävs från samma datum.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har beslutat att flytta hanteringen av tillstånd och tillsyn enligt alkohollagen från Socialnämnden till Miljö- och hälsoskyddsnämnden genom att anta reviderade reglementen som gäller från och med 2026-04-15.

Med anledning av detta har ett förslag på reviderad delegeringsordningen tagits fram enligt bilaga.

Underlag

Socialnämndens nuvarande delegeringsordning

Nuvarande delegeringsordning

Förslag på ny delegeringsordning med markerade ändringar

Eddie Sandin
Förvaltningschef

Bilagor

Förslag på ny delegeringsordning

Vänersborgs kommun

Delegeringsordning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Gäller fr.o.m. 2026-04-15

Innehåll

Förkortningar m.m.....	1
Delegering av beslutanderätt inom nämnd	3
1. Allmänna ärenden	7
2. Ärendehantering, yttrande m.m.	8
3. Ombud	9
4. Upphandling.....	9
5. Ekonomiska ärenden.....	9
6. Försäljning av lös egendom.....	10
7. Miljöbalken	10
8. Livsmedel.....	15
9. Förordningen (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter	17
10. Lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter	18
11. Förordning (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter ..	19
12. Strålskyddslagen	19
13. Smittskyddslagen.....	19
14. Lag (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa	20
15. Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter.....	20
16. Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel	21
17. Övrigt	21
18. Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter	22
19. Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg	22
20. Lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer	23
21. Delgivningslagen (2010:1932).....	23
22. Kommunallagen (2017:725)	23
23. Alkohollagen (2010:1622).....	24

Dokumentinformation Delegeringsordning Miljö- och hälsoskyddsnämnden		Dokumentansvarig Förvaltningschef	
Antagen xxxxxxx	Antagen av Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Reviderad	Giltighet tillsvidare
Aktualiserad	Diarienummer ALLM.2026.380	Intranät ☐	Hemsida ☒
Dokumentmottagare ☒ Förvaltningsorganisation ☐ Kommunala bolag ☒ Allmänheten ☒ Förtroendevalda			
Andra regelverk som omnämns Se Förkortningar på lagar, författningar och förordningar längre ned i dokumentet.			

Förkortningar m.m.

Förkortningar på delegater

Handl.	Handläggare (Miljö- och hälsoskyddsinspektör, Livsmedelsinspektör och Kommunekolog)
KSO	Kommunstyrelsens ordförande
VC	Verksamhetschef
FC	Förvaltningschef
Ordf.	Ordförande
Vice ordf.	Vice ordförande

Förkortningar på lagar, författningar och förordningar

AF	Avfallsförordningen (2020:614)
AL	Alkohollagen (2010:1622)
BF	Förordning (2014:425) om bekämpningsmedel
DF	Delgivningsförordningen (2011:154)
DL	Delgivningslagen (2010:1932)
EG 853/2004	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung
EG 854/2004	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel
F 2017/625	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen mm.
FAM	Förordningen (2007:667) om allvarliga miljöskador
FAOKF	Förordningen (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter
FAOKL	Förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter
FAPT	Förordningen (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken
FFAB	Förordning (2006:814) om foder och animaliska biprodukter FL Förvaltningslagen (2017:900)
FMH	Förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
FMKB	Förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar
FMSA	Förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter
FOS	Förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

FVV	Förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m.
FFV	Förordningen (2016:1128) om fluorerade växthusgaser
FOÄ	Förordningen (2016:1129) om ozonnedbrytande ämnen
KL	Kommunallagen (2017:725)
VL	Lag (1985:206) om vite
LTLF	Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter
LTNP	Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter
LSIH	Lag om skydd mot internationella hot mot människors hälsa (2006:1570)
LHRL	Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel
LÅFF	Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg
LFAB	Lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter
LIVSFS 2009:5	Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:20) om livsmedelshygien, i lydelse enligt LIVSFS 2009:5
LMF	Livsmedelsförordningen (2006:813)
LML	Livsmedelslagen (2006:804)
LIVSFS 2022:12	Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten
MB	Miljöbalken (1998:808)
MTF	Miljötillsynsförordningen (2011:13)
NFS 2021:10	Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2021:10 om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor
OSL	Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
OL	Ordningslagen (1993:1617)
PBL	Plan- och bygglagen (2010:900)
SML	Smittskyddslagen (2004:168)
SSF	Strålskyddsförordningen (2018:506)
SSL	Strålskyddslagen (2018:396)
SSMFS	Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om solarier (2012:5)
TF	Tryckfrihetsförordningen (1949:105)

Delegering av beslutanderätt inom nämnd

Vad innebär delegering?

Delegering enligt kommunallagen (KL) innebär att beslutanderätten, i ett visst ärende eller i en ärendegrupp, flyttas över till någon annan (= *delegaten*). Delegaten träder helt in i nämndens ställe. Ett beslut av delegaten ses som nämndens beslut och *kan överklagas* genom laglighetsprövning. Nämnden kan inte ändra delegatens beslut men kan naturligtvis *återkalla* delegeringsuppdraget.

Nämnden kan också genom eget handlande föregripa ett beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över ärendet och fatta beslut. Nämnden har redovisningsansvaret, men delegaten har det *juridiska ansvaret* (t.ex. tjänstefel eller skadestånd).

Förutsättningar för nämndens delegeringsrätt

Delegering inom en nämnd förutsätter *alltid beslut i två led*. Först måste fullmäktige i ett *reglemente* eller i ett *särskilt beslut* ha uppdragit till nämnden att hantera ett visst verksamhetsområde eller besluta i vissa ärenden eller ärendegrupper. Därefter kan nämnden om den vill besluta om delegering av denna beslutanderätt. Nämnden lämnar delegeringsuppdrag genom *särskilt beslut* eller genom att fatta beslut om en *delegeringsordning* där beslutanderätten i olika ärenden överförs till delegater.

Nämnden beslutar själv i vilka ärenden eller ärendegrupper beslutanderätten ska delegeras. Räckvidden för en nämnds delegeringsbefogenhet framgår av 6 kap 38 § KL (se nedan) som anger vilka ärendetyper som inte får delegeras.

Vad kan delegeras?

Nämndens delegeringsrätt - delegeringsförbud

Nämnden får enligt 6 kap. 38 § KL inte delegera beslutanderätten i följande slag av ärenden:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet, d.v.s. nämndens övergripande ansvar för verksamheten,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige,
3. yttranden med anledning av att fullmäktiges beslut överklagats,
4. yttranden med anledning av att nämndens egna beslut överklagats,
5. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
6. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden,
7. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras (bl.a. inom socialområdet).

Sammanfattningsvis kan man säga att ärenden som är av *principiell beskaffenhet* eller som annars är *av större vikt* är förbehållna nämnden. Oftast handlar det om ärenden som får stora konsekvenser för kommunen och ofta där politiska bedömningar är avgörande.

Någon klar gräns för vad som är delegerbart eller inte delegerbart finns inte. Man får se på hur ofta ärendena förekommer, kommunens storlek, budgetomslutning, förvaltningens/verksamhetens storlek och organisation.

Förutom de generella undantagen från delegering ovan innehåller en del specialförfattningar, t.ex. socialtjänstlagen, också uttryckliga delegeringsförbud.

Delegering och ren verkställighet

Man skiljer mellan *beslut i kommunallagens mening* och *ren verkställighet*. I delegeringsordning ska med andra ord endast upptas beslut i kommunallagens mening.

Gränsen mellan beslut som kräver delegering och ren verkställighet går inte att dra med exakthet.

Beslut i kommunallagens mening kännetecknas bl.a. av att det finns utrymme för alternativa lösningar och att beslutsfattaren måste göra vissa överväganden och bedömningar. Normalt kan denna typ av beslut överklagas genom laglighetsprövning eller genom förvaltningsbesvär. Men man kan inte endast gå på överklagbarheten för att särskilja ren verkställighet från beslut i kommunallagens mening eftersom t.ex. yttranden normalt inte kan överklagas men ofta innehåller självständiga bedömningar och fodrar delegering för att kunna föras över från nämnd till annan.

Vid ren *verkställighet* saknas utrymme för självständiga bedömningar och beslutsalternativ. Det rör sig här om "mekanisk verkställighet", t.ex. avgiftsdebitering enligt en fastställd taxa eller tilldelning av förskoleplats efter en klar turordning. Beslut av rent förberedande eller verkställande art kan inte överklagas (jmf 13 kap 2 § 2 p KL). Även om den enskilde inte kan överklaga beslutet genom laglighetsprövning – eller förvaltningsbesvär – finns andra vägar för den enskilde att angripa ett beslut den enskilde upplever som felaktigt, nämligen genom rättslig prövning vid allmän domstol, anhållan om en JO-granskning eller påkallande av de kommunala revisorernas uppmärksamhet.

Delegering av rätt att överklaga

Beslut att *överklaga dom* av allmän förvaltningsdomstol går att delegera, liksom beslut att begära *inhibition*. En förutsättning är att det överklagade beslutet i sig är delegerbart. Ett bemyndigande ska vara försett med förbehållet, att vad gäller ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda får delegeringen inte omfatta ärenden av principiell betydelse eller annars av större vikt.

Beslut utan delegeringsuppdrag

Om en anställd fattar ett beslut utan stöd av ett delegeringsuppdrag kan ett sådant beslut inte överklagas genom laglighetsprövning eftersom beslutet inte kan sägas existera i kommunallagens mening. Kommunen kan dock bli civilrättsligt bunden av beslutet om mottagaren är i god tro och det rör civilrättsliga förhållanden. Mottagaren kan i sådant fall även driva ärendet via allmän domstol.

Vem kan man delegera till?

En nämnd kan enligt 6 kap 37 § KL lämna delegeringsuppdrag till:

- ett utskott bestående av ledamöter eller ersättare i nämnden,
- en ledamot eller ersättare i nämnden,
- en anställd hos kommunen,
- presidiet.

Det är *inte* tillåtet att lämna delegeringsuppdrag till:

- flera anställda i grupp,
- till anställd tillsammans med ledamot eller ersättare, s.k. blandad delegering,
- anställd i kommunalt företag.

Det bör också vara klart, genom delegeringsordningen eller på annat sätt, vem som går in i en delegats ställe *vid delegatens frånvaro*.

Delegation till tjänsteman får vid förfall av denne, utövas av förordnad vikarie för denna. Delegation till chef får vid förfall av denne, utövas av ställföreträdande chef.

Vid frånvaro av ordinarie verksamhetschef kan annan verksamhetschef inom förvaltningen ersätta ordinarie verksamhetschef som delegat.

En chef inom förvaltningen har alltid samma beslutanderätt som sina underställda delegater men får inte ändra ett redan fattat beslut (med undantag för rättelse och ändring enligt 36-39 §§ FL vid underställds frånvaro).

Vidaredelegering

Enligt 7 kap 6 § KL kan en nämnd om den uppdrar till en förvaltningschef *inom den egna nämndens verksamhetsområde* att fatta vissa beslut, även medge att förvaltningschefen i sin tur får överlåta sin beslutanderätt till annan anställd inom kommunen. Detta kallas vidaredelegering. En förutsättning för detta är att nämnden *i ett beslut* tillåtit det. Beslut som fattats på grund av vidaredelegering ska *anmälas till förvaltningschefen*. Någon uttrycklig skyldighet för förvaltningschefen att anmäla dessa beslut till nämnden föreligger däremot inte, men nämnden kan sätta upp sådana krav som villkor för delegeringen

Vidaredelegering kan endast ske i *ett led*.

Delegering av beslutanderätten i brådskande ärenden där nämndens avgörande inte kan avvaktas

En nämnd får enligt 6 kap. 39 § KL uppdra åt ordföranden eller en annan ledamot i nämnden att besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Det rör sig alltså här om ärenden som oundgängligen måste avgöras. Vilka beslut som kan delegeras och om det finns några begränsningar framgår inte av lagtexten. Ärenden som avgjorts med stöd av denna bestämmelse ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde. Denna typ av beslut anses som ett beslut av nämnden.

Anmälan av delegeringsbeslut

Nämnden ska enligt 6 kap 40 § KL besluta i vilken utsträckning beslut som fattats med stöd av delegering ska anmälas till den. Nämnden bestämmer själv hur och när anmälan ska ske. Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt, om beslutet får överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap KL.

Syftet med anmälan är flera. Nämndernas informations- och kontrollbehov ska tillgodoses, dessutom kan det ha betydelse för beslutets laga kraftvinnande.

Beslut som överklagas enligt 13 kap. kommunallagen (laglighetsprövning) vinner laga kraft tre veckor efter att det att justerat protokoll anslås på kommunens anslagstavla. Antingen kan delegaten skriva ett särskilt protokoll över beslutet som tillkännages på anslagstavlan eller så räknas klagotiden från den dag, då tillkännagivande skedde genom justering av protokollet från det sammanträde vid vilket beslutet anmäldes hos nämnden.

För beslut i ärenden som avser myndighetsutövning mot enskild (förvaltningsbesvär) gäller dock andra bestämmelser och frister för klagotid och beslutens laga kraftvinnande. Dessa bestämmelser regleras i respektive speciallagstiftning och påverkas inte av tillkännagivande av justerat protokoll på kommunens anslagstavla.

Rätt att besluta i en viss ärendegrupp innefattar rätten att besluta:

- att bifalla eller avslå en ansökan,
- att förena tillstånd, godkännande, dispens, undantag med villkor,
- att besluta vad som i övrigt ska gälla för beslut eller tillstånd, godkännande, dispens, eller undantag enligt vad som anges i särskilda bestämmelser,
- att meddela föreläggande eller förbud i tillsyns- och anmälningsärenden,
- att lämna en anmälan eller ett klagomål utan åtgärd,
- att, när så är särskilt föreskrivet, förelägga sökanden att avhjälpa brist i ansökningshandlingarna vid äventyr att bristen avhjälpas på sökandes bekostnad eller ansökan avvisas,
- att besluta att avvisa en ansökan, när förutsättningar inte finns för att ta upp ärendet till behandling i sak,
- att avskriva ett ärende från vidare handläggning (om ansökan har återkallats eller frågan förfallit av annan anledning),
- att besluta om rättelse eller omprövning av beslut som delegaten fattat enligt de förutsättningar som anges i §36-§39 Förvaltningslagen (2017:900),
- att avvisa överklagande av beslut som fattas av delegaten när överklagandet kommit in för sent enligt 45 § Förvaltningslagen (2017:900).

1. Allmänna ärenden

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
1.1	Brådska ärenden	6 kap. 39 § KL	Ordf.	Vice ordf.	
1.2	Representation och uppvaktningar rörande förtroendevalda		Ordf.	Vice ordf.	
1.3	Ordförandes deltagande i kurser och konferenser		KSO		
1.4	Förtroendevaldas deltagande i kurser och konferenser		Ordf.	Vice ordf.	
1.5	Utseende av personer som har rätt att kvittera ut rekommenderade post-försändelser och liknande		VC		
1.6	Ansöka hos mark- och miljödomstol respektive förvaltningsrätt om utdömande av vite	6 § VL	VC		
1.7	Beslut om löpande förändringar i klassificeringsstruktur	6-7 §§ Arkivreglementet	Arkivarie		<i>Beslutet avser förändringar av gällande klassificeringsstruktur, så länge det inte påverkar verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet. En helt ny kommungemensam version ska antas av Kommunfullmäktige</i>
1.8	Beslut om löpande förändringar i informationshanteringsplan	6-7 §§ Arkivreglementet	Arkivarie		<i>Beslutet avser förändringar av gällande informationshanteringsplan så länge det inte påverkar verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet. En helt ny kommungemensam version ska antas av Kommunfullmäktige</i>
1.9	Beslut om gallring för informationsmängder och informationstyper som avviker från informationshanteringsplanen	6-7 §§ Arkivreglementet	Arkivarie		<i>Beslutet får inte påverka verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet.</i>

2. Ärendehantering, yttrande m.m.

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
2.1	Prövning av enskilds begäran att få ut allmän handling	2 kap. 14 § TF 6 kap. 4 § OSL	Handl		
2.2	Prövning av att överklagande skett i rätt tid	45 § FL	Handl		
2.3	Avvisning av överklagande som inkommit för sent	45 § FL	Handl		
2.4	Omprövning av beslut	37-39 § FL	Handl		
2.5	Yttranden, ansökningar och liknande till myndigheter m.fl. som <u>inte</u> är av principiell beskaffenhet eller av större vikt		VC		
2.6	Avskrivning av ärenden som <u>inte</u> är av principiell karaktär eller av större vikt		Handl		
2.7	Avskrivning av ärenden i övrigt		Ordf.		
2.8	Beslut gällande deltagande i överläggningar, samverkan eller samarbete med andra organisationer samt medlemskap i intresseorganisationer, föreningar, förbund och liknande sammanslutningar, som <u>inte</u> är av principiell karaktär eller av större vikt		VC		
2.9	Besluta att överklaga beslut och domar som innefattar ändring av delegatens beslut		VC		
2.10	Svara på remisser gällande detaljplaner som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.		Handl		Om ärendet är svårbedömt gällande eventuell principiell beskaffenhet eller av annars större vikt lyfts ärendet till nämnden för information för att där bedömas.

3. Ombud

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
3.1	Utse ombud att föra nämndens talan inför domstol och andra myndigheter	6 kap. 15 § KL	VC		

4. Upphandling

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
4.1	Antagande av anbud för Miljö- och hälsoskyddsnämndens räkning - upp till femtio (50) basbelopp		FC		<i>Löpande anskaffningsbeslut inom ramen för uppdrag och budget är att betrakta som ren verkställighet och kräver därför inget delegeringsbeslut</i>

5. Ekonomiska ärenden

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
5.1	Beslut att utse beslutsattestanter för Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen		FC		
5.2	Beslut rörande beloppsgränser för beslutsattestanter		FC		
5.3	Beslut om bokföringsmässig avskrivning av fordran, dock - upp till ett prisbasbelopp		VC		
5.4	Inhyrning, uthyrning och uppsägning av lokaler då - hyran uppgår till högst tio prisbasbelopp per år och avtalstiden är under tre år		FC		
5.5	Beslut om förlikning i skadeståndsärenden upp till ett basbelopp		VC		
5.6	Ansöka om projektmedel och besluta om projekt där medfinansieringen understiger 250 tkr.		VC		

6. Försäljning av lös egendom

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
6.1	Beslut om överlåtelse av sådan lös egendom som inte längre behövs, dock med ett beräknat försäljningsvärde upp till tre prisbasbelopp		VC		Vid försäljning av lös egendom gäller "Riktlinjer för försäljning av kommunal lös egendom" (KS 2009-02-25 § 48).

7. Miljöbalken

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
----	-------------------	--------	---------	-----------	------------

7.1. Allmänna hänsynsregler m.m., 2 kap. MB

7.1.1	Besluta i tillsynsärende gällande tillämpning av de allmänna hänsynsreglerna	2 kap. 2-9 §§, 26 kap. MB	Handl		
-------	--	---------------------------	-------	--	--

7.2. Miljöbedömningar och annat beslutsunderlag, 6 kap. MB

7.2.1	Avge yttrande i fråga om planen eller programmet kan antas medföra betydande miljöpåverkan	6 kap. 6 § punkt 2 MB	Handl		
7.2.2	Inom ramen för ett avgränsningssamråd avge yttrande i fråga om hur omfattningen av och detaljeringsgraden i en miljökonsekvens-beskrivning ska avgränsas	6 kap. 10 § MB	Handl		
7.2.3	Avge yttrande till verksamhetsutövare i frågan om betydande miljöpåverkan och i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning	6 kap. 24 § punkt 2 MB	Handl		
7.2.4	Inom ramen för ett avgränsningssamråd avge yttrande till verksamhetsutövare i fråga om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning och utformning etc.	6 kap. 30 § MB	Handl		

7.3. Skydd av områden, 7 kap. MB

7.3.1	Besluta i ärenden om tillstånd, anmälan, undantag eller dispens enligt gällande skyddsföreskrifter för vattenskyddsområden där nämnden har beslutanderätt eller där länsstyrelsen har överlåtit beslutanderätten till nämnden	7 kap. 22 § MB	Handl		
7.3.2	Besluta i tillsynsärenden enligt 7 kap. miljöbalken gällande naturreservat, naturminnen och biotopskyddsområden som har beslutats av kommunen, djur- och växtskyddsområden som kommunen har meddelat föreskrifter om samt områden och föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen.	7 kap. MB 2 kap. 9 § MTF	Handl		

7.3.3	Besluta i ärenden om dispens från föreskrifter som kommunen meddelat för naturreservat, biotopskyddsområden och naturminnen	7 kap. 7 §, 7 kap. 10 §, 7 kap. 11 § MB	VC		
7.3.4	Avge yttranden gällande områdesskydd och naturvård	7 kap. MB	Handl		
7.4. Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap. MB					
7.4.1	Besluta om villkor av mindre betydelse som mark- och miljödomstol eller länsstyrelse i beslut om tillstånd till miljöfarlig verksamhet överlåtit åt tillsynsmyndighet att fastställa	22 kap. 25 § MB	VC		
7.4.2	Förordna att ett tillstånd om miljöfarlig verksamhet ska gälla även om det överklagas	19 kap. 5 och 22 kap. 28 MB	VC		
7.4.3	Besluta om att avsluta täkt	20 § c FMH	Handl		
7.4.4	Avge yttrande till länsstyrelse eller mark- och miljödomstol i den s.k. kompletteringsremissen vid prövning av ansökan om miljöfarlig verksamhet	19 kap. 4 § MB, 9 § FMH, 22 kap. 4 och 10 §§ MB	Handl		
7.4.5	Avge yttrande till länsstyrelsen i anmälningsärende angående mindre ändring av tillståndspliktig verksamhet	26 § FMH och 1 kap. 11 § MPF	Handl		
7.4.6	Avge yttrande till mark- och miljödomstol eller länsstyrelsen i uppskjutna frågor i prövningsärenden av mindre betydelse	9 kap. 6 § MB	Handl		
7.4.7	Avge yttrande till länsstyrelsen i prövningsärende av mindre betydelse där mark- och miljödomstolen överlåtit till länsstyrelsen att besluta om villkor	9 kap. 6 MB	Handl		
7.4.8	Avge yttrande till länsstyrelsen vid remiss av länsstyrelsens yttrande till Miljöprövningsdelegationen i tillståndsärenden	9 kap. 6 § MB	Handl		
7.4.9	Besluta i ärenden angående enskilda avloppsanläggningar dimensionerade för högst 200 personer	9 kap. 2 § MB 13, 14 §§ FMH	Handl		
7.4.10	Besluta i ärenden angående enskilda avloppsanläggningar dimensionerade för fler än 200 men högst 2000 personer	9 kap. 2 § MB 13, 14 §§ FMH	VC		

7.4.11	Besluta i ärenden om övrigt avloppsvatten, t.ex vatten från avvattning, dagvatten, kylvattenspillvatten eller annan flytande orenlighet	9 kap. 2 § MB 13, 14 §§ FMH	Handl		
7.4.12	Besluta i ärenden gällande luftvärmepump och värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten	9 kap. 12 § MB 17, 40 §§ FMH	Handl		
7.4.13	Besluta i ärende om tillstånd om att inrätta anläggning för ny grundvattentäkt eller i ärende om anmälan av sådana anläggningar som redan finns där tillstånd respektive anmälan krävs enligt kommunens lokala föreskrifter	9 kap. 10 § MB	VC		
7.4.14	Besluta i ärende om anmälan om gödselstad eller annan upplagsplats för djurspillning inom område med detaljplan eller, om kommunen så föreskrivit, annat tätbebyggt område	37 § FMH	Handl		
7.4.15	Besluta i ärenden om anmälan om att driva eller arrangera viss verksamhet enligt 38 § FMH	38 § FMH	Handl		
7.4.16	Besluta i ärende om tillstånd att hålla vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser där tillstånd krävs enligt kommunens lokala föreskrifter	39 § FMH	Handl		
7.4.17	Besluta om dispens från vad som gäller enligt kommunens lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön, om det är uppenbart att risk för olägenheter från miljö- och hälsoskyddssynpunkt inte föreligger	Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö	Handl		
7.4.18	Besluta i ärende om anmälan av kyltorn	38 a § FMH	Handl		
7.4.19	Besluta om underrättelse till den som har gjort anmälan om att ärendet inte kommer att leda till någon åtgärd från myndighetens sida	27 § FMH	Handl		
7.4.20	Besluta i ärende om en anmälningspliktig verksamhet eller åtgärd kan antas medföra betydande miljöpåverkan,	26 a § FMH	Handl		
7.5. Verksamheter som orsakar miljöskador, 10 kap. MB					
7.5.1	Besluta i tillsynsärende angående avhjälpande av föroreningsskada	10 kap. MB, 2 kap. 31 § 3-4 p MTF	Handl		

7.5.2	Besluta i tillsynsärenden angående avhjälpande (inklusive utredning, efterbehandlingskrav) av allvarlig miljöskada.	10 kap. 14 § MB, 2 kap. 31 § 3-4 p MTF, 18-21 §§ FAM	VC		
7.5.3	Besluta i anmälningsärenden om avhjälpandeåtgärd med anledning av en föroreningsskada, när åtgärden kan medföra ökad risk för spridning eller exponering av föroreningar	28 § FMH	Handl		
7.6. Vattenverksamhet, 11 kap. MB					
7.6.1	Avge yttrande till länsstyrelse eller mark- och miljödomstol i ärende angående tillstånd eller anmälan om markavvattning eller vattenverksamhet	11 kap. 9a-b och 13 §§ MB, 21 § FVV	Handl		
7.7. Jordbruk och annan verksamhet, 12 kap. MB					
7.7.1	Om det finns särskilda skäl medge undantag från bestämmelserna gällande spridning av gödsel.	36 § föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring SJVFS 2004:62	Handl		
7.7.2	Besluta i tillsynsärenden som gäller jordbruk	12 kap MB och förordningen om miljöhänsyn i jordbruket 1998:915	Handl		
7.7.3	Besluta avge yttrande i ärenden om 12 kap. MB	12 kap. MB	Handl		
7.8. Kemiska produkter och biotekniska organismer, 14 kap. MB					
7.8.1	Besluta i ärenden beträffande bekämpningsmedel	BF	Handl		
7.8.2	Besluta i ärenden om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid hantering av brandfarliga vätskor	NFS 2021:10	Handl		
7.8.3	Besluta i ärenden om anläggningar som innehåller ozonnedbrytande ämnen och fluorerande växthusgaser	FFV, FOÄ	Handl		
7.8.4	Besluta i ärenden angående kemiska produkter och biotekniska organismer i övrigt	14 kap. MB	Handl		
7.8.5	Besluta avge yttrande till Kemikalieinspektionen eller länsstyrelsen i tillståndsärenden och övriga ärenden där yttrande begärs avseende kemiska produkter eller biotekniska organismer	14 kap. MB	Handl		

7.9. Avfall och producentansvar, 15 kap. MB					
7.9.1	Besluta i ärenden om avfallshantering enligt MB och kommunens egna föreskrifter	15 kap. MB	Handl		
7.9.2	Avge yttrande till Länsstyrelsen i ärenden om tillstånd till yrkesmässig transport av avfall	5 kap 1 § AF	Handl		
7.10. Tillsyn, 26 kap. MB					
7.10.1	Besluta om föreläggande eller förbud utan vite i ärenden som nämnden ansvarar för	26 kap 9 § MB	Handl		
7.10.2	Besluta att ålägga tidigare ägare eller nyttjanderättshavare att lämna uppgift om ny ägares eller nyttjanderättshavares namn och adress	26 kap 13 § MB	Handl		
7.10.3	Besluta att förena föreläggande eller förbud med fast vite om högst 50 000 kronor för respektive adressat i varje enskilt ärende samt begära utdömande av vite	26 kap. 14 § MB (VL)	VC		
7.10.4	Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtgärdas. Beloppen gäller för respektive adressat i varje enskilt ärende.	26 kap. 14 § MB (VL)	VC		
7.10.5	Besluta att sända föreläggande eller förbud, som meddelats mot någon i egenskap av ägare m.m. till inskrivningsmyndigheten för anteckning i inskrivningsregistret	26 kap. 15 § MB	Handl		
7.10.6	Besluta att begära att den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenhet för människors hälsa eller påverka miljön ska lämna förslag till kontrollprogram eller förbättrade åtgärder	26 kap. 19 § tredje stycket MB	Handl		
7.10.7	Besluta att förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd att lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsyn.	26 kap. 21 § MB	Handl		
7.10.8	Besluta att förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd eller som upplåter byggnad för bostäder eller allmänna ändamål att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsyn	26 kap. 22 § MB	Handl		

7.10.9	Besluta att föreskriva att undersökning av verksamhet och dess verkningar istället ska utföras av någon annan och att utse någon att göra sådan undersökning, om kostnaden inte överstiger 50 000 kronor	26 kap. 22 § första stycket MB	VC		
7.10.10	Besluta att förena beslut om undersökning med förbud att överlåta berörd fastighet eller egendom till dess undersökningen är slutförd	26 kap. 22 § andra stycket MB	Handl		
7.10.11	Bestämma att beslut i tillsynsärende ska gälla omedelbart även om det överklagas	26 kap. 26 § MB	Handl		
7.11. Tillstånds giltighet, omprövning m.m., 24 kap. MB					
7.11.1	Ompröva tillstånd, ändra eller upphäva villkor eller andra bestämmelser eller meddela nya sådana	24 kap. 5 § MB	VC		
7.11.2	Besluta att på ansökan av tillståndshavare upphäva eller ändra bestämmelser och villkor i ett tillståndsbeslut	24 kap. 8 § MB	VC		
7.12. Avgifter, 27 kap. MB m fl					
7.12.1	Besluta att debitera avgift enligt kommunens taxa för prövning och tillsyn	27 kap. 1 § MB Kommunens taxa	Handl		
7.12.2	Beslut att sätta ner eller efterskänka avgift enligt kommunens taxa.	Kommunens taxa	Handl		
7.13. Tillträde m.m., 28 kap. MB					
7.13.1	Besluta att meddela förbud vid vite av högst 10 000 kronor att rubba eller skada mätapparat eller liknande utrustning som behöver sättas ut vid undersökningar	28 kap.1 och 28 kap. 7 §§ MB	VC		
7.13.2	Besluta att begära hjälp av polismyndigheten för att få tillträde till fastighet, byggnader, andra anläggningar samt transportmedel för att myndighetens uppgifter ska kunna utföras	28 kap. 1 och 28 kap. 8 §§ MB	Handl		
7.14. Miljösanktionsavgifter, 30 kap. MB					
7.14.1	Besluta om miljösanktionsavgifter	30 kap. 3 § MB	VC		
8. Livsmedel					
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning

8.1. Åtgärder vid bristande efterlevnad					
8.1.1	Beslut att meddela förelägganden och förbud utan vite som behövs för efterlevnaden av livsmedelslagen, de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen samt de beslut som meddelats med stöd av EG-bestämmelserna	22 § LML	Handl		
8.1.2	Beslut att förena föreläggande och förbud med fast vite upp till 50 000 kronor för respektive adressat i varje enskilt ärende	23 § LML (VL)	VC		
8.1.3	Beslut att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad som föreläggande eller förbudet inte följs. Beloppen gäller för respektive adressat i varje enskilt ärende	23 § LML (VL)	VC		
8.1.4	Besluta att ta hand om en vara samt om förutsättningar för det föreligger, att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om varans inköpsvärde kan antas understiga 10 000 kronor	24 § LML 34 § LMF	Handl		
8.1.5	Besluta att ta hand om en vara samt om förutsättningar för det föreligger, att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om varans inköpsvärde kan antas understiga 100 000 kronor	24 § LML, 34 § LMF	VC		
8.1.6	Besluta om att på ägarens bekostnad låta förstöra omhändertagen vara, eller varor som omfattas av ett förbud enligt föreskrifter meddelade med stöd av 6 § 6 LML	24 § tredje stycket LML, 34 § LMF	VC		
8.1.7	Beslut om rättelse på den felandes bekostnad	26 § LML	VC		
8.1.8	Besluta om åtgärder som behövs för att spåra smitta och undanröja risk för smittspridning efter underrättelse från smittskyddsläkaren om att smitta sprids eller misstänks spridas genom livsmedel	25 § LML	VC		
8.1.9	Besluta om att begära hjälp av polismyndigheten för utövande av livsmedelskontrollen eller verkställighet av beslut	27 § LML	Handl		
8.1.10	Besluta att förordna att ett beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas	33 § LML	Handl		
8.2. Registrering och fastställande					
8.2.1	Besluta om fastställande av provtagningspunkter, frekvens av normal respektive utvidgad kontroll av dricksvatten samt fastställande av	21 § LIVSFS 2022:12	Handl		

	faroanalys				
8.2.2	Besluta i ärenden om registrering av livsmedelsanläggning	23 § LMF, 11-11a §§ LIVSFS 2005:20	Handl		
8.3 Åtgärder från de behöriga myndigheternas sida och sanktioner					
8.3.1	Besluta om att varor ska behandlas, att märkning ändras, eller att korrigerande information ska förmedlas till konsumenterna.	F 2017/625 Art 138 2 c	Handl		
8.3.2	Besluta om att begränsa eller förbjuda att varor släpps ut på marknaden, förflyttas, förs in i unionen eller exporteras samt förbjuda att de återsänds till den avsändande medlemsstaten eller beordra att de återsänds till den avsändande medlemsstaten	F 2017/625 Art 138 2 d	Handl		
8.3.3	Besluta att aktören ska öka egenkontrollernas frekvens	F 2017/625 Art 138 2 e	Handl		
8.3.4	Besluta att varor dras tillbaka, återkallas, bortskaffas och destrueras, och i tillämpliga fall tillåta att varorna används för andra ändamål än de som de ursprungligen var avsedda för	F 2017/625 Art 138 2 g	Handl		
8.3.5	Besluta att hela eller delar av den berörda aktörens företag, eller dess anläggningar, installationer eller andra lokaler, isoleras eller stängs under en lämplig tidsperiod,	F 2017/625 Art 138 2 h	Handl		
8.3.6	Besluta att beordra att hela eller delar av den berörda aktörens verksamhet och, i förekommande fall, de webbplatser som aktörer driver eller använder , läggs ner under en lämplig tidsperiod	F 2017/625 Art 138 2 i	Handl		
8.3.7	Besluta om sanktionsavgift inom nämndens kontrollområde	30 c LL och 39a–39i LF	Handl		

9. Förordningen (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
9.1	Besluta om risk- och erfarenhetsklassificering av livsmedelsföretag samt om kontrollavgift	4-6 § FAOKL, Kommunens taxa	Handl		
9.2	Besluta om avgift för registrering	11 § FAOKL, Kommunens taxa	Handl		

9.3	Besluta att sätta ned eller efterskänka avgiften	18 § FAOKL, Kommunens taxa	Handl		
9.4	Besluta om avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål som föranleds av bristande efterlevnad av regelverket	8-9 § FAOKL, Kommunens taxa	Handl		
9.5	Besluta om avgift för importkontroll	Förordning 2006:812 11-12§	Handl		

10. Lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
10.1	Anvisa lämplig plats för nedgrävning av hästdjur eller sällskapsdjur.	27 § SJVFS 2006:84	Handl		
10.2	Beslut att meddela förelägganden och förbud utan vite som behövs för efterlevnaden av lagen, de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen samt de beslut som meddelats med stöd av EG-bestämmelserna	23 § LFAB (VL)	Handl		
10.3	Beslut att förena föreläggande och förbud med (fast) vite upp till 50 000 kr för respektive adressat i varje enskilt ärende	24 § LFAB (VL)	VC		
10.4	Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 10 000 kr per överträdelse eller med 10 000 kr per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtgäddas. Beloppen gäller för respektive adressat i varje enskilt ärende.	24 § LFAB (VL)	VC		
10.5	Besluta att ta hand om en vara samt – om förutsättningar för det föreligger – att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om varans värde kan antas understiga 10 000 kronor	25 § LFAB	Handl		
10.6	Besluta om att begära hjälp av polismyndigheten för utövande av kontrollen eller verkställighet av beslut, om förutsättningar för sådan begäran föreligger	27 § LFAB	Handl		
10.7	Besluta om sanktionsavgift ska betalas av den som påbörjar en verksamhet som är registerpliktig utan att någon anmälan om registrering har gjorts, eller brister när det gäller att uppfylla krav på journalföring eller annan dokumentation.	30a § LFAB	Handl		

10.8	Besluta att förordna att ett beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas	33 § LFAB	Handl		
------	---	-----------	-------	--	--

11. Förordning (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
11.1	Besluta om risk- och erfarenhetsklassificering av foderföretagare och företagare som befattar sig med animaliska biprodukter samt beslut om årlig kontrollavgift	3-6 §§ FAOKF Kommunens taxa	Handl		
11.2	Besluta om att sätta ned eller efterskänka avgiften	11 § FAOKF, Kommunens taxa	Handl		
11.3	Besluta om avgift för extra offentlig kontroll som föranleds av bristande efterlevnad av regelverket	12 § FAOKF	Handl		

12. Strålskyddslagen

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
12.1	Begära upplysning eller handlingar som behövs för tillsynen	8 kap 4 § SSL	Handl		
12.2	Meddela föreläggande eller förbud	8 kap 6 § SSL	Handl		
12.3	Besluta att förena föreläggande eller förbud med vite om högst 50 000 kronor för varje adressat i varje enskilt ärende	8 kap 7 § SSL (VL)	VC		
12.4	Besluta att ta ut avgift för tillsynsärende enligt strålskyddslagstiftningen	8 kap 14 § SSF, Kommunens taxa	Handl		

13. Smittskyddslagen

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
13.1	Besluta om erforderliga smittskyddsåtgärder	9 § SML	Handl		
13.2	Meddela föreläggande och förbud som behövs i enskilda fall för att hindra spridning av samhällsfarlig sjukdom	33 § SML	Handl		
13.3	Besluta om förstöring av gång- och sängkläder, husgeråd, möbler och andra föremål av personlig natur samt låta avliva sällskapsdjur, om det är nödvändigt för att hindra smittspridning av samhällsfarlig sjukdom	34 § SML	Handl		
13.4	Begära polishandräckning	62 § SML	Handl		

14. Lag (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
14.1	Besluta om att åtgärder till skydd för människors hälsa vidtas i fråga om transportmedel, bagage och annat gods samt djur	4 § LSIH	Handl		
14.2	Besluta om åtgärder för att i hamnen utrota insekter, råttor och andra djur som vanligen är bärare av smittämnen	22 § LSIH	Handl		
14.3	Besluta om saneringsintyg och andra åtgärder för att på fartyg utrota djur som avses i 22 §	23 § LSIH	Handl		

15. Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
15.1	Besluta om avgift för tillsyn	8 kap 2 § LTLP Taxa enligt lag om tobak och liknande produkter	Handl		
15.2	Beslut att bevilja försäljningstillstånd efter ansökan från konkursbo	5 kap 9 § LTLP	Handl		
15.3	Besluta om föreläggande och förbud	7 kap 9 §, 12 §, 13 § LTLP	Handl		
15.4	Besluta att förena förelägganden eller förbud med vite om högst 50 000 kronor för respektive adressat i varje enskilt ärende	7 kap 9 § 15 § LTLP (VL)	VC		
15.5	Beslut att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad som föreläggande eller förbudet inte följs. Beloppen gäller för respektive adressat i varje enskilt ärende	7 kap 9 § 15 § LTLP (VL)	VC		
15.6	Beslut om återkallelse	7 kap 10 § punkt 1 LTLP	Handl		
15.7	Beslut att meddela varning	7 kap 11 §, 13 § LTLP	Handl		
15.8	Besluta om att begära hjälp av polismyndigheten	7 kap 19 § LTLP	Handl		
15.9	Begära upplysning eller handlingar som behövs för tillsynen	7 kap 17 § LTLP	Handl		
15.10	Prövning om lämplighet kvarstår efter ägar- eller styrelseförändring	5 kap 2 § LTPT	Handl		

16. Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
16.1	Begära upplysning eller handlingar som behövs för kontrollen	21 § LHRL	Handl		
16.2	Besluta om avgift för kontroll av den som bedriver detaljhandel	23 § LHRL	Handl		

17. Övrigt

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
17.1	Avge yttrande till byggnadsnämnden i ärende angående, förhandsbesked, bygglov, rivningslov och marklov		Handl		
17.2	Avge yttrande till byggnadsnämnden och lantmäterimyndigheten i ärende angående avstyckning och planutredning		Handl		
17.3	Avge yttrande till polismyndigheten i ärenden rörande tillstånd till hotell- och pensionatsrörelse		Handl		
17.4	Framställning till polismyndighet rörande beslut om flyttning av fordon i visst fall	Lag om (1982:129) flyttning av fordon i vissa fall	Handl		
17.5	Yttrande angående flyttning av gravsatt stoft	Begravningslagen (1190:1144)	Handl		
17.6	Avge yttrande i ärenden om auktorisation av bilskrotare		Handl		
17.7	Avge yttrande till länsstyrelse i ärende rörande bidrag för åtgärder och andra åtgärder i bostäder		Handl		
17.8	Avge yttrande till länsstyrelse i ärende om tillstånd för att inrätta hem för vård och boende som drivs av en enskild eller sammanslutning		Handl		
17.9	Avge yttrande till polismyndigheten i ärende om allmänna sammankomster, offentliga tillställningar, bullrande verksamheter eller liknande verksamheter		Handl		
17.10	Yttrande gällande kasionspel	Spelförordn. 7 kap. 12 §	Handl		För företagare som innehar serveringstillstånd
17.11	Yttrande gällande värdeautomatspel	Spelförordn. 3 kap. 7 §	Handl		För företagare som innehar serveringstillstånd

18. Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
18.1	Besluta om föreläggande, förbud och varning	28 -29 § LTNP	Handl		
18.2	Besluta att förena förelägganden eller förbud med vite om högst 50 000 kronor i varje enskilt ärende	31 § LTNP (VL)	VC		
18.3	Beslut att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad som föreläggande eller förbudet inte följs. Beloppen gäller i varje enskilt ärende	31 § LTNP (VL)	VC		
18.4	Begära upplysning eller handlingar som behövs för tillsynen	32 § LTNP	Handl		
18.5	Besluta om att begära hjälp av polismyndigheten	34 § LTNP	Handl		
18.6	Besluta om avgift för tillsyn	40 § LTNP	Handl		

19. Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
19.1	Besluta om godkännande av en plan för mottagning och hantering av avfall från fartyg och frågor i anledning av sådant godkännande	3 kap. 9 § LÅFF	Handl		
19.2	Besluta om de förelägganden och övriga tillsynsåtgärder som behövs enligt lagen.	6 kap. 5 b § LÅFF	Handl		
19.3	Besluta att förena föreläggande med fast vite om högst 50 000 kronor samt begära utdömande av vite	6 kap. 5 b § LÅFF (VL)	VC		
19.4	Besluta att förena föreläggande med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtgärdas. Beloppen gäller för respektive adressat i varje enskilt ärende.	6 kap. 5b § LÅFF (VL)	VC		
19.5	Besluta att debitera avgift enligt kommunens taxa för prövning och tillsyn	6 kap. 8 § LÅFF Kommunens taxa	Handl		
19.6	Besluta att sätta ner eller efterskänka avgift enligt kommunens taxa	Kommunens taxa	Handl		
19.7	Besluta om sanktionsavgift vid underlåtenhet att se till att det finns en anordning för mottagning av avfall från fartyg.	8 a kap. 2 § förordning (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg	VC		

19.8	Besluta om sanktionsavgift vid underlåtelse att upprätta eller inneha en godkänd avfallshanteringsplan	8 a kap. 3 § förordning (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg	VC		
------	--	---	----	--	--

20. Lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
20.1	Besluta om föreläggande utan vite	8 § lag om sprängämnesprekursorer	Handl		
20.2	Besluta att förena föreläggande med fast vite om högst 50 000 kronor samt begära utdömande av vite	8 § lag om sprängämnesprekursorer (VL)	VC		
20.3	Besluta att förena föreläggande med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtgäddas. Beloppen gäller för respektive adressat i varje enskilt ärende.	8 § lag om sprängämnesprekursorer (VL)	VC		
20.4	Besluta om att begära att få upplysningar och handlingar samt få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen där den ekonomiska aktören bedriver sin verksamhet	7 § lag om sprängämnesprekursorer	handl		
20.5	Besluta att debitera avgift för tillsyn enligt kommunens taxa	11 § lag om sprängämnesprekursorer Kommunens taxa	Handl		
20.6	Besluta att sätta ner eller efterskänka avgift enligt kommunens taxa	Kommunens taxa	Handl		

21. Delgivningslagen (2010:1932)

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
21.1	Besluta att delgivning i ett ärende ska ske genom kungörelsedelgivning	47-50 §§ DL, 19-20 §§ DF	VC		

22. Kommunallagen (2017:725)

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
22.1	Mottagande av delgivning på nämndens vägnar	6 kap. 36 § KL	Handl		

23. Alkohollagen (2010:1622)

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
23.1	Beslut om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten	8 kap. 2 § AL	Handl		
23.2	Beslut om tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap	8 kap. 2 § AL	Handl		
23.3	Beslut om utökat/utvidgat tillstånd	8 kap. 2 § AL	Handl		
23.4	Beslut om stadigvarande utökning av serveringstid	8 kap. 2 § AL	Handl		
23.5	Beslut om tillfällig utökning av serveringstid, även serveringstid utöver normaltiden	8 kap. 2 § AL	Handl		Enligt riktlinjer för serveringstillstånd
23.6	Godkännande av serveringslokal för cateringverksamhet efter anmälan	8 kap. 4 § AL	Handl		
23.7	Beslut om särskilt tillstånd för provsmakning vid arrangemang	8 kap. 6 § AL	Handl		
23.8	Beslut om gemensam serveringsyta	8 kap. 14 § AL	Handl		
23.9	Beslut med anledning av ansökan från konkursbo om att få fortsätta rörelsen	9 kap. 12 § AL	Handl		
23.10	Beslut om erinran	9 kap 17 § AL	Handl		
23.11	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd som inte längre utnyttjas	9 kap. 18 § p. 1 AL	Handl		
23.12	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd som inte längre utnyttjas	9 kap. 18 a § p. 1 AL	Handl		Obs endast gårdsförsäljning
23.13	Beslut om att förbjuda detaljhandel av öl eller servering av öl	9 kap. 19 § AL	Handl		
23.14	Beslut om att meddela varning till den som bedriver detaljhandel med eller servering av öl	9 kap. 19 § AL	Handl		
23.15	Beslut om förbud eller inskränkning av försäljning av alkoholdrycker för visst tillfälle	3 kap. 10 § 2st. AL	Handl		
23.16	Beslut om att avge yttrande till förvaltningsdomstol i ärende fattat av handläggare	9 kap § 8 AL	Handl		
23.17	Beslut om att inleda tillsynsutredning	9 kap 2 § AL	Handl		
23.18	Beslut om att avskriva tillsynsutredning	9 kap 2 § AL	Handl		

Vänersborgs kommun

Delegeringsordning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Gäller fr.o.m. 2026-04-15

Innehåll

Förkortningar m.m.....	1
Delegering av beslutanderätt inom nämnd	3
1. Allmänna ärenden	7
2. Ärendehantering, yttrande m.m.	8
3. Ombud.....	9
4. Upphandling.....	9
5. Ekonomiska ärenden.....	9
6. Försäljning av lös egendom.....	10
7. Miljöbalken	10
8. Livsmedel.....	15
9. Förordningen (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter	17
10. Lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter	18
11. Förordning (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter ..	19
12. Strålskyddslagen	19
13. Smittskyddslagen.....	19
14. Lag (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa	20
15. Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter.....	20
16. Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel	21
17. Övrigt	21
18. Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter	22
19. Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg	22
20. Lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer	23
21. Delgivningslagen (2010:1932).....	23
22. Kommunallagen (2017:725)	23
23. Alkohollagen (2010:1622).....	24

Dokumentinformation Delegeringsordning Miljö- och hälsoskyddsnämnden		Dokumentansvarig Förvaltningschef	
Antagen xxxxxxx	Antagen av Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Reviderad	Giltighet tillsvidare
Aktualiserad	Diarienummer ALLM.2026.380	Intranät ☐	Hemsida ☒
Dokumentmottagare ☒ Förvaltningsorganisation ☐ Kommunala bolag ☒ Allmänheten ☒ Förtroendevalda			
Andra regelverk som omnämns Se Förkortningar på lagar, författningar och förordningar längre ned i dokumentet.			

Förkortningar m.m.

Förkortningar på delegater

Handl.	Handläggare (Miljö- och hälsoskyddsinspektör, Livsmedelsinspektör och Kommunekolog)
KSO	Kommunstyrelsens ordförande
VC	Verksamhetschef
FC	Förvaltningschef
Ordf.	Ordförande
Vice ordf.	Vice ordförande

Förkortningar på lagar, författningar och förordningar

AF	Avfallsförordningen (2020:614)
AL	Alkohollagen (2010:1622)
BF	Förordning (2014:425) om bekämpningsmedel
DF	Delgivningsförordningen (2011:154)
DL	Delgivningslagen (2010:1932)
EG 853/2004	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung
EG 854/2004	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel
F 2017/625	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen mm.
FAM	Förordningen (2007:667) om allvarliga miljöskador
FAOKF	Förordningen (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter
FAOKL	Förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter
FAPT	Förordningen (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken
FFAB	Förordning (2006:814) om foder och animaliska biprodukter FL Förvaltningslagen (2017:900)
FMH	Förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
FMKB	Förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar
FMSA	Förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter
FOS	Förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

FVV	Förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m.
FFV	Förordningen (2016:1128) om fluorerade växthusgaser
FOÄ	Förordningen (2016:1129) om ozonnedbrytande ämnen
KL	Kommunallagen (2017:725)
VL	Lag (1985:206) om vite
LTLF	Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter
LTNP	Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter
LSIH	Lag om skydd mot internationella hot mot människors hälsa (2006:1570)
LHRL	Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel
LÅFF	Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg
LFAB	Lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter
LIVSFS 2009:5	Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:20) om livsmedelshygien, i lydelse enligt LIVSFS 2009:5
LMF	Livsmedelsförordningen (2006:813)
LML	Livsmedelslagen (2006:804)
LIVSFS 2022:12	Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten
MB	Miljöbalken (1998:808)
MTF	Miljötillsynsförordningen (2011:13)
NFS 2021:10	Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2021:10 om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor
OSL	Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
OL	Ordningslagen (1993:1617)
PBL	Plan- och bygglagen (2010:900)
SML	Smittskyddslagen (2004:168)
SSF	Strålskyddsförordningen (2018:506)
SSL	Strålskyddslagen (2018:396)
SSMFS	Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om solarier (2012:5)
TF	Tryckfrihetsförordningen (1949:105)

Delegering av beslutanderätt inom nämnd

Vad innebär delegering?

Delegering enligt kommunallagen (KL) innebär att beslutanderätten, i ett visst ärende eller i en ärendegrupp, flyttas över till någon annan (= *delegaten*). Delegaten träder helt in i nämndens ställe. Ett beslut av delegaten ses som nämndens beslut och *kan överklagas* genom laglighetsprövning. Nämnden kan inte ändra delegatens beslut men kan naturligtvis *återkalla* delegeringsuppdraget.

Nämnden kan också genom eget handlande föregripa ett beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över ärendet och fatta beslut. Nämnden har redovisningsansvaret, men delegaten har det *juridiska ansvaret* (t.ex. tjänstefel eller skadestånd).

Förutsättningar för nämndens delegeringsrätt

Delegering inom en nämnd förutsätter *alltid beslut i två led*. Först måste fullmäktige i ett *reglemente* eller i ett *särskilt beslut* ha uppdragit till nämnden att hantera ett visst verksamhetsområde eller besluta i vissa ärenden eller ärendegrupper. Därefter kan nämnden om den vill besluta om delegering av denna beslutanderätt. Nämnden lämnar delegeringsuppdrag genom *särskilt beslut* eller genom att fatta beslut om en *delegeringsordning* där beslutanderätten i olika ärenden överförs till delegater.

Nämnden beslutar själv i vilka ärenden eller ärendegrupper beslutanderätten ska delegeras. Räckvidden för en nämnds delegeringsbefogenhet framgår av 6 kap 38 § KL (se nedan) som anger vilka ärendetyper som inte får delegeras.

Vad kan delegeras?

Nämndens delegeringsrätt - delegeringsförbud

Nämnden får enligt 6 kap. 38 § KL inte delegera beslutanderätten i följande slag av ärenden:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet, d.v.s. nämndens övergripande ansvar för verksamheten,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige,
3. yttranden med anledning av att fullmäktiges beslut överklagats,
4. yttranden med anledning av att nämndens egna beslut överklagats,
5. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
6. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden,
7. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras (bl.a. inom socialområdet).

Sammanfattningsvis kan man säga att ärenden som är av *principiell beskaffenhet* eller som annars är *av större vikt* är förbehållna nämnden. Oftast handlar det om ärenden som får stora konsekvenser för kommunen och ofta där politiska bedömningar är avgörande.

Någon klar gräns för vad som är delegerbart eller inte delegerbart finns inte. Man får se på hur ofta ärendena förekommer, kommunens storlek, budgetomslutning, förvaltningens/verksamhetens storlek och organisation.

Förutom de generella undantagen från delegering ovan innehåller en del specialförfattningar, t.ex. socialtjänstlagen, också uttryckliga delegeringsförbud.

Delegering och ren verkställighet

Man skiljer mellan *beslut i kommunallagens mening* och *ren verkställighet*. I delegeringsordning ska med andra ord endast upptas beslut i kommunallagens mening.

Gränsen mellan beslut som kräver delegering och ren verkställighet går inte att dra med exakthet.

Beslut i kommunallagens mening kännetecknas bl.a. av att det finns utrymme för alternativa lösningar och att beslutsfattaren måste göra vissa överväganden och bedömningar. Normalt kan denna typ av beslut överklagas genom laglighetsprövning eller genom förvaltningsbesvär. Men man kan inte endast gå på överklagbarheten för att särskilja ren verkställighet från beslut i kommunallagens mening eftersom t.ex. yttranden normalt inte kan överklagas men ofta innehåller självständiga bedömningar och fodrar delegering för att kunna föras över från nämnd till annan.

Vid ren *verkställighet* saknas utrymme för självständiga bedömningar och beslutsalternativ. Det rör sig här om "mekanisk verkställighet", t.ex. avgiftsdebitering enligt en fastställd taxa eller tilldelning av förskoleplats efter en klar turordning. Beslut av rent förberedande eller verkställande art kan inte överklagas (jmf 13 kap 2 § 2 p KL). Även om den enskilde inte kan överklaga beslutet genom laglighetsprövning – eller förvaltningsbesvär – finns andra vägar för den enskilde att angripa ett beslut den enskilde upplever som felaktigt, nämligen genom rättslig prövning vid allmän domstol, anhållan om en JO-granskning eller påkallande av de kommunala revisorernas uppmärksamhet.

Delegering av rätt att överklaga

Beslut att *överklaga dom* av allmän förvaltningsdomstol går att delegera, liksom beslut att begära *inhibition*. En förutsättning är att det överklagade beslutet i sig är delegerbart. Ett bemyndigande ska vara försett med förbehållet, att vad gäller ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda får delegeringen inte omfatta ärenden av principiell betydelse eller annars av större vikt.

Beslut utan delegeringsuppdrag

Om en anställd fattar ett beslut utan stöd av ett delegeringsuppdrag kan ett sådant beslut inte överklagas genom laglighetsprövning eftersom beslutet inte kan sägas existera i kommunallagens mening. Kommunen kan dock bli civilrättsligt bunden av beslutet om mottagaren är i god tro och det rör civilrättsliga förhållanden. Mottagaren kan i sådant fall även driva ärendet via allmän domstol.

Vem kan man delegera till?

En nämnd kan enligt 6 kap 37 § KL lämna delegeringsuppdrag till:

- ett utskott bestående av ledamöter eller ersättare i nämnden,
- en ledamot eller ersättare i nämnden,
- en anställd hos kommunen,
- presidiet.

Det är *inte* tillåtet att lämna delegeringsuppdrag till:

- flera anställda i grupp,
- till anställd tillsammans med ledamot eller ersättare, s.k. blandad delegering,
- anställd i kommunalt företag.

Det bör också vara klart, genom delegeringsordningen eller på annat sätt, vem som går in i en delegats ställe *vid delegatens frånvaro*.

Delegation till tjänsteman får vid förfall av denne, utövas av förordnad vikarie för denna. Delegation till chef får vid förfall av denne, utövas av ställföreträdande chef.

Vid frånvaro av ordinarie verksamhetschef kan annan verksamhetschef inom förvaltningen ersätta ordinarie verksamhetschef som delegat.

En chef inom förvaltningen har alltid samma beslutanderätt som sina underställda delegater men får inte ändra ett redan fattat beslut (med undantag för rättelse och ändring enligt 36-39 §§ FL vid underställds frånvaro).

Vidaredelegering

Enligt 7 kap 6 § KL kan en nämnd om den uppdrar till en förvaltningschef *inom den egna nämndens verksamhetsområde* att fatta vissa beslut, även medge att förvaltningschefen i sin tur får överlåta sin beslutanderätt till annan anställd inom kommunen. Detta kallas vidaredelegering. En förutsättning för detta är att nämnden *i ett beslut* tillåtit det. Beslut som fattats på grund av vidaredelegering ska *anmälas till förvaltningschefen*. Någon uttrycklig skyldighet för förvaltningschefen att anmäla dessa beslut till nämnden föreligger däremot inte, men nämnden kan sätta upp sådana krav som villkor för delegeringen

Vidaredelegering kan endast ske i *ett led*.

Delegering av beslutanderätten i brådskande ärenden där nämndens avgörande inte kan avvaktas

En nämnd får enligt 6 kap. 39 § KL uppdra åt ordföranden eller en annan ledamot i nämnden att besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Det rör sig alltså här om ärenden som oundgängligen måste avgöras. Vilka beslut som kan delegeras och om det finns några begränsningar framgår inte av lagtexten. Ärenden som avgjorts med stöd av denna bestämmelse ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde. Denna typ av beslut anses som ett beslut av nämnden.

Anmälan av delegeringsbeslut

Nämnden ska enligt 6 kap 40 § KL besluta i vilken utsträckning beslut som fattats med stöd av delegering ska anmälas till den. Nämnden bestämmer själv hur och när anmälan ska ske. Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt, om beslutet får överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap KL.

Syftet med anmälan är flera. Nämndernas informations- och kontrollbehov ska tillgodoses, dessutom kan det ha betydelse för beslutets laga kraftvinnande.

Beslut som överklagas enligt 13 kap. kommunallagen (laglighetsprövning) vinner laga kraft tre veckor efter att det att justerat protokoll anslås på kommunens anslagstavla. Antingen kan delegaten skriva ett särskilt protokoll över beslutet som tillkännages på anslagstavlan eller så räknas klagotiden från den dag, då tillkännagivande skedde genom justering av protokollet från det sammanträde vid vilket beslutet anmäldes hos nämnden.

För beslut i ärenden som avser myndighetsutövning mot enskild (förvaltningsbesvär) gäller dock andra bestämmelser och frister för klagotid och beslutens laga kraftvinnande. Dessa bestämmelser regleras i respektive speciallagstiftning och påverkas inte av tillkännagivande av justerat protokoll på kommunens anslagstavla.

Rätt att besluta i en viss ärendegrupp innefattar rätten att besluta:

- att bifalla eller avslå en ansökan,
- att förena tillstånd, godkännande, dispens, undantag med villkor,
- att besluta vad som i övrigt ska gälla för beslut eller tillstånd, godkännande, dispens, eller undantag enligt vad som anges i särskilda bestämmelser,
- att meddela föreläggande eller förbud i tillsyns- och anmälningsärenden,
- att lämna en anmälan eller ett klagomål utan åtgärd,
- att, när så är särskilt föreskrivet, förelägga sökanden att avhjälpa brist i ansökningshandlingarna vid äventyr att bristen avhjälpas på sökandes bekostnad eller ansökan avvisas,
- att besluta att avvisa en ansökan, när förutsättningar inte finns för att ta upp ärendet till behandling i sak,
- att avskriva ett ärende från vidare handläggning (om ansökan har återkallats eller frågan förfallit av annan anledning),
- att besluta om rättelse eller omprövning av beslut som delegaten fattat enligt de förutsättningar som anges i §36-§39 Förvaltningslagen (2017:900),
- att avvisa överklagande av beslut som fattas av delegaten när överklagandet kommit in för sent enligt 45 § Förvaltningslagen (2017:900).

1. Allmänna ärenden

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
1.1	Brådska ärenden	6 kap. 39 § KL	Ordf.	Vice ordf.	
1.2	Representation och uppvaktningar rörande förtroendevalda		Ordf.	Vice ordf.	
1.3	Ordförandes deltagande i kurser och konferenser		KSO		
1.4	Förtroendevaldas deltagande i kurser och konferenser		Ordf.	Vice ordf.	
1.5	Utseende av personer som har rätt att kvittera ut rekommenderade post-försändelser och liknande		VC		
1.6	Ansöka hos mark- och miljödomstol respektive förvaltningsrätt om utdömande av vite	6 § VL	VC		
1.7	Beslut om löpande förändringar i klassificeringsstruktur	6-7 §§ Arkivreglementet	Arkivarie		<i>Beslutet avser förändringar av gällande klassificeringsstruktur, så länge det inte påverkar verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet. En helt ny kommungemensam version ska antas av Kommunfullmäktige</i>
1.8	Beslut om löpande förändringar i informationshanteringsplan	6-7 §§ Arkivreglementet	Arkivarie		<i>Beslutet avser förändringar av gällande informationshanteringsplan så länge det inte påverkar verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet. En helt ny kommungemensam version ska antas av Kommunfullmäktige</i>
1.9	Beslut om gallring för informationsmängder och informationstyper som avviker från informationshanteringsplanen	6-7 §§ Arkivreglementet	Arkivarie		<i>Beslutet får inte påverka verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet.</i>

2. Ärendehantering, yttrande m.m.

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
2.1	Prövning av enskilds begäran att få ut allmän handling	2 kap. 14 § TF 6 kap. 4 § OSL	Handl		
2.2	Prövning av att överklagande skett i rätt tid	45 § FL	Handl		
2.3	Avvisning av överklagande som inkommit för sent	45 § FL	Handl		
2.4	Omprövning av beslut	37-39 § FL	Handl		
2.5	Yttranden, ansökningar och liknande till myndigheter m.fl. som <u>inte</u> är av principiell beskaffenhet eller av större vikt		VC		
2.6	Avskrivning av ärenden som <u>inte</u> är av principiell karaktär eller av större vikt		Handl		
2.7	Avskrivning av ärenden i övrigt		Ordf.		
2.8	Beslut gällande deltagande i överläggningar, samverkan eller samarbete med andra organisationer samt medlemskap i intresseorganisationer, föreningar, förbund och liknande sammanslutningar, som <u>inte</u> är av principiell karaktär eller av större vikt		VC		
2.9	Besluta att överklaga beslut och domar som innefattar ändring av delegatens beslut		VC		
2.10	Svara på remisser gällande detaljplaner som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.		Handl		Om ärendet är svårbedömt gällande eventuell principiell beskaffenhet eller av annars större vikt lyfts ärendet till nämnden för information för att där bedömas.

3. Ombud

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
3.1	Utse ombud att föra nämndens talan inför domstol och andra myndigheter	6 kap. 15 § KL	VC		

4. Upphandling

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
4.1	Antagande av anbud för Miljö- och hälsoskyddsnämndens räkning - upp till femtio (50) basbelopp		FC		<i>Löpande anskaffningsbeslut inom ramen för uppdrag och budget är att betrakta som ren verkställighet och kräver därför inget delegeringsbeslut</i>

5. Ekonomiska ärenden

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
5.1	Beslut att utse beslutsattestanter för Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen		FC		
5.2	Beslut rörande beloppsgränser för beslutsattestanter		FC		
5.3	Beslut om bokföringsmässig avskrivning av fordran, dock - upp till ett prisbasbelopp		VC		
5.4	Inhyrning, uthyrning och uppsägning av lokaler då - hyran uppgår till högst tio prisbasbelopp per år och avtalstiden är under tre år		FC		
5.5	Beslut om förlikning i skadeståndsärenden upp till ett basbelopp		VC		
5.6	Ansöka om projektmedel och besluta om projekt där medfinansieringen understiger 250 tkr.		VC		

6. Försäljning av lös egendom

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
6.1	Beslut om överlåtelse av sådan lös egendom som inte längre behövs, dock med ett beräknat försäljningsvärde upp till tre prisbasbelopp		VC		Vid försäljning av lös egendom gäller "Riktlinjer för försäljning av kommunal lös egendom" (KS 2009-02-25 § 48).

7. Miljöbalken

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
----	-------------------	--------	---------	-----------	------------

7.1. Allmänna hänsynsregler m.m., 2 kap. MB

7.1.1	Besluta i tillsynsärende gällande tillämpning av de allmänna hänsynsreglerna	2 kap. 2-9 §§, 26 kap. MB	Handl		
-------	--	---------------------------	-------	--	--

7.2. Miljöbedömningar och annat beslutsunderlag, 6 kap. MB

7.2.1	Avge yttrande i fråga om planen eller programmet kan antas medföra betydande miljöpåverkan	6 kap. 6 § punkt 2 MB	Handl		
7.2.2	Inom ramen för ett avgränsningssamråd avge yttrande i fråga om hur omfattningen av och detaljeringsgraden i en miljökonsekvens-beskrivning ska avgränsas	6 kap. 10 § MB	Handl		
7.2.3	Avge yttrande till verksamhetsutövare i frågan om betydande miljöpåverkan och i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning	6 kap. 24 § punkt 2 MB	Handl		
7.2.4	Inom ramen för ett avgränsningssamråd avge yttrande till verksamhetsutövare i fråga om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning och utformning etc.	6 kap. 30 § MB	Handl		

7.3. Skydd av områden, 7 kap. MB

7.3.1	Besluta i ärenden om tillstånd, anmälan, undantag eller dispens enligt gällande skyddsföreskrifter för vattenskyddsområden där nämnden har beslutanderätt eller där länsstyrelsen har överlåtit beslutanderätten till nämnden	7 kap. 22 § MB	Handl		
7.3.2	Besluta i tillsynsärenden enligt 7 kap. miljöbalken gällande naturreservat, naturminnen och biotopskyddsområden som har beslutats av kommunen, djur- och växtskyddsområden som kommunen har meddelat föreskrifter om samt områden och föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen.	7 kap. MB 2 kap. 9 § MTF	Handl		

7.3.3	Besluta i ärenden om dispens från föreskrifter som kommunen meddelat för naturreservat, biotopskyddsområden och naturminnen	7 kap. 7 §, 7 kap. 10 §, 7 kap. 11 § MB	VC		
7.3.4	Avge yttranden gällande områdesskydd och naturvård	7 kap. MB	Handl		
7.4. Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap. MB					
7.4.1	Besluta om villkor av mindre betydelse som mark- och miljödomstol eller länsstyrelse i beslut om tillstånd till miljöfarlig verksamhet överlåtit åt tillsynsmyndighet att fastställa	22 kap. 25 § MB	VC		
7.4.2	Förordna att ett tillstånd om miljöfarlig verksamhet ska gälla även om det överklagas	19 kap. 5 och 22 kap. 28 MB	VC		
7.4.3	Besluta om att avsluta täkt	20 § c FMH	Handl		
7.4.4	Avge yttrande till länsstyrelse eller mark- och miljödomstol i den s.k. kompletteringsremissen vid prövning av ansökan om miljöfarlig verksamhet	19 kap. 4 § MB, 9 § FMH, 22 kap. 4 och 10 §§ MB	Handl		
7.4.5	Avge yttrande till länsstyrelsen i anmälningsärende angående mindre ändring av tillståndspliktig verksamhet	26 § FMH och 1 kap. 11 § MPF	Handl		
7.4.6	Avge yttrande till mark- och miljödomstol eller länsstyrelsen i uppskjutna frågor i prövningsärenden av mindre betydelse	9 kap. 6 § MB	Handl		
7.4.7	Avge yttrande till länsstyrelsen i prövningsärende av mindre betydelse där mark- och miljödomstolen överlåtit till länsstyrelsen att besluta om villkor	9 kap. 6 MB	Handl		
7.4.8	Avge yttrande till länsstyrelsen vid remiss av länsstyrelsens yttrande till Miljöprövningsdelegationen i tillståndsärenden	9 kap. 6 § MB	Handl		
7.4.9	Besluta i ärenden angående enskilda avloppsanläggningar dimensionerade för högst 200 personer	9 kap. 2 § MB 13, 14 §§ FMH	Handl		
7.4.10	Besluta i ärenden angående enskilda avloppsanläggningar dimensionerade för fler än 200 men högst 2000 personer	9 kap. 2 § MB 13, 14 §§ FMH	VC		

7.4.11	Besluta i ärenden om övrigt avloppsvatten, t.ex vatten från avvattning, dagvatten, kylvattenspillvatten eller annan flytande orenlighet	9 kap. 2 § MB 13, 14 §§ FMH	Handl		
7.4.12	Besluta i ärenden gällande luftvärmepump och värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten	9 kap. 12 § MB 17, 40 §§ FMH	Handl		
7.4.13	Besluta i ärende om tillstånd om att inrätta anläggning för ny grundvattentäkt eller i ärende om anmälan av sådana anläggningar som redan finns där tillstånd respektive anmälan krävs enligt kommunens lokala föreskrifter	9 kap. 10 § MB	VC		
7.4.14	Besluta i ärende om anmälan om gödselstad eller annan upplagsplats för djurspillning inom område med detaljplan eller, om kommunen så föreskrivit, annat tätbebyggt område	37 § FMH	Handl		
7.4.15	Besluta i ärenden om anmälan om att driva eller arrangera viss verksamhet enligt 38 § FMH	38 § FMH	Handl		
7.4.16	Besluta i ärende om tillstånd att hålla vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser där tillstånd krävs enligt kommunens lokala föreskrifter	39 § FMH	Handl		
7.4.17	Besluta om dispens från vad som gäller enligt kommunens lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön, om det är uppenbart att risk för olägenheter från miljö- och hälsoskyddssynpunkt inte föreligger	Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö	Handl		
7.4.18	Besluta i ärende om anmälan av kyltorn	38 a § FMH	Handl		
7.4.19	Besluta om underrättelse till den som har gjort anmälan om att ärendet inte kommer att leda till någon åtgärd från myndighetens sida	27 § FMH	Handl		
7.4.20	Besluta i ärende om en anmälningspliktig verksamhet eller åtgärd kan antas medföra betydande miljöpåverkan,	26 a § FMH	Handl		
7.5. Verksamheter som orsakar miljöskador, 10 kap. MB					
7.5.1	Besluta i tillsynsärende angående avhjälpande av föroreningsskada	10 kap. MB, 2 kap. 31 § 3-4 p MTF	Handl		

7.5.2	Besluta i tillsynsärenden angående avhjälpande (inklusive utredning, efterbehandlingskrav) av allvarlig miljöskada.	10 kap. 14 § MB, 2 kap. 31 § 3-4 p MTF, 18-21 §§ FAM	VC		
7.5.3	Besluta i anmälningsärenden om avhjälpandeåtgärd med anledning av en föroreningsskada, när åtgärden kan medföra ökad risk för spridning eller exponering av föroreningar	28 § FMH	Handl		
7.6. Vattenverksamhet, 11 kap. MB					
7.6.1	Avge yttrande till länsstyrelse eller mark- och miljödomstol i ärende angående tillstånd eller anmälan om markavvattning eller vattenverksamhet	11 kap. 9a-b och 13 §§ MB, 21 § FVV	Handl		
7.7. Jordbruk och annan verksamhet, 12 kap. MB					
7.7.1	Om det finns särskilda skäl medge undantag från bestämmelserna gällande spridning av gödsel.	36 § föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring SJVFS 2004:62	Handl		
7.7.2	Besluta i tillsynsärenden som gäller jordbruk	12 kap MB och förordningen om miljöhänsyn i jordbruket 1998:915	Handl		
7.7.3	Besluta avge yttrande i ärenden om 12 kap. MB	12 kap. MB	Handl		
7.8. Kemiska produkter och biotekniska organismer, 14 kap. MB					
7.8.1	Besluta i ärenden beträffande bekämpningsmedel	BF	Handl		
7.8.2	Besluta i ärenden om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid hantering av brandfarliga vätskor	NFS 2021:10	Handl		
7.8.3	Besluta i ärenden om anläggningar som innehåller ozonnedbrytande ämnen och fluorerande växthusgaser	FFV, FOÄ	Handl		
7.8.4	Besluta i ärenden angående kemiska produkter och biotekniska organismer i övrigt	14 kap. MB	Handl		
7.8.5	Besluta avge yttrande till Kemikalieinspektionen eller länsstyrelsen i tillståndsärenden och övriga ärenden där yttrande begärs avseende kemiska produkter eller biotekniska organismer	14 kap. MB	Handl		

7.9. Avfall och producentansvar, 15 kap. MB					
7.9.1	Besluta i ärenden om avfallshantering enligt MB och kommunens egna föreskrifter	15 kap. MB	Handl		
7.9.2	Avge yttrande till Länsstyrelsen i ärenden om tillstånd till yrkesmässig transport av avfall	5 kap 1 § AF	Handl		
7.10. Tillsyn, 26 kap. MB					
7.10.1	Besluta om föreläggande eller förbud utan vite i ärenden som nämnden ansvarar för	26 kap 9 § MB	Handl		
7.10.2	Besluta att ålägga tidigare ägare eller nyttjanderättshavare att lämna uppgift om ny ägares eller nyttjanderättshavares namn och adress	26 kap 13 § MB	Handl		
7.10.3	Besluta att förena föreläggande eller förbud med fast vite om högst 50 000 kronor för respektive adressat i varje enskilt ärende samt begära utdömande av vite	26 kap. 14 § MB (VL)	VC		
7.10.4	Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtgäddas. Beloppen gäller för respektive adressat i varje enskilt ärende.	26 kap. 14 § MB (VL)	VC		
7.10.5	Besluta att sända föreläggande eller förbud, som meddelats mot någon i egenskap av ägare m.m. till inskrivningsmyndigheten för anteckning i inskrivningsregistret	26 kap. 15 § MB	Handl		
7.10.6	Besluta att begära att den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenhet för människors hälsa eller påverka miljön ska lämna förslag till kontrollprogram eller förbättrade åtgärder	26 kap. 19 § tredje stycket MB	Handl		
7.10.7	Besluta att förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd att lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsyn.	26 kap. 21 § MB	Handl		
7.10.8	Besluta att förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd eller som upplåter byggnad för bostäder eller allmänna ändamål att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsyn	26 kap. 22 § MB	Handl		

7.10.9	Besluta att föreskriva att undersökning av verksamhet och dess verkningar istället ska utföras av någon annan och att utse någon att göra sådan undersökning, om kostnaden inte överstiger 50 000 kronor	26 kap. 22 § första stycket MB	VC		
7.10.10	Besluta att förena beslut om undersökning med förbud att överlåta berörd fastighet eller egendom till dess undersökningen är slutförd	26 kap. 22 § andra stycket MB	Handl		
7.10.11	Bestämma att beslut i tillsynsärende ska gälla omedelbart även om det överklagas	26 kap. 26 § MB	Handl		
7.11. Tillstånds giltighet, omprövning m.m., 24 kap. MB					
7.11.1	Ompröva tillstånd, ändra eller upphäva villkor eller andra bestämmelser eller meddela nya sådana	24 kap. 5 § MB	VC		
7.11.2	Besluta att på ansökan av tillståndshavare upphäva eller ändra bestämmelser och villkor i ett tillståndsbeslut	24 kap. 8 § MB	VC		
7.12. Avgifter, 27 kap. MB m fl					
7.12.1	Besluta att debitera avgift enligt kommunens taxa för prövning och tillsyn	27 kap. 1 § MB Kommunens taxa	Handl		
7.12.2	Beslut att sätta ner eller efterskänka avgift enligt kommunens taxa.	Kommunens taxa	Handl		
7.13. Tillträde m.m., 28 kap. MB					
7.13.1	Besluta att meddela förbud vid vite av högst 10 000 kronor att rubba eller skada mätapparat eller liknande utrustning som behöver sättas ut vid undersökningar	28 kap.1 och 28 kap. 7 §§ MB	VC		
7.13.2	Besluta att begära hjälp av polismyndigheten för att få tillträde till fastighet, byggnader, andra anläggningar samt transportmedel för att myndighetens uppgifter ska kunna utföras	28 kap. 1 och 28 kap. 8 §§ MB	Handl		
7.14. Miljösanktionsavgifter, 30 kap. MB					
7.14.1	Besluta om miljösanktionsavgifter	30 kap. 3 § MB	VC		
8. Livsmedel					
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning

8.1. Åtgärder vid bristande efterlevnad					
8.1.1	Beslut att meddela förelägganden och förbud utan vite som behövs för efterlevnaden av livsmedelslagen, de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen samt de beslut som meddelats med stöd av EG-bestämmelserna	22 § LML	Handl		
8.1.2	Beslut att förena föreläggande och förbud med fast vite upp till 50 000 kronor för respektive adressat i varje enskilt ärende	23 § LML (VL)	VC		
8.1.3	Beslut att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad som föreläggande eller förbudet inte följs. Beloppen gäller för respektive adressat i varje enskilt ärende	23 § LML (VL)	VC		
8.1.4	Besluta att ta hand om en vara samt om förutsättningar för det föreligger, att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om varans inköpsvärde kan antas understiga 10 000 kronor	24 § LML 34 § LMF	Handl		
8.1.5	Besluta att ta hand om en vara samt om förutsättningar för det föreligger, att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om varans inköpsvärde kan antas understiga 100 000 kronor	24 § LML, 34 § LMF	VC		
8.1.6	Besluta om att på ägarens bekostnad låta förstöra omhändertagen vara, eller varor som omfattas av ett förbud enligt föreskrifter meddelade med stöd av 6 § 6 LML	24 § tredje stycket LML, 34 § LMF	VC		
8.1.7	Beslut om rättelse på den felandes bekostnad	26 § LML	VC		
8.1.8	Besluta om åtgärder som behövs för att spåra smitta och undanröja risk för smittspridning efter underrättelse från smittskyddsläkaren om att smitta sprids eller misstänks spridas genom livsmedel	25 § LML	VC		
8.1.9	Besluta om att begära hjälp av polismyndigheten för utövande av livsmedelskontrollen eller verkställighet av beslut	27 § LML	Handl		
8.1.10	Besluta att förordna att ett beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas	33 § LML	Handl		
8.2. Registrering och fastställande					
8.2.1	Besluta om fastställande av provtagningspunkter, frekvens av normal respektive utvidgad kontroll av dricksvatten samt fastställande av	21 § LIVSFS 2022:12	Handl		

	faroanalys				
8.2.2	Besluta i ärenden om registrering av livsmedelsanläggning	23 § LMF, 11-11a §§ LIVSFS 2005:20	Handl		
8.3 Åtgärder från de behöriga myndigheternas sida och sanktioner					
8.3.1	Besluta om att varor ska behandlas, att märkning ändras, eller att korrigerande information ska förmedlas till konsumenterna.	F 2017/625 Art 138 2 c	Handl		
8.3.2	Besluta om att begränsa eller förbjuda att varor släpps ut på marknaden, förflyttas, förs in i unionen eller exporteras samt förbjuda att de återsänds till den avsändande medlemsstaten eller beordra att de återsänds till den avsändande medlemsstaten	F 2017/625 Art 138 2 d	Handl		
8.3.3	Besluta att aktören ska öka egenkontrollernas frekvens	F 2017/625 Art 138 2 e	Handl		
8.3.4	Besluta att varor dras tillbaka, återkallas, bortskaffas och destrueras, och i tillämpliga fall tillåta att varorna används för andra ändamål än de som de ursprungligen var avsedda för	F 2017/625 Art 138 2 g	Handl		
8.3.5	Besluta att hela eller delar av den berörda aktörens företag, eller dess anläggningar, installationer eller andra lokaler, isoleras eller stängs under en lämplig tidsperiod,	F 2017/625 Art 138 2 h	Handl		
8.3.6	Besluta att beordra att hela eller delar av den berörda aktörens verksamhet och, i förekommande fall, de webbplatser som aktörer driver eller använder, läggs ner under en lämplig tidsperiod	F 2017/625 Art 138 2 i	Handl		
8.3.7	Besluta om sanktionsavgift inom nämndens kontrollområde	30 c LL och 39a–39i LF	Handl		
9. Förordningen (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter					
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
9.1	Besluta om risk- och erfarenhetsklassificering av livsmedelsföretag samt om kontrollavgift	4-6 § FAOKL, Kommunens taxa	Handl		
9.2	Besluta om avgift för registrering	11 § FAOKL, Kommunens taxa	Handl		

9.3	Besluta att sätta ned eller efterskänka avgiften	18 § FAOKL, Kommunens taxa	Handl		
9.4	Besluta om avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål som föranleds av bristande efterlevnad av regelverket	8-9 § FAOKL, Kommunens taxa	Handl		
9.5	Besluta om avgift för importkontroll	Förordning 2006:812 11-12§	Handl		

10. Lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
10.1	Anvisa lämplig plats för nedgrävning av hästdjur eller sällskapsdjur.	27 § SJVFS 2006:84	Handl		
10.2	Beslut att meddela förelägganden och förbud utan vite som behövs för efterlevnaden av lagen, de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen samt de beslut som meddelats med stöd av EG-bestämmelserna	23 § LFAB (VL)	Handl		
10.3	Beslut att förena föreläggande och förbud med (fast) vite upp till 50 000 kr för respektive adressat i varje enskilt ärende	24 § LFAB (VL)	VC		
10.4	Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 10 000 kr per överträdelse eller med 10 000 kr per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtgärdas. Beloppen gäller för respektive adressat i varje enskilt ärende.	24 § LFAB (VL)	VC		
10.5	Besluta att ta hand om en vara samt – om förutsättningar för det föreligger – att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om varans värde kan antas understiga 10 000 kronor	25 § LFAB	Handl		
10.6	Besluta om att begära hjälp av polismyndigheten för utövande av kontrollen eller verkställighet av beslut, om förutsättningar för sådan begäran föreligger	27 § LFAB	Handl		
10.7	Besluta om sanktionsavgift ska betalas av den som påbörjar en verksamhet som är registerpliktig utan att någon anmälan om registrering har gjorts, eller brister när det gäller att uppfylla krav på journalföring eller annan dokumentation.	30a § LFAB	Handl		

10.8	Besluta att förordna att ett beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas	33 § LFAB	Handl		
------	---	-----------	-------	--	--

11. Förordning (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
11.1	Besluta om risk- och erfarenhetsklassificering av foderföretagare och företagare som befattar sig med animaliska biprodukter samt beslut om årlig kontrollavgift	3-6 §§ FAOKF Kommunens taxa	Handl		
11.2	Besluta om att sätta ned eller efterskänka avgiften	11 § FAOKF, Kommunens taxa	Handl		
11.3	Besluta om avgift för extra offentlig kontroll som föranleds av bristande efterlevnad av regelverket	12 § FAOKF	Handl		

12. Strålskyddslagen

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
12.1	Begära upplysning eller handlingar som behövs för tillsynen	8 kap 4 § SSL	Handl		
12.2	Meddela föreläggande eller förbud	8 kap 6 § SSL	Handl		
12.3	Besluta att förena föreläggande eller förbud med vite om högst 50 000 kronor för varje adressat i varje enskilt ärende	8 kap 7 § SSL (VL)	VC		
12.4	Besluta att ta ut avgift för tillsynsärende enligt strålskyddslagstiftningen	8 kap 14 § SSF, Kommunens taxa	Handl		

13. Smittskyddslagen

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
13.1	Besluta om erforderliga smittskyddsåtgärder	9 § SML	Handl		
13.2	Meddela föreläggande och förbud som behövs i enskilda fall för att hindra spridning av samhällsfarlig sjukdom	33 § SML	Handl		
13.3	Besluta om förstöring av gång- och sängkläder, husgeråd, möbler och andra föremål av personlig natur samt låta avliva sällskapsdjur, om det är nödvändigt för att hindra smittspridning av samhällsfarlig sjukdom	34 § SML	Handl		
13.4	Begära polishandräckning	62 § SML	Handl		

14. Lag (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
14.1	Besluta om att åtgärder till skydd för människors hälsa vidtas i fråga om transportmedel, bagage och annat gods samt djur	4 § LSIH	Handl		
14.2	Besluta om åtgärder för att i hamnen utrota insekter, råttor och andra djur som vanligen är bärare av smittämnen	22 § LSIH	Handl		
14.3	Besluta om saneringsintyg och andra åtgärder för att på fartyg utrota djur som avses i 22 §	23 § LSIH	Handl		

15. Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
15.1	Besluta om avgift för tillsyn	8 kap 2 § LTLP Taxa enligt lag om tobak och liknande produkter	Handl		
15.2	Beslut att bevilja försäljningstillstånd efter ansökan från konkursbo	5 kap 9 § LTLP	Handl		
15.3	Besluta om föreläggande och förbud	7 kap 9 §, 12 §, 13 § LTLP	Handl		
15.4	Besluta att förena förelägganden eller förbud med vite om högst 50 000 kronor för respektive adressat i varje enskilt ärende	7 kap 9 § 15 § LTLP (VL)	VC		
15.5	Beslut att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad som föreläggande eller förbudet inte följs. Beloppen gäller för respektive adressat i varje enskilt ärende	7 kap 9 § 15 § LTLP (VL)	VC		
15.6	Beslut om återkallelse	7 kap 10 § punkt 1 LTLP	Handl		
15.7	Beslut att meddela varning	7 kap 11 §, 13 § LTLP	Handl		
15.8	Besluta om att begära hjälp av polismyndigheten	7 kap 19 § LTLP	Handl		
15.9	Begära upplysning eller handlingar som behövs för tillsynen	7 kap 17 § LTLP	Handl		
15.10	Prövning om lämplighet kvarstår efter ägar- eller styrelseförändring	5 kap 2 § LTPT	Handl		

16. Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
16.1	Begära upplysning eller handlingar som behövs för kontrollen	21 § LHRL	Handl		
16.2	Besluta om avgift för kontroll av den som bedriver detaljhandel	23 § LHRL	Handl		

17. Övrigt

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
17.1	Avge yttrande till byggnadsnämnden i ärende angående, förhandsbesked, bygglov, rivningslov och marklov		Handl		
17.2	Avge yttrande till byggnadsnämnden och lantmäterimyndigheten i ärende angående avstyckning och planutredning		Handl		
17.3	Avge yttrande till polismyndigheten i ärenden rörande tillstånd till hotell- och pensionatsrörelse		Handl		
17.4	Framställning till polismyndighet rörande beslut om flyttning av fordon i visst fall	Lag om (1982:129) flyttning av fordon i vissa fall	Handl		
17.5	Avge yttrande till den nämnd inom kommunen som handhar alkoholärenden	Alkohollagen (2010:1622)	Handl		
17.5	Yttrande angående flyttning av gravsatt stoft	Begravningslagen (1190:1144)	Handl		
17.6	Avge yttrande i ärenden om auktorisation av bilskrotare		Handl		
17.7	Avge yttrande till länsstyrelse i ärende rörande bidrag för åtgärder och andra åtgärder i bostäder		Handl		
17.8	Avge yttrande till länsstyrelse i ärende om tillstånd för att inrätta hem för vård och boende som drivs av en enskild eller sammanslutning		Handl		
17.9	Avge yttrande till polismyndigheten i ärende om allmänna sammankomster, offentliga tillställningar, bullrande verksamheter eller liknande verksamheter		Handl		
17.10	Yttrande gällande kasionspel	Spelförordn. 7 kap. 12 §	Handl		För företagare som innehar serveringstillstånd

17.11	Yttrande gällande värdeautomatspel	Spelförordn. 3 kap. 7 §	Handl		För företagare som innehär serveringstillstånd
-------	------------------------------------	----------------------------	-------	--	---

18. Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
18.1	Besluta om föreläggande, förbud och varning	28 -29 § LTNP	Handl		

18.2	Besluta att förena förelägganden eller förbud med vite om högst 50 000 kronor i varje enskilt ärende	31 § LTNP (VL)	VC		
18.3	Beslut att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad som föreläggande eller förbudet inte följs. Beloppen gäller i varje enskilt ärende	31 § LTNP (VL)	VC		
18.4	Begära upplysning eller handlingar som behövs för tillsynen	32 § LTNP	Handl		
18.5	Besluta om att begära hjälp av polismyndigheten	34 § LTNP	Handl		
18.6	Besluta om avgift för tillsyn	40 § LTNP	Handl		

19. Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
19.1	Besluta om godkännande av en plan för mottagning och hantering av avfall från fartyg och frågor i anledning av sådant godkännande	3 kap. 9 § LÅFF	Handl		
19.2	Besluta om de förelägganden och övriga tillsynsåtgärder som behövs enligt lagen.	6 kap. 5 b § LÅFF	Handl		
19.3	Besluta att förena föreläggande med fast vite om högst 50 000 kronor samt begära utdömande av vite	6 kap. 5 b § LÅFF (VL)	VC		
19.4	Besluta att förena föreläggande med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtgärdas. Beloppen gäller för respektive adressat i varje enskilt ärende.	6 kap. 5b § LÅFF (VL)	VC		
19.5	Besluta att debitera avgift enligt kommunens taxa för provning och tillsyn	6 kap. 8 § LÅFF Kommunens taxa	Handl		
19.6	Besluta att sätta ner eller efterskänka avgift enligt kommunens taxa	Kommunens taxa	Handl		

19.7	Besluta om sanktionsavgift vid underlåtelse att se till att det finns en anordning för mottagning av avfall från fartyg.	8 a kap. 2 § förordning (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg	VC		
19.8	Besluta om sanktionsavgift vid underlåtelse att upprätta eller inneha en godkänd avfallshanteringsplan	8 a kap. 3 § förordning (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg	VC		

20. Lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
20.1	Besluta om föreläggande utan vite	8 § lag om sprängämnesprekursorer	Handl		
20.2	Besluta att förena föreläggande med fast vite om högst 50 000 kronor samt begära utdömande av vite	8 § lag om sprängämnesprekursorer (VL)	VC		
20.3	Besluta att förena föreläggande med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad som föreläggandet eller förbudet inte åttlyds. Beloppen gäller för respektive adressat i varje enskilt ärende.	8 § lag om sprängämnesprekursorer (VL)	VC		
20.4	Besluta om att begära att få upplysningar och handlingar samt få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen där den ekonomiska aktören bedriver sin verksamhet	7 § lag om sprängämnesprekursorer	handl		
20.5	Besluta att debitera avgift för tillsyn enligt kommunens taxa	11 § lag om sprängämnesprekursorer Kommunens taxa	Handl		
20.6	Besluta att sätta ner eller efterskänka avgift enligt kommunens taxa	Kommunens taxa	Handl		

21. Delgivningslagen (2010:1932)

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
21.1	Besluta att delgivning i ett ärende ska ske genom kungörelsedelgivning	47-50 §§ DL, 19-20 §§ DF	VC		

22. Kommunallagen (2017:725)

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
----	-------------------	--------	---------	-----------	------------

22.1	Mottagande av delgivning på nämndens vägnar	6 kap. 36 § KL	Handl		
23. Alkohollagen (2010:1622)					
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
23.1	Beslut om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten	8 kap. 2 § AL	Handl		
23.2	Beslut om tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap	8 kap. 2 § AL	Handl		
23.3	Beslut om utökat/utvidgat tillstånd	8 kap. 2 § AL	Handl		
23.4	Beslut om stadigvarande utökning av serveringstid	8 kap. 2 § AL	Handl		
23.5	Beslut om tillfällig utökning av serveringstid, även serveringstid utöver normaltiden	8 kap. 2 § AL	Handl		Enligt riktlinjer för serveringstillstånd
23.6	Godkännande av serveringslokal för cateringverksamhet efter anmälan	8 kap. 4 § AL	Handl		
23.7	Beslut om särskilt tillstånd för provsmakning vid arrangemang	8 kap. 6 § AL	Handl		
23.8	Beslut om gemensam serveringsyta	8 kap. 14 § AL	Handl		
23.9	Beslut med anledning av ansökan från konkursbo om att få fortsätta rörelsen	9 kap. 12 § AL	Handl		
23.10	Beslut om erinran	9 kap 17 § AL	Handl		
23.11	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd som inte längre utnyttjas	9 kap. 18 § p. 1 AL	Handl		
23.12	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd som inte längre utnyttjas	9 kap. 18 a § p. 1 AL	Handl		Obs endast gårdsförsäljning
23.13	Beslut om att förbjuda detaljhandel av öl eller servering av öl	9 kap. 19 § AL	Handl		
23.14	Beslut om att meddela varning till den som bedriver detaljhandel med eller servering av öl	9 kap. 19 § AL	Handl		
23.15	Beslut om förbud eller inskränkning av försäljning av alkoholdrycker för visst tillfälle	3 kap. 10 § 2st. AL	Handl		
23.16	Beslut om att avge yttrande till förvaltningsdomstol i ärende fattat av handläggare	9 kap § 8 AL	Handl		
23.17	Beslut om att inleda tillsynsutredning	9 kap 2 § AL	Handl		

23:18	Beslut om att avskriva tillsynsutredning	9 kap 2 § AL	Handl		
-------	--	--------------	-------	--	--

Delegeringsordning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Gäller fr.o.m. 2026-02-15

Innehållsförteckning

Förkortningar m.m.	1
Delegering av beslutanderätt inom nämnd	3
1. Allmänna ärenden.....	7
2. Ärendehantering, yttrande m.m.	7
3. Ombud	8
4. Upphandling	8
5. Ekonomiska ärenden	8
6. Försäljning av lös egendom	9
7. Miljöbalken.....	9
8. Livsmedel	14
9. Förordningen (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter.....	16
10. Lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter.....	17
11. Förordning (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter.....	18
12. Strålskyddslagen	18
13. Smittskyddslagen	18
14. Lag (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa	19
15. Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter	19
16. Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel	20
17. Övrigt	20
18. Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter	20
19. Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.....	21
20. Lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer.....	22
21. Delgivningslagen (2010:1932)	22
22. Kommunallagen (2017:725).....	22

Dokumentinformation Delegeringsordning Miljö- och hälsoskyddsnämnden		Dokumentansvarig Förvaltningschef	
Antagen 2026-01-26 §5	Antagen av Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Reviderad	Giltighet tillsvidare
Aktualiserad	Diarienummer ALLM.2025.1501	Intranät ☐	Hemsida ☒
Dokumentmottagare ☒ Förvaltningsorganisation ☐ Kommunala bolag ☒ Allmänheten ☒ Förtroendevalda			
Andra regelverk som omnämns Se Förkortningar på lagar, författningar och förordningar längre ned i dokumentet.			

Förkortningar m.m.

Förkortningar på delegater

Handl.	Handläggare (Miljö- och hälsoskyddsinspektör, Livsmedelsinspektör och Kommunekolog)
KSO	Kommunstyrelsens ordförande
VC	Verksamhetschef
FC	Förvaltningschef
Ordf.	Ordförande
Vice ordf.	Vice ordförande

Förkortningar på lagar, författningar och förordningar

AF	Avfallsförordningen (2020:614)
AL	Alkohollagen (2010:1622)
BF	Förordning (2014:425) om bekämpningsmedel
DF	Delgivningsförordningen (2011:154)
DL	Delgivningslagen (2010:1932)
EG 853/2004	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung
EG 854/2004	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel
F 2017/625	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen mm.
FAM	Förordningen (2007:667) om allvarliga miljöskador
FAOKF	Förordningen (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter
FAOKL	Förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter
FAPT	Förordningen (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken
FFAB	Förordning (2006:814) om foder och animaliska biprodukter FL Förvaltningslagen (2017:900)
FMH	Förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
FMKB	Förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar
FMSA	Förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter
FOS	Förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

FVV	Förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m.
FFV	Förordningen (2016:1128) om fluorerade växthusgaser
FOÄ	Förordningen (2016:1129) om ozonnedbrytande ämnen
KL	Kommunallagen (2017:725)
VL	Lag (1985:206) om vite
LTLF	Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter
LTNP	Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter
LSIH	Lag om skydd mot internationella hot mot människors hälsa (2006:1570)
LHRL	Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel
LÅFF	Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg
LFAB	Lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter
LIVSFS 2009:5	Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:20) om livsmedelshygien, i lydelse enligt LIVSFS 2009:5
LMF	Livsmedelsförordningen (2006:813)
LML	Livsmedelslagen (2006:804)
LIVSFS 2022:12	Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten
MB	Miljöbalken (1998:808)
MTF	Miljötillsynsförordningen (2011:13)
NFS 2021:10	Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2021:10 om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor
OSL	Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
OL	Ordningslagen (1993:1617)
PBL	Plan- och bygglagen (2010:900)
SML	Smittskyddslagen (2004:168)
SSF	Strålskyddsförordningen (2018:506)
SSL	Strålskyddslagen (2018:396)
SSMFS	Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om solarier (2012:5)
TF	Tryckfrihetsförordningen (1949:105)

Delegering av beslutanderätt inom nämnd

Vad innebär delegering?

Delegering enligt kommunallagen (KL) innebär att beslutanderätten, i ett visst ärende eller i en ärendegrupp, flyttas över till någon annan (= *delegaten*). Delegaten träder helt in i nämndens ställe. Ett beslut av delegaten ses som nämndens beslut och *kan överklagas* genom laglighetsprövning. Nämnden kan inte ändra delegatens beslut men kan naturligtvis *återkalla* delegeringsuppdraget.

Nämnden kan också genom eget handlande föregripa ett beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över ärendet och fatta beslut. Nämnden har redovisningsansvaret, men delegaten har det *juridiska ansvaret* (t.ex. tjänstefel eller skadestånd).

Förutsättningar för nämndens delegeringsrätt

Delegering inom en nämnd förutsätter *alltid beslut i två led*. Först måste fullmäktige i ett *reglemente* eller i ett *särskilt beslut* ha uppdragit till nämnden att hantera ett visst verksamhetsområde eller besluta i vissa ärenden eller ärendegrupper. Därefter kan nämnden om den vill besluta om delegering av denna beslutanderätt. Nämnden lämnar delegeringsuppdrag genom *särskilt beslut* eller genom att fatta beslut om en *delegeringsordning* där beslutanderätten i olika ärenden överförs till delegater.

Nämnden beslutar själv i vilka ärenden eller ärendegrupper beslutanderätten ska delegeras. Räckvidden för en nämnds delegeringsbefogenhet framgår av 6 kap 38 § KL (se nedan) som anger vilka ärendetyper som inte får delegeras.

Vad kan delegeras?

Nämndens delegeringsrätt - delegeringsförbud

Nämnden får enligt 6 kap. 38 § KL inte delegera beslutanderätten i följande slag av ärenden:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet, d.v.s. nämndens övergripande ansvar för verksamheten,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige,
3. yttranden med anledning av att fullmäktiges beslut överklagats,
4. yttranden med anledning av att nämndens egna beslut överklagats,
5. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
6. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden,
7. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras (bl.a. inom socialområdet).

Sammanfattningsvis kan man säga att ärenden som är av *principiell beskaffenhet* eller som annars är *av större vikt* är förbehållna nämnden. Oftast handlar det om ärenden som får stora konsekvenser för kommunen och ofta där politiska bedömningar är avgörande. Någon klar gräns för vad som är delegerbart eller inte delegerbart finns inte. Man får se på hur ofta ärendena förekommer, kommunens storlek, budgetomslutning, förvaltningens/verksamhetens storlek och organisation.

Förutom de generella undantagen från delegering ovan innehåller en del specialförfattningar, t.ex. socialtjänstlagen, också uttryckliga delegeringsförbud.

Delegering och ren verkställighet

Man skiljer mellan *beslut i kommunallagens mening* och *ren verkställighet*. I delegeringsordning ska med andra ord endast upptas beslut i kommunallagens mening.

Gränsen mellan beslut som kräver delegering och ren verkställighet går inte att dra med exakthet.

Beslut i kommunallagens mening kännetecknas bl.a. av att det finns utrymme för alternativa lösningar och att beslutsfattaren måste göra vissa överväganden och bedömningar. Normalt kan denna typ av beslut överklagas genom laglighetsprövning eller genom förvaltningsbesvär. Men man kan inte endast gå på överklagbarheten för att särskilja ren verkställighet från beslut i kommunallagens mening eftersom t.ex. yttranden normalt inte kan överklagas men ofta innehåller självständiga bedömningar och fodrar delegering för att kunna föras över från nämnd till annan.

Vid ren *verkställighet* saknas utrymme för självständiga bedömningar och beslutsalternativ. Det rör sig här om "mekanisk verkställighet", t.ex. avgiftsdebitering enligt en fastställd taxa eller tilldelning av förskoleplats efter en klar turordning. Beslut av rent förberedande eller verkställande art kan inte överklagas (jmf 13 kap 2 § 2 p KL). Även om den enskilde inte kan överklaga beslutet genom laglighetsprövning – eller förvaltningsbesvär – finns andra vägar för den enskilde att angripa ett beslut den enskilde upplever som felaktigt, nämligen genom rättslig prövning vid allmän domstol, anhållan om en JO-granskning eller påkallande av de kommunala revisorernas uppmärksamhet.

Delegering av rätt att överklaga

Beslut att *överklaga dom* av allmän förvaltningsdomstol går att delegera, liksom beslut att begära *inhibition*. En förutsättning är att det överklagade beslutet i sig är delegerbart. Ett bemyndigande ska vara försett med förbehållet, att vad gäller ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda får delegeringen inte omfatta ärenden av principiell betydelse eller annars av större vikt.

Beslut utan delegeringsuppdrag

Om en anställd fattar ett beslut utan stöd av ett delegeringsuppdrag kan ett sådant beslut inte överklagas genom laglighetsprövning eftersom beslutet inte kan sägas existera i kommunallagens mening. Kommunen kan dock bli civilrättsligt bunden av beslutet om mottagaren är i god tro och det rör civilrättsliga förhållanden. Mottagaren kan i sådant fall även driva ärendet via allmän domstol.

Vem kan man delegera till?

En nämnd kan enligt 6 kap 37 § KL lämna delegeringsuppdrag till:

- ett utskott bestående av ledamöter eller ersättare i nämnden,
- en ledamot eller ersättare i nämnden,
- en anställd hos kommunen,
- presidiet.

Det är *inte* tillåtet att lämna delegeringsuppdrag till:

- flera anställda i grupp,
- till anställd tillsammans med ledamot eller ersättare, s.k. blandad delegering,
- anställd i kommunalt företag.

Det bör också vara klart, genom delegeringsordningen eller på annat sätt, vem som går in i en delegats ställe *vid delegatens frånvaro*.

Delegation till tjänsteman får vid förfall av denne, utövas av förordnad vikarie för denna. Delegation till chef får vid förfall av denne, utövas av ställföreträdande chef.

Vid frånvaro av ordinarie verksamhetschef kan annan verksamhetschef inom förvaltningen ersätta ordinarie verksamhetschef som delegat.

En chef inom förvaltningen har alltid samma beslutanderätt som sina underställda delegater men får inte ändra ett redan fattat beslut (med undantag för rättelse och ändring enligt 36-39 §§ FL vid underställds frånvaro).

Vidaredelegering

Enligt 7 kap 6 § KL kan en nämnd om den uppdrar till en förvaltningschef *inom den egna nämndens verksamhetsområde* att fatta vissa beslut, även medge att förvaltningschefen i sin tur får överlåta sin beslutanderätt till annan anställd inom kommunen. Detta kallas vidaredelegering. En förutsättning för detta är att nämnden *i ett beslut* tillåtit det. Beslut som fattats på grund av vidaredelegering ska *anmälas till förvaltningschefen*. Någon uttrycklig skyldighet för förvaltningschefen att anmäla dessa beslut till nämnden föreligger däremot inte, men nämnden kan sätta upp sådana krav som villkor för delegeringen

Vidaredelegering kan endast ske i *ett led*.

Delegering av beslutanderätten i brådskande ärenden där nämndens avgörande inte kan avvaktas

En nämnd får enligt 6 kap. 39 § KL uppdra åt ordföranden eller en annan ledamot i nämnden att besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Det rör sig alltså här om ärenden som oundgängligen måste avgöras. Vilka beslut som kan delegeras och om det finns några begränsningar framgår inte av lagtexten. Ärenden som avgjorts med stöd av denna bestämmelse ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde. Denna typ av beslut anses som ett beslut av nämnden.

Anmälan av delegeringsbeslut

Nämnden ska enligt 6 kap 40 § KL besluta i vilken utsträckning beslut som fattats med stöd av delegering ska anmälas till den. Nämnden bestämmer själv hur och när anmälan ska ske. Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt, om beslutet får överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap KL.

Syftet med anmälan är flera. Nämndernas informations- och kontrollbehov ska tillgodoses, dessutom kan det ha betydelse för beslutets laga kraftvinnande.

Beslut som överklagas enligt 13 kap. kommunallagen (laglighetsprövning) vinner laga kraft tre veckor efter att det att justerat protokoll anslås på kommunens anslagstavla. Antingen kan delegaten skriva ett särskilt protokoll över beslutet som tillkännages på anslagstavlan eller så räknas klagotiden från den dag, då tillkännagivande skedde genom justering av protokollet från det sammanträde vid vilket beslutet anmäldes hos nämnden.

För beslut i ärenden som avser myndighetsutövning mot enskild (förvaltningsbesvär) gäller dock andra bestämmelser och frister för klagotid och beslutens laga kraftvinnande. Dessa bestämmelser regleras i respektive speciallagstiftning och påverkas inte av tillkännagivande av justerat protokoll på kommunens anslagstavla.

Rätt att besluta i en viss ärendegrupp innefattar rätten att besluta:

- att bifalla eller avslå en ansökan,
- att förena tillstånd, godkännande, dispens, undantag med villkor,
- att besluta vad som i övrigt ska gälla för beslut eller tillstånd, godkännande, dispens, eller undantag enligt vad som anges i särskilda bestämmelser,
- att meddela föreläggande eller förbud i tillsyns- och anmälningsärenden,
- att lämna en anmälan eller ett klagomål utan åtgärd,
- att, när så är särskilt föreskrivet, förelägga sökanden att avhjälpa brist i ansökningshandlingarna vid äventyr att bristen avhjälpas på sökandes bekostnad eller ansökan avvisas,
- att besluta att avvisa en ansökan, när förutsättningar inte finns för att ta upp ärendet till behandling i sak,
- att avskriva ett ärende från vidare handläggning (om ansökan har återkallats eller frågan förfallit av annan anledning),
- att besluta om rättelse eller omprövning av beslut som delegaten fattat enligt de förutsättningar som anges i §36-§39 Förvaltningslagen (2017:900),
- att avvisa överklagande av beslut som fattas av delegaten när överklagandet kommit in för sent enligt 45 § Förvaltningslagen (2017:900).

1. Allmänna ärenden

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
1.1	Brådska ärenden	6 kap. 39 § KL	Ordf.	Vice ordf.	
1.2	Representation och uppvaktningar rörande förtroendevalda		Ordf.	Vice ordf.	
1.3	Ordförandes deltagande i kurser och konferenser		KSO		
1.4	Förtroendevaldas deltagande i kurser och konferenser		Ordf.	Vice ordf.	
1.5	Utseende av personer som har rätt att kvittera ut rekommenderade post-försändelser och liknande		VC		
1.6	Ansöka hos mark- och miljödomstol respektive förvaltningsrätt om utdömande av vite	6 § VL	VC		
1.7	Beslut om löpande förändringar i klassificeringsstruktur	6-7 §§ Arkivreglementet	Arkivarie		<i>Beslutet avser förändringar av gällande klassificeringsstruktur, så länge det inte påverkar verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet. En helt ny kommungemensam version ska antas av Kommunfullmäktige</i>
1.8	Beslut om löpande förändringar i informationshanteringsplan	6-7 §§ Arkivreglementet	Arkivarie		<i>Beslutet avser förändringar av gällande informationshanteringsplan så länge det inte påverkar verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet. En helt ny kommungemensam version ska antas av Kommunfullmäktige</i>
1.9	Beslut om gallring för informationsmängder och informationstyper som avviker från informationshanteringsplanen	6-7 §§ Arkivreglementet	Arkivarie		<i>Beslutet får inte påverka verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet.</i>

2. Ärendehantering, yttrande m.m.

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
2.1	Prövning av enskilds begäran att få ut allmän handling	2 kap. 14 § TF 6 kap. 4 § OSL	Handl		
2.2	Prövning av att överklagande skett i rätt tid	45 § FL	Handl		
2.3	Avvisning av överklagande som inkommit för sent	45 § FL	Handl		
2.4	Omprövning av beslut	37-39 § FL	Handl		
2.5	Yttranden, ansökningar och liknande till myndigheter m.fl. som <u>inte</u> är av principiell beskaffenhet eller av större vikt		VC		
2.6	Avskrivning av ärenden som <u>inte</u> är av principiell karaktär eller av större vikt		Handl		
2.7	Avskrivning av ärenden i övrigt		Ordf.		
2.8	Beslut gällande deltagande i överläggningar, samverkan eller samarbete med andra organisationer samt medlemskap i intresseorganisationer, föreningar, förbund och liknande sammanslutningar, som <u>inte</u> är av principiell karaktär eller av större vikt		VC		
2.9	Besluta att överklaga beslut och domar som innefattar ändring av delegatens beslut		VC		
2.10	Svara på remisser gällande detaljplaner som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.		Handl		Om ärendet är svårbedömt gällande eventuell principiell beskaffenhet eller av annars större vikt lyfts ärendet till nämnden för information för att där bedömas.

3. Ombud

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
3.1	Utse ombud att föra nämndens talan inför domstol och andra myndigheter	6 kap. 15 § KL	VC		

4. Upphandling

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
4.1	Antagande av anbud för Miljö- och hälsoskyddsnämndens räkning - upp till femtio (50) basbelopp		FC		<i>Löpande anskaffningsbeslut inom ramen för uppdrag och budget är att betrakta som ren verkställighet och kräver därför inget delegeringsbeslut</i>

5. Ekonomiska ärenden

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
5.1	Beslut att utse beslutsattestanter för Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen		FC		
5.2	Beslut rörande beloppsgränser för beslutsattestanter		FC		
5.3	Beslut om bokföringsmässig avskrivning av fordran, dock - upp till ett prisbasbelopp		VC		
5.4	Inhyrning, uthyrning och uppsägning av lokaler då - hyran uppgår till högst tio prisbasbelopp per år och avtalstiden är under tre år		FC		
5.5	Beslut om förlikning i skadeståndsärenden upp till ett basbelopp		VC		
5.6	Ansöka om projektmedel och besluta om projekt där medfinansieringen understiger 250 tkr.		VC		

6. Försäljning av lös egendom

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
6.1	Beslut om överlåtelse av sådan lös egendom som inte längre behövs, dock med ett beräknat försäljningsvärde upp till tre prisbasbelopp		VC		Vid försäljning av lös egendom gäller "Riktlinjer för försäljning av kommunal lös egendom" (KS 2009-02-25 § 48).

7. Miljöbalken

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
----	-------------------	--------	---------	-----------	------------

7.1. Allmänna hänsynsregler m.m., 2 kap. MB

7.1.1	Besluta i tillsynsärende gällande tillämpning av de allmänna hänsynsreglerna	2 kap. 2-9 §§, 26 kap. MB	Handl		
-------	--	---------------------------	-------	--	--

7.2. Miljöbedömningar och annat beslutsunderlag, 6 kap. MB

7.2.1	Avge yttrande i fråga om planen eller programmet kan antas medföra betydande miljöpåverkan	6 kap. 6 § punkt 2 MB	Handl		
7.2.2	Inom ramen för ett avgränsningssamråd avge yttrande i fråga om hur omfattningen av och detaljeringsgraden i en miljökonsekvens-beskrivning ska avgränsas	6 kap. 10 § MB	Handl		
7.2.3	Avge yttrande till verksamhetsutövare i frågan om betydande miljöpåverkan och i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning	6 kap. 24 § punkt 2 MB	Handl		
7.2.4	Inom ramen för ett avgränsningssamråd avge yttrande till verksamhetsutövare i fråga om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning och utformning etc.	6 kap. 30 § MB	Handl		

7.3. Skydd av områden, 7 kap. MB

7.3.1	Besluta i ärenden om tillstånd, anmälan, undantag eller dispens enligt gällande skyddsföreskrifter för vattenskyddsområden där nämnden har beslutanderätt eller där länsstyrelsen har överlåtit beslutanderätten till nämnden	7 kap. 22 § MB	Handl		
7.3.2	Besluta i tillsynsärenden enligt 7 kap. miljöbalken gällande naturreservat, naturminnen och biotopskyddsområden som har beslutats av kommunen, djur- och växtskyddsområden som kommunen har meddelat föreskrifter om samt områden och föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen.	7 kap. MB 2 kap. 9 § MTF	Handl		

7.3.3	Besluta i ärenden om dispens från föreskrifter som kommunen meddelat för naturreservat, biotopskyddsområden och naturminnen	7 kap. 7 §, 7 kap. 10 §, 7 kap. 11 § MB	VC		
7.3.4	Avge yttranden gällande områdesskydd och naturvård	7 kap. MB	Handl		
7.4. Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap. MB					
7.4.1	Besluta om villkor av mindre betydelse som mark- och miljödomstol eller länsstyrelse i beslut om tillstånd till miljöfarlig verksamhet överlåtit åt tillsynsmyndighet att fastställa	22 kap. 25 § MB	VC		
7.4.2	Förordna att ett tillstånd om miljöfarlig verksamhet ska gälla även om det överklagas	19 kap. 5 och 22 kap. 28 MB	VC		
7.4.3	Besluta om att avsluta täkt	20 § c FMH	Handl		
7.4.4	Avge yttrande till länsstyrelse eller mark- och miljödomstol i den s.k. kompletteringsremissen vid prövning av ansökan om miljöfarlig verksamhet	19 kap. 4 § MB, 9 § FMH, 22 kap. 4 och 10 §§ MB	Handl		
7.4.5	Avge yttrande till länsstyrelsen i anmälningsärende angående mindre ändring av tillståndspliktig verksamhet	26 § FMH och 1 kap. 11 § MPF	Handl		
7.4.6	Avge yttrande till mark- och miljödomstol eller länsstyrelsen i uppskjutna frågor i prövningsärenden av mindre betydelse	9 kap. 6 § MB	Handl		
7.4.7	Avge yttrande till länsstyrelsen i prövningsärende av mindre betydelse där mark- och miljödomstolen överlåtit till länsstyrelsen att besluta om villkor	9 kap. 6 MB	Handl		
7.4.8	Avge yttrande till länsstyrelsen vid remiss av länsstyrelsens yttrande till Miljöprövningsdelegationen i tillståndsärenden	9 kap. 6 § MB	Handl		
7.4.9	Besluta i ärenden angående enskilda avloppsanläggningar dimensionerade för högst 200 personer	9 kap. 2 § MB 13, 14 §§ FMH	Handl		
7.4.10	Besluta i ärenden angående enskilda avloppsanläggningar dimensionerade för fler än 200 men högst 2000 personer	9 kap. 2 § MB 13, 14 §§ FMH	VC		

7.4.11	Besluta i ärenden om övrigt avloppsvatten, t.ex vatten från avvattning, dagvatten, kylvattenspillvatten eller annan flytande orenlighet	9 kap. 2 § MB 13, 14 §§ FMH	Handl		
7.4.12	Besluta i ärenden gällande luftvärmepump och värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten	9 kap. 12 § MB 17, 40 §§ FMH	Handl		
7.4.13	Besluta i ärende om tillstånd om att inrätta anläggning för ny grundvattentäkt eller i ärende om anmälan av sådana anläggningar som redan finns där tillstånd respektive anmälan krävs enligt kommunens lokala föreskrifter	9 kap. 10 § MB	VC		
7.4.14	Besluta i ärende om anmälan om gödselstad eller annan upplagsplats för djurspillning inom område med detaljplan eller, om kommunen så föreskrivit, annat tätbebyggt område	37 § FMH	Handl		
7.4.15	Besluta i ärenden om anmälan om att driva eller arrangera viss verksamhet enligt 38 § FMH	38 § FMH	Handl		
7.4.16	Besluta i ärende om tillstånd att hålla vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser där tillstånd krävs enligt kommunens lokala föreskrifter	39 § FMH	Handl		
7.4.17	Besluta om dispens från vad som gäller enligt kommunens lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön, om det är uppenbart att risk för olägenheter från miljö- och hälsoskyddssynpunkt inte föreligger	Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö	Handl		
7.4.18	Besluta i ärende om anmälan av kyltorn	38 a § FMH	Handl		
7.4.19	Besluta om underrättelse till den som har gjort anmälan om att ärendet inte kommer att leda till någon åtgärd från myndighetens sida	27 § FMH	Handl		
7.4.20	Besluta i ärende om en anmälningspliktig verksamhet eller åtgärd kan antas medföra betydande miljöpåverkan,	26 a § FMH	Handl		
7.5. Verksamheter som orsakar miljöskador, 10 kap. MB					
7.5.1	Besluta i tillsynsärende angående avhjälpande av föroreningsskada	10 kap. MB, 2 kap. 31 § 3-4 p MTF	Handl		

7.5.2	Besluta i tillsynsärenden angående avhjälpande (inklusive utredning, efterbehandlingskrav) av allvarlig miljöskada.	10 kap. 14 § MB, 2 kap. 31 § 3-4 p MTF, 18-21 §§ FAM	VC		
7.5.3	Besluta i anmälningsärenden om avhjälpandeåtgärd med anledning av en föroreningsskada, när åtgärden kan medföra ökad risk för spridning eller exponering av föroreningar	28 § FMH	Handl		
7.6. Vattenverksamhet, 11 kap. MB					
7.6.1	Avge yttrande till länsstyrelse eller mark- och miljödomstol i ärende angående tillstånd eller anmälan om markavvattning eller vattenverksamhet	11 kap. 9a-b och 13 §§ MB, 21 § FVV	Handl		
7.7. Jordbruk och annan verksamhet, 12 kap. MB					
7.7.1	Om det finns särskilda skäl medge undantag från bestämmelserna gällande spridning av gödsel.	36 § föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring SJVFS 2004:62	Handl		
7.7.2	Besluta i tillsynsärenden som gäller jordbruk	12 kap MB och förordningen om miljöhänsyn i jordbruket 1998:915	Handl		
7.7.3	Besluta avge yttrande i ärenden om 12 kap. MB	12 kap. MB	Handl		
7.8. Kemiska produkter och biotekniska organismer, 14 kap. MB					
7.8.1	Besluta i ärenden beträffande bekämpningsmedel	BF	Handl		
7.8.2	Besluta i ärenden om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid hantering av brandfarliga vätskor	NFS 2021:10	Handl		
7.8.3	Besluta i ärenden om anläggningar som innehåller ozonnedbrytande ämnen och fluorerande växthusgaser	FFV, FOÄ	Handl		
7.8.4	Besluta i ärenden angående kemiska produkter och biotekniska organismer i övrigt	14 kap. MB	Handl		
7.8.5	Besluta avge yttrande till Kemikalieinspektionen eller länsstyrelsen i tillståndsärenden och övriga ärenden där yttrande begärs avseende kemiska produkter eller biotekniska organismer	14 kap. MB	Handl		

7.9. Avfall och producentansvar, 15 kap. MB					
7.9.1	Besluta i ärenden om avfallshantering enligt MB och kommunens egna föreskrifter	15 kap. MB	Handl		
7.9.2	Avge yttrande till Länsstyrelsen i ärenden om tillstånd till yrkesmässig transport av avfall	5 kap 1 § AF	Handl		
7.10. Tillsyn, 26 kap. MB					
7.10.1	Besluta om föreläggande eller förbud utan vite i ärenden som nämnden ansvarar för	26 kap 9 § MB	Handl		
7.10.2	Besluta att ålägga tidigare ägare eller nyttjanderättshavare att lämna uppgift om ny ägares eller nyttjanderättshavares namn och adress	26 kap 13 § MB	Handl		
7.10.3	Besluta att förena föreläggande eller förbud med fast vite om högst 50 000 kronor för respektive adressat i varje enskilt ärende samt begära utdömande av vite	26 kap. 14 § MB (VL)	VC		
7.10.4	Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtgäddas. Beloppen gäller för respektive adressat i varje enskilt ärende.	26 kap. 14 § MB (VL)	VC		
7.10.5	Besluta att sända föreläggande eller förbud, som meddelats mot någon i egenskap av ägare m.m. till inskrivningsmyndigheten för anteckning i inskrivningsregistret	26 kap. 15 § MB	Handl		
7.10.6	Besluta att begära att den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenhet för människors hälsa eller påverka miljön ska lämna förslag till kontrollprogram eller förbättrade åtgärder	26 kap. 19 § tredje stycket MB	Handl		
7.10.7	Besluta att förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd att lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsyn.	26 kap. 21 § MB	Handl		
7.10.8	Besluta att förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd eller som upplåter byggnad för bostäder eller allmänna ändamål att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsyn	26 kap. 22 § MB	Handl		

7.10.9	Besluta att föreskriva att undersökning av verksamhet och dess verkningar istället ska utföras av någon annan och att utse någon att göra sådan undersökning, om kostnaden inte överstiger 50 000 kronor	26 kap. 22 § första stycket MB	VC		
7.10.10	Besluta att förena beslut om undersökning med förbud att överlåta berörd fastighet eller egendom till dess undersökningen är slutförd	26 kap. 22 § andra stycket MB	Handl		
7.10.11	Bestämma att beslut i tillsynsärende ska gälla omedelbart även om det överklagas	26 kap. 26 § MB	Handl		
7.11. Tillstånds giltighet, omprövning m.m., 24 kap. MB					
7.11.1	Ompröva tillstånd, ändra eller upphäva villkor eller andra bestämmelser eller meddela nya sådana	24 kap. 5 § MB	VC		
7.11.2	Besluta att på ansökan av tillståndshavare upphäva eller ändra bestämmelser och villkor i ett tillståndsbeslut	24 kap. 8 § MB	VC		
7.12. Avgifter, 27 kap. MB m fl					
7.12.1	Besluta att debitera avgift enligt kommunens taxa för prövning och tillsyn	27 kap. 1 § MB Kommunens taxa	Handl		
7.12.2	Beslut att sätta ner eller efterskänka avgift enligt kommunens taxa.	Kommunens taxa	Handl		
7.13. Tillträde m.m., 28 kap. MB					
7.13.1	Besluta att meddela förbud vid vite av högst 10 000 kronor att rubba eller skada mätapparat eller liknande utrustning som behöver sättas ut vid undersökningar	28 kap.1 och 28 kap. 7 §§ MB	VC		
7.13.2	Besluta att begära hjälp av polismyndigheten för att få tillträde till fastighet, byggnader, andra anläggningar samt transportmedel för att myndighetens uppgifter ska kunna utföras	28 kap. 1 och 28 kap. 8 §§ MB	Handl		
7.14. Miljösanktionsavgifter, 30 kap. MB					
7.14.1	Besluta om miljösanktionsavgifter	30 kap. 3 § MB	VC		
8. Livsmedel					
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning

8.1. Åtgärder vid bristande efterlevnad					
8.1.1	Beslut att meddela förelägganden och förbud utan vite som behövs för efterlevnaden av livsmedelslagen, de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen samt de beslut som meddelats med stöd av EG-bestämmelserna	22 § LML	Handl		
8.1.2	Beslut att förena föreläggande och förbud med fast vite upp till 50 000 kronor för respektive adressat i varje enskilt ärende	23 § LML (VL)	VC		
8.1.3	Beslut att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad som föreläggande eller förbudet inte följs. Beloppen gäller för respektive adressat i varje enskilt ärende	23 § LML (VL)	VC		
8.1.4	Besluta att ta hand om en vara samt om förutsättningar för det föreligger, att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om varans inköpsvärde kan antas understiga 10 000 kronor	24 § LML 34 § LMF	Handl		
8.1.5	Besluta att ta hand om en vara samt om förutsättningar för det föreligger, att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om varans inköpsvärde kan antas understiga 100 000 kronor	24 § LML, 34 § LMF	VC		
8.1.6	Besluta om att på ägarens bekostnad låta förstöra omhändertagen vara, eller varor som omfattas av ett förbud enligt föreskrifter meddelade med stöd av 6 § 6 LML	24 § tredje stycket LML, 34 § LMF	VC		
8.1.7	Beslut om rättelse på den felandes bekostnad	26 § LML	VC		
8.1.8	Besluta om åtgärder som behövs för att spåra smitta och undanröja risk för smittspridning efter underrättelse från smittskyddsläkaren om att smitta sprids eller misstänks spridas genom livsmedel	25 § LML	VC		
8.1.9	Besluta om att begära hjälp av polismyndigheten för utövande av livsmedelskontrollen eller verkställighet av beslut	27 § LML	Handl		
8.1.10	Besluta att förordna att ett beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas	33 § LML	Handl		
8.2. Registrering och fastställande					
8.2.1	Besluta om fastställande av provtagningspunkter, frekvens av normal respektive utvidgad kontroll av dricksvatten samt fastställande av	21 § LIVSFS 2022:12	Handl		

	faroanalys				
8.2.2	Besluta i ärenden om registrering av livsmedelsanläggning	23 § LMF, 11-11a §§ LIVSFS 2005:20	Handl		
8.3 Åtgärder från de behöriga myndigheternas sida och sanktioner					
8.3.1	Besluta om att varor ska behandlas, att märkning ändras, eller att korrigerande information ska förmedlas till konsumenterna.	F 2017/625 Art 138 2 c	Handl		
8.3.2	Besluta om att begränsa eller förbjuda att varor släpps ut på marknaden, förflyttas, förs in i unionen eller exporteras samt förbjuda att de återsänds till den avsändande medlemsstaten eller beordra att de återsänds till den avsändande medlemsstaten	F 2017/625 Art 138 2 d	Handl		
8.3.3	Besluta att aktören ska öka egenkontrollernas frekvens	F 2017/625 Art 138 2 e	Handl		
8.3.4	Besluta att varor dras tillbaka, återkallas, bortskaffas och destrueras, och i tillämpliga fall tillåta att varorna används för andra ändamål än de som de ursprungligen var avsedda för	F 2017/625 Art 138 2 g	Handl		
8.3.5	Besluta att hela eller delar av den berörda aktörens företag, eller dess anläggningar, installationer eller andra lokaler, isoleras eller stängs under en lämplig tidsperiod,	F 2017/625 Art 138 2 h	Handl		
8.3.6	Besluta att beordra att hela eller delar av den berörda aktörens verksamhet och, i förekommande fall, de webbplatser som aktörer driver eller använder, läggs ner under en lämplig tidsperiod	F 2017/625 Art 138 2 i	Handl		
8.3.7	Besluta om sanktionsavgift inom nämndens kontrollområde	30 c LL och 39a–39i LF	Handl		
9. Förordningen (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter					
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
9.1	Besluta om risk- och erfarenhetsklassificering av livsmedelsföretag samt om kontrollavgift	4-6 § FAOKL, Kommunens taxa	Handl		
9.2	Besluta om avgift för registrering	11 § FAOKL, Kommunens taxa	Handl		

9.3	Besluta att sätta ned eller efterskänka avgiften	18 § FAOKL, Kommunens taxa	Handl		
9.4	Besluta om avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål som föranleds av bristande efterlevnad av regelverket	8-9 § FAOKL, Kommunens taxa	Handl		
9.5	Besluta om avgift för importkontroll	Förordning 2006:812 11-12§	Handl		

10. Lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
10.1	Anvisa lämplig plats för nedgrävning av hästdjur eller sällskapsdjur.	27 § SJVFS 2006:84	Handl		
10.2	Beslut att meddela förelägganden och förbud utan vite som behövs för efterlevnaden av lagen, de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen samt de beslut som meddelats med stöd av EG-bestämmelserna	23 § LFAB (VL)	Handl		
10.3	Beslut att förena föreläggande och förbud med (fast) vite upp till 50 000 kr för respektive adressat i varje enskilt ärende	24 § LFAB (VL)	VC		
10.4	Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 10 000 kr per överträdelse eller med 10 000 kr per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtgäddas. Beloppen gäller för respektive adressat i varje enskilt ärende.	24 § LFAB (VL)	VC		
10.5	Besluta att ta hand om en vara samt – om förutsättningar för det föreligger – att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om varans värde kan antas understiga 10 000 kronor	25 § LFAB	Handl		
10.6	Besluta om att begära hjälp av polismyndigheten för utövande av kontrollen eller verkställighet av beslut, om förutsättningar för sådan begäran föreligger	27 § LFAB	Handl		
10.7	Besluta om sanktionsavgift ska betalas av den som påbörjar en verksamhet som är registerpliktig utan att någon anmälan om registrering har gjorts, eller brister när det gäller att uppfylla krav på journalföring eller annan dokumentation.	30a § LFAB	Handl		

10.8	Besluta att förordna att ett beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas	33 § LFAB	Handl		
------	---	-----------	-------	--	--

11. Förordning (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
11.1	Besluta om risk- och erfarenhetsklassificering av foderföretagare och företagare som befattar sig med animaliska biprodukter samt beslut om årlig kontrollavgift	3-6 §§ FAOKF Kommunens taxa	Handl		
11.2	Besluta om att sätta ned eller efterskänka avgiften	11 § FAOKF, Kommunens taxa	Handl		
11.3	Besluta om avgift för extra offentlig kontroll som föranleds av bristande efterlevnad av regelverket	12 § FAOKF	Handl		

12. Strålskyddslagen

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
12.1	Begära upplysning eller handlingar som behövs för tillsynen	8 kap 4 § SSL	Handl		
12.2	Meddela föreläggande eller förbud	8 kap 6 § SSL	Handl		
12.3	Besluta att förena föreläggande eller förbud med vite om högst 50 000 kronor för varje adressat i varje enskilt ärende	8 kap 7 § SSL (VL)	VC		
12.4	Besluta att ta ut avgift för tillsynsärende enligt strålskyddslagstiftningen	8 kap 14 § SSF, Kommunens taxa	Handl		

13. Smittskyddslagen

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
13.1	Besluta om erforderliga smittskyddsåtgärder	9 § SML	Handl		
13.2	Meddela föreläggande och förbud som behövs i enskilda fall för att hindra spridning av samhällsfarlig sjukdom	33 § SML	Handl		
13.3	Besluta om förstöring av gång- och sängkläder, husgeråd, möbler och andra föremål av personlig natur samt låta avliva sällskapsdjur, om det är nödvändigt för att hindra smittspridning av samhällsfarlig sjukdom	34 § SML	Handl		
13.4	Begära polishandräckning	62 § SML	Handl		

14. Lag (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
14.1	Besluta om att åtgärder till skydd för människors hälsa vidtas i fråga om transportmedel, bagage och annat gods samt djur	4 § LSIH	Handl		
14.2	Besluta om åtgärder för att i hamnen utrota insekter, råttor och andra djur som vanligen är bärare av smittämnen	22 § LSIH	Handl		
14.3	Besluta om saneringsintyg och andra åtgärder för att på fartyg utrota djur som avses i 22 §	23 § LSIH	Handl		

15. Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
15.1	Besluta om avgift för tillsyn	8 kap 2 § LTLP Taxa enligt lag om tobak och liknande produkter	Handl		
15.2	Beslut att bevilja försäljningstillstånd efter ansökan från konkursbo	5 kap 9 § LTLP	Handl		
15.3	Besluta om föreläggande och förbud	7 kap 9 §, 12 §, 13 § LTLP	Handl		
15.4	Besluta att förena förelägganden eller förbud med vite om högst 50 000 kronor för respektive adressat i varje enskilt ärende	7 kap 9 § 15 § LTLP (VL)	VC		
15.5	Beslut att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad som föreläggande eller förbudet inte följs. Beloppen gäller för respektive adressat i varje enskilt ärende	7 kap 9 § 15 § LTLP (VL)	VC		
15.6	Beslut om återkallelse	7 kap 10 § punkt 1 LTLP	Handl		
15.7	Beslut att meddela varning	7 kap 11 §, 13 § LTLP	Handl		
15.8	Besluta om att begära hjälp av polismyndigheten	7 kap 19 § LTLP	Handl		
15.9	Begära upplysning eller handlingar som behövs för tillsynen	7 kap 17 § LTLP	Handl		
15.10	Prövning om lämplighet kvarstår efter ägar- eller styrelseförändring	5 kap 2 § LTPT	Handl		

16. Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
16.1	Begära upplysning eller handlingar som behövs för kontrollen	21 § LHRL	Handl		
16.2	Besluta om avgift för kontroll av den som bedriver detaljhandel	23 § LHRL	Handl		

17. Övrigt

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
17.1	Avge yttrande till byggnadsnämnden i ärende angående, förhandsbesked, bygglov, rivningslov och marklov		Handl		
17.2	Avge yttrande till byggnadsnämnden och lantmäterimyndigheten i ärende angående avstyckning och planutredning		Handl		
17.3	Avge yttrande till polismyndigheten i ärenden rörande tillstånd till hotell- och pensionatsrörelse		Handl		
17.4	Framställning till polismyndighet rörande beslut om flyttning av fordon i visst fall	Lag om (1982:129) flyttning av fordon i vissa fall	Handl		
17.5	Avge yttrande till den nämnd inom kommunen som handhar alkoholärenden	Alkohollagen (2010:1622)	Handl		
17.6	Yttrande angående flyttning av gravsatt stoft	Begravningslagen (1190:1144)	Handl		
17.7	Avge yttrande i ärenden om auktorisation av bilskrotare		Handl		
17.8	Avge yttrande till länsstyrelse i ärende rörande bidrag för åtgärder och andra åtgärder i bostäder		Handl		
17.9	Avge yttrande till länsstyrelse i ärende om tillstånd för att inrätta hem för vård och boende som drivs av en enskild eller sammanslutning		Handl		
17.10	Avge yttrande till polismyndigheten i ärende om allmänna sammankomster, offentliga tillställningar, bullrande verksamheter eller liknande verksamheter		Handl		

18. Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
18.1	Besluta om föreläggande, förbud och varning	28-29 § LTNP	Handl		

18.2	Besluta att förena förelägganden eller förbud med vite om högst 50 000 kronor i varje enskilt ärende	31 § LTNP (VL)	VC		
18.3	Beslut att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad som föreläggande eller förbudet inte följs. Beloppen gäller i varje enskilt ärende	31 § LTNP (VL)	VC		
18.4	Begära upplysning eller handlingar som behövs för tillsynen	32 § LTNP	Handl		
18.5	Besluta om att begära hjälp av polismyndigheten	34 § LTNP	Handl		
18.6	Besluta om avgift för tillsyn	40 § LTNP	Handl		

19. Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
19.1	Besluta om godkännande av en plan för mottagning och hantering av avfall från fartyg och frågor i anledning av sådant godkännande	3 kap. 9 § LÅFF	Handl		
19.2	Besluta om de förelägganden och övriga tillsynsåtgärder som behövs enligt lagen.	6 kap. 5 b § LÅFF	Handl		
19.3	Besluta att förena föreläggande med fast vite om högst 50 000 kronor samt begära utdömande av vite	6 kap. 5 b § LÅFF (VL)	VC		
19.4	Besluta att förena föreläggande med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtgärdas. Beloppen gäller för respektive adressat i varje enskilt ärende.	6 kap. 5b § LÅFF (VL)	VC		
19.5	Besluta att debitera avgift enligt kommunens taxa för prövning och tillsyn	6 kap. 8 § LÅFF Kommunens taxa	Handl		
19.6	Besluta att sätta ner eller efterskänka avgift enligt kommunens taxa	Kommunens taxa	Handl		
19.7	Besluta om sanktionsavgift vid underlåtenhet att se till att det finns en anordning för mottagning av avfall från fartyg.	8 a kap. 2 § förordning (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg	VC		
19.8	Besluta om sanktionsavgift vid underlåtenhet att upprätta eller inneha en godkänd avfallshanteringsplan	8 a kap. 3 § förordning (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg	VC		

20. Lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
20.1	Besluta om föreläggande utan vite	8 § lag om sprängämnesprekursorer	Handl		
20.2	Besluta att förena föreläggande med fast vite om högst 50 000 kronor samt begära utdömmande av vite	8 § lag om sprängämnesprekursorer (VL)	VC		
20.3	Besluta att förena föreläggande med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtlids. Beloppen gäller för respektive adressat i varje enskilt ärende.	8 § lag om sprängämnesprekursorer (VL)	VC		
20.4	Besluta om att begära att få upplysningar och handlingar samt få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen där den ekonomiska aktören bedriver sin verksamhet	7 § lag om sprängämnesprekursorer	handl		
20.5	Besluta att debitera avgift för tillsyn enligt kommunens taxa	11 § lag om sprängämnesprekursorer Kommunens taxa	Handl		
20.6	Besluta att sätta ner eller efterskänka avgift enligt kommunens taxa	Kommunens taxa	Handl		

21. Delgivningslagen (2010:1932)

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
21.1	Besluta att delgivning i ett ärende ska ske genom kungörelsedelgivning	47-50 §§ DL, 19-20 §§ DF	VC		

22. Kommunallagen (2017:725)

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmärkning
22.1	Mottagande av delgivning på nämndens vägnar	6 kap. 36 § KL	Handl		

Delegeringsordning			Fastställd av socialnämnden 2023-01-26, reviderad 2026-01-22	
Socialnämnden				
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning

8. Tillstånd och tillsyn enligt alkohollagen

8.1 Alkohollagen

1	Beslut om stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten	8 kap. 2 § AL	Ordförande	
2	Beslut om stadigvarande serveringstillstånd till slutet sällskap	8 kap. 2 § AL	Ordförande	
3	Beslut om tillfälligt serverings- tillstånd till allmänheten	8 kap. 2 § AL	Alkoholhandläggare	
4	Beslut om tillfälligt serverings- tillstånd till slutet sällskap	8 kap. 2 § AL	Alkoholhandläggare	
5	Beslut om utökat/utvidgat tillstånd	8 kap. 2 § AL	Alkoholhandläggare	
6	Beslut om stadigvarande utökning av serveringstid	8 kap. 2 § AL	Alkoholhandläggare	
7	Beslut om tillfällig utökning av serveringstid, även serveringstid utöver normaltiden	8 kap. 2 § AL	Alkoholhandläggare	Enl. riktlinjer för serveringstillstånd
8	Beslut om stadigvarande serveringstillstånd för catering- verksamhet för slutna sällskap	8 kap. 4 § AL	Ordförande	
9	Godkännande av serveringslokal för cateringverksamhet efter anmälan	8 kap. 4 § AL	Alkoholhandläggare	
10	Beslut om serveringstillstånd på hotell med rumsservering och minibar	8 kap. 5 § AL	Ordförande	
11	Beslut om särskilt tillstånd för provsmakning vid arrangemang	8 kap. 6 § AL	Alkoholhandläggare	
12	Beslut om särskilt tillstånd för provsmakning vid tillverknings- stället	8 kap. 7 § AL	Ordförande	
13	Beslut om gårdsförsäljning	5 a kap. 2 § AL	Ordförande	
14	Beslut om gemensam serveringsyta	8 kap. 14 § AL	Alkoholhandläggare	
15	Beslut med anledning av ansökan från konkursbo om att få fortsätta rörelsen	9 kap. 12 § AL	Ordförande	Ansökan ska enligt alkohollagen behandlas med förtur
16	Beslut om erinran	9 kap. 17 § AL	Alkoholhandläggare	
17	Beslut om varning	9 kap. 17 § AL	Socialnämnden	
18	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd som inte längre utnyttjas	9 kap. 18 § p. 1 AL	Alkoholhandläggare	

Delegeringsordning			Fastställd av socialnämnden 2023-01-26, reviderad 2026-01-22	
Socialnämnden				
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
19	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd I särskilt brådskande fall	9 kap. 18 § p. 2 och 3 AL	Socialnämnden Ordförande	
20	Beslut om återkallelse av gårdsförsäljningstillstånd som inte längre utnyttjas	9 kap. 18 a § p.1 AL	Alkoholhandläggare	
21	Beslut om återkallelse av gårdsförsäljningstillstånd I särskilt brådskande fall	9 kap. 18 a § p. 2, 3 och 4 AL	Socialnämnden Ordförande	
22	Beslut om att förbjuda detaljhandel av öl eller servering av öl	9 kap. 19 § AL	Socialnämnden	
23	Beslut om att meddela varning till den som bedriver detaljhandel med eller servering av öl	9 kap. 19 § AL	Socialnämnden	
24	Beslut om förbud eller inskränkning av försäljning av alkoholdrycker för visst tillfälle	3 kap. 10 § 2 st. AL	Socialnämnden	
8.2 Övriga yttranden				
1	Yttrande gällande kasinospel	Spelförordn. 7 kap. 12 §	Alkoholhandläggare	
2	Yttrande angående värdeautomatspel	Spelförordn. 3 kap. 11 §	Alkoholhandläggare	

Fastställd datum

2026-04-01

Diarienummer

ALLM.2026.182

Handläggare

Charlotta Rahm

charlotta.rahm@vanersborg.se

0521-72 12 95

Mottagare

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Anmälan av delegeringsbeslut 2026

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner redovisningen av delegeringsbeslut för perioden 2026-02-01 -- 2026-03-31.

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har överlåtits sin beslutanderätt i enlighet med miljö- och hälsoskyddsnämndens delegeringsordning, antagen 2026-01-26 MHN §5 gällande från 2026-02-15.

Miljö och hälsoskyddsnämnden har beslutat att delegeringsbeslut ska redovisas till nämnden. Redovisningen innebär inte att det ankommer på miljö- och hälsoskyddsnämnden att ompröva eller fastställa delegeringsbesluten.

Beslut som kan överklagas enligt 13 kapitlet i kommunlagen, laglighetsprövning, vinner laga kraft tre veckor efter att det justerade protokollet anslås på kommunens anslagstavla.

För beslut i ärenden som avser myndighetsutövning mot enskild, förvaltningsbesvär, gäller dock andra bestämmelser och frister för klagotid och beslutens laga kraftvinnande. Dessa bestämmelser regleras i respektive speciallagstiftning och påverkas inte av tillkännagivande av justerat protokoll på kommunens anslagstavla.

Eddie Sandin

Förvaltningschef

Bilaga

Förteckning av delegeringsbeslut för miljö- och hälsoskyddsnämnden för perioden 2026-02-01 -- 2026-03-31.

Delegationslista

Datumperiod: 2026-02-01 - 2026-03-31

ÄrendeNummer	Datum	Handläggare	Beslutsansvarig
Ärendebeskrivning		Fastighetbeteckning	Ort
ALLM.2026.186 Ärende: Behovsutredning 2027-2029 Beslut: Protokoll 2026-03-04 - MHN § 9	2026-03-10	Charlotta Rahm	MHN
ALLM.2026.49 Ärende: Internkontroll 2026 Beslut: Protokoll 2026-03-04 - MHN § 8	2026-03-10	Charlotta Rahm	MHN
ALLM.2026.182 Ärende: Anmälan av delegeringsbeslut 2026 Beslut: Protokoll 2026-03-04 - MHN § 13	2026-03-10	Charlotta Rahm	MHN
AVLO.2023.1061 Ärende: Tillsyn små avlopp Beslut: Förbud utan vite Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : F	2026-02-10	Bibiam Andrea Reyes RYRSKOG 1:2	Miljö- och hälsoskyddsinspektör BRÅLANDA

Ärendenummer	Datum	Handläggare	Beslutsansvarig
Ärendebeskrivning		Fastighetbeteckning	Ort
AVLO.2025.1496	2026-02-13	Lars Forsberg	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Ansökan om WC och BDT till infiltrations-/markbädd 1-25 PE			
Beslut: Tillstånd Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : T		KVARNSSKOGEN 1:5	VÄNERSBORG
AVLO.2023.334	2026-02-13	Bibiam Andrea Reyes	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Klagomål små avlopp			
Beslut: Förbud utan vite Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : F		KOPPERUD 1:14	FRÄNDEFORS
AVLO.2023.334	2026-02-13	Bibiam Andrea Reyes	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Klagomål små avlopp			
Beslut: Förbud utan vite Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : F		KOPPERUD 1:14	FRÄNDEFORS
AVLO.2025.147	2026-02-16	Bibiam Andrea Reyes	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Miljöstraffavgift små avlopp			
Beslut: Beslut tillsynsavgift Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : AG			
AVLO.2025.1110	2026-02-23	Bibiam Andrea Reyes	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Ansökan om WC och BDT till minireningsverk 1-25 PE			
Beslut: Avslag av ansökan om avloppsanläggning Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : B		TJÄRTAKAN 1:21	FRÄNDEFORS

Ärendenummer	Datum	Handläggare	Beslutsansvarig
Ärendebeskrivning		Fastighetbeteckning	Ort
AVLO.2025.949	2026-03-03	Bibiam Andrea Reyes	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Tillsyn små avlopp			
Beslut: Förbud utan vite Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : F		EKENÄS 1:34	FRÄNDEFORS
AVLO.2025.1446	2026-03-13	Helene Inggårde	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Ansökan om WC och BDT till minireningsverk 1-25 PE			
Beslut: Tillstånd minireningsverk Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : T		RÖSHULT 1:51	FRÄNDEFORS
AVLO.2025.1296	2026-03-23	Bibiam Andrea Reyes	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Ansökan om WC och BDT till infiltrations-/markbädd 1-25 PE			
Beslut: Tillstånd Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : T		GESTADS-BERG 1:27	BRÅLANDA
HÅLS.2025.1101	2026-02-11	Tobias Benn	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Tillsyn radon			
Beslut: Beslut avsluta Radon Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : AVSL		KÄLLEBERG 9:14	BRÅLANDA
HÅLS.2026.155	2026-02-11	Tobias Benn	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Tillsyn radon			
Beslut: Beslut avsluta Radon Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : AVSL		KÄLLEBERG 6:8	Brålanda

Ärendenummer	Datum	Handläggare	Beslutsansvarig
Ärendebeskrivning		Fastighetbeteckning	Ort
HÅLS.2026.132	2026-02-16	Tobias Benn	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Ansökan om hållande av djur			
Beslut: Tillstånd att hålla djur Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : B		BOLLVERKET 2	Vänersborg
HÅLS.2026.214	2026-02-20	Tobias Benn	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Tillsyn radon			
Beslut: Beslut avsluta Radon Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : AVSL		NIKLASBERG 7	VÄNERSBORG
HÅLS.2025.1081	2026-02-20	Tobias Benn	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Tillsyn radon			
Beslut: Beslut avsluta Radon Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : AVSL		NIKLASBERG 12	VÄNERSBORG
HÅLS.2026.52	2026-02-24	Ulrika Dahl	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Klagomål flerbostadshus			
Beslut: Beslut ärende avslutas Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : AVSL		KONVALJEN 17	VÄNERSBORG
HÅLS.2026.52	2026-02-24	Ulrika Dahl	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Klagomål flerbostadshus			
Beslut: Beslut ärende avslutas Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : AVSL		KONVALJEN 17	VÄNERSBORG

Ärendenummer	Datum	Handläggare	Beslutsansvarig
Ärendebeskrivning		Fastighetbeteckning	Ort
HÅLS.2025.1104	2026-03-05	Tobias Benn	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Tillsyn radon			
Beslut: Beslut avsluta Radon Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : B		PENSÉEN 14	Vänersborg
HÅLS.2026.83	2026-03-13	Ulrika Dahl	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Beslut om årlig tillsynsavgift			
Beslut: Beslut om årlig tillsynsavgift Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : Å		Tordyveln 15	
HÅLS.2026.262	2026-03-23	Tobias Benn	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Tillsyn radon			
Beslut: Beslut avsluta Radon Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : B		MISTELN 23	VÄNERSBORG
HÅLS.2025.1546	2026-03-24	Ulrika Dahl	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Anmälan stickande och skärande verksamhet			
Beslut: Beslut om anmälan 38 § Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : B		KASTANJEN 17	VÄNERSBORG
HÅLS.2026.290	2026-03-25	Tobias Benn	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Klagomål flerbostadshus			
Beslut: Beslut ärende avslutas Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : B		ENEN 7	Vänersborg

Ärendenummer	Datum	Handläggare	Beslutsansvarig
Ärendebeskrivning		Fastighetbeteckning	Ort
LIVS.2026.75	2026-02-03	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Ändring livsmedelsverksamhet			
Beslut: Ändring av kontrollfrekvens Livsmedelsinspektör, : ÄK		SIPPAN 6	
LIVS.2026.140	2026-02-04	Jytte Timmerfors	Livsmedelsinspektör
Ärende: Avslut livsmedelsverksamhet			
Beslut: Beslut om avslut Livsmedelsinspektör, : AVSL		SÖRBO 1:30	
LIVS.2026.145	2026-02-05	Jytte Timmerfors	Livsmedelsinspektör
Ärende: Ändring livsmedelsverksamhet			
Beslut: Ändring av kontrollfrekvens Livsmedelsinspektör, : ÄK		TULPANEN 6	VÄNERSBORG
LIVS.2026.152	2026-02-06	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Ändring livsmedelsverksamhet			
Beslut: Ändring av kontrollfrekvens Livsmedelsinspektör, : ÄK		VALE 6	VÄNERSBORG
LIVS.2026.166	2026-02-11	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Ändring livsmedelsverksamhet			
Beslut: Ändring av kontrollfrekvens Livsmedelsinspektör, : ÄK		MYRTEN 10	VÄNERSBORG

Ärendenummer	Datum	Handläggare	Beslutsansvarig
Ärendebeskrivning		Fastighetbeteckning	Ort
LIVS.2026.206	2026-02-18	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Ändring livsmedelsverksamhet			
Beslut: Ändring av kontrollfrekvens Livsmedelsinspektör, : ÄK		NIKLASBERG 7	VÄNERSBORG
LIVS.2026.224	2026-02-23	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Ändring livsmedelsverksamhet			
Beslut: Ändring av kontrollfrekvens Livsmedelsinspektör, : ÄK		NÄSSLAN 18	VÄNERSBORG
LIVS.2026.235	2026-02-24	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Ändring livsmedelsverksamhet			
Beslut: Ändring av kontrollfrekvens Livsmedelsinspektör, : ÄK		NIKLASBERG 1	
LIVS.2026.233	2026-02-25	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Anmälan om registrering av livsmedelsverksamhet			
Beslut: Nyregistrering kontrollfrekvens Livsmedelsinspektör, : NK		VEKTORN 1	Vänersborg
LIVS.2026.233	2026-02-25	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Anmälan om registrering av livsmedelsverksamhet			
Beslut: Registreringsbeslut Livsmedelsinspektör, : RB		VEKTORN 1	Vänersborg

Ärendenummer	Datum	Handläggare	Beslutsansvarig
Ärendebeskrivning		Fastighetbeteckning	Ort
LIVS.2026.255	2026-02-26	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Ändring livsmedelsverksamhet			
Beslut: Ändring av kontrollfrekvens Livsmedelsinspektör, : ÄK		MALÖRTEN 1	VÄNERSBORG
LIVS.2026.339	2026-03-18	Jytte Timmerfors	Livsmedelsinspektör
Ärende: Ändring livsmedelsverksamhet			
Beslut: Ändring av kontrollfrekvens Livsmedelsinspektör, : ÄK		FORSTENA 8:2	
LIVS.2026.371	2026-03-22	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Ändring livsmedelsverksamhet			
Beslut: Ändring av kontrollfrekvens Livsmedelsinspektör, : ÄK		KÄLLEBERG 17:2	BRÅLANDA
LIVS.2026.375	2026-03-23	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Avslut livsmedelsverksamhet			
Beslut: Beslut om avslut Livsmedelsinspektör, : AVSL		SÖRBYN 3:3	BRÅLANDA
LIVS.2026.316	2026-03-23	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Ansökan om livsmedelsverksamhet			
Beslut: Nyregistrering kontrollfrekvens Livsmedelsinspektör, : NK		LINJALEN 3	Vänersborg

Ärendenummer	Datum	Handläggare	Beslutsansvarig
Ärendebeskrivning		Fastighetbeteckning	Ort
LIVS.2026.334	2026-03-23	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Anmälan om registrering av livsmedelsverksamhet			
Beslut: Registreringsbeslut Livsmedelsinspektör, : RB		SÖRBYN 3:3	Brålanda
LIVS.2026.316	2026-03-23	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Ansökan om livsmedelsverksamhet			
Beslut: Registreringsbeslut Livsmedelsinspektör, : RB		LINJALEN 3	Vänersborg
LIVS.2026.320	2026-03-23	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Anmälan om registrering av livsmedelsverksamhet			
Beslut: Nyregistrering kontrollfrekvens Livsmedelsinspektör, : NK		RESEDAN 4	Vänersborg
LIVS.2026.334	2026-03-23	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Anmälan om registrering av livsmedelsverksamhet			
Beslut: Nyregistrering kontrollfrekvens Livsmedelsinspektör, : NK		SÖRBYN 3:3	Brålanda
LIVS.2026.320	2026-03-23	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Anmälan om registrering av livsmedelsverksamhet			
Beslut: Registreringsbeslut Livsmedelsinspektör, : RB		RESEDAN 4	Vänersborg

Ärendenummer	Datum	Handläggare	Beslutsansvarig
Ärendebeskrivning		Fastighetbeteckning	Ort
LIVS.2026.374	2026-03-23	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Avslut livsmedelsverksamhet			
Beslut: Beslut om avslut Livsmedelsinspektör, : AVSL		TIMJAN 6	VÄNERSBORG
LIVS.2026.251	2026-03-26	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Sanktionsavgift livsmedel			
Beslut: Sanktionsavgift beslut Livsmedelsinspektör, : B			
LIVS.2026.386	2026-03-27	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Anmälan om registrering av livsmedelsverksamhet			
Beslut: Nyregistrering kontrollfrekvens Livsmedelsinspektör, : NK		KAMELEN 16	Vänersborg
LIVS.2026.386	2026-03-27	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Anmälan om registrering av livsmedelsverksamhet			
Beslut: Registreringsbeslut Livsmedelsinspektör, : RB		KAMELEN 16	Vänersborg
MILJ.2026.98	2026-02-04	Anna Torsson	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Anmälan om värmepump			
Beslut: Värmepump beslut Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : FAV		MADEN 15	VÄNERSBORG

Ärendenummer	Datum	Handläggare	Beslutsansvarig
Ärendebeskrivning		Fastighetbeteckning	Ort
MILJ.2026.124	2026-02-05	Helén Hellström	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Anmälan om värmepump			
Beslut: Värmepump beslut Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : FAV		FRÄNDEFORS 1:141	
MILJ.2026.158	2026-02-09	Daniel Villegas	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Beslut om årlig avgift			
Beslut: Beslut årlig avgift Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : F		LÖNNHULT 1:14	
MILJ.2026.76	2026-02-10	Helén Hellström	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Beslut om årlig avgift			
Beslut: Beslut årlig avgift Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : Å		TÅN 2:2	
MILJ.2025.1505	2026-02-13	Andrea Munkhammar Ode	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Ansökan om tillstånd för växtskyddsmedel inom vattenskyddsområde			
Beslut: Tillstånd växtskyddsmedel vattenskyddsområde Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : TSV		ALMÅS 3:6	VÄNERSBORG
MILJ.2026.242	2026-02-25	Daniel Villegas	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Beslut om årlig avgift			
Beslut: Beslut årlig avgift Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : Å		ELGÄRDE 1:11	

Ärendenummer	Datum	Handläggare	Beslutsansvarig
Ärendebeskrivning		Fastighetbeteckning	Ort
MILJ.2026.220	2026-02-25	Helén Hellström	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Anmälan om värmepump			
Beslut: Värmepump beslut Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : FAV		RUBINEN 4	Vargön
MILJ.2026.247	2026-03-02	Helén Hellström	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Anmälan om värmepump			
Beslut: Värmepump beslut Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : FAV		BALEN 1	Vargön
MILJ.2026.295	2026-03-23	Helén Hellström	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Anmälan om värmepump			
Beslut: Värmepump beslut Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : FAV		LÖVKOJAN 12	Vänersborg
MILJ.2026.154	2026-03-31	Daniel Villegas	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Anmälan om miljöstörande verksamhet			
Beslut: Beslut anmälan miljöfarlig verksamhet Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : B		NUNNTORP 1:18	Brålanda
REMISS.2026.143	2026-02-06	Ulrika Husar	Kommunekolog
Ärende: Remiss bygglov			
Beslut: BYGG yttrande Kommunekolog, : AVY		TROLLUNGEN 11	Vargön

Ärendenummer	Datum	Handläggare	Beslutsansvarig
Ärendebeskrivning		Fastighetbeteckning	Ort
REMISS.2026.193	2026-02-17	Christoffer Sernert	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Remiss bygglov			
Beslut: BYGG yttrande Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : AVY		BLEKEN 2:118	Brålanda
REMISS.2026.194	2026-02-23	Christoffer Sernert	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Remiss bygglov för tillbyggnad av enbostadshus			
Beslut: BYGG yttrande Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : AVY		FINNGÅRDSRED 2:27	Vänersborg
REMISS.2026.217	2026-02-23	Maryam Habibollahzadeh	Livsmedelsinspektör
Ärende: Remiss alkoholhaltiga drycker			
Beslut: Alkoholremiss yttrande Livsmedelsinspektör, : AVY		KRÖGAREN 1	Vänersborg
REMISS.2026.120	2026-03-10	Charlotta Rahm	MHN
Ärende: Samråd - Detaljplan för Lasarettet 6 och 7			
Beslut: Protokoll 2026-03-04 - MHN § 12		LASARETTET 7	
REMISS.2025.1564	2026-03-10	Charlotta Rahm	MHN
Ärende: Samråd - Detaljplan för Nabbensberg västra			
Beslut: Protokoll 2026-03-04 - MHN § 11			

Ärendenummer	Datum	Handläggare	Beslutsansvarig
Ärendebeskrivning		Fastighetbeteckning	Ort
REMISS.2025.1562	2026-03-10	Charlotta Rahm	MHN
Ärende: Samråd - Detaljplan Esslingetorp			
Beslut: Protokoll 2026-03-04 - MHN § 10		ESSLINGETORP 9:2	BRÅLANDA
REMISS.2026.300	2026-03-11	Kajsa Wegberg	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Remiss bygglov			
Beslut: BYGG yttrande Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : AVY		BOTERED 3:10	
REMISS.2026.253	2026-03-11	Daniel Villegas	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Remiss bygglov för ändrad användning av snickerilokaler till 4 lägenheter			
Beslut: BYGG yttrande Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : AVY		FORSANE 1:33	Frändefors
REMISS.2026.427	2026-03-31	Christoffer Sernert	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Remiss bygglov			
Beslut: BYGG yttrande Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : AVY		VÄSSBY 1:33	
RENH.2026.296	2026-03-11	Christopher Perman	Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ärende: Anmälan om egen kompostering av matavfall samt ansökan om utsträckt hämtningsintervall			
Beslut: Beslut kompostering och hämtningsintervall Miljö- och hälsoskyddsinspektör, : B		TROMBÄLGEN 1:54	